

Facultade de Ciencias Xurídicas e do Traballo

Información xeral do centro

Pode atopar toda a información do centro e as titulacións na páxina web:

<https://fccxxt.webs.uvigo.es>

Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos

Materias

Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V08G211V01101	Dereito: Teoría do dereito	1c	6
V08G211V01102	Estatística: Estatística	1c	6
V08G211V01103	Socioloxía: Introducción á socioloxía das relacións laborais	1c	6
V08G211V01104	Economía: Principios de economía	1c	6
V08G211V01105	Historia: Historia das relacións laborais no mundo contemporáneo	1c	6
V08G211V01201	Dereito: Dereito constitucional	2c	6
V08G211V01202	Empresa: Organización da empresa	2c	6
V08G211V01203	Psicoloxía: Psicoloxía	2c	6
V08G211V01204	Economía: Economía española	2c	6
V08G211V01205	Empresa: Fundamentos básicos de contabilidade da empresa	2c	6

Curso 2

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V08G211V01301	Contabilidade	1c	6
V08G211V01302	Dereito do traballo I	1c	6
V08G211V01303	Dereito mercantil	1c	6
V08G211V01304	Psicoloxía do traballo	1c	6
V08G211V01305	Socioloxía do traballo	1c	6
V08G211V01401	Dereito administrativo	2c	6

V08G211V01402	Dereito da seguridade social I	2c	6
V08G211V01403	Dereito do traballo II	2c	6
V08G211V01404	Técnicas de investigación social	2c	6
V08G211V01405	Recursos humanos I	2c	6

Curso 3

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V08G211V01501	Dereito da seguridade social II	1c	6
V08G211V01502	Dereito sindical I	1c	6
V08G211V01503	Recursos humanos II	1c	6
V08G211V01504	Dereito financeiro e tributario I	1c	6
V08G211V01505	Economía laboral	1c	6
V08G211V01601	Dereito sindical II	2c	6
V08G211V01602	Regulación administrativa da economía	2c	6

Curso 4

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V08G211V01701	Dereito do emprego	1c	6
V08G211V01702	Dereito financeiro e tributario II	1c	6
V08G211V01703	Introdución ao dereito procesual	1c	6
V08G211V01704	Traballo autónomo	1c	6
V08G211V01705	Prevención de riscos laborais	1c	6
V08G211V01801	Dereito procesual laboral	2c	6

Curso 3

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V08G211V01901	Análise contable	2c	6
V08G211V01902	Dereito de sociedades e cooperativas	2c	6
V08G211V01903	Dereito social comunitario	2c	6
V08G211V01904	Selección e avaliación do persoal	2c	6
V08G211V01905	Políticas sociolaborais	2c	6
V08G211V01906	Dirección estratéxica de empresas	2c	6
V08G211V01907	Investigación cualitativa aplicada ás relacións laborais	2c	6

Curso 4

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V08G211V01908	Práctica Fiscal	2c	6
V08G211V01909	Auditoría laboral	2c	6
V08G211V01910	Emprego público	2c	6

V08G211V01911	Técnicas de negociación colectiva	2c	6
V08G211V01912	Igualdade e mercado de traballo	2c	6
V08G211V01913	Dereito civil patrimonial	2c	6
V08G211V01981	Prácticas en empresas	2c	6
V08G211V01991	Traballo de Fin de Grao	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito: Teoría do dereito**

Materia	Dereito: Teoría do dereito			
Código	V08G211V01101			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito privado			
Coordinador/a	Pacho Blanco, Xosé Manuel			
Profesorado	D' amorin Camba, Francisco Javier Pacho Blanco, Xosé Manuel			
Correo-e	xmpacho@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Materia de formación básica necesaria para coñecer os conceptos fundamentais do Dereito, así como as fontes normativas, a interpretación das normas, e outros aspectos fundamentais do ordenamento xurídico.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
B4	Capacidade para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
C1	El alumno comprenderá el concepto de estructura del derecho con la finalidad de poder resolver pacíficamente los conflictos económicos y sociales del ámbito laboral
D1	Capacidade de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión
D3	Capacidade para la toma de decisiones de forma autónoma e independente de liderazgo y capacidade para el trabajo cooperativo en equipo, como habilidades en las relaciones interpersonales que favorezcan la eficacia interpersonal
D4	Capacidade de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
	A2	B1	C1	D1
O/a alumno/a comprenderá o concepto e estrutura do Dereito coa finalidade de poder resolver pacíficamente os conflitos económicos e sociais do ámbito laboral	A3	B2		D3
	A4	B3		D4
	A5	B4		D5
		B5		

Contidos

Tema

TEMA 1. Conceptos fundamentais do Dereito (I)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Introducción. Por que o Dereito? 2. Concepto e definicións de Dereito. 3. Problemas de definición. 4. Perspectivas sobre o Dereito <ul style="list-style-type: none"> -O positivismo xurídico. -O iusnaturalismo xurídico.
TEMA 2. Conceptos fundamentais do Dereito (II)	<ol style="list-style-type: none"> 1. A estrutura do Dereito: a norma xurídica. 2. Tipos de normas xurídicas. 3. Regras e principios xurídicos. 4. O Dereito como sistema normativo: unidade, coherencia e integridade. <ul style="list-style-type: none"> -Xustiza, validez e eficacia. -Os reduccionismos. -A unidade do ordenamento. -A coherencia e o problema das antinomias. -A plenitude do ordenamento e as lagoas.
TEMA 3. As fontes do Dereito e a produción das normas	<ol style="list-style-type: none"> 1. Concepto de fontes do Dereito e tipoloxía. 2. Formas das fontes normativas. 3. A complexidade do ordenamento xurídico. 4. O sistema de fontes do dereito. <ul style="list-style-type: none"> -A Constitución. -A lei. -Os regulamentos. -O costume. -Os principios xerais do Dereito. -A xurisprudencia.
TEMA 4. A interpretación e a creación normativa	<ol style="list-style-type: none"> 1. A interpretación do dereito e das normas. 2. Os criterios de interpretación das normas. 3. A interpretación da Constitución. 4. A argumentación xurídica como fundamento do Dereito.
TEMA 5. A eficacia das normas e a súa validez (I)	<ol style="list-style-type: none"> 1. A eficacia das normas xurídicas. 2. A nulidade e o fraude de lei. 3. A renuncia ao Dereito e a exclusión voluntaria da lei. 4. Os ámbitos temporais das normas xurídicas. 4.1. A entrada en vigor das normas. 4.2. O Dereito Transitorio.
TEMA 6. A eficacia das normas e a xerarquía normativa (II)	<ol style="list-style-type: none"> 1. A xerarquía normativa e o principio de competencia. 2. O Dereito internacional e o Dereito da Unión Europea. 3. A normativa autonómica. 4. O Dereito local.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	36	36	72
Estudo de casos	15	15	30
Exame de preguntas obxectivas	1.5	9.5	11
Exame de preguntas obxectivas	1.5	20	21.5
Estudo de casos	1	14.5	15.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou caso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	Formulación e resolución de dúbidas teóricas e prácticas

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas obxectivas Realización dunha serie de preguntas cun espazo determinado a fin de desenvolver epígrafes ou partes de epígrafes dos temas.	30	A3 B3 D5
Exame de preguntas obxectivas Realización dun exame de preguntas para desenvolver.	40	A2 A4 A5 B1 C1 D1 D3
Estudo de casos Resolución de casos prácticos. Proba na que se presenta unha situación ou problemática xa dada ou que pode darse, partindo dos diferentes factores involucrados, a análise dos antecedentes, condicións, da situación, etc.	30	A3 B2 C1 D1 B4 D3 B5 D4 D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Primeira Convocatoria ordinaria.

-Sistema de avaliación continua. Os alumnos e alumnas que se acollan ao sistema de avaliación continua serán avaliados según os criterios sinalados anteriormente.

O primeiro exame valerá un 30% da nota, e o exame final valerá un 40% da nota, sendo o resto porcentual da parte práctica de casos e traballos e exposición.

O estudantado necesitará unha calificación mínima de 5 sobre 10, en todas as partes para que sexan tidas en conta as cualificacións obtidas mediante o sistema de avaliación continua. O exame consistirá na contestación dunha serie de preguntas, de conformidade coas indicacións que no seu momento se concretarán. As notas obtidas no proceso de avaliación continua das prácticas se conservarán para a segunda convocatoria sempre que o estudante alcance a cualificación mínima de 5 sobre 10.

-Sistema de exame final. Os alumnos e alumnas que non seguiron ou non superaron a avaliación continua Terán dereito a un exame final teórico e práctico no que se avaliarán as competencias globais da materia e constituirá o 100% da cualificación da materia. O exame consistirá nunha parte teórica donde se farán unha serie de preguntas, e na parte práctica se desenvolverá un caso práctico e se contestará a una serie de preguntas relacionados co mesmo.

Segunda Convocatoria ordinaria. Os estudantes que superando a avaliación continua non alcanzasen a cualificación mínima farán un exame similar o da primeira convocatoria, e se lles conservarán as cualificacións obtidas no proceso de avaliación continua. Os estudantes que non se acollesen a avaliación continua terán dereito a un exame final teórico e práctico similar o da primeira convocata, que constituirá o 100% da cualificación da materia.

Terceira Convocatoria, fin de carreira Para aqueles estudantes que se matriculen na convocatoria de fin de carreira a proba consistirá nun exame sobre a amteria obxeto do programa da asignatura. As datas de exame de todas as convocatorias estarán fixadas e a disposición dos estudantes tanto na propia Facultde de Ciencias Xurídicas e do Traballo como na súa páxina web.

Recomendase os estudantes que participen na avaliación continua que suban a súa ficha de estudante á plataforma.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

BONORINO RAMÍREZ, P., **Introdución á teoría do Dereito**, Servizo de Publicacións Universidade de Vigo, 2011

DE LUCAS, J. (Ed.) AA. VV., **Introducción a la Teoría del Derecho**, Tirant lo blanch, 1999

Bibliografía Complementaria

PECES-BARBA MARTINEZ, G., **Curso de Teoría del Derecho**, Marcial Pons, 2000

PEREZ LUÑO, A.E. y otros, **Teoría del Derecho**, Tecnos, 2011

LUMIA, G, **Principios de teoría e ideoloxía del derecho**, Debate, 2016

Pacho Blanco, X. M., **Lenguas y Constitución. Interpretación y análisis iusfilosófico del artículo 3 de la Constitución**, Aranzadi Thomson Reuters, 2018

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Economía: Principios de economía/V08G211V01104

Outros comentarios

Preténdese con esta asignatura que o estudante enfoque axeitadamente o estudo das asignaturas e que obteña una comprensión adecuada do que son as leis e o dereito para o seu desempeño futuro.

Fundamental tamén e necesario para a superación da asignatura a asistencia as clases teóricas e prácticas salvo que se xustifique a inasistencia axeitadamente.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Estatística: Estatística				
Materia	Estatística: Estatística			
Código	V08G211V01102			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Gómez Rúa, María			
Profesorado	Pardo Fernández, Juan Carlos			
Correo-e	mariarua@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Estatística é unha materia de formación básica na que se estudarán temas de estatística descritiva, números índice, cálculo de probabilidades, variables aleatorias e inferencia. Con esta materia preténdese que o alumno sexa capaz de manexar a información contida nun conxunto de datos.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
B4	Capacidade para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
C18	Adquirir conocimientos estadísticos teóricos y la capacidad para aplicarlos a la práctica
D3	Capacidade para la toma de decisiones de forma autónoma e independente de liderazgo y capacidade para el trabajo cooperativo en equipo, como habilidades en las relaciones interpersonales que favorezcan la eficacia interpersonal
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética y con responsabilidade social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Saber aplicar os coñecementos estatísticos para interpretar datos derivados da realidade.	A2	B1	C18	D3
	A4	B2		D4
	A5	B3		
		B4		
		B5		

Contidos

Tema	
Tema 1. Análise descritiva dunha variable.	Medidas de posición. Medidas de dispersión. Medidas de forma.
Tema 2. Análise descritiva de dúas variables	Distribucións bidimensionais de frecuencias. Táboas de correlación e continxencia.
Tema 3. Técnicas de regresión e correlación.	Regresión lineal e correlación lineal.
Tema 4. Números índices.	Números índices simples e complexos. Aplicación dos números índices.

Tema 5. Introducción ao cálculo de probabilidades.	Conceptos básicos do cálculo de probabilidades. Probabilidades condicionadas e concepto de independencia.
Tema 6. Variables aleatorias.	Características dunha variable aleatoria. Principais distribucións de probabilidade. Aplicacións do Teorema Central do Límite.
Tema 7. Introducción á inferencia estatística	Inferencia estatística. Estimadores puntuais. Estimadores por intervalos. Contrastes de hipóteses

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	36	20	56
Resolución de problemas de forma autónoma	15	44.5	59.5
Exame de preguntas de desenvolvemento	2.5	32	34.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia
Resolución de problemas de forma autónoma	Formulación, análise, resolución e debate dun problema ou exercicio relacionado coa temática do tema en cuestión.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade académica desenvolvida polo profesorado, individual ou en pequeno grupo, que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse de forma presencial (directamente na aula e nos momentos que o profesor ten asignados a titorías de despacho) ou de forma non presencial (a través do correo electrónico ou do campus virtual).

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas de forma autónoma	AVALIACIÓN CONTINUA. Resolución de exercicios nas clases prácticas de maneira colectiva e individual	30	A2 B1 C18 D3 A4 B2 D4 A5 B3 B4 B5
Exame de preguntas de desenvolvemento	AVALIACIÓN CONTINUA. Realizaranse dous exames teórico-prácticos da materia, cada un deles cunha valoración dun 35% da cualificación total.	70	A2 B1 C18 A4 B4 A5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Cada estudante poderá elixir se desexa avaliación continua (descrita arriba) ou avaliación global, según o mecanismo establecido pola Facultade.

Os/As estudantes que opten pola avaliación global realizarán un exame teórico-práctico co que poderán alcanzar o 100% da nota.

A avaliación dos estudantes na segunda oportunidade e na convocatoria fin de carreira realizarase mediante un exame que suporá o 100% da nota.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Martín-Pliego López, F.J y Ruiz Maya Pérez, L, **Fundamentos de Inferencia Estadística**, Thomson, 2005

Martín Pliego, F. J. y Ruiz Maya, L, **Estadística I**, Thomson, 2004

Montero Lorenzo, J.M., **Estadística para Relaciones Laborales**, AC, 2000

Bibliografía Complementaria

Esteban García,J. y otros, **Estadística Descriptiva y nociones de Probabilidad**, Thomson, 2005

Montero Lorenzo, J. M., **Estadística Descriptiva**, Thomson, 2007

Juan Verdoy, P.;Mateu Mahiques, J. y Porcu, E. ;, **Introducción a la estadística y probabilidad**, Tilde, 2008

Tomeo Perucha, V;Uña Juárez, I., **Lecciones de Estadística Descriptiva.**, Garceta, 2009

Cao Abad, R.;Presedo Quindimil,M. y Naya Fernández,S., **Introducción a la Estadística y sus aplicaciones**, Piramide, 2001

Recomendaciones

DATOS IDENTIFICATIVOS**Socioloxía: Introducción á socioloxía das relacións laborais**

Materia	Socioloxía: Introdución á socioloxía das relacións laborais			
Código	V08G211V01103			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Durán Vázquez, José Francisco			
Profesorado	Durán Vázquez, José Francisco			
Correo-e	joseduran@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia ten como obxectivo fundamental coñecer os conceptos básicos da socioloxía para poder aplicalos o coñecemento crítico das sociedades e o papel determinante que ten a relación sociolaboral e o proceso de traballo na configuración da estruturación social, a inclusión social, os conflitos e os procesos de cambio social.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
C20	Aplicar los conocimientos de la sociología para interpretar social y críticamente la relación laboral por el efecto o resultado que produce en el proceso de trabajo (vida de la empresa), en las divisiones sociales del mercado laboral y en la estructuración social de las sociedades
D3	Capacidade para la toma de decisiones de forma autónoma e independente de liderazgo y capacidade para el trabajo cooperativo en equipo, como habilidades en las relaciones interpersonales que favorezcan la eficacia interpersonal
D4	Capacidade de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
O alumno ten capacidade para analizar e entender o feito laboral según se produce condicionado ou imbricado nunha diversidade de problemáticas interactuantes que confluen para facer realidade a mesma relación laboral, a empresa e os determinantes normativos do ámbito laboral e institucional, e social ou sistémico.	A2	B1	C20	D3
	A3	B2		D4
	A4	B3		
	A5			

Contidos

Tema	
TEMA 1: OS ORIXINES DA PERSPECTIVA SOCIOLÓXICA NO MARCO DA SOCIEDADE INDUSTRIAL DO TRABALLO.	<p>1.1. As orixes da Socioloxía e o nacemento da sociedade moderna: o traballo e a produción como núcleos da orde social.</p> <p>1.2. A perspectiva Sociolóxica. A realidade social como obxecto de estudo sociolóxico.</p>

TEMA 2: A TRADICIÓN DO PENSAMENTO SOCIOLÓXICO.

- 2.1. Marx: Cambio social e loita de clases.
- 2.2. Durkheim: Solidariedade Social, integración e conciencia moral.
- 2.3. Weber: Modernización, racionalización e desencanto.
- 2.4. Simmel: Modernidade, individuo, Cultura.
- 2.5. Norbert Elias: O proceso de civilización.

TEMA 3: AS TRANSFORMACIÓNS DOS MUNDOS DO TRABALLO E DO CONSUMO.

- 3.1. Os cambios no mundo do traballo: as novas formas de integración no mercado do traballo: inseguridade, risco e desemprego.
- 3.2. Desenrolo e transformación das sociedades de consumo.

TEMA 4: AS INSTITUCIÓNS SOCIALIZADORAS E OS UNIVERSOS DA TRANSCENDENCIA.

- 4.1. Socialización e construción da identidade: o mundo da familia.
- 4.2. Socialización, institucionalización e subxetivación: a esfera escolar.
- 4.3. O universo relixioso.

TEMA 5: ESTRUCTURA SOCIAL, DESIGUALDADE E MOBILIDADE SOCIAL.

- 5.1. Teorías da desigualdade e a estratificación social.
- 5.2. Clase social e estilos de vida.
- 5.3. A mobilidade social.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	36	72	108
Estudo de casos	7.5	12.5	20
Estudo de casos	7.5	12.5	20
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Desenrolo teórico dos contidos temáticos do programa de socioloxía, tratando de desenvolver a capacidade de pensamento e de análise sobre a realidade social actual nas súas distintas dimensións, destacando a influencia estratéxica do proceso socio-laboral na articulación da sociedade, a súa estruturación social e os procesos de cambio social. Si, ante calquer eventualidade, as leccións maxistras non puidesen desenvolverse de xeito presencial, continuarán na modalidade online.

Estudo de casos	En cada un dos seminarios do curso proporase un texto, correspondente a cada unha das unidades nas que se estrutura o temario. O alumnado deberá contestar a unha serie de preguntas relacionadas co seu contido, coa finalidade de que sexa capaz de comprender, analizar e explicar adecuadamente un texto sociolóxico. Preténdese, así mesmo, que o alumnado profundice e consolide os coñecementos adquiridos en cada unha das sesións maxistras do curso. Si, ante calquer eventualidade, os Seminarios non puidesen desenvolverse de xeito presencial, continuarán na modalidade online.
-----------------	--

Estudo de casos	En cada un dos seminarios do curso proporase un texto, correspondente a cada unha das unidades nas que se estrutura o temario. O alumnado deberá comentar criticamente o citado texto, coa finalidade de que sexa capaz de comprender, analizar e explicar adecuadamente un texto sociolóxico. Preténdese, así mesmo, que o alumnado profundice e consolide os coñecementos adquiridos en cada unha das sesións maxistras do curso. Si, ante calquer eventualidade, os Seminarios non puidesen desenvolverse de xeito presencial, continuarán na modalidade online.
-----------------	---

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	En cada unha das Sesións Maxistras atenderanse todas as dúbidas do alumnado relacionadas co desenvolvemento de cada unha das unidades do temario. Si, ante calquer circunstancia, a docencia non puidera desenvolverse de xeito presencial, tendo que realizarse online, as dúbidas atenderanse telefónicamente ou por correo electrónico.

Estudo de casos	En cada un dos Seminarios do curso resolveranse todas as dúbidas do alumnado relacionadas coa realización dos traballos propostos, e tamén todas aquelas vinculadas co contido da materia. Si, ante calquer circunstancia, a docencia non puidera desenvolverse de xeito presencial, tendo que realizarse na modalidade online, as dúbidas resolveranse telefónicamente ou por correo electrónico.
-----------------	--

Estudo de casos	En cada un dos Seminarios do curso resolveranse todas as dúbidas do alumnado relacionadas coa realización dos traballos propostos, e tamén todas aquelas vinculadas co contido da materia. Si, ante calquer circunstancia, a docencia non puidera desenvolverse de xeito presencial, tendo que realizarse na modalidade online, as dúbidas resolveranse telefónicamente ou por correo electrónico.
-----------------	--

Probas	Descrición
Exame de preguntas de desenvolvemento	Nas Sesións Maxistras, nos Seminarios e nas horas de tutorías aclararanse todas as cuestións expostas polo alumnado relacionadas coa proba de desenvolvemento. Si, ante calquer circunstancia, a docencia non puidera desenvolverse de xeito presencial, tendo que realizarse na modalidade online, as dúbidas atenderanse telefónicamente ou por correo electrónico.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Estudo de casos	En cada un dos Seminarios o alumnado deberá responder a unha serie de preguntas relacionadas cos textos propostos.	30	A3 A4	B1 B2	C20
Estudo de casos	En cada un dos Seminarios o alumnado deberá comentar criticamente os textos propostos.	30	A3 A4	B1 B2	C20
Exame de preguntas de desenvolvemento	Haberá unha proba de cuestións de desenvolvemento, que incluírá os contidos explicados durante o curso.	40	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3	C20

Outros comentarios sobre a Avaliación

AVALIACIÓN CONTINUA

O alumnado en *modalidade presencial* terá que asistir polo menos ao **75%** das *Clases Maxistras* e dos *Seminarios* para ser avaliado nesta modalidade.

O alumnado que se acolla nun principio a avaliación continua, poderá renunciar a ela solicitándollo por escrito ao profesorado da materia, tendo como data límite a **3ª semana de docencia**.

Será necesario obter polo menos un **4** na *proba de preguntas de desenvolvemento* sobre todos os contidos da materia, para ter en conta a nota obtida nos Seminarios.

AVALIACIÓN FINAL

O alumnado que non siga a modalidade de avaliación continua realizará un **examen final** sobre todos os contidos da materia. Dito examen suporá o **100%** da nota.

NOTA

As datas e horarios das probas de avaliación final serán as especificadas no calendario das probas de avaliación aprobadas pola "Xunta de Facultade" para o curso 2024-25.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Beck, Ulrich, **El normal caos del amor**, 1ª, Paidós, 2001

Beck, Ulrich, **La sociedad del riesgo. Hacia una nueva modernidad**, 2ª, Paidós, 2006

Boltanski, L y Chiapello, E, **El nuevo espíritu del capitalismo**, 1ª Ed., Akal, 2002

Giddens, Anthony, **El capitalismo y la moderna teoría social**, 6ª Ed., Labor, 1998

Giddens, Anthony, **Sociología**, 5ª Ed., Alianza Editorial, 2007

Macionis, John y Plummer, John., **Sociología**, 4ª Ed., Pearson, 2012

Requena, M-Salazar, L-Radl, J, **Estratificación social**, 1ª Ed., Mc Graw Hill, 2013

Ritzer, George, **Teoría Sociológica Clásica**, 3ª Ed., Mc Graw Hill, 2001

Ritzer, G, **Teoría Sociológica Moderna**, 3ª Ed., Mc Graw Hill, 2001

Sennett, R, **La corrosión del carácter**, 5ª Ed., Anagrama, 2000

Bibliografía Complementaria

Bauman, Z, **Vida de consumo**, 1ª, FCE, 2007

Beck, U.; Beck-Gernsheim, E., **La individualización. El individualismo institucionalizado y sus consecuencias sociales y políticas**, 1ª, Paidós, 2003

Bourdieu, Pierre.; Passeron, Jean-Claude, **la reproducción. Elementos para una teoría del sistema de enseñanza**, 2ª, Laia, 1981

Castel, Robert, **Las metamorfosis de la cuestión social.**, 1ª, Paidós, 2001

Durán Vázquez, José F., **La integración del sujeto moderno. Entre la liberación y la inclusión**, 1ª, Dykinson, 2021

Durán Vázquez, JF.; Duque, E., **Las transformaciones de la educación. De la tradición a la modernidad hasta la incertidumbre actual.**, 1ª, Dykinson., 2019

Featherstone, M, **Featherstone**, 1ª, Amorrortu, 2000

Lipovestky, G, **La felicidad paradójica**, 1ª, Anagrama, 2007

Willis, Paul, **Aprendiendo a trabajar**, 1ª, Akal, 1988

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Socioloxía do traballo/V08G211V01305

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Historia: Historia das relacións laborais no mundo contemporáneo/V08G211V01105

DATOS IDENTIFICATIVOS**Economía: Principios de economía**

Materia	Economía: Principios de economía			
Código	V08G211V01104			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Freire Serén, María Jesús			
Profesorado	Freire Serén, María Jesús González Savignat, María del Mar			
Correo-e	mjfreire@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A economía é unha ciencia social cuxo obxecto de estudo é a sociedade, analizando a toma de decisións dos individuos e como se interrelacionan. O obxectivo desta materia será transmitir aos estudantes de *RRL e *RRHH a forma de pensar dun economista, ao mesmo tempo, os alumnos descubrirán como o estudo da economía permite coñecer mellor o mundo. O programa da materia ofrece unha visión *panorámica das grandes ideas que se repiten en Economía como o custo de oportunidade, a toma de decisións en termos marxinais, o papel dos incentivos, a eficiencia das asignacións de mercado, e así ata dez Principios de Economía que constitúen o fundamento da maior parte da análise económica. Os temas estrutúranse de tal modo que, sen deixar ao carón a teoría económica formal, ponse especial fincapé nas aplicacións e nas cuestións relacionadas coa política económica. Cada capítulo contén casos prácticos que mostran como se aplican os Principios de Economía.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
C23	Entender la forma de pensar de un economista, a través de las grandes ideas que se repiten en Economía como el coste de oportunidad, la toma de decisiones en términos marginales, el papel de los incentivos, la eficiencia de las asignaciones de mercado, y así hasta diez Principios de Economía que constituyen el fundamento de la mayor parte del análisis económico
D1	Capacidade de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
O alumno avanzará na comprensión dos problemas económicos e se familiarizará coas ferramentas analíticas que permitan analizalos.	A2	B1	C23	D1
	A4	B2		
	A5	B3		
		B5		

Contidos

Tema

PARTE I: INTRODUCCIÓN	Tema 1. Os principios básicos da Economía.
	Tema 2. Pensar como un economista.
PARTE II: O FUNCIONAMENTO DOS MERCADOS	Tema 3. As forzas do mercado da oferta e a demanda.
	Tema 4. A elasticidade e as súas aplicacións.
PARTE III: OS MERCADOS E O BENESTAR	Tema 5. Eficiencia dos mercados.
	Tema 6. Fallos de mercado e a intervención do estado.
PARTE IV: A MACROECONOMÍA	Tema 7. As macromagnitudes e os problemas macroeconómicos: PIB, IPC, inflación, desemprego e crecemento

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	13	32	45
Lección maxistral	35	40	75
Resolución de problemas de forma autónoma	2	10	12
Exame de preguntas obxectivas	0	18	18

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Metodoloxía que permite ao alumnado aprender de forma efectiva a través da realización de actividades de carácter práctico tales como exercicios e supostos mediante o uso do aprendido nas leccións maxistras. Os obxectivos desta técnica son: alcanzar unha maior competencia dos contidos aprendidos en teoría e ilustrar as súas potenciais aplicacións. Estas clases prácticas impártense cada semana despois da docencia maxistral.
Lección maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución dalgunhas preguntas dirixidas ao estudante, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.
Resolución de problemas de forma autónoma	O alumnado debe enfrentarse a resolución de cuestións e problemas por si mesmo empregando os coñecementos adquiridos nas clases maxistras e a través do estudio

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	As titorías individuais terán lugar no despacho físico do profesor da materia, segundo a normativa vixente na Universidade de Vigo.
Resolución de problemas	As titorías individuais terán lugar no despacho físico do profesor da materia, segundo a normativa vixente na Universidade de Vigo.
Resolución de problemas de forma autónoma	As titorías individuais terán lugar no despacho físico do profesor da materia, segundo a normativa vixente na Universidade de Vigo.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Resolución de problemas	Faranse exercicios e/ou controis periódicos de avaliación.	40	A2 A4 A5	B1 B2 B3 B5	C23	D1
Resolución de problemas de forma autónoma	Faranse un examen de avaliación sobre cuestións do temario	20				
Exame de preguntas obxectivas	Proba de avaliación con respostas tipo test	40	A2 A4 A5	B1 B2 B3 B5	C23	D1

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado poderá elixir ser avaliado mediante o sistema de avaliación continua (EC), ou alternativamente optar por unha proba de Avaliación Global (EG). A avaliación por defecto é a EC. O alumnado poderá elixir EG segundo o procedemento e o prazo establecido polo centro ou no seu defecto, na data indicada e publicada polo profesor no comienzo de curso. A elección de EG supón a renuncia ao dereito de seguir avaliándose mediante as actividades de EC que resten e á cualificación

obtida ata ese momento en calquera das probas que xa se realizaron.

SISTEMA AVALIACIÓN CONTINUA (EC)

Neste caso a avaliación da materia constará de 3 probas que serán as seguintes

- 1.- **Primeira proba (20%): (Temas 1 e 2).** Faráse a semana seguinte de rematar o tema 2.
- 2.- **Segunda proba (40%): (Temas 3 e 4).** Este exame realizaráse ao final do segundo terzo do cuadrimestre, nunha data que será anunciada con suficiente antelación.
- 3.- **Terceira proba (40%): (Todo o temario).** Este exame realizaráse na data oficial

PROBA AVALIACIÓN GLOBAL (EG)

O estudiantado que se acolla a esta modalidade realizará unha única proba de toda a materia polo 100% da nota, na data oficial establecida no calendario de exames.

Convocatoria Julio: Na convocatoria extraordinaria, o estudiantado realizará unha proba de toda a materia polo 100% da nota. Convocatoria Fin de Carrera: O estudiantado matriculado na convocatoria fin de carreira realizará unha proba de toda a materia polo 100% da nota.

Os estudantes que non participen na EC nin na EG, figurarán nas actas como non presentados.

Recoméndase ao alumnado ter en conta o Título VII (Do uso de medios ilícitos), do Regulamento sobre a Avaliación, a cualificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudiantado (<https://secretaria.uvigo.gal/uv/web/normativa/public/normativa/documento/downloadbyhash/4904ced4d24eb81fe5715ddde2c48c59c0a7c4d624cd0e7491df7a753985ccfa>)

As datas e horas das probas de EG (de primeira e segunda oportunidade) son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2024/25.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Mankiw, N. G, **Principios de Economía**, 6ª edición,

Krugman P., Wells R. y Graddy, K., **Fundamentos de Economía**, 3ª edición,

Díaz-Giménez J., **Macroeconomía: Primeros conceptos**,

Bibliografía Complementaria

Bernanke, B. S. y Frank, R. H., **Principios de Economía**, 3ª edición,

Samuelson, P. A. y Nordhaus W. D, **Economía**, 19ª edición,

Acemoglu, D., Laibson, D. y List, J.A., **Economics**,

Mankiw, N.G. y Taylor, M.P., **Economía**, Paraninfo,

Recomendacións

Outros comentarios

Non é necesario ter cursado ningunha materia de Economía anteriormente.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Historia: Historia das relacións laborais no mundo contemporáneo**

Materia	Historia: Historia das relacións laborais no mundo contemporáneo			
Código	V08G211V01105			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Rodríguez Lago, José Ramón			
Profesorado	Rodríguez Lago, José Ramón			
Correo-e	jrlago@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia pretende ofrecer a o alumnado de a titulación unhas destrezas básicas para o coñecemento de os fundamentos e de as dinámicas históricas que permiten entender o mundo de as relacións laborais con os seus actores e os seus procedementos.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.			
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.			
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.			
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.			
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional			
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad			
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional			
B4	Capacidade para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional			
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional			
C27	Analizar y sintetizar los factores condicionantes de los procesos históricos respecto al mundo del trabajo, enmarcándolos siempre en un tiempo y un espacio concreto de la contemporaneidad			
D1	Capacidade de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión			
D3	Capacidade para la toma de decisiones de forma autónoma e independente de liderazgo y capacidade para el trabajo cooperativo en equipo, como habilidades en las relaciones interpersonales que favorezcan la eficacia interpersonal			
D4	Capacidade de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad			
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico			

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

O alumno analiza os acontecementos e os condicionantes que incidiron e inciden no mundo do traballo en cada contexto histórico	A1	B1	C27	D1
	A2	B2		D3
	A3	B3		D4
	A4	B4		D5
	A5	B5		

Contidos

Tema	
O concepto do traballo e a súa evolución na historia	O traballo antes da contemporaneidade O traballo e o liberalismo O traballo e os socialismos O traballo na era da globalización
Os traballadores e as súas organizacións.	Evolución da cultura do traballo Os traballadores nas sociedades preindustriais Os traballadores nas sociedades industrializadas Os traballadores nas sociedades postindustriais
Os empresarios e as súas organizacións	Evolución da cultura empresarial. As empresas nas sociedades pre-industriais As empresas nas sociedades industriais. As empresas nas sociedades post-industriais
Os Estados e a regulación do mundo do traballo	A regulación legal do traballo anterior aos Estados Modernos. O traballo nos Estados Modernos. O traballo nos Estados liberais. O traballo nos Estados reguladores. O traballo nos Estados *totalitarios. O traballo nos Estados do benestar. O traballo e os Estados ante a globalización
O mundo do traballo e os organismos internacionais.	As internacionais obreiras As internacionais empresariais A Organización Internacional do Traballo (OIT) A Unión Europea e a regulación do traballo.
O traballo e as relacións laborais na España do século XX.	A España liberal. Da Comisión ao Instituto de Reformas Sociais (1883-1923) Entre a dictadura de Primo de Rivera e a II República (1923-1936) Guerra civil e franquismo (1936-1975) Entre a transición e democracia (1975-2018) A formación técnico-profesional en España A emigración española a América A emigración española a Europa
A evolución do traballo e da súa regulación no século XX. Unha perspectiva internacional comparada.	Os EE.UU. do Fordismo ao New Deal (1908/45) Plan Marshall e integración europea (1947/57) Entre J. M. Keynes e W. Beveridge (1919/45) Entre o Laborismo e o Thatcherismo (1945/90) China de Mao ao capitalismo de Estado (1945/90) A URSS de Lenin a Stalin (1917/53) A URSS de Jruschov a Gorbachov (1953/91) Alemaña de entreguerras (1919/45) A Alemaña dividida: RFA e RDA (1945/90) Xapón da Era Meiji á Era Toyota (1880-1990)
O traballo "dos outros". Marxinalidade e economía informal nos séculos XX e XXI	Migracións e traballo O traballo infantil O traballo feminino O traballo escravo O traballo solidario. As ONGs

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentación	6	12	18
Traballo tutelado	3	15	18
Prácticas con apoio das TIC	6	12	18
Lección maxistral	36	36	72
Exame de preguntas de desenvolvemento	0	20	20
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	0	1	1
Exame de preguntas obxectivas	0	3	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o profesor e o grupo de estudantes dos resultados da investigación en equipo sobre contidos dos temas 6, 7 e 8. Cada equipo terá entre 2 a 4 persoas.
Traballo tutelado	Elaboración por parte do alumnado dun traballo de investigación relacionado con algún dos contidos propostos nos temas 6, 7 e 8. O profesor indicará unha bibliografía e unha documentación inicial para cada tema. Os equipos de traballo terán entre 2 a 4 persoas.
Prácticas con apoio das TIC	Busqueda en diferentes webs de fontes e documentos que permitan afondar no tema da presentación
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Explicación do profesor dos conceptos fundamentais do primeiros cinco temas. A explicación ten como soporte unha presentación visual que recolle os principais contidos da materia.
Presentación	Presentación do alumnado ante os seus compañeiros de grupo, do traballo de investigación realizado polo seu equipo sobre os contidos escollidos dos temas 7 e 8. A presentación pode ter calquera ferramenta didáctica que achegue claridade e creatividade á exposición dos contidos
Traballo tutelado	Elaboración dun traballo de investigación en equipo, *tutorizado pola orientación e supervisión do profesor
Prácticas con apoio das TIC	Elaboración do traballo de equipo en rede. Procura e análise de fontes e documentación histórica para desenvolver o traballo. Diálogo e debate na rede na plataforma virtual da Uvigo
Probas	Descrición
Exame de preguntas de desenvolvemento	Resposta dalgunhas preguntas de resposta extensa relacionadas cos contidos explicados durante as sesións maxistrais
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	Presentación na plataforma Fatic no prazo sinalado polo profesor, dun informe de Autoavaliación sobre o traballo individual e de equipo desenvolvido polo alumno/a.
Exame de preguntas obxectivas	O alumno/deberaa responder o prazo sinalado e na plataforma Tema/Fatic o tres cuestionarios sinalados polo profesor sobre diversos contidos do temario

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Presentación	Presentación presencial ante o grupo do traballo realizado en equipo e participación nos debates posteriores.	15	A3 A4	B2 B4	D3 D4 D5	
Traballo tutelado	Valoración do traballo en grupo proposto que debe ser entregado na plataforma dixital no prazo estipulado	15	A2 A4 A5	B2 B4	D1 D3 D5	
Prácticas con apoio das TIC	Participación e traballo en rede	5		B3 B4	D1	
Lección maxistral	Participación activa durante as clases: preguntas, respostas, iniciativas...	5	A1 A5	B3	D4	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba final de modalidade escrita e presencial (preferentemente) ou de modalidade oral e virtual (se as circunstancias sanitarias así o aconsellan) sobre os contidos expostos nas clases teóricas. A Proba terá un número de preguntas de desenvolvemento que estará entre 2 e 4.	40	A1 A5		C27 D1	
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	Informe escrito do traballo de investigación realizado en equipo	5	A2 A3 A5	B1	D1 D4	
Exame de preguntas obxectivas	Valoración das respostas ás probas tipo TEST realizadas na plataforma dixital	15	A2 A5	B1 B3	C27	

Outros comentarios sobre a Avaliación

MOI IMPORTANTE: O alumnado que opte pola modalidade de AVALIACIÓN CONTINUA deberá participar con regularidade (asistencia presencial dun 90 %) nas sesións prácticas e na elaboración e presentación do

traballo en equipo. As posibles faltas de asistencia deberán comunicarse previamente ó profesor e deberán ser sempre xustificadas.

O alumnado que NON opte pola modalidade de Avaliación Continua deberá contactar canto antes persoalmente (entrevista presencial ou no despacho virtual) co profesor da materia para acordar as pautas de traballo na materia. Tamén deberá seguir con atención ás indicacións sinaladas polo profesor na plataforma digital MOOVI.

Proba Final para o alumnado que participou e superou a Avaliación Continua durante o curso:

- Tanto na primeira como na segunda convocatoria o alumnado realizará unha proba final (escrita/presencial ou oral/virtual) de entre 2 e 4 preguntas de desenvolvemento. Esta proba suporá o 40 % da calificación final, e versará sobre os contidos expostos durante as sesións teóricas. Para facer media coa nota obtida na Avaliación Continua, o alumnado debe acadar na proba unha **nota mínima de 4** (sobre os 10 puntos posibles).

Proba Final para o alumnado que non participou ou non superou a Avaliación Continua durante o curso:

- É moi oportuno que o alumnado que non poida participar na Avaliación Continua poida poñerse canto antes en contacto co profesor da materia (no seu despacho - presencial ou virtual - por e-mail, ou mediante a plataforma virtual) para recibir as indicacións máis importantes que permitan organizar o traballo da materia. O alumnado deberá superar cunha **nota mínima de 5** unha proba de 4 ou 5 preguntas de desenvolvemento, coa que poderá acadar o 100 % da calificación final. Os contidos a examinar incluírán a totalidade do temario oficial, tanto das clases teóricas como das probas prácticas realizadas durante o curso. Isto motivará o alumnado a desenvolver as súas competencias na aprendizaxe autónoma, na toma de decisións, no traballo individual e nas relacións inter-persoais.

Para o alumnado que non superou a Proba Final, pero si a Avaliación Continua:

- **Poderá manter a nota obtida na Avaliación Continua para o curso seguinte**, pero deberá superar a Proba Final (escrita/presencial ou oral/virtual) cunha **nota mínima de 5 puntos (sobre 10)**.

Para o alumnado da convocatoria Fin de Carreira:

- O alumnado deberá superar cunha **nota mínima de 5** unha proba de preguntas de desenvolvemento, coa que poderá acadar o 100 % da calificación final. Os contidos a examinar incluírán a totalidade do temario oficial, tanto das clases teóricas como dos contidos prácticos. Isto motivará o alumnado a desenvolver as súas competencias na aprendizaxe autónoma, na toma de decisións, no traballo individual e nas relacións inter-persoais.

DATAS SINALADAS PARA AS PROBAS FINAIS (escritas/presenciais ou orais/virtuais):

As datas e horarios das probas de Avaliación Final das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de Avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2024-2025. Tamén serán comunicadas coa debida antelación a través da plataforma virtual da Uvigo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Barrios Alonso, Angeles, **Por la razón y el derecho. Historia de la negociación colectiva en España 1850-2012**, Comares, 2014

Aizpuru, Mikel y Rivera, Antonio, **Manual de historia social del trabajo**, Siglo XXI, 1994

Arenas Posadas, Carlos, **Historia económica del Trabajo (Siglos XIX y XX)**, Tecnos, 2003

Valdaliso, Jesús M^a y López García Santiago, **Historia económica de la empresa**, Crítica, 2007

Pons Pons, J; Arenas Posadas, C; Florencio Puntas, A., **Trabajo y relaciones laborales en la España contemporánea**, Mergablum, 2001

Moreno Fernández, José Ramón; Gómez Urdáñez, Gracia; Galán García, Agustín, **Materiales para la Historia de las Relaciones Laborales**, Tecnos, 2003

Bibliografía Complementaria

Judt, Tony, **Pensar el siglo XX**, Taurus, 2012

Judt, Tony, **Postguerra. Una historia de Europa desde 1945**, Taurus, 2012

Lewin, Moshe, **El siglo soviético**, Crítica, 2006

Huff, Darrell, **Cómo mentir con estadísticas**, Crítica, 2011

Hobson, John M., **Los orígenes orientales de la civilización occidental**, Crítica, 2006

Hobsbawm, Eric J., **Industria e Imperio. Historia de Gran Bretaña desde 1750 hasta nuestros días**, Crítica, 2001

Thompson, E. P., **La formación de la clase obrera en Inglaterra**, Capitán Swing, 2012

Coriat, B., **El taller y el robot**, Siglo XXI, 1993

Owen, Jones, **El Establishment**, Seix Barral, 2015

Owen, Jones, **Chavs. La demonización de la clase obrera**, Capitán Swing, 2012

Recomendacións

Outros comentarios

---

(1) A plataforma dixital da Uvigo, o E-mail, e as titorías son recursos que o alumnado debe utilizar para alcanzar unha organización mais idónea e constante do seu traballo. É responsabilidade do alumnado consultar os materiais e as novidades a través da plataforma dixital e estar atento das datas das diversas probas de Avaliación.

(2) A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo (individual ou en equipo), ou en calquera exame suporá un cero nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o alumnado da súa responsabilidade neste aspecto.

(3) A avaliación terá sempre en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas, senón tamén a súa corrección lingüística (oral ou escrita).

(4) Valorase moi positivamente a participación activa nas clases, a presentación de iniciativas e a capacidade para traballar en equipo.

(5) Recoméndase intensamente o uso dos numerosos e valiosos recursos a disposición do alumnado nas diversas bibliotecas da Uvigo.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito: Dereito constitucional**

Materia	Dereito: Dereito constitucional			
Código	V08G211V01201			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	#EnglishFriendly Castelán Inglés			
Departamento				
Coordinador/a	Riquelme Vázquez, Pablo			
Profesorado	Riquelme Vázquez, Pablo			
Correo-e	priquelme@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O estudo desta materia permitirá ao alumnado comprender a organización do Estado e das institucións internacionais e adquirirá a capacidade de interpretar e aplicar as normas que afecten as Relacións Laborais e Recursos Humanos			
	Materia do programa English Friendly: Os/as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as tutorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir xuízos en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
C2	Comprender la Organización del Estado y de las Instituciones y Organizaciones internacionales con competencias constitucionales, para la correcta interpretación de su funcionamiento y de la aplicación de las normas que afecten a las relaciones laborales
D3	Capacidade para la toma de decisiones de forma autónoma e independente de liderazgo y capacidade para el trabajo cooperativo en equipo, como habilidades en las relaciones interpersonales que favorezcan la eficacia interpersonal
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética y con responsabilidade social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidade en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
O alumnos comprenderá a organización do Estado e das institucións internacionais e adquirirá a capacidade de interpretar e aplicar a normas que afectas ás Relacións Laborais e Recursos Humanos	A2	B1	C2	D3
	A3	B2		D4
	A4	B3		D5
	A5	B5		

Contidos

Tema	
Tema 1. O Estado e o seu Ordenamento xurídico	1. Concepto, elementos e formas de Estado 2. Orixes e transformacións do Constitucionalismo 3. Elaboración e aprobación da Constitución española de 1978. Características da súa estrutura constitucional
Tema 2. Organización do Estado: Institucións, as súas funcións, competencia e relacións	1. Xefatura do Estado 2. Cortes Xerais 3. Goberno e Administración 4. Poder Xudicial 5. Tribunal Constitucional
Tema 3. A produción normativa no Ordenamento Xurídico español	1. Valor normativo da CE 1978 2. Constitución e Ordenamento Xurídico 3. Fontes do Dereito: Tratados Internacionais; Dereito da Unión europea; A lei e tipos de Leis; Estatutos de autonomía; normas con rango de Lei; outras fontes do Dereito
Tema 4. Principios constitucionais da intervención do Estado nos procesos económicos e sociais	1. A iniciativa pública na actividade económica 2. A potestade tributaria 3. Os Orzamentos Xerais do Estado 4. O principio de estabilidade orzamentaria
Tema 5. Os Tratados Internacionais: a produción normativa no ámbito internacional e a súa integración no Ordenamento xurídico español	1. As relacións entre Dereito Internacional e Dereito interno 2. O Dereito Internacional xeral como fonte do Dereito español 3. O Dereito Internacional Convencional como fonte do Dereito español
Tema 6. As organizacións e Institucións internacionais con competencias constitucionais	1. A Unión Europea 2. O Consello de Europa e o Tribunal Europeo de Dereitos Humanos 3. Outras institucións e órganos

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	36	0	36
Seminario	15	0	15
Resolución de problemas e/ou exercicios	10	8	18
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	30	32
Exame de preguntas obxectivas	1	30	31
Traballo	0	10	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Nas sesións maxistras presentarase e explicará ao alumno os aspectos principais da disciplina
Seminario	Os traballos da aula centraranse na realización de diversas actividades onde o principal protagonista é o alumno. As actividades consisten basicamente na resolución de casos prácticos así como a exposición de traballos na aula

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Atenderanse e resolverán as dúbidas expostas polo alumnado en relación cos contidos da materia impartidos durante as sesións maxistras.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exporanse diversos casos prácticos que deberán ser resoltos polos alumnos.	20	
	A cualificación máxima será de 2 puntos. Para a cualificación terase en conta tanto a asistencia como a participación activa na aula.		
	Resultados de aprendizaxe: Esta materia pretende posibilitar o ensino sistemático do ordenamento xurídico e a estrutura organizativa e institucional do Estado español e das organizacións internacionais nas que este se integra.		

Exame de preguntas de desenvolvemento	<p>Os coñecementos adquiridos na sesión maxistral serán avaliados a final de curso mediante unha proba oral ou escrita que comprenderá toda a materia. Esta proba valorarase ata un máximo de 4 puntos. Constará de 2 preguntas.</p> <p>Aqueles alumnos que opten polo sistema de avaliación continua, deben aprobar esta proba para que se engada a nota dos distintos traballos e probas da avaliación continua.</p> <p>As datas e horarios das probas de avaliación final das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de exames aprobado pola Xunta de Facultade.</p> <p>Resultados de aprendizaxe: Esta materia pretende posibilitar o ensino sistemático do ordenamento xurídico e a estrutura organizativa e institucional do Estado español e das organizacións internacionais nas que este se integra.</p>	40
Exame de preguntas obxectivas	<p>Durante o cuadrimestre realizaranse dúas probas tipo test que non terán carácter liberatorio.</p> <p>A data da realización da proba serán comunicada polo profesorado.</p> <p>Estas probas cualificaranse cun máximo de 3 puntos.</p> <p>Resultados de aprendizaxe: Esta materia pretende posibilitar o ensino sistemático do ordenamento xurídico e a estrutura organizativa e institucional do Estado español e das organizacións internacionais nas que este se integra.</p>	30
Traballo	<p>Durante o cuadrimestre os alumnos deberán realizar un traballo, individual ou en grupo, que será entregado ao profesor e presentado oralmente diante do resto da clase.</p> <p>Esta proba cualificarase cun máximo dun punto.</p> <p>Resultados de aprendizaxe: Esta materia pretende posibilitar o ensino sistemático do ordenamento xurídico e a estrutura organizativa e institucional do Estado español e das organizacións internacionais nas que este se integra.</p>	10

Outros comentarios sobre a Avaliación

Será condición imprescindible para contabilizar a avaliación continua obter un mínimo de 4 sobre 10 no exame de preguntas de desenvolvemento, que poderá ser oral ou escrito. Suporá o 40% da avaliación final.

Aqueles/as alumnos/as que non participen no desenvolvemento do curso de maneira presencial terán unha avaliación final que implicará un examen oral, que suporá o 60% da avaliación, e a resolución dun suposto práctico, que suporá o 40% da avaliación.

O alumnado gozará de atención personalizada nas tutorías individualizadas nos días e as horas establecidas, que se darán a coñecer ao alumnado ao comezo do período lectivo.

Na segunda convocatoria diferenciaranse as seguintes modalidades:

(a) Os/as alumnos/as presenciais serán avaliados daquela parte da programación docente que non superasen durante o curso.

(b) Os/os alumnos/as que se presentasen á avaliación final e non a superasen, deberán repetir esa mesma modalidade de avaliación na súa totalidade.

Convocatoria fin de carreira:

A avaliación constará de preguntas orais e do desenvolvemento dun caso práctico.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

López Guerra, Luis et al., **Derecho Constitucional**, 11ª, Tirant Lo Blanch, 2018

Rodríguez-Zapata, Jorge, **Teoría y práctica del derecho constitucional**, 4ª,

Ferreres Comella, Victor, **The Constitution of Spain: A Contextual Analysis**, 9781849460163, Hart, 2013
Aguilera Vaqués, Mar y Serra Cristóbal, Rosario, **Rights and Freedoms in the Spanish Constitution**, 9788491191162, Tirant lo Blanch, 2015

Bibliografía Complementaria

Kelsen, Hans, **Teoría General del Derecho y del Estado**,

Schmitt, Carl, **Teoría de la Constitución**,

Mosca, Gaetano, **Derecho constitucional**,

Mortati, Costantino, **La Constitución en sentido material**,

Bergareche Gros, Almudena, **El Concepto de Constitución Interna en la Restauración española**,

Bergareche Gros, Almudena, **La costituzione in senso materiale : l'importanza della realtà dell'organizzazione , La costituzione materiale : percorsi culturali e attualità di un'idea / a cura di Alessandro Catelan, 2001**,

Pérez Tremps, Pablo; Saiz Arnaiz, Alejandro, **Comentario a la Constitución Española**, 1, Tirant lo Blanch, 2018

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Dereito administrativo/V08G211V01401

Dereito da seguridade social I/V08G211V01402

Dereito do traballo I/V08G211V01302

Dereito do traballo II/V08G211V01403

Dereito da seguridade social II/V08G211V01501

Dereito financeiro e tributario I/V08G211V01504

Dereito sindical I/V08G211V01502

Dereito sindical II/V08G211V01601

Dereito social comunitario/V08G211V01903

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito: Teoría do dereito/V08G211V01101

Outros comentarios

Durante o curso 2022/2023 implantarase un grupo de docencia en inglés. A guía docente é común para este grupo, coa recomendación de bibliografía en inglés. Ao comezo do curso facilitarase ao alumnado o cronograma co contido, actividades e lecturas detalladas en inglés.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Empresa: Organización da empresa**

Materia	Empresa: Organización da empresa			
Código	V08G211V01202			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Caballero Fernández, Gloria			
Profesorado	Caballero Fernández, Gloria			
Correo-e	gloriacf@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O obxectivo desta materia é o de obter uns coñecementos básicos da empresa e do seu funcionamento. Dentro do funcionamento da empresa, o alumnado deberá ser quen de identificar as áreas funcionais (producción, marketing e finanzas) e saber as súas características.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
--------	--

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

Contidos

Tema	
Tema 1: Coñecemento do concepto e evolución da empresa e do empresario dentro da función económica xeral.	Concepto de empresa, a empresa como sistema, os elementos da empresa e teorías do empresario e da empresa
Tema 2: Modelos de organización dentro da empresa	Organización, división do traballo, decisións, motivación, liderado, etc.
Tema 3: Coñecemento das actividades dentro da zona de produción	Formas de organización da produción, capacidade, programación, distribución en planta, calidade, xestión de stocks, localización etc.
Tema 4: Coñecemento das actividades dentro da área do marketing	Prezo, promoción e publicidade; distribución e canle; produto e marca, entre outros.
Tema 5: Coñecemento das actividades e dos elementos de decisión dentro da esfera económica financeira da empresa	Tipos de costes, financiamento interno e externo da empresa, rentabilidades, umbral de rentabilidade, etc.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	36	40	76
Resolución de problemas	15	57	72
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	A sesión maxistral divídese en dúas tarefas: 1. Exposición, por parte do profesor, dos contidos teóricos (36 horas). 2. O traballo autónomo do alumno para a preparación das clases teóricas (40 horas).
Resolución de problemas	A resolución de problemas e/ou exercicios divídese en dous: 1. A formulación e resolución de supostos prácticos relacionados cos contidos teóricos (clases prácticas: 15 horas). 2. O estudo e resolución dos exercicios e casos prácticos polo alumno de xeito autónomo (57 horas).

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Resolveranse as dúbidas dos contidos teóricos expostos na lección maxistral
Resolución de problemas	Realizaranse casos prácticos baseados en problemas e situación reais dunha empresa. O alumnado os resolverá de maneira individual ou tras unha discusión cun grupo de compañeiros. Os exercicios realizaranse de maneira individual co apoio do profesor

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos sobre a materia obxecto de estudo e fundamentos teórico-prácticos para a resolución de problemas e/ou exercicios obxecto de avaliación continua, que ten que desenvolver o alumno. Se incentivará a asistencia e participación activa do alumnado no desenvolvemento desta metodoloxía.	5	
Resolución de problemas	Asistencia e participación/entrega na resolución de problemas, casos prácticos e/ou exercicios nas clases prácticas	35	
	Probas de avaliación sobre a práctica ou exercicios realizados cando o profesor considéreo en Moovi		
Exame de preguntas obxectivas	Dúas probas da mesma valoración de preguntas de test e algunha corta en caso de ser considerado polo profesor. Unha teórica e outra práctica	60	

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. A puntuación obtida pola evluacion continua, será válida só nas convocatorias do ano académico no que se alcanzou a mesma (sexa convocatoria común ou ben de fin de carreira).

2. O tipo de exames para os alumnos que se atopen na convocatoria de fin de carreira será similar os demais alumnos (apartado "recomendacións")

Este apartado complétase co apartado de Recomendacións.

As datas de exame apróbaas a Xunta de Facultade e publícanse na web da Facultade

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

García Cerro, A. et al., **Bibliografía básica: Manual de dirección de operaciones : decisiones estratégicas**, Universidad de Cantabria: Thomson, 2021,

KEOWN, A, et al., **Bibliografía básica: Introducción a las finanzas. La práctica y la lógica de la dirección financiera**, Madrid: Prentice Hall, 1999. 2ª ed.,

KOTLER, P, y Armstrong, G., **Bibliografía básica: Principios de marketing**, Mexico, D.F. : Pearson Educación, 2017,

PIÑEIRO, et al., **Bibliografía básica: Introducción a la economía de la empresa: una visión teórico-práctica**, Madrid: Delta, 2010,

BUENO CAMPOS, E., **Bibliografía básica: Curso básico de economía de la empresa un enfoque de organización**, Madrid: Pirámide, 2005. 4ª ed.,

Bibliografía Complementaria

DOMINGUEZ MACHUCA, J.A., **Bibliografía complementaria: Dirección de operaciones**, Madrid: Mc Graw-Hill, 1994.,

BUENO CAMPOS, E. et al., **Bibliografía complementaria: Economía de la empresa. Análisis de las decisiones empresariales**, Madrid: Pirámide, 2002,

AGUIRRE SADABA, A., **Bibliografía complementaria: Fundamentos de economía y administración de empresa**, Madrid: Pirámide, 1995.,

Recomendacións

Outros comentarios

1. Os alumnos que non opten pola avaliación continua poderán presentarse a un exame cunha valoración do 100%. Este exame será máis amplo que o dos alumnos que optan pola avaliación continua.

2. As probas de valoración de tipo test poderá levar engadido algún exercicio práctico no caso que o profesor da materia considéreo necesario.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Psicología: Psicología				
Materia	Psicología: Psicología			
Código	V08G211V01203			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Análise e intervención psicossocioeducativa			
Coordinador/a	Domínguez Rubira, María Carmen			
Profesorado	Domínguez Rubira, María Carmen			
Correo-e	carmenrubira@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta asignatura proporciona unha perspectiva da organización como un sistema social tendo en conta os factores materiais, temporais e sociais que tamén lle afectan. Así mesmo esta materia estuda a importancia dos aspectos psicossociais como a motivación, a satisfacción, o manexo do poder e a comunicación que influen no comportamento laboral.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
B4	Capacidade para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
C22	Ser capaz de comprender la relación entre los procesos psicossociales y la dinámica de las relaciones laborales
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética y con responsabilidade social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad

Resultados previstos na materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
O alumno interpreta os feitos que acontecen nas organizacións e comprende que nas relacións laborais hai procesos psicolóxicos e sociais implicados	A2 B1 C22 D4 A4 B2 A5 B3 B4 B5

Contidos	
Tema	
Tema 1: Aproximación á Psicología do traballo.	Definición de psicología e campos de especialización. Principios da psicología do traballo. Breve desenvolvemento histórico. Principais áreas de investigación.
Tema 2:: Factores psicossociais que inflúen na conduta e nas relacións humanas no traballo.	Intelixencia e personalidade. Actitudes. Estereotipos. Conformismo. Percepción. O funcionamento dos grupos humanos.

Tema 3: Factores do contexto do traballador: Condicións de traballo, cultura organizacional e clima laboral	O concepto de condicións de traballo. As Condicións ambientais de traballo. O estrés no traballo. Mobbing. Burnout. Concepto de cultura organizacional, características e dimensións culturais das organizacións. Concepto de clima laboral. Componentes do clima laboral e consecuencias do mesmo.
Tema 4: Motivación laboral e satisfacción no traballo	Introducción ao estudo da motivación humana. Concepto de motivación laboral. Principales enfoques teóricos. Concepto de satisfacción laboral. Componentes da mesma. Medida da satisfacción. Relación con outras variables.
Tema 5: Organización do traballo nos seus aspectos materiais, temporais e sociais.	Tareas, postos e funcións. Tempo biolóxico, psicolóxico e social. Horarios de traballo. Roles no traballo.
Tema 6: O Conflicto nas organizacións.	Análisis do poder. Proceso de conflito nas organizacións. Xestión eficaz do conflito. Dinámica do conflito.
Tema 7: A Negociación	Definición de negociación. Estilos de negociación. Estratexias e tácticas de negociación. A comunicación entre os negociadores.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	36	0	36
Traballo tutelado	7.5	48	55.5
Estudo de casos	7.5	48	55.5
Exame de preguntas obxectivas	0	3	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	O estudante, de xeito individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resúmenes de lecturas, conferencias, etc.
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adiestrarse en procedementos alternativos de solución.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual o en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia o prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resúmenes de lecturas, conferencias, etc. Xeneralmente tratase de unha actividade autónoma dos estudantes que inclúe a búsqueda e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo tutelado	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resúmenes de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral.	30	A2 B1 C22 D4 A4 B2 A5 B3 B4 B5
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adiestrarse en procedementos alternativos de solución.	30	A2 B1 C22 D4 A4 B2 A5 B3 B4 B5
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	40	A5 B3 C22

Outros comentarios sobre a Avaliación

É necesario asistir ó 90% de horas de práctica de avaliación continua.

Para a segunda convocatoria haberá un examen tipo test das mesmas características que na primeira. Conservarase a cualificación obtida na avaliación continua.

Se debe alcanzar unha calificación mínima de 4 na proba test final para que se poda ter en conta a calificación obtida nas demais traballos do cuadrimestre.

Para aqueles alumnos que no houberen realizado a avaliación continúa o examen constará dun maior número de preguntas, de tipo test e de desenvolver que constituirá o 100% da nota.

A nota acadada na avaliación continua manterase para o curso seguinte.

Para a convocatoria de Fin de Carreira haberá un examen final de toda a asignatura que constituirá o 100% da nota final.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Peiró J. y Prieto A., **Tratado de Psicología del trabajo.**, 4ª Edición., Síntesis, 2014

Newstrom, J.W, **Comportamento humano en el trabajo.**, 13va Edición, McGraw-Hill, 2007

Alonso, C., **Psicología social y de las organizaciones: desarrollo institucional**, 3ª Edición, Dykinson, 2004

Alcover de la Hera, C, **Introducción a la Psicología do traballo.**, 1ª Edición, McGraw-Hill, 2004

Muchinsky, P.M, **Psicología aplicada al trabajo.** ., 3ª Edición, Paraninfo, 2000

Guillén Gestoso, C y Casco Pirri, **Psicología del Trabajo: Gestión de los recursos humanos. Skill management**, 3ª Edición., Ariel, 2010

Gibson, J; Ivancevich, J y Donnell, **Las organizaciones.**, Última edición, McGraw-Hill, 2006

Ovejero Bernal, A, **Técnicas de negociación: cómo negociar eficaz y exitosamente.**, 2ª Edición, McGraw-Hill, 2004

Andrade, H, **Comunicación organizacional interna: proceso, disciplina y técnica.**, Última edición, Netbiblo, 2005

Francisco Morales, J., **Psicología social**, 3ª Ed., McGraw-Hill, 2007

Peiró, J.M, **Desencadenantes del estrés laboral**, 2ª Ed., Pirámide, 2005

Munduate Jaca, L., **Gestión del conflicto, Negociación y Mediación.**, 2ª, Pirámide, 2005

Bibliografía Complementaria

Kenneth W. Thomas, **La motivación intrínseca en el trabajo.**, Última edición, Centro de estudios Ramón Areces, 2005

Piñuel, I, **Mobbing: cómo sobrevivir al acoso psicológico en el trabajo.**, 1ª, Sal Terrae, 2001

González Fernández, R., **Psicosociología de los grupos pequeños: comunicación, procesos de influencia y aprendizaje del trabajo en equipo.**, 2ª, Universitas, 2005

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Psicología do traballo/V08G211V01304

Recursos humanos I/V08G211V01405

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Sociología do traballo/V08G211V01305

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Sociología: Introducción á sociología das relacións laborais/V08G211V01103

Outros comentarios

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Economía: Economía española				
Materia	Economía: Economía española			
Código	V08G211V01204			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Iglesias Malvido, Carlos			
Profesorado	Iglesias Malvido, Carlos			
Correo-e	calu@uvigo.gal			
Web				
Descrición xeral	Conquerir coñecementos da vida económica española que permitirá ter unha idea do estado do mundo económico español para axudar a comprender a situación económico-social de España.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
B4	Capacidade para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
C24	Interpretar magnitudes macroeconómicas básicas para tomar decisiones en el ámbito de la economía española
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética y con responsabilidade social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
O alumno interpreta a realidade da economía española e ten capacidade para elaborar xuízos críticos	A2	B1	C24	D4
	A4	B2		
	A5	B3		
		B4		
		B5		

Contidos

Tema	
Tema 1: Conceptos Básicos	Indicadores Económicos e Benestar social. Conceptos básicos. Técnicas de síntese da información estatística.
Tema 2: A evolución da Economía Española no contexto mundial e europeo.	O crecemento económico de España en perspectiva histórica. Comparación temporal e espacial.
Tema 3: A estratexia de crecemento da economía española	Relación entre PIB per cápita, produtividade e emprego per cápita. Diferencia entre eficiencia e eficacia.
Tema 4: Os cambios na especialización sectorial. A perspectiva da Oferta.	A evolución dos principais sectores: agrario, industrial e servizos. A importancia da investigación e do capital humano

Tema 5: A perspectiva da demanda	Os principais compoñentes da demanda A evolución do consumo privado. O papel do sector público e o Estado de Benestar.
Tema 6: O reparto do ingreso e o mercado de traballo	Indicadores de distribución da renda e o uso da forza de traballo. Distribución funcional, espacial e persoal do ingreso. Desemprego e desigualdade de ingresos.
Tema 7: Especialización comercial, competitividade exterior e financiamento	Indicadores de especialización e competitividade exterior. Indicadores de aforro, investimento e capacidade/financiamento externo. Relación entre crecemento, competitividade e financiamento externo.
Tema 8: Síntese e tendencias recentes	Os ciclos da economía española. Convergencia económica y social con Europa. Retos futuros.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	12	29	41
Prácticas con apoio das TIC	15	32	47
Lección maxistral	20	38	58
Observación sistemática	1	0	1
Exame de preguntas obxectivas	3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Permite ao alumnado implementar de forma efectiva os coñecementos teóricos adquiridos a partir das sesións maxistrais a través da realización de actividades tales como exercicios e problemas. Os obxectivos desta técnica son: alcanzar unha maior competencia no manexo dos contidos aprendidos así como ilustrar as súas potenciais aplicacións.
Prácticas con apoio das TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos nun contexto determinado e de adquisición de habilidades básicas e procedementais en relación coa materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Acompañar aos alumnos no seu proceso de aprendizaxe e darlles un feedback continuo e personalizado.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Resolución de problemas	outras evidencias da avaliación continua	30	A2 A4 A5	B2 B4 B5	C24	D4
Observación sistemática	percepción atenta, racional, planificada e sistemática para describir e rexistrar as manifestacións do comportamento do alumnado.	10	A2 A4 A5	B2 B4 B5	C24	D4
Exame de preguntas obxectivas	2 controis tutoriais	60	A2 A4 A5	B2 B4 B5	C24	D4

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumno poderá elixir entre avaliación continua ou exame global (100% da nota).

A CUALIFICACIÓN DA AVALIACIÓN CONTINUA será o resultado da suma de: controis tutoriais (60%), observación sistemática (10%) e outras evidencias (30%). O docente poderá establecer unha nota mínima nos controis tutoriais como condición necesaria para obter o 100% da cualificación. No caso de non alcanzar dita nota mínima, a cualificación por avaliación continua será, tan só, o resultado de multiplicar por 0,6 a nota media obtida en devanditos controis tutoriais.

AVALIACIÓN 2ª CONVOCATORIA: exame teórico-práctico no que se avaliarán as competencias globais da materia e co que se pode alcanzar o 100% da cualificación.

As datas dos exames serán as aprobadas pola Xunta de Facultade e publicadas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

García Delgado, J. L. y otros, **Lecciones de Economía Española**, 15ª edición, ARANZADI, S.A. EDITORIAL (THOMPSON REUTERS), 2020

Bibliografía Complementaria

Instituto Nacional de Estadística,
Eurostat,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Economía laboral/V08G211V01505

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía: Principios de economía/V08G211V01104

Outros comentarios

Ao longo do curso facilitarase bibliografía adicional e específica para completar determinados puntos do temario.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Empresa: Fundamentos básicos de contabilidade da empresa**

Materia	Empresa: Fundamentos básicos de contabilidade da empresa			
Código	V08G211V01205			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Orge Míguez, José Carlos			
Profesorado	Orge Míguez, José Carlos			
Correo-e	jcorge@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Coñecementos básicos sobre a materia contable xeral			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
B4	Capacidade para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
C26	Interpretar información económica, procesarla y transmitirla mediante informes específicos
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética y con responsabilidade social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
O alumno interpreta os feitos que acontecen na empresa, procésaos según o método contable e elabora con eles unha información significativa que se reflicte nos Estados Contables	A2	B1	C26	D4
	A4	B2		
	A5	B3		
		B4		
		B5		

Contidos

Tema	
Tema 1 FUNDAMENTOS BÁSICOS DA CIENCIA CONTABLE	1.1 Definición 1.2 A contabilidade como sistema de información 1.3 A riqueza e o patrimonio 1.4 Análise do Activo 1.4 Análise do Pasivo 1.5 O Balance de Situación

Tema 2 O MÉTODO CONTABLE	2.1 O método contable 2.2 O feito contable 2.3 Teoría das contas 2.4 Método da partida dobre 2.5 Leis de funcionamento das contas 2.6 Métodos para levar as contas de Balance
Tema 3: O PROCESO CONTABLE	3.1 O exercicio contable 3.2 Cálculo do resultado: ingreso e gastos 3.3 Axustes e regularizacións 3.4 A apertura
Tema 4: Existencias	4.1 Método de compras e vendas 4.2 Contas a utilizar 4.3 Normas de valoración das operacións 4.4 Cálculo do marxe bruto 4.5 Métodos de valoración de existencias
Tema 5 A NORMALIZACIÓN E AS NORMAS CONTABLES EN ESPAÑA	5.1 A normalización contable en España: o Plan Xeral de Contabilidade 5.2 Marco conceptual 5.3 Normas de rexistro e valoración 5.4 Cuentas anuais 5.4 Cadro de contas 5.5 Definicións e relacións contables

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	35	18	53
Resolución de problemas	0	24	24
Lección maxistral	15	0	15
Traballo	0	30	30
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	25	27
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.
Resolución de problemas	Exame final
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballo tutelado	Asistencia e participación	5	A2 A4 A5		C26	D4
Lección maxistral	Asistencia e participación	5	A2 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5	C26	D4
Traballo	Traballos propostos polo profesor	20	A2 A4 A5	B1 B2 B4 B5	C26	

Resolución de problemas e/ou exercicios Exame final		40		B1 B3 B4 B5	C26
Exame de preguntas obxectivas	Dous exames parciais	30	A2 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5	C26

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para que se poidan ponderar o resto das probas, é necesario acadar como mínimo un catro (4) no exame final.

Na segunda convocatoria (xullo) farase una proba práctica tipo examen final con o mesmo valor e conservaranse as restantes notas obtidas na primeira convocatoria (xuño).

Na convocatoria universal farase un examen que contará o 100% da cualificación.

Na convocatoria FIN DE CARREIRA farase un examen que contará o 100% da cualificación.

Datas de exames: Son as aprobadas pola Xunta de Facultade e publicadas na web da Facultade

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Plan General de Contabilidad, Ediciones Pirámide 11ª Edición 2017,

Sáez Ocejo, José Luis, **Fundamentos de Contabilidad Financiera**, Andavira Editora 2018,

Wanden-Berghe Lozano, José Luis, **Contabilidad financiera**, Ediciones Pirámide edición 2011-12 2 volúmenes,

Carlos Mallo, **Contabilidad financiera**, Paraninfo 2008,

Pilar Yubero, **Contabilidad financiera: Introducción**, CTO Editorial 2010,

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Contabilidade/V08G211V01301

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Fundamentos básicos de contabilidade da empresa/V08G211V01205

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Contabilidade				
Materia	Contabilidade			
Código	V08G211V01301			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Orge Míguez, José Carlos			
Profesorado	Orge Míguez, José Carlos			
Correo-e	jcorge@uvigo.es			
Web				
Descrición	Aplicación dos coñecementos básicos da materia contable segundo o Plan Xeral de Contabilidade xeral			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
B4	Capacidade para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
C26	Interpretar información económica, procesarla y transmitirla mediante informes específicos
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética y con responsabilidade social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
O alumno interpreta os feitos que acontecen na empresa, procésaos según o método contable e elabora con eles unha información significativa que se reflicte nos Estados Contables	A2	B1	C26	D4
	A4	B2		
	A5	B3		
		B4		
		B5		

Contidos

Tema	
Tema 1 A contabilización do imposto do valor engadido: o IVE	1.1 Implicacións contables do iva 1.2 Contas a utilizar 1.3 Liquidación do imposto 1.4 Bases impositivas e tipos impositivos 1.5 Devengo do iva 1.6 Excepcións ao devengo do iva
Tema 2 Operacións comerciais	2.1 Efectos comerciais 2.2 Créditos de dubidoso cobro 2.3 Deterioros de valor 2.4 Gastos de persoal e outros suxeitos a retención 2.5 Valoración e axustes de saldos en moeda estranxeira

Tema 3 Inversións financeiras	3.1 Concepto e clases 3.2 Valoración das inversións financeiras 3.3 Rendementos das inversións financeiras
Tema 4 O Inmobilizado	4.1 Inmobilizado Material 4.2 Inmobilizado Material en curso 4.3 Correccións de valor do Inmobilizado: Amortizacións e Deterioro de Valor
Tema 5 A periodificación do resultado	5.1 Introducción 5.2 Gastos e ingresos anticipados 5.3 Gastos e ingresos diferidos
Tema 6 Financiación propia e allea	6.1 Os fondos propios 6.2 Os recursos alleos
Tema 7 A consideración contable do imposto de beneficios	7.1 O imposto como gasto 7.2 O resultado negativo e o gasto fiscal 7.3 A periodificación do imposto

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	35	18	53
Traballo tutelado	15	14	29
Traballo	0	20	20
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	45	47
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Atenderanse dudas suscitadas nas sesións teóricas e prácticas
Lección maxistral	Atenderanse dudas suscitadas nas sesións teóricas e prácticas

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Lección maxistral	Asistencia e participación	5	A2 A4 A5	
Traballo tutelado	Asistencia e participación	5	A2	
Traballo	Traballos individuais propostos polo profesor	20	A2 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Examen final	40	A2 A5	B1 B2 B3 B4 B5
Exame de preguntas obxectivas	(*)Dos parciais tipo test	30	A2 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para que se poidan ponderar o resto das probas, é necesario acadar como mínimo un catro (4) no examen final.

Na segunda convocatoria (xullo) farase una proba práctica tipo examen final con o mesmo valor e conservaranse as restantes notas obtidas na primeira convocatoria (xuño).

Na convocatoria universal farase un examen que contará o 100% da cualificación.

onvocatoria FIN DE CARREIRA farase un examen que contará o 100% da cualificación.

Datas de exámenes: As aprobadas pola Xunta de Facultade e publicadas na web da Facultade

---

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Plan General de Contabilidade, Ediciones Pirámide 11ª Edición 2017,

Sáez Ocejo, José Luis, **Fundamentos de Contabilidad Financiera**, Andavira Editora 2018,

Wanden-Berghe Lozano, José Luis, **Contabilidad financiera**, Ediciones Pirámide Edición 2011-12 2 volúmenes,

Carlos Mallo, **Contabilidad financiera**, Paraninfo 2008,

Pilar Yubero, **Contabilidad financiera: Introducción**, CTO Editorial,

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Fundamentos básicos de contabilidade da empresa/V08G211V01205

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito do traballo I**

Materia	Dereito do traballo I			
Código	V08G211V01302			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito público especial Dpto. Externo			
Coordinador/a	Pazos Perez, Alexandre			
Profesorado	Dozo Mougán, Irene Pazos Perez, Alexandre Rodríguez Martín-Retortillo, Rosa María			
Correo-e	alexpaos@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Aproximación ao estudo do Dereito individual do Traballo, a súa configuración, as súas fontes e aos distintos modelos contractuais laborais.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
B4	Capacidade para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
C7	Conocer el marco normativo regulador de las relaciones laborales y capacidad de asesoramiento laboral
D1	Capacidade de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión
D3	Capacidade para la toma de decisiones de forma autónoma e independente de liderazgo y capacidade para el trabajo cooperativo en equipo, como habilidades en las relaciones interpersonales que favorezcan la eficacia interpersonal
D4	Capacidade de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer o marco normativo regulador das relacións laborais e capacidade de asesoramento laboral.	A2	B1	C7	D1
	A3	B2		D3
	A4	B3		D4
	A5	B4		D5
		B5		

Contidos

Tema

O TRABALLO OBXECTO DE O DEREITO DE O TRABALLO: DELIMITACIÓN, EXCLUSIONES E INCLUSIÓNS ESPECIAIS

Tema 1. Concepto da disciplina.

1. Os seus presupostos configuradores.
2. Especial referencia á ajenidad do traballo.
3. A dependencia: xénese e evolución actual.
4. O traballo autónomo. Conceptos intermedios.
5. A contratación laboral na era dixital.

Tema 2. Exclusiones legais.

1. Traballos familiares e servizos benévolos.
2. Conselleiros de sociedades.
3. Funcionarios públicos e demais persoal estatutario.
4. Prestacións persoais obrigatorias.
5. Transportistas.
6. Axentes mercantís

Tema 3. Relacións laborais de carácter especial

1. Persoal de alta dirección e asimilados.
2. Servidores do fogar familiar.
3. Penados nas institucións penitenciarias.
4. Deportistas profesionais.
5. Artistas en espectáculos públicos.
6. Representantes de comercio. Similitud e diferenza cos axentes mercantís.
7. Traballadores discapacitados en centros especiais.
8. Avogados en despachos profesionais.
9. Médicos residentes.

Tema 4. Traballos singulares

1. A distancia. Teletraballo
2. Traballo en grupo. O auxiliar asociado.
3. Socios de cooperativas de traballo asociado e de sociedades laborais.
4. Profesores de relixión, contratos de investigación.
5. Persoal laboral ao servizo das Administracións Públicas. O Estatuto do Empregado Público.

FONTES DE DEREITO DE O TRABALLO: SUPRAESTATALES, ESTATAIS E COLECTIVAS

Tema 5. Lexislación estatal

1. A Constitución.
2. Leis orgánicas e ordinarias. Normas con rango de lei.
3. Reglamentos e normas sectoriais da Administración.
4. Resolucións de extensión das normas colectivas. Referencia.
5. Normativa das Comunidades Autónomas.
6. O ámbito de aplicación da Lei do Reino de España. O Regulamento 593/2008, de 17 de xuño. O art. 1.4 ET.

Tema 6. Normas colectivas

1. O convenio colectivo. Concepto.
2. O art. 37 da Constitución. Eficacia do convenio.
3. Noción de autonomía colectiva.
4. Tipología de convenios.

Tema 7. Fontes do dereito do traballo

1. Usos e costumes profesionais.
2. A xurisprudencia. Do Tribunal Constitucional. Do Tribunal da Unión. Dos tribunais da orde social. Doutras tribunais.
3. Os principios xerais do dereito.
4. Principios laborais. Respecto aos mínimos, norma máis favorable, condición máis beneficiosa, irrenunciabilidade de dereitos, prol operativo.

Tema 8. Lexislación supraestatal.

1. Tratados bilaterais e multilaterais.
  2. Convenios e recomendacións.
  3. A Carta Social europea.
  4. Normativa da Unión Europea.
  5. Dereito orixinario. Do Tratado de Roma ao Tratado de Lisboa. A Carta Europea de Dereitos Fundamentais. O Tratado de Lisboa.
  6. Dereito derivado.
  7. Normas doutras organizacións internacionais.
  8. O Dereito común.
-

O CONTRATO DE TRABAJO: ELEMENTOS E MODALIDADES

Tema 9. O contrato de traballo. Consentimento, obxecto e causa. Partes.
1. Concepto.
2. Partes. Traballador e empresario. Comunidades de bens e grupos de empresas.
3. Capacidade. Do traballador. A idade. Limitacións ao traballo dos menores. O traballo infantil.
4. Estranxeiros e nacionais de Estados membros da Unión Europea. Referencia aos dereitos dos estranxeiros irregulares.

Tema 10. Validez. Forma. Precontrato e proba.
1. Nulidad do contrato.
2. Consentimento e forma. Presunción de contrato.
3. Copia básica e dereitos de transparencia e información do traballador.
4. Precontrato.
5. Período de proba.

Tema 11. Modalidades de contrato de traballo
Modalidades de contrato de traballo (I)
I.1. Contratos indefinidos.
I.2. Fixo descontinuo.

Modalidades de contrato de traballo (II)
II.1. A regulación do contrato formativo.

Modalidades de contrato de traballo (III)
III.1. Derogación do contrato de obra ou servizo determinado e establecemento dun contrato indefinido específico no sector da construción
III.2. O contrato por circunstancias da produción.
III.3. O contrato de substitución.
III.4. Regras xerais aplicables a todos os contratos temporais. Incremento das circunstancias para encadear contratos temporais.

Modalidades de contrato de traballo (IV).
Contrato a tempo parcial.
IV.1. Concepto. Forma.
IV.2. Voluntariedade. Tránsito a xornada completa e viceversa.
IV.3. Horas complementarias.
IV.4. O principio de igualdade.
IV.5. Contrato de relevo

EMPREGO E COLOCACIÓN

Tema 12. Colocación, fomento do emprego e prestamismo laboral.
1. Trazos xerais da Lei de Emprego.
2. Intermediación.
3. Empregabilidade, Colectivos de atención prioritaria.
4. Obrigacións en materia de colocación.
5. Empresas de inserción.
6. Oficinas de emprego e axencias privadas de colocación.
7. Preferencias de emprego.
8. Fomento do emprego. Incentivos.
9. Política de emprego.

Tema 13. Empresas de traballo temporal.
1. Requisitos.
2. Contrato de posta a disposición.
3. Contrato de traballo.
4. Relación do traballador coa empresa usuaria.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	34	0	34
Estudo de casos	14	9	23
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	34	36
Exame de preguntas obxectivas	2	20	22
Observación sistemática	20	15	35

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos da materia obxecto de estudo, as súas bases teóricas e directrices principais, contidos que deberán ser estudados polo alumnado e que serán obxecto de avaliación.
Estudo de casos	Formulación e resolución de casos prácticos ao fin de levar á práctica os contidos teóricos da materia. A tal efecto, o docente propondrá ao alumnado a resolución de feitos, supostos, casos, sentenzas, etc, coa finalidade de coñecerlos, interpretalos, resolvelos, así como reflexionar sobre os mesmos, contrastar datos, completar os seus coñecementos e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Entrevistas, conversacións e aclaración de dúbidas que o docente mantén co seu alumnado para asesoramento e desenvolvemento das distintas actividades na que se estrutura a materia e do proceso de aprendizaxe
Estudo de casos	Entrevistas, conversacións e aclaración de dúbidas que o docente mantén co seu alumnado para asesoramento e desenvolvemento das distintas actividades na que se estrutura a materia e do proceso de aprendizaxe

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Os contidos teóricos da materia serán avaliados nunha proba/exame final. Trátase dunha proba teórica e escritura, que incluírá entre 4 e 7 preguntas de desenvolvemento sobre os distintos epígrafes do programa. O alumnado deberá demostrar a adquisición de coñecementos teóricos da materia en respostas de extensión intermedia. A cualificación obtida nesta proba suporá o 40% da nota final.	40	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B5
Exame de preguntas obxectivas	Durante o cuadrimestre realizaranse 2 probas tipo test/cuestionarios sobre unha parte dos contidos teóricos da materia. A cualificación obtida en cada test suporá un 20% da nota final. En ningún caso a superación destes cuestionarios liberará de materia de cara á realización do exame final. As datas de celebración de cada test/cuestionario serán fixadas polo docente no cronograma da materia.	40	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B5
Observación sistemática	Avaliación continua das clases teóricas e prácticas. As actividades concretas obxecto de avaliación serán especificadas e explicadas polo docente responsable o primeiro día da clase.	20		

Outros comentarios sobre a Avaliación

CONVOCATORIA COMÚN DECEMBRO/XANEIRO (sistema de avaliación continua/sistema de avaliación final).

a) Avaliación continua. Para poder optar por este sistema, o alumnado deberá acreditar asistencia ao 80 % das clases teóricas e prácticas, sen que, salvo casos excepcionais -ej. enfermidades de longa duración verificadas con informe médico-, se permita xustificar a ausencia.

En caso contrario, sempre poderá acollerse ao sistema de avaliación final.

EN TODO CASO, PARA QUE A CUALIFICACIÓN OBTIDA NA AVALIACIÓN DA OBSERVACIÓN SISTEMÁTICA E NAS PROBAS TIPO TEST-EXAME PREGUNTAS OBXECTIVAS- POIDA SUMARSE Á CUALIFICACIÓN OBTIDA NO EXAME DE PREGUNTAS DE DESENVOLVEMENTO, DEBERÁ ALCANZARSE UNHA NOTA MÍNIMA DE 4 SOBRE 10 NESTA ÚLTIMA PROBA. DE NON OBTERSE UN 4, A CUALIFICACIÓN OBTIDA NA AVALIACIÓN CONTINUA NON SE TERÁ EN CONTA, PODENDO CONSERVARSE PARA A CONVOCATORIA DE XULLO, NA QUE SE APLICARÁ A MESMA REGRA.

b) Avaliación final. O estudantado que non se acolla ao sistema de avaliación continua ou que renuncie, será avaliado nun examen final. Trátase dunha proba escrita, de carácter teórico e de carácter práctico, sobre todos os contidos da materia e representará o 100% da nota final, computanto o 70% a parte teórica e o 30% a parte práctica).

CONVOCATORIA ORDINARIA XUÑO/XULLO (2ª oportunidade)

DATA EXAME: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web da Facultade

Se o alumnado non superase a materia na convocatoria ordinaria do mes de xaneiro, a nota obtida na avaliación continua desenvolvida durante o curso conservarase para a convocatoria do mes de xuño-xullo (2ª oportunidade). Porén, se non superase a materia nas dúas citadas convocatorias do curso académico, o alumnado tería que someterse a un novo proceso

de avaliación continua, agás que opte pola avaliación final teórica e práctica.

CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA:

DATA EXAME: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web da Facultade

Na convocatoria FIN DE CARREIRA o alumno será avaliado nun único examen escrito, de carácter teórico e práctico que representará o 100 % da nota final (70% parte teórica e 30% parte práctica).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

AA.VV. (dir. Montoya Melgar, A), **Derecho del Trabajo. Textos y materiales**, Aranzadi, última edición

AA.VV. (dir. MOLERO MANGLANO, C.), **Manual de Derecho del Trabajo**, Civitas, última edición

CRUZ VILLALÓN, J, **Compendio de Derecho del Trabajo**, Tecnos, última edición

MARTÍN VALVERDE, A., RODRÍGUEZ SAÑUDO, F. y GARCÍA MURCIA, J., **Derecho del Trabajo**, Tecnos, última edición

PALOMEQUE LÓPEZ, C., **Derecho del Trabajo**, Centro Estudios R. Areces, última edición

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Dereito do traballo II/V08G211V01403

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito mercantil				
Materia	Dereito mercantil			
Código	V08G211V01303			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito privado			
Coordinador/a	Louredo Casado, Sara			
Profesorado	Bouza López, Miguel Ángel Buenosvinos González, Héctor Louredo Casado, Sara Montes Martínez, María Torres Pérez, Francisco José			
Correo-e	saralouredo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A finalidade desta asignatura é acadar un coñecemento xeral sobre a función actual do Dereito Mercantil centrándose no seguinte:			
	Cómo se adquire a condición de empresario e qué implicacións ten a nivel de responsabilidade?			
	Qué tipos de formas sociais existen?			
	Qué contratos utilizan habitualmente os empresarios no mercado?			
	Qué papel xogan os títulos valores (cheques, letras de cambio etc.) na actualidade?			
	Qué regulación existe para as situacións de insolvencia?			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar e sintetizar información para construír argumentos e emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar e defender de forma oral e escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
C15	Conocer los aspectos esenciales del estatuto jurídico del empresario, líneas básicas del derecho de sociedades, derecho concursal, instrumentos de pago de crédito y contratación mercantil
D1	Capacidade de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico

Resultados previstos na materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Interpretación e aplicación dos contidos citados a casos prácticos.	A2 B1 C15 D1
	A4 B2 D5
	A5 B3

Contidos
Tema

Módulo I.- ESTATUTO XURÍDICO DO EMPRESARIO	1. CONCEPTO E CARACTERES XERAIS DO DEREITO MERCANTIL 2. O EMPRESARIO E OS SEUS COLABORADORES 3. NOCIONES SOBRE O REXISTRO MERCANTIL E A CONTABILIDADE DO EMPRESARIO 4. ELEMENTOS MATERIAIS DA ORGANIZACIÓN EMPRESARIAL 5. O DEREITO DA COMPETENCIA E A PROPIEDAD INDUSTRIAL
Módulo II.- DEREITO DE SOCIEDADES	6. NOCIONES XERAIS SOBRE AS SOCIEDADES MERCANTÍS 7. AS SOCIEDADES DE CAPITAL I 8. AS SOCIEDADES DE CAPITAL II 9. AS SOCIEDADES DE CAPITAL III 10. AS SOCIEDADES COOPERATIVAS
Módulo III.- INSTRUMENTOS DE PAGO E DE CRÉDITO.	11. TEORÍA XERAL DOS TÍTULOS VALORES 12. A LETRA DE CAMBIO. O CHEQUE E O PAGARÉ
Módulo IV.- CONTRATACIÓN MERCANTIL	13. AS OBRIGACIÓN E OS CONTRATOS MERCANTÍS 14. CONTRATOS DE COLABORACIÓN 15. CONTRATO DE COMPRAVENDA MERCANTIL E CONTRATO DE TRANSPORTE 16.- CONTRATOS NO MERCADOS DE VALORES E CONTRATOS BANCARIOS 17.- CONTRATO DE SEGURO
Módulo V.- DEREITO CONCURSAL	18.- NOCIÓN DE DEREITO CONCURSAL

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	36	35	71
Prácticas de laboratorio	10	0	10
Seminario	4	10	14
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	38	39
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	15	16

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	- Esquema e documentación en Plataforma TEMA: tres días antes da clase. Conterá os obxectivos e bibliografía específica. - Explicación dos epígrafes seguindo un esquema de presentación. - Conclusións. - Presentación de dúbidas. - Presentación e reparto da clase práctica cando proceda.
Prácticas de laboratorio	- Presentación de liñas básicas do tema a estudar polo docente. - Intervención dos alumnos. - Dúbidas e debate. - Conclusións e recollida das prácticas. - Entrega de actividade de seminario cando proceda.
Seminario	- Presentación de conclusións e informe polo alumnado. - Recepción de infome e valoración polo docente.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	No horario de titorías atendendo individualizadamente ao alumnado que teña dúbidas sobre a materia explicada nas sesións teóricas.
Prácticas de laboratorio	Na propia sesión de prácticas atendendo individualizadamente aos diversos grupos de traballo.
Seminario	No horario de titorías atendendo individualizadamente ao alumnado que teña dúbidas ou cuestión sobre os seminarios.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Prácticas de laboratorio	Valoración da participación activa nas sesión de prácticas. Ata un máximo de 1 punto sobre o total da nota da asignatura.	10	A2 B1 C15 D5 A4 B3 A5

Seminario	Plantearase 1 actividade de seminario ao longo do cuatrimestre a realizar en grupo. Dita actividade deberá ser entregada por escrito e presentada oralmente. Puntuará, como máximo, 1 punto sobre o total da nota, no que se dará máis peso á exposición oral que ao traballo escrito.	10	B1 B2	C15	D1 D5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame final sobre temario explicado cun valor de 4 puntos sobre o total da nota	40	A2 A4 A5	B1 B2 B3	C15 D1 D5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Plantearase 1 caso práctico baseado nas prácticas e nos coñecementos teóricos explicados. Terá un valor, como máximo, de 4 puntos sobre o total da nota.	40	A2 A4 A5	B1 B2 B3	C15 D1 D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

- 1.- O sistema de avaliación será o de avaliación continua.
- 2.- A estes efectos, ao longo do curso encomendaranse ao alumnado distintas actividades prácticas e un seminario relacionado coas materias propias da asignatura. Esta información será recollida no cronograma, documento máis flexible que a presente guía docente, que estará a disposición dos estudantes e no que constará a información relativa ás diferentes probas a realizar coas súas datas correspondentes.
- 3.- Para acollerse ao sistema de avaliación continua o alumno/a terá que asistir regularmente a clase. Para estes efectos, realizaranse controis aleatorios de asistencia e consideraranse que un alumno/a incumpriu este requisito se acumula máis de dúas faltas de asistencia sen xustificar.
- 4.- Entenderase que un alumno/a acóllese ao sistema de avaliación continua cando realice algunha das probas ou actividades programadas. Non resulta posible renunciar á avaliación continua unha vez realizada algunha das probas ou actividades.
- 5.- O alumnado que non se acolla ao sistema de sistema de avaliación continua terá que realizar un exame final, que combinará preguntas teóricas e prácticas, ao que lle asignará o 100% da nota.
- 6.- Para unha maior concreción das actividades de carácter práctico, remitimos ao alumnado ao cronograma da asignatura que estará disponible en Moovi ao comenzo do cuatrimestre.
- 7.- Datas dos exames: As aproba a Xunta de Facultade e publica na web da Facultade.
- 8.- A guía docente queda programada polos docentes da área, se ben calquera cuestión relacionada con ela poderá ser discutida cos mesmos.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Sánchez Calero, Fernando, **Principios de Derecho Mercantil (BIBLIOGRAFÍA BÁSICA)**, última edición, Aranzadi, Jiménez Sánchez, Guillermo (coord.), **Lecciones de Derecho Mercantil (BIBLIOGRAFÍA BÁSICA)**, última edición, Tecnos,

Bibliografía Complementaria

Broseta Pont-Martínez Sanz, **Manual de Derecho Mercantil**, última edición, Tecnos,

Westlaw-Aranzadi, **Base de datos jurídica**,

Tirant On Line, **Base de datos jurídica**,

Actualidad jurídica Uría Menéndez, www.uria.com/es/revista,

Códigos BOE Derecho Mercantil, https://www.boe.es/biblioteca_juridica/index.php?tipo=C,

Guías Jurídicas Wolters Kluwer, <https://guiasjuridicas.wolterskluwer.es/Content/Inicio.aspx>,

Noticias Jurídicas, <http://noticias.juridicas.com/>,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Dereito de sociedades e cooperativas/V08G211V01902

Outros comentarios

- 1.- A materia Dereito Mercantil desta titulación non precisa de coñecementos xurídicos previos. De todas formas, a primeira das sesións prácticas adicarase íntegramente ao estudo dos diferentes tipos de normas e a facilitar información sobre bases de datos de carácter xurídico onde poder buscar a lexislación vixente e actualizada.

2.- Aínda que o idioma seleccionado para a elaboración da guía docente e dalgún material repartido ao longo do curso sexa o galego, ás clases desenvolveránse en castelán ca finalidade de facilitar a súa comprensión aos estudantes ERASMUS que queiran cursar esta materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Psicoloxía do traballo				
Materia	Psicoloxía do traballo			
Código	V08G211V01304			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a	Domínguez Rubira, María Carmen			
Profesorado	Domínguez Rubira, María Carmen			
Correo-e	carmenrubira@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta asignatura pretende introducir ó alumno nas cuestións relacionadas coa xestión dos recursos humanos nas organizacións como a selección, a socialización e a capacitación dos empregados, así como en novas formas de xestión dos recursos humanos como é a xestión por competencias e os novos modelos de liderazgo nas organizacións.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar e sintetizar información para construír argumentos e emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar e defender de forma oral e escrita asuntos ou temas relacionados con su especialidade
B3	Capacidade para o aprendizaxe continuado e autónomo que permita a actualización de coñecementos en o exercicio de su actividade profesional
B4	Capacidade para o aprendizaxe continuo de novas tecnoloxías aplicables ao exercicio profesional
B5	Capacidade para desenvolver su actividade profesional conforme a los derechos fundamentais e al código deontolóxico profesional
C22	Ser capaz de comprender a relación entre los procesos psicosociales e a dinámica de las relaciones laborales
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadano e como profesional, respetando a diversidade e multiculturalidade

Resultados previstos na materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
O alumno interpreta os feitos que acontecen nas organizacións e comprende que nas relacións laborais hai procesos psicolóxicos e sociais implicados	A2 B1 C22 D4 A4 B2 A5 B3 B4 B5

Contidos	
Tema	
Tema 1: Introducción á dirección de Recursos Humanos.	Do departamento de persoal á xestión do capital humano. Perfil do departamento de recursos humanos e funcións.
Tema 2: Incorporación do individuo á organización	Proceso de recrutamento, selección e toma de decisións.
Tema 3: Programas de acollida e socialización do persoal.	Proceso de inducción. Plans de acollida do persoal de novo ingreso.
Tema 4: Formación e plans de carreira.	Detectar necesidades de formación. Etapas do proceso formativo. Avaliación. Itinerarios de carreira e plans de sucesión.

Tema 5: Xestión de recursos humanos por competencias.	Beneficios do uso das competencias na xestión dos recursos humanos. Dicionarios de competencias.
Tema 6: Liderazgo nas organizacións.	Distinción entre Dirección e liderazgo. Teorías sobre o Liderazgo. Modelos actuais.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	36	0	36
Estudo de casos	7.5	48	55.5
Traballo tutelado	7.5	48	55.5
Exame de preguntas obxectivas	0	3	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre la materia obxeto de estudo, bases teóricas e directrices dun traballo, exercicio o proxecto a desenvolver polo estudante.
Estudo de casos	Análise dun feito, problema o suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e entrenarse en procedimentos alternativos de solución.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual o en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia o prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resúmenes de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente tratase dunha actividade autónoma dos estudantes que inclúe a búsqueda e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual o en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia o prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resúmenes de lecturas, conferencias, etc. Xeneralmente tratase de unha actividade autónoma dos estudantes que inclúe a búsqueda e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.	30	A2 B1 C22 D4 A4 B2 A5 B3 B4 B5
Traballo tutelado	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita	30	A2 B1 C22 D4 A4 B2 A5 B3 B4 B5
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	40	A5 B3 C22

Outros comentarios sobre a Avaliación

E necesario asistir o 90% das clases prácticas pertencientes a avaliación continua.

Se debe alcanzar unha calificación mínima de 4 na proba test final para que se poda ter en conta a calificación obtida nos demais traballos do cuadrimestre, pertencientes a avaliación continua.

Para a segunda convocatoria haberá tamén un examen tipo test, das mesmas características que na primeira convocatoria e se conservarán as calificacións obtidas na avaliación continua.

Para aqueles alumnos que non houberen realizado a avaliación continua, o examen test constará dun maior número de preguntas, que constituirá o 100% da nota.

A nota acadada na avaliación continua manterase para o curso seguinte.

Para a convocatoria de Fin de Carreira haberá un examen final tipo test de toda a asignatura que constituirá o 100% da nota final.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

PUCHOL, L., **DIRECCIÓN y GESTIÓN DE RECURSOS HUMANOS.**, 7ª EDICION, Díaz de Santos, 2006

CHIAVENATO, **GESTIÓN DEL TALENTO HUMANO: EL NUEVO PAPEL DE LOS RRHH EN LAS ORGANIZACIONES.**, 2ª EDICION, MacGraw-Hill, 2009

NEWSTROM, **COMPORTEMENTO HUMANO EN ELTRABAJO.**, 13ª EDICION, MacGraw-Hill, 2011

FERNÁNDEZ RIOS, **ANÁLISIS E DESCRIPCIÓN DE PUESTOS DE TRABAJO. TEORÍA.MÉTODOS Y EJERCICIOS.**, 3ªEDICIÓN, Díaz de Santos, 2005

ALCOVER DE LA HERA, C., **EL CONTRATO PSICOLÓGICO:el componente implícito de las relaciones laborales**, 1ªED., ALJIBE, 2002

PUCHOL, L., **EL LIBRO DE LA ENTREVISTA DE TRABAJO: COMO SUPERAR LAS ENTREVISTAS Y CONSEGUIR EL TRABAJO QUE DESEAS.**, 4ªEDICIÓN, Díaz de Santos, 2006

BONACHO, **DIRECCION DE PERSONAS: EVIDENCIAS Y PERSPECTIVAS PARA EL SIGLO XXI.**, 2ªED., PRETINCE-HALL, 2005

SASTRE CASTILLO, **DIRECCION DE RECURSOS HUMANOS: UN ENFOQUE ESTRATEGICO.**, 2ªED., MCGRAW-HILL, 2003

GIL RODRÍGUEZ,F., **INTRODUCCIÓN A LA PSICOLOGÍA DE LAS ORGANIZACIONES**, 1ª ED., ALIANZA, 2008

Bibliografía Complementaria

ALLES, M., **CONSTRUYENDO TALENTO**, 1ª ED., GRANICA, 2009

DURO MARIN, **PSICOLOGÍA DE LA CALIDAD DE VIDA LABORAL.**, 1ªED., PIRÁMIDE., 2013

ORBE, A., **UNA MIRADA AL FUTURO, INTELIGENCIA ARTIFICIAL, ABUNDANCIA Y SOCIEDAD**, 1ª ED., ALTARIA, 2016

<http://www.enop.ee/enop/>, **Red Europea de Psicología das Organizacions**,

www.authentic happiness.sas.upenn.edu, **Páxina web sobre Psicología positiva do Dr. Seligman**,

<http://www.copmadrid.org>, **Páxina web do colexio oficial de psicólogos de Madrid.**,

<http://www.aedipe.es>, **Páxina web de la Asociación Española de Dirección y Desarrollo de personas (AEDIPE).**,

---

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Recursos humanos I/V08G211V01405

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Socioloxía do traballo/V08G211V01305

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía/V08G211V01203

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Socioloxía do traballo				
Materia	Socioloxía do traballo			
Código	V08G211V01305			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Durán Vázquez, José Francisco			
Profesorado	Durán Vázquez, José Francisco			
Correo-e	joseduran@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta asignatura ten os seguintes obxectivos: Describir e analizar os procesos sociais que conformaron as actuais sociedades de o traballo. Mostrar e analizar a obra de os principais sociólogos clásicos que reflexionaron sobre as sociedades industriais de o traballo. Explicar e analizar as actuais sociedades postindustriais de o traballo atendendo a as principais dimensións que as articulan.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir xuízos en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
C21	Interpretar información sobre el mundo del trabajo, procesarla y transmitirla mediante informes específicos
D1	Capacidade de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión
D3	Capacidade para la toma de decisiones de forma autónoma e independente de liderazgo y capacidade para el trabajo cooperativo en equipo, como habilidades en las relaciones interpersonales que favorezcan la eficacia interpersonal
D4	Capacidade de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico

Resultados previstos na materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecimento do traballo como vertebrador da identidade individual e social, da orde da división social do traballo e a súa evolución nos marcos críticos e ideolóxicos do proceso técnico-productivo, organizativo e de relacións laborais.	A2 B1 C21 D1
	A3 B2 D3
	A4 B3 D4
	A5 B5 D5

Contidos
Tema

Tema 1: Desenrolo, transformación e crise da sociedade do traballo	1.1. O traballo como categoría socio-histórica 1.2. O desenrolo da ideoloxía moderna do traballo 1.3. A conformación da sociedade do traballo 1.4. A crise da sociedade do traballo
Tema 2: A teoría social do traballo	2.1. Marx: loita de clases, división do traballo e alienación. 2.2. Durkheim: A división social do traballo. 2.3. Weber: capitalismo industrial, racionalización e individualización. 2.4. Simmel: as grandes urbes e a economía monetaria.
Tema 3: As culturas do traballo.	3.1. Situacións laborais e culturas do traballo. 3.2. O traballo como oficio. 3.3. O traballo fordista. 3.4. As culturas do traballo postfordistas.
Tema 4: A cualificación do traballo.	4.1. A sociedade industrial e a cualificación do traballo. 4.2. Cualificación, descualificación e recualificación do traballo no postfordismo.
Tema 5: A ética do traballo.	5.1. Do vello o novo espírito do capitalismo. 5.2. A nova ética do traballo. 5.3. As políticas activas de emprego.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	36	72	108
Estudo de casos	7.5	12.5	20
Estudo de casos	7.5	12.5	20
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Desenrolo teórico dos contidos temáticos do programa de socioloxía do traballo, tratando de desenvolver a capacidade de pensamento e de análise sobre a realidade social actual nas súas distintas dimensións, destacando a influencia estratéxica do proceso socio-laboral na articulación da sociedade, a súa estruturación social e os procesos de cambio social. Si, ante calquer eventualidade, as leccións maxistras non puidesen desenvolverse de xeito presencial, continuarán na modalidade online.
Estudo de casos	En cada un dos seminarios do curso proporase un texto, correspondente a cada unha das unidades nas que se estrutura o temario. O alumnado deberá contestar a unha serie de preguntas relacionadas co seu contido, coa finalidade de que sexa capaz de comprender, analizar e explicar adecuadamente un texto sociolóxico. Preténdese, así mesmo, que o alumnado profundice e consolide os coñecementos adquiridos en cada unha das sesións maxistras do curso. Si, ante calquer eventualidade, os Seminarios non puidesen desenvolverse de xeito presencial, continuarán na modalidade online.
Estudo de casos	En cada un dos seminarios do curso proporase un texto, correspondente a cada unha das unidades nas que se estrutura o temario. O alumnado deberá comentar criticamente o citado texto, coa finalidade de que sexa capaz de comprender, analizar e explicar adecuadamente un texto sociolóxico. Preténdese, así mesmo, que o alumnado profundice e consolide os coñecementos adquiridos en cada unha das sesións maxistras do curso. Si, ante calquer eventualidade, os Seminarios non puidesen desenvolverse de xeito presencial, continuarán na modalidade online.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	En cada unha das Sesións Maxistras atenderanse todas as dúbidas do alumnado relacionadas co desenvolvemento de cada unha das unidades do temario. Si, ante calquer circunstancia, a docencia non puidera desenvolverse de xeito presencial, tendo que realizarse online, as dúbidas atenderanse telefónicamente ou por correo electrónico.
Estudo de casos	En cada un dos Seminarios do curso resolveranse todas as dúbidas do alumnado relacionadas coa realización dos traballos propostos, e tamén todas aquelas vinculadas co contido da materia. Si, ante calquer circunstancia, a docencia non puidera desenvolverse de xeito presencial, tendo que realizarse na modalidade online, as dúbidas resolveranse telefónicamente ou por correo electrónico.

Estudo de casos	En cada un dos Seminarios do curso resolveranse todas as dúbidas do alumnado relacionadas coa realización dos traballos propostos, e tamén todas aquelas vinculadas co contido da materia. Si, ante calquer circunstancia, a docencia non puidera desenvolverse de xeito presencial, tendo que realizarse na modalidade online, as dúbidas resolveranse telefónicamente ou por correo electrónico.
-----------------	--

Probas	Descrición
Exame de preguntas de desenvolvemento	Nas Sesións Maxistras, nos Seminarios e nas horas de tutorías aclararanse todas as cuestións expostas polo alumnado relacionadas coa proba de desenvolvemento. Si, ante calquer circunstancia, a docencia non puidera desenvolverse de xeito presencial, tendo que realizarse na modalidade online, as dúbidas atenderanse telefónicamente ou por correo electrónico.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Estudo de casos	En cada un dos Seminarios o alumnado deberá responder a unha serie de preguntas relacionadas cos textos propostos.	30	A3 A4 A5	B1 B2	C21	D1 D5
Estudo de casos	En cada un dos Seminarios o alumnado deberá comentar criticamente os textos propostos.	30	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B5	C21	D1 D5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Haberá unha proba de cuestións de desenvolvemento, que incluírá os contidos explicados durante o curso.	40	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3	C21	

Outros comentarios sobre a Avaliación

AVALIACIÓN:

AVALIACIÓN CONTINUA O alumnado en *modalidade presencial* terá que asistir polo menos ao 75% das *Clases Maxistras* e dos *Seminarios* para ser avaliado nesta modalidade. O alumnado que se acolla nun principio a *avaliación continua*, poderá renunciar a ela solicitándollo por escrito ao profesorado da materia, tendo como data límite a 3ª semana de docencia. Será necesario obter polo menos un 4 na proba de *preguntas de desenvolvemento* sobre todos os contidos da materia, parater en conta a nota obtida nos *Seminarios*.

AVALIACIÓN FINAL O alumnado que non siga a modalidade de *avaliación continua* realizará un *examen final* sobre todos os contidos da materia. Dito examen suporá o 100% da nota.

NOTAAs datas e horarios das probas de *avaliación final* serán as especificadas no calendario das probas de *avaliación aprobadas* pola "Xunta de Facultade" para o curso 2024-25.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Boltanski, L.; Chiapello, É., **El nuevo espíritu del capitalismo**, 1ª Ed., Akal, 2002

Castel, R., **La metamorfosis de la cuestión social**, 1ª Ed., Paidós, 2001

Durkheim, É., **La división del trabajo social**, 3ª Ed., Akal, 1995

Köler, H.D.; Martín Artiles, A., **Manual de sociología del trabajo y de las relaciones laborales**, 1ª Ed., Delta Publicaciones Universitarias, 2005

Polanyi, K., **La gran transformación. Crítica del liberalismo económico**, 2ª Ed., La Piqueta, 1997

Santos, J.A., **Sociología del trabajo**, 1ª Ed., Titant lo Blanch Libros, 1995

Sennett, R., **La corrosión del carácter**, 5ª Ed., Anagrama, 2001

Weber, M., **La ética protestante y el espíritu del capitalismo**, 5ª Ed., Taurus, 1998

Bibliografía Complementaria

Arendt, H., **La condición humana**, 3ª Ed., Paidós, 1998

Beck, U., **La sociedad del riesgo. Hacia una nueva modernidad**, 3ª Ed., Paidós, 2006

Bell, D., **El advenimiento de la sociedad postindustrial**, 1ª Ed., Alianza Editorial, 1973

Callejo, J., **La transformación del sentido del trabajo: un análisis comparativo entre generaciones**, 1ª Ed., CIS, 2009

Crespo, E.; Serrano Pascual, A., **La psicologización del trabajo: la desregulación del trabajo y el gobierno de las voluntades**, 1ª Ed., Teoría y crítica de la psicología 2, 33[48], 2012

Durán Vázquez, J.F.; Duque, E., **Culturas y generaciones. Actitudes y valores hacia la educación, el trabajo y el consumo en tres generaciones de jóvenes españoles**, 1ª Ed., Aposta revista de ciencias sociales, 2017

Durán Vázquez, J.F., **La metamorfosis de la ética del trabajo**, 1ª Ed., Andavira, 2011

Durán Vázquez, J.F., **La construcción social del concepto moderno de trabajo**, 1ª Ed., Nómadas, núm. 13, enero-junio, 2006

Fernández Rodríguez, CJ-Serrano Pascual, A, **El paradigma de la flexiguridad en las políticas de empleo española**, 1ª Ed., CIS, 2014

Frayne, D., **El rechazo del trabajo**, 1ª Ed., Akal, 2017

Giddens, A., **El capitalismo y la moderna teoría social**, 1ª Ed., Idea Books, 1998

Gorz, A., **Metamorfosis del trabajo**, 1ª Ed., Sistema, 1997

Méda, D., **El trabajo. un valor en vías de extinción**, 1ª Ed., Gedisa, 1998

Naredo, J.M., **Configuración y crisis del mito del trabajo**, 1ª Ed., Rev. Archipiélago, 2001. nº 48

Ortega Santos, J., Póveda, R., **Trabajo, empleo y cambio social**, 1ª Ed., Tirant do Blanch, 2001

Piore, M., Sabel, Ch. F., **La segunda ruptura industrial**, 1ª Ed., Alianza Editorial, 1990

Pollard, S., **La génesis de la dirección de empresa moderna. Estudio sobre la revolución Industrial en Gran Bretaña.**, 2ª Ed., Ministerio de trabajo y Seguridad Social., 1987

Sahlins, M., **Economía de la Edad de Piedra**, 1ª Ed., Akal, 1983

Serrano Pascual, A., **Regulación supranacional y despolitización del trabajo: el caso del paradigma de la activación**, 1ª Ed., CIS, 2009

Standing, G., **El precariado**, 1ª Ed., Pasado y Presente, 2013

Thompson, E., **Tiempo, disciplina de trabajo y capitalismo industrial**, 1ª Ed., Critica, 1979

Veblen, T., **Teoría de la clase ociosa**, 1ª Ed., Alianza Editorial, 2004

Vernant, J-P., **Mito y pensamiento en la Grecia Antigua**, 1ª Ed., Ariel, 1985

Willis, P., **Aprendiendo a trabajar**, 1ª Ed., Akal, 1988

Recomendaciones

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Sociología: Introducción á sociología das relacións laborais/V08G211V01103

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito administrativo				
Materia	Dereito administrativo			
Código	V08G211V01401			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Fernández Acevedo, Rafael			
Profesorado	Fernández Acevedo, Rafael			
Correo-e	racedo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Estudo das cuestións principais da parte xeral do Dereito Administrativo			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
C3	Conocer la organización administrativa, el procedimiento de elaboración de los actos administrativos y el sistema de controles no judiciales de la actividad administrativa
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética y con responsabilidade social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidade y multiculturalidade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
O alumnado alcance unha visión e comprensión do conxunto dos mecanismos e institucións xurídico-administrativas propias do Dereito administrativo	A4	B1	C3	D4
	A5	B3		
O alumnado manexe con soltura o sistema de fontes da materia obxecto de estudo	A4	B1	C3	
	A5	B2		
		B3		
O alumnado resolva problemas xurídicos relacionados coa materia obxecto de estudo	A2	B1	C3	D4
	A4	B2		
	A5	B5		

Contidos

Tema	
Tema 1. Qué é o Dereito Administrativo	<ol style="list-style-type: none"> 1. Qué é o Dereito administrativo 2. Esencia do Dereito administrativo 3. Orixe e evolución do Dereito administrativo 4. O ámbito de aplicación do Dereito administrativo 5. Bases constitucionais do Dereito administrativo. En particular, o artigo 103 da Constitución Española

Tema 2: O ordenamento xurídico administrativo	<ol style="list-style-type: none"> 1. O ordenamento xurídico administrativo 2. As normas escritas: a Constitución, as normas supraestatales e as leis 3. O regulamento <ol style="list-style-type: none"> a. Concepto b. Potestade regulamentaria c. O regulamento e outras figuras xurídicas d. Clases de regulamentos e. Titularidade da potestade regulamentaria f. O contido do regulamento g. O procedemento de elaboración dos regulamentos h. Invalidez dos regulamentos i. A inderogabilidade singular dos regulamentos
Tema 3: A organización administrativa. As Administracións públicas e as súas relacións cos cidadáns	<ol style="list-style-type: none"> 1. Teoría da organización administrativa <ol style="list-style-type: none"> a. A Administración Xeral do Estado b. A Administración da Unión Europea c. As Administracións das Comunidades autónomas d. As Administracións Locais: O municipio e a provincia. Outras entidades locais e. As entidades instrumentais 2. Situación xurídica do cidadán no Dereito administrativo 3. Dereitos xerais do cidadán nas súas relacións coas Administracións públicas
Tema 4: Os actos administrativos: Concepto, elementos e clases	<ol style="list-style-type: none"> 1. Concepto de acto administrativo 2. Elementos dos actos administrativos 3. Clases de actos administrativos: relevancia dos diferentes criterios
Tema 5: Eficacia dos actos administrativos	<ol style="list-style-type: none"> 1. Concepto 2. A eficacia inmediata 3. Excepcións á eficacia inmediata <ol style="list-style-type: none"> a. Eficacia demorada. En especial, a notificación e publicación dos actos administrativos b. Eficacia anticipada
Tema 6: Validez dos actos administrativos	<ol style="list-style-type: none"> 1. Concepto 2. Teoría da invalidez: graos de invalidez dos actos administrativos <ol style="list-style-type: none"> a. A anulabilidade dos actos administrativos b. Nulidade absoluta ou de pleno dereito c. Irregularidades non invalidantes
Tema 7: O problema da inactividade das Administracións públicas	<ol style="list-style-type: none"> 1. O deber de resolver e notificar. Prazos e cómputo 2. Efectos do silencio administrativo 3. Procedementos iniciados a solicitude do interesado 4. Procedementos iniciados de oficio. Silencia e caducidade 5. Natureza xurídica do silencio administrativo: ficción legal ou acto presunto. A eficacia dos actos presuntos. 6. Os prazos para recorrer o silencio administrativo 7. O silencio administrativo no Dereito urbanístico
Tema 8: Os recursos administrativos	<ol style="list-style-type: none"> 1. Concepto 2. Clases <ol style="list-style-type: none"> a. Recursos ordinarios b. O recurso extraordinario de revisión c. Os recursos administrativos especiais d. As reclamacións económico-administrativas 3. Revisión e revogación dos actos administrativos
Tema 9: O procedemento administrativo	<ol style="list-style-type: none"> 1. Procedemento administrativo común e procedementos administrativos especiais 2. Os principios xerais do procedemento 3. Os suxeitos do procedemento 4. Termos e prazos: o seu cómputo 5. Fases do procedemento administrativo
Tema 10: A coacción administrativa	<ol style="list-style-type: none"> 1. A execución forzosa dos actos administrativos <ol style="list-style-type: none"> a. Os orzamentos da execución b. Principios do procedemento de execución c. Medios de execución forzosa 2. A coacción directa 3. A vía de feito

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	35	46	81
Resolución de problemas	14	33	47

Resolución de problemas e/ou exercicios	2	6	8
Exame de preguntas obxectivas	1	6	7
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	6	7

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo
Resolución de problemas	Desenvolverase as seguintes actividades coa finalidade de repasar ou profundizar nos contidos abordados nas sesións maxistras: Resolución de supostos prácticos; análise de contidos específicos; postas en común e resolución de dúbidas; e preparación de escritos dirixidos á Administración pública e recursos administrativos

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Atenderanse e resolverán as dúbidas expostas polo alumnado en relación cos contidos da materia, e na realización e desenvolvemento dos exercicios e traballos propostos
Lección maxistral	Atenderanse e resolverán as dúbidas expostas polo alumnado en relación cos contidos da materia, e na realización e desenvolvemento dos exercicios e traballos propostos
Probas	Descrición
Exame de preguntas obxectivas	Atenderanse e resolverán as dúbidas expostas polo alumnado en relación cos contidos da materia, e na realización e desenvolvemento dos exercicios e traballos propostos
Resolución de problemas e/ou exercicios	Atenderanse e resolverán as dúbidas expostas polo alumnado en relación coa realización e desenvolvemento dos casos prácticos, exercicios e traballos propostos
Exame de preguntas de desenvolvemento	Atenderanse e resolverán as dúbidas expostas polo alumnado en relación coa realización e desenvolvemento das preguntas de desenvolvemento

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas	Nos «Seminarios» das clases presenciais se proporá ao alumnado a realización de distintas actividades: casos prácticos, exposición oral dun tema, presentación escrita dun traballo, tarefa colaborativa na aula, etc. Estas actividades só serán avaliadas para o alumnado que se someta a avaliación continua. Nestes Semianrios valorarase a participación activa, é dicir, a asistencia máis a participación de calidade. A mera asistencia al clases non se valora.	30	A2 B1 C3 A4 B2 A5 B3
Resolución de problemas e/ou exercicios	Durante as clases maxistras, ao fío das explicacións, exporanse ao alumnado preguntas ou supostos de feito para desenvolver razoamentos ou deducións relacionados coa materia que se explica. Neste sentido avaliarase a asistencia activa do alumnado nas clases maxistras, é dicir, a asistencia máis a participación activa calidade no seguimento das leccións da forma activa indicada. A mera asistencia non se valora. Se non se plantexasen preguntas nas sesións maxistras, esta porcentaxe de avaliación acrecería ao das actividades específicas desenvolvidas nos seminarios.	10	A5 B2 C3 B3
Exame de preguntas obxectivas	O alumnado realizará uno o varios exames tipo test	20	A2 B1 C3 D4 A4 B2 A5 B3 B5
Exame de preguntas de desenvolvemento	O alumnado realizará un exame teórico-práctico no que deberá expoñer, mediante respostas curtas, o réxime xurídico-administrativo aplicable a un suposto práctico	40	A2 B1 C3 D4 A4 B2 A5 B3 B5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para participar na avaliación continua será requisito indispensable que o alumnado cubra todos os seus datos e suba unha fotografía do rostro recoñecible tamaño carné ná plataforma MOOVI antes de que conclúa o mes de febreiro. Transcurrido dito prazo non se admitirán cambios sobre a desición de seguir ou non a avaliación continua.

Para avaliar a participación activa do alumnado é necesaria a asistencia a un mínimo do 85% das clases teóricas e prácticas. Para este único fin, farase un seguimento diario da asistencia. A presenza física en clase non é mérito algún (**a mera**

asistencia contrólase, peronon non se valora). En consecuencia, asistir a clase por si só NON SE VALORA. O que sí valórase na avaliación continua é a asistencia activa (asistencia + participación).

A cualificación obtida na avaliación continua manterase na segunda convocatoria do curso académico.

Para superar a materia é preciso obter un aprobado entre o exame final de preguntas de desenvolvemento, o exame de preguntas obxectivas e a avaliación continua.

A cualificación máxima que pode obterse no exame final de preguntas de desenvolvemento será de 4, sumándose á puntuación obtida no devandito exame á que correspondese na avaliación continua e a do exame de preguntas obxectivas.

IMPORTANTE: Para que esta suma teña lugar será requisito imprescindible aprobar tanto o exame final de preguntas de desenvolvemento como o exame de preguntas obxectivas.

En todas as convocatorias o exame final poderá consistir en probas prácticas (resolución de casos prácticos), e/ou probas de resposta curta, e/ou exame oral. Todo este tipo de probas serán de resposta mais ben curta e poderá consistir, no seu caso, no desenvolvemento da explicación dunha materia de forma pormenorizada. O que non se pedirá ao alumnado é o desenvolvemento total e méramente teórico dos contidos dun tema completo do programa.

Por acordo da Xunta de Facultade, o alumnado que non siga a avaliación continua ou que falte a máis dun 15 % das sesións presenciais (teóricas ou prácticas) terá dereito a realizar un exame final teórico-práctico para completar o 100% da nota no que se avaliará a adquisición de todas as competencias globais da materia.

Convocatoria extraordinaria fin de carreira: a) Tipo de exame: os/as estudantes realizarán un exame teórico-práctico sobre a totalidade dos contidos da materia; b) Sistema de avaliación: o 100% da calificación virá determinada polo resultado do exame teórico-práctico.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade e publicadas na Web: <http://cienciasxuridicasedotraballo.webs.uvigo.es> Non está permitido levar ao examen ningún dispositivo electrónico.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Pablo Menéndez García y Antonio Ezquerro Huerva (Dirs.), **Lecciones Derecho Administrativo**, Civitas-Thomson Reuters, última edición

Luis Martín Rebollo, **Leyes administrativas**, Aranzadi, última edición

Bibliografía Complementaria

Eduardo Gamero Casado, **Manual básico de Derecho administrativo**, Tecnos, última edición

---

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Regulación administrativa da economía/V08G211V01602

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito: Dereito constitucional/V08G211V01201

Dereito: Teoría do dereito/V08G211V01101

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito da seguridade social I**

Materia	Dereito da seguridade social I			
Código	V08G211V01402			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito público especial Dpto. Externo			
Coordinador/a	Dozo Mougán, Irene			
Profesorado	Dozo Mougán, Irene			
Correo-e	idozo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia Seguridade Social ten por finalidade o coñecemento da formación e evolución da Seguridade Social en España, do seu financiamento, fontes, xestión e estrutura, ámbitos subxectivo e obxectivo de aplicación e da súa progresiva ampliación, das continxencias comúns e profesionais, obxecto de cobertura e protección e os denominados actos de encuadramiento. Consecuentemente, se exporán supostos sobre ámbito de aplicación e estrutura, inscrición, afiliación e altas, cotización, accidentes de traballo e enfermidades profesionais, recadación, responsabilidade en atención ás prestacións etc.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.			
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.			
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional			
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad			
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional			
C9	Conocimiento de las piezas fundamentales que conforman el sistema de Seguridad Social español, y mediante las que se rige su funcionamiento			
D1	Capacidade de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión			
D3	Capacidade para la toma de decisiones de forma autónoma e independiente de liderazgo y capacidade para el trabajo cooperativo en equipo, como habilidades en las relaciones interpersonales que favorezcan la eficacia interpersonal			
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico			

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Identificación dos conceptos básicos do Sistema de Seguridade Social e dos requisitos necesarios para que entre en funcionamento	A2	B1	C9	D1
	A3	B2		D3
	A4	B3		D5

Contidos

Tema				
------	--	--	--	--

<p>LECCIÓN 1: EVOLUCIÓN HISTÓRICA E FONTES DO SISTEMA DA SEGURIDADE SOCIAL</p>	<p>I.- Antecedentes e orixe do Sistema de Seguridade Social en España. II.- Aproximación ao concepto de Seguridade Social. · Técnicas de protección. Inespecíficas e Específicas. · Modelos do sistema da Seguridade Social. III.- Competencias do Estado e as Comunidades Autónomas en materia de Seguridade Social. IV.- Fontes do Sistema de Seguridade Social. · Internacionais · Europeas · Nacionais</p>
<p>LECCIÓN 2: CAMPO DE APLICACIÓN E ESTRUTURA DO SISTEMA DA SEGURIDADE SOCIAL.</p>	<p>I.- O ámbito subxectivo do sistema español de Seguridade Social. Nivel contributivo e non contributivo. · Criterios: persoas, territoriais e profesionais. II.- A estrutura do nivel contributivo ou profesional: Réxime Xeral, Reximes especiais e Sistemas especiais.</p>
<p>LECCIÓN 3: A SEGURIDADE SOCIAL NA MODALIDADE CONTRIBUTIVA: CAMPO DE APLICACIÓN E ESPECIAL REFERENCIA AO RÉXIME XERAL DA SS</p>	<p>I.- O campo de aplicación do Réxime Xeral. Inclusións e exclusións. · Sistemas Especiais do RXSS: traballadores agrarios por conta allea e empregados do fogar. · Supostos especiais · Inclusión por asimilación. II.-O campo de aplicación dos Reximes Especiais. · Traballadores autónomos · Traballadores do mar · Traballadores da minería · Funcionarios Públicos, civís e militares · Estudiantes</p>
<p>LECCIÓN 4: A CONSTITUCIÓN DA RELACION XURÍDICA DE SEGURIDADE SOCIAL: ACTOS DE ENCADRAMENTO.</p>	<p>I.- Inscripción de empresas. II.-A afiliación á Seguridade Social. III.-O alta e as súas clases. IV.- Situacións asimiladas á alta, alta especial e alta de pleno dereito. V.- O convenio especial como situación de asimilación ao alta. V.I- A situación de baixa.</p>
<p>LECCIÓN 5: ORGANISMOS XESTORES DA SEGURIDADE SOCIAL</p>	<p>I. Principios Básicos da Xestión do Sistema II. As Entidades Xestoras e os servizos comúns. Réxime Xurídico. III. A colaboración na xestión. Especial referencia ás Mutuas Colaboradoras e as empresas</p>
<p>LECCIÓN 6: OS RECURSOS DO SISTEMA. A COTIZACIÓN</p>	<p>I.- Recursos da Seguridade Social. · Modelos/Sistemas de financiación. · Principios financeiros do sistema da Seguridade Social II.- Cotización á Seguridade Social. Desenvolvemento obrigatorio. III.- Suxeitos obrigados e responsables da cotización IV.- Obxecto da cotización: · Base de Cotización: Conceptos Incluídos e Excluídos. · Bases máximas e mínimas. · Modalidades. Novidades do art. 127 bis LXSS. · Tipo de cotización. Novidades "cotización adicional solidaria". · Cota íntegra e cota bonificada V.- Supostos especiais de cotización ou especialidades na determinación da base de cotización. Especial referencia: contrato a tempo parcial, contratos formativos, pluriemprego, contratos inferiores a 30 días, convenio especial, coidadores non profesionais, empregados do fogar</p>
<p>LECCIÓN 7: A RECADACIÓN DE RECURSOS DA SEGURIDADE SOCIAL</p>	<p>I.- A recadación das cotizacións: Aspectos xerais da recadación. II. Nacemento da Xestión Recadatoria. Competencia. Obxecto. III. Actas de liquidación de cotas. IV. Procedementos de recadación en período voluntario. V. Procedemento de recadación en vía executiva.</p>
<p>LECCIÓN 8: A ACCIÓN PROTECTORA</p>	<p>I.- As continxencias protexidas. II.- Os riscos comúns: enfermidade común e accidente non Laboral. III.- Os riscos profesionais: enfermidade profesional e accidente de traballo.</p>

LECCIÓN 9:
PRESTACIÓNS, RESPONSABILIDADE EN ORDE AO
PAGO DAS PRESTACIÓNS E REVALORIZACIÓN

- I.- Prestacións.
- II.- As prestacións na modalidade contributiva.
  - Requisitos
  - Contía
  - Topes máximos e mínimos.
  - O complemento por mínimos
  - O complemento para a redución da brecha de xénero.
- III.- Contía das prestacións na modalidade non contributiva.
  - Requisitos
  - Contía
- IV.- Prescrición, Caducidade e reintegro de prestacións indebidas.
Novidades xurisprudenciais.
- V.- Incompatibilidade de prestacións.
- VI.- Responsabilidade en orde ao abono das prestacións.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos	14	14	28
Lección maxistral	33	0	33
Exame de preguntas obxectivas	2	33	35
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	30	31
Observación sistemática	0	0	0

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos	Formulación e resolución de casos prácticos ao fin de levar á práctica os contidos teóricos da materia. A tal efecto, o docente propondrá ao alumnado a resolución de feitos, supostos, casos, sentenzas, etc, coa finalidade de coñecerlos, interpretalos, resolvelos, así como reflexionar sobre os mesmos, contrastar datos, completar os seus coñecementos e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos da materia obxecto de estudo, as súas bases teóricas e directrices principais, contidos que deberán ser estudados polo alumnado e que serán obxecto de avaliación.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Entrevistas/conversacións/resolución de dúbidas nas sesións presenciais que o docente mantén co seu alumnado para asesoramento e desenvolvemento das distintas actividades na que se estrutura a materia e do proceso de aprendizaxe
Estudo de casos	Entrevistas/conversacións/resolución de dúbidas nas sesións presenciais que o docente mantén co seu alumnado para asesoramento e desenvolvemento das distintas actividades na que se estrutura a materia e do proceso de aprendizaxe

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas obxectivas	Durante o cuadrimestre realizaranse 2 probas tipo test/cuestionarios sobre unha parte dos contidos teóricos da materia. A cualificación obtida en cada test suporá un 20% da nota final. En ningún caso a superación destes cuestionarios liberará de materia de cara á realización do exame final. As datas de celebración de cada test/cuestionario serán fixadas polo docente no cronograma da materia.	40	A4 B3

Exame de preguntas de desenvolvemento	Os contidos teóricos da materia serán avaliados nunha proba/exame final. Trátase dunha proba teórica e escrita, que incluírá entre 4 e 7 preguntas de desenvolvemento -breve ou medio- sobre os distintos epígrafes ou subepígrafes do programa. O alumnado deberá demostrar a adquisición de coñecementos teóricos da materia en respostas de extensión intermedia. A cualificación obtida nesta proba suporá o 40% da nota final. Non obstante, para poder ser avaliado polo sistema de avaliación continua, é preciso acadar como mínimo 4 sobre 10 nesta proba.	40	A2	B1 B2
Observación sistemática	Avaliación continua das clases teóricas e prácticas. As actividades concretas obxecto de avaliación serán especificadas polo docente responsable o primeiro día de clase.	20		

Outros comentarios sobre a Avaliación

- **CONVOCATORIA ORDINARIA MAIO (SISTEMA AVALIACIÓN CONTINUA OU FINAL)**

DATA EXAME: aprobada na Xunta da Facultade e publicada na web da Facultade

a) Avaliación continua. Para poder optar ao este sistema de avaliación continua, o alumnado deberá acreditar asistencia ao 80% das clases teóricas e prácticas, sen que, salvo casos excepcionais (ex. enfermidades de longa duración verificadas con informe médico), se permita xustificar a ausencia.

En caso contrario, sempre poderá acollerse ao sistema de avaliación final.

EN TODO CASO, PARA QUE A CUALIFICACIÓN OBTIDA NA AVALIACIÓN DA OBSERVACIÓN SISTEMÁTICA E NAS PROBAS TIPO TES-EXAME PREGUNTAS OBXECTIVAS POIDA SUMARSE Á CUALIFICACIÓN OBTIDA NO EXAME DE PREGUNTAS DE DESENVOLVEMENTO, DEBERÁ ALCANZARSE UNHA NOTA MÍNIMA DE 4 SOBRE 10 NESTA ÚLTIMA PROBA. DE NON OBTERSE UN 4, A CUALIFICACIÓN OBTIDA NA AVALIACIÓN CONTINUA NON SE TERÁ EN CONTA, PODENDO CONSERVARSE PARA A CONVOCATORIA DE XULLO, NA QUE SE APLICARÁ A MESMA REGRA

b) Avaliación final. O estudantado que non se acollan ou que renunciem ao sistema de avaliación continua, serán avaliados nun exame final. Trátase dunha proba de carácter teórico e práctico sobre todos os contidos da materia

e representará o 100% nota final. Neste caso, a parte teórica suporá o 70 por 100 da nota final e a parte práctica un 30 por 100.

- **CONVOCATORIA ORDINARIA XUÑO/XULLO (2º oportunidade):**

DATA EXAME: aprobada na Xunta da Facultade e publicada na web da Facultade

Se o alumnado non superase a materia na convocatoria ordinaria do mes de maio, a nota obtida na avaliación continua desenvolvida durante o curso conservarase para convocatoria de xuño-xullo (2º oportunidade). Porén, se non se superase a materia nas dúas citadas convocatorias do curso académico, o alumno tería que somerterse a un novo proceso de avaliación continua, agás que obte pola avaliación final teórica e práctica.

- **CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA:**

DATA DE EXAME: aprobada na Xunta da Facultade e publicada na web da Facultade

Na convocatoria de fin de carreira o alumno/a será avaliado nun único exame escrito, teórico e práctico, que representará o 100 % da nota final (70 por 100 a parte teórica e 30 por 100 a parte práctica)

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

BLASCO LAHOZ, JF. y LÓPEZ GANDÍA, J., **Curso de Seguridad Social**, Tirant lo Blanch,
 GORELLI HERNÁNDEZ, J., RODRÍGUEZ RAMOS, MJ. y VÍLCHEZ PORRAS, M., **Sistema de Seguridad Social**, Tecnos,
 MONEREO PÉREZ, JL. , MOLINA NAVARRETE, C. y QUESADA SEGURA, R., **Manual de Seguridad Social**, Tecnos,

Bibliografía Complementaria

AA.VV, **Código/legislación de normas de Seguridad Social**, Aranzadi, Tecnos, Civitas, Tirant lo Blanch, La Le,

Recomendacións**Materias que continúan o temario**

Dereito da seguridade social II/V08G211V01501

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Dereito do traballo II/V08G211V01403

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito do traballo I/V08G211V01302

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito do traballo II**

Materia	Dereito do traballo II			
Código	V08G211V01403			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito público especial Dpto. Externo			
Coordinador/a	Rodríguez Martín-Retortillo, Rosa María			
Profesorado	Dozo Mougán, Irene Rodríguez Martín-Retortillo, Rosa María			
Correo-e	rosarodriguez@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es			
Descrición xeral	A materia trata de ofrecer aos alumnos un coñecemento das principais institucións e categorías xurídico-laborais relacionadas cos dereitos e obrigas derivadas do contrato de traballo, as súas vicisitudes e a súa extinción e elo tanto dende o punto de vista xurídico-positivo, como doctrinal e xurisprudencial.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
B4	Capacidade para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
C8	Capacidade para determinar y ofrecer una solución a los problemas de flexibilidad laboral y internacionalización productiva, con especial atención a los grupos de empresas y a la transnacionalización
D1	Capacidade de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión
D3	Capacidade para la toma de decisiones de forma autónoma e independente de liderazgo y capacidade para el trabajo cooperativo en equipo, como habilidades en las relaciones interpersonales que favorezcan la eficacia interpersonal
D4	Capacidade de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
O/A alumno/a será capaz de asesorar ás organizacións sindicais, aos seus/súas afiliados/as e ás organizacións sindicais. Capacidade para confeccionar nóminas e liquidacións.	A2	B1	C8	D1
	A3	B2		D3
	A4	B3		D4
	A5	B4		D5
		B5		

Contidos

Tema 1. A retribución

- . Concepto. Presunción de salario.
- . Percepcións non salariais.
- . Clases de salarios.
- . Estructura salarial. Salario base e complementos salariais. Consolidación.
- . Salario mínimo interprofesional.
- . Gratificacións extraordinarias.
- . Non discriminación por razón de sexo. Plans de igualdade. Rexistros. Auditorías. Transparencia retributiva.
- . Pagamento do salario. Mora e anticipos. Documentación.
- . Absorción e compensación.
- . Aseguramento do pagamento. O Fondo de Garantía Salarial.
- . Os créditos salariais. Regras ordinarias e concursais.
- . Protección procesual común do salario. Inembargabilidade.

Tema 2. Tempo de traballo.

- . Xornada anual. Distribución. Xornadas irregulares. Compensacións. O horario. O calendario laboral.
- . Xornadas especiais.
- . Traballo nocturno, a quendas e ritmo de traballo.
- . Horas extraordinarias.
- . Rexistro de xornada
- . Dereito á desconexión dixital.
- . Descansos semanais e festivos.
- . Vacacións anuais.
- . Permisos e outras ausencias do traballo.
- . Conciliación da vida laboral e familiar. Violencia de xénero.

Tema 3. O deber de prevención de riscos laborais.

- . Antecedentes. A LPRL e a súa normativa de desenvolvemento.
- . Dereitos e obrigacións.
- . Servizos de prevención.
- . Consulta e participación dos/as traballadores/as. Remisión.
- . Responsabilidades.

Tema 4. Outros deberes do empresario.

- . Respeto á dignidade da persoa traballadora e igualdade de tratamento.
- . O acoso por razón de sexo, acoso sexual e acoso moral. Outros riscos psicosociais.
- . Ocupación efectiva.
- . Formación e promoción profesional.
- . Protección de denunciante.

Tema 5. Obrigacións da persoa traballadora

- . Prestación do traballo.
- . Dilixencia e rendemento normal.
- . Obediencia e desobediencia lexítima.
- . A non concorrencia. Pactos de exclusividade e de permanencia.
- . Invencións "de servizo" e dereitos de explotación da propiedade intelectual.

II. VICISITUDES DO CONTRATO.

Tema 6. Descentralización produtiva e cesión de persoas traballadoras. Sucesión de empresa.

- . A descentralización produtiva. Concepto e tipoloxía.
- . Contratas e subcontratas.
- . Responsabilidade laboral, administrativa e de Seguridade Social.
- . Regras especiais no sector da construción.
- . Cesión de traballadores/as e tráfico de man de obra.
- . Sucesión de empresa. Concepto.
- . Unidade productiva autónoma.
- . O cambio de titularidade no centro de traballo.
- . Por actos inter vivos.
- . Mortis causa e asimilados.
- . Notificacións e responsabilidades solidarias.
- . Facultades dos/as representantes legais.
- . Convenio colectivo aplicable e vixencia do mandato representativo.

Tema 7. O poder de dirección do empresario e o ius variandi. A clasificación profesional.

- . Concepto. Modulacións. Vixilancia e control empresarial da actividade laboral e respecto aos dereitos fundamentais. A utilización de medios dixitais e telemáticos: videovixilancia, xeolocalización.
- . A clasificación profesional.
- . O grupo profesional.
- . O encadramento e a polivalencia funcional.
- . Movilidade funcional. Horizontal. Vertical. Descendente e ascendente.
- . Consolidación.

Tema 8. Modificación substancial das condicións de traballo e mobilidade xeográfica.

- . Modificacións sustanciais das condicións de traballo.
- . Modificacións individuais e colectivas.
- . Periodo de consultas. Comisións negociadoras.
- . Mobilidade xeográfica.
- . Traslados.
- . Desprazamentos.
- . Desprazamentos transnacionais.

Tema 9. Suspensión do contrato e excedencia voluntaria.

- . Concepto e efectos xerais. Reserva de posto e suspensión do salario.
- . Matizacións.
- . Mutuo acordo e causas validamente consignadas no contrato.
- . Incapacidade temporal e incapacidade permanente.
- . Nacemento, adopción e acollimento. Risco durante o embarazo e lactación.
- . Privación de liberdade.
- . Cargo público representativo e excedencia forzosa. Funcións sindicais.
- . Excedencia para o coidado de familiares. A "suspensión parcial" por garda legal.
- . O permiso parental.
- . Suspensións e reducións de xornada colectivas. Forza maior temporal e causas económicas, técnicas, organizativas e de produción.
- . Mecanismo rede.
- . Folga e lockout.
- . Víctima de violencia de xénero.
- . Suspensión disciplinaria. Remisión.
- . Excedencia voluntaria.

III. EXTINCIÓN DO CONTRATO.

Tema 10. Extinción do contrato

- . As causas de extinción do contrato de traballo.
- . Documentación. O recibo de finiquito.
- . Presencia do/a representante legal dos/as traballadores/as.
- . Liquidacións e indemnizacións.

Tema 11. Despedimento disciplinario

- . O poder disciplinario do empresario.
- . O concepto de despedimento.
- . Documentación e as súas formalidades.
- . Causas.
- . Forma. Carta de despedimento, audiencia a delegados/as sindicais e expediente contradictorio. Outras.
- . Calificación e efectos. Procedente, improcedente e nulo. Consecuencias específicas de cada un deles. Caso dos/as representantes legais das persoas traballadoras.
- . Os salarios de tramitación. O caso do despedimento tácito.
- . Outras sancións. Legalidade e tipicidade. Límites legais. Formalidades.
- . Prescrición das infraccións.

Tema 12. Extinción por imposibilidade ou onerosidade sobrevida.

- . Morte, xubilación e incapacidade definitiva da persoa traballadora.
- . Extinción colectiva. Morte, incapacidade e xubilación do empresario.
- . Despedimento por causas obxectivas. Forma e efectos.
- . Extinción da personalidade xurídica da empresa. Forza maior e despedimento colectivo por causas económicas, técnicas, organizativas e de produción.
- . Particularidades do despedimento colectivo en supostos de concurso.
- . O expediente de regulación de emprego.

Tema 13. Extinción por vontade da persoa traballadora

- . Por causas validamente pactadas. Condicións
- . Expiración do termo: remisión.
- . Por mutuo disenso.
- . Por vontade da persoa traballadora. Dimisión e abandono.
- . Incumprimento do empresario.
- . Modificación substancial e traslado: remisión.

IV.- ACTUACIÓN ADMINISTRATIVA.

Tema 14. Infraccións e sancións laborais

- . A Administración do Estado. A Administración das Comunidades Autónomas.
- . A Inspección de Traballo e de Seguridade Social.
- . Consellos económicos e sociais e consellos de relacións laborais.
- . Principios de Dereito sancionador. Infraccións.. Sancións.
- . Procedemento sancionador.
- . Impugnación de sancións.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	33	0	33
Estudo de casos	14	14	28
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	30	31
Exame de preguntas obxectivas	2	33	35
Observación sistemática	0	0	0

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do/a docente dos contidos da materia obxecto de estudo, as súas bases teóricas e directrices principais, contidos que deberán ser estudados polo alumnado e que serán obxecto de avaliación posterior.

Estudo de casos	Planteamiento e resolución de casos prácticos ao fin de levar á práctica os contidos teóricos da materia. A tal efecto, o/a docente propondrá ao alumnado a resolución de feitos, supostos, casos, sentencias, etc, coa finalidade de coñecerlos, interpretalos, resolvelos, así como reflexionar sobre os mesmos, contrastar datos, completar os seus coñecementos e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
-----------------	---

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Entrevistas, conversacións e aclaración de dúbidas que o docente mantén co seu alumnado para asesoramento e desenvolvemento das distintas actividades na que se estrutura a materia e do proceso de aprendizaxe
Estudo de casos	Entrevistas, conversacións e aclaración de dúbidas que o docente mantén co seu alumnado para asesoramento e desenvolvemento das distintas actividades na que se estrutura a materia e do proceso de aprendizaxe

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas de desenvolvemento	Os contidos teóricos da materia serán avaliados nunha proba/exame final. Trátase dunha proba teórica e escrita que incluíra entre 4 e 7 preguntas de desenvolvemento -breve ou medio- sobre os distintos epígrafes ou subepígrafes do programa. O alumnado deberá demostrar a adquisición de coñecementos teóricos da materia en respostas de extensión intermedia. A cualificación obtida nesta proba suporá o 40% da nota final. Non obstante, para poder ser avaliado polo sistema de avaliación continua, é preciso acadar como mínimo un 4 sobre 10 nesta proba.	40	A2 B1 C8 D1 A3 B2 D3 A4 B3 D4 A5 B4 D5 B5
Exame de preguntas obxectivas	Durante o cuatrimestre se realizarán 2 probas tipo test/cuestionarios sobre unha parte dos contidos teóricos da materia. A cualificación obtida en cada test suporá un 20% da nota final. En ningún caso a superación destes cuestionarios liberará de materia de cara á realización do exame final. As datas de celebración de cada test/cuestionario serán fixadas polo/a docente no cronograma da materia.	40	A2 B1 D1 A3 B2 D3 A4
Observación sistemática	Avaliación continua das clases teóricas e prácticas. As actividades concretas obxecto de avaliación serán especificadas e explicadas polo/a docente responsable o primeiro día da clase.	20	

Outros comentarios sobre a Avaliación

CONVOCATORIA ORDINARIA MAIO (sistema de avaliación continua/sistema de avaliación final)

DATA EXAME: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web da Facultade.

a) Avaliación continua. Para poder optar ao sistema de avaliación continua, o alumnado deberá acreditar unha asistencia a un 80 % das clases teóricas e prácticas, sen que, salvo casos excepcionais -ej. enfermidades de longa duración verificadas con informe médico-, se permita xustificar a ausencia.

En caso contrario, sempre poderá acollerse ao sistema de avaliación final.

EN TODO CASO, PARA QUE A CUALIFICACIÓN OBTIDA NA AVALIACIÓN DE OBSERVACIÓN SISTEMÁTICA E NAS PROBAS TIPO TEST -EXAME PREGUNTAS OBXECTIVAS- POIDA SUMARSE Á CUALIFICACIÓN OBTIDA NO EXAME DE PREGUNTAS DE DESENVOLVEMENTO, DEBERÁ ALCANZARSE UNHA NOTA MÍNIMA DE 4 SOBRE 10 NESTA ÚLTIMA PROBA. DE NON OBTERSE UN 4, A CUALIFICACIÓN OBTIDA NA AVALIACIÓN CONTINUA NON SE TERÁ EN CONTA, PUIDENDO CONSERVARSE PARA A CONVOCATORIA DE XULLO, NA QUE SE APLICARÁ A MESMA REGRA.

b) Avaliación final. O estudiantado que non se acolla ao sistema de avaliación continua ou que renuncie, será avaliado nun exame final. Trátase dunha proba escrita, de carácter teórico e de carácter práctico, sobre todos os contidos da materia e representará o 100% da nota final, computando o 70% a parte teórica e o 30% a parte práctica.

CONVOCATORIA ORDINARIA XUÑO/XULLO (2ª oportunidade)

DATA EXAME: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web da Facultade.

Se o alumnado non superase a materia na convocatoria ordinaria do mes de xaneiro, a nota obtida na avaliación continua desenvolvida durante curso conservarase para a convocatoria do mes de xuño-xullo (2ª oportunidade). Porén, se non

superase a materia nas dúas citadas convocatorias do curso académico, o alumnado tería que someterse a un novo proceso de avaliación continua, agás que opte pola avaliación final teórica e práctica.

CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA:

DATA EXAME: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web da Facultade.

Na convocatoria fin de carreira o/a alumno/a sera avaliado nun único exame escrito, de carácter teórico e práctico que representará a 100% da nota final (70% a parte teórica e o 30% a parte práctica).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Cruz Villalón, J, **Compendio de Derecho del Trabajo**, Tecnos, última edición

Martin Valverde, A., Rodriguez Sañudo, F. y García Murcia, J., **Derecho del Trabajo**, Tecnos, última edición

AAVV, **Código/legislación de normas laborales y de seguridad social**, Cualquiera de las editoriales existentes en el mercado y actualizado, última edición

Bibliografía Complementaria

Palomeque López, MC y Álvarez de la Rosa, M., **Derecho del Trabajo**, Fundación Ramón Areces, última edición

---

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Dereito da seguridade social I/V08G211V01402

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito do traballo I/V08G211V01302

DATOS IDENTIFICATIVOS**Técnicas de investigación social**

Materia	Técnicas de investigación social			
Código	V08G211V01404			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Pardo Fernández, Juan Carlos			
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	Que os alumnos coñezan a práctica da investigación social, as distintas posibilidades metodolóxicas e as diferentes técnicas de recolección e análise de datos			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
B4	Capacidade para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
C19	Saber realizar un estudio estadístico, en el campo de la investigación social, mediante una encuesta por muestreo probabilístico
D3	Capacidade para la toma de decisiones de forma autónoma e independente de liderazgo y capacidade para el trabajo cooperativo en equipo, como habilidades en las relaciones interpersonales que favorezcan la eficacia interpersonal
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética y con responsabilidade social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Saber analizar a información por medio de enquisas, utilizando os distintos procedementos estatísticos.	A2	B1	C19	D3
	A4	B2		D4
	A5	B3		
		B4		
		B5		

Contidos

Tema	
Tema 1. Mostraxe.	1.1 Conceptos básicos. 1.2 Tipos de mostraxe. 1.3 Deseño e tipos de enquisas. 1.4 O cuestionario: tipos de preguntas. 1.5 Software para a análise de datos de enquisas.

Tema 2. Mostraxe aleatoria simple con e sen reposición.	2.1 Estimación de medias e totais. 2.2 Estimación da proporción. 2.3 Tamaño da mostra.
Tema 3. Mostraxe aleatoria estratificada.	3.1 Estimación de medias e totais. 3.2 Estimación da proporción. 3.3 Tamaño da mostra. 3.4 Distribución da mostra por estratos
Tema 4. Mostraxe por conglomerados.	4.1 Estimación de medias e totais. 4.2 Estimación da proporción. 4.3 Tamaño da mostra.
Tema 5. Mostraxe de razón e regresión.	5.1 Estimadores de razón e regresión. 5.2 Tamaño da mostra.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	36	20	56
Resolución de problemas de forma autónoma	15	37	52
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	40	42

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia
Resolución de problemas de forma autónoma	Formulación, análise, resolución e debate dun problema ou exercicio relacionado coa temática do tema en cuestión.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade académica desenvolvida polo profesorado, individual ou en pequeno grupo, que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse de forma presencial (directamente na aula e nos momentos que o profesor ten asignados a titorías de despacho) ou de forma non presencial (a través do correo electrónico ou do campus virtual).

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas de forma autónoma	AVALIACIÓN CONTINUA. Realización dun traballo	30 A5	B1 B2 B4 B5
Exame de preguntas de desenvolvemento	AVALIACIÓN CONTINUA. Realizaranse dous exames teórico-prácticos, cada un deles cunha valoración dun 35% da cualificación total.	70 A2 A5	B3 B4 C19

Outros comentarios sobre a Avaliación

Cada estudante poderá elixir se desexa avaliación continua (descrita arriba) ou avaliación global, segundo o mecanismo establecido pola Facultade.

Os/As estudantes que opten pola avaliación global realizarán un exame teórico-práctico co que poderán acadar o 100% da nota.

A avaliación dos estudantes na segunda oportunidade e na convocatoria de fin de carreira realizarase mediante un exame que suporá o 100% da nota final.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Scheaffer, R.;Mendenhall W., **Elementos de Muestreo**, Thomson, 2007

Pérez López, César, **Muestreo Estadístico**, Garceta, 2010

Fernández García, Ramón, **Muestreo de Poblaciones Finitas**, PPV, 1994

Santesmases Mestre, Miguel, **Diseño y Análisis de Encuestas en Investigación Social y de Mercados**, Pirámide, 2008

V. G. Manzano, **Manual para Encuestadores**, Ariel, 1996

Santos Peñas, J.; Muñoz Alamillos, A; Juez Martel, P.; Guzmán Justicia, L., **Diseño y tratamiento estadístico de encuestas para estudios de mercado**, Centro de estudios Ramón Areces, S.A, 1999

Pérez López, César, **Muestreo Estadístico. Conceptos y problemas resueltos.**, Prentice Hall, 2005

Fernández garcía, R.;;Mayor Gallego,J., **Muestreo en poblaciones finitas:curso básico**, EUB,

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Recursos humanos I				
Materia	Recursos humanos I			
Código	V08G211V01405			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Álvarez Prego de Oliver, Javier Eloy			
Profesorado	Álvarez Prego de Oliver, Javier Eloy			
Correo-e	jealvarez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Tratarase do estudo do sistema de xestión de recursos humanos na organización empresarial, entendendo que este é un elemento diferencial no desenvolvemento dunha vantaxe competitiva sostible a longo prazo			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
C17	Conocer la función empresarial de recursos humanos. Conocer y aplicar las técnicas/procedimientos de dirección y gestión de recursos humanos, teniendo en cuenta la realidad empresarial
D1	Capacidade de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
O alumnado coñece e é capaz de aplicar o proceso de planificación estratéxica de recursos humanos así como de deseñar a estratexia e os plans de recursos humanos adoitados a cada situación empresarial.	A2	B1	C17	D1
	A4	B2		
	A5	B3		
		B5		

Contidos

Tema	
Tema 1. A función empresarial de Recursos Humanos	1.1 A organización e a función de Recursos Humanos 1.2 Dimensións da función de Recursos Humanos
Tema 2. Teorías e tendencias actuais na función de Recursos Humanos	2.1 Evolución histórica da función de Recursos Humanos 2.2 Tendencias actuais da función de Recursos Humanos
Tema 3. Dirección Estratéxica de Recursos humanos	3.1 Concepto e características da dirección estratéxica de Recursos Humanos 3.2 Funcións e procesos da dirección estratéxica de Recursos Humanos
Tema 4. La Dirección de Recursos Humanos: funcións esenciais.	4.1 Funcións psicosociais (motivación, implicación, liderazgo e comunicación) 4.2 Funcións socio-laborais (diálogo social, negociación e conflictividade)

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	36	36	72
Resolución de problemas	7	30	37
Estudo de casos	10	31	41

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices do traballo, exercicios ou proxectos que debe desenvolver o estudantado.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa disciplina. O alumnado debe traballar previamente o material explicado polo profesorado.
Estudo de casos	Resolución e presentación de exercicios/cuestións/traballo por parte do alumnado, de forma individual ou en grupo, baixo a proposta, guía e supervisión do profesorado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	No MooVi da materia figurará o sistema de concertación de citas de titorías e/ou os correos electrónicos dos profesores que sigan o sistema de concertación previa.
Estudo de casos	No MooVi da materia figurará o sistema de concertación de citas de titorías e/ou os correos electrónicos dos profesores que sigan o sistema de concertación previa.
Resolución de problemas	No MooVi da materia figurará o sistema de concertación de citas de titorías e/ou os correos electrónicos dos profesores que sigan o sistema de concertación previa.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Lección maxistral	Avaliarase a participación do alumnado na clase, a comprensión da materia, a argumentación e a capacidade de transmisión de contidos a través de dous probas de avaliación continua (con unha ponderación do 30% cada unha delas onde se terá en consideración a participación previa na aula -ate un 10%-) con contido teórico e/ou práctico de cuestións sobre a disciplina formuladas polo profesorado ó longo do período lectivo.	60	A2 B1 C17 D1 B2 B3 B5
Resolución de problemas	Avaliarase a participación do alumnado, a comprensión da materia, a aplicación de técnicas específicas axeitadas, a argumentación, e a capacidade de transmisión de contidos a través de varias probas de avaliación con contido práctico de cuestións sobre a disciplina formuladas polo profesorado ó longo do período lectivo. A aplicación desta técnica correspóndese na súa maioría coas prácticas da materia realizadas nos grupos de prácticas.	10	A2 B1 C17 D1 A4 A5
Estudo de casos	Avaliarase a participación do alumnado, a comprensión da materia, a aplicación de técnicas específicas axeitadas, a argumentación, e a capacidade de transmisión de contidos a través de varias probas de avaliación con contido práctico de cuestións sobre a disciplina formuladas polo profesorado ó longo do período lectivo. A aplicación desta técnica correspóndese coas prácticas da materia realizadas nos grupos de prácticas.	30	A2 B1 D1

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado poderá elixir ser avaliado mediante o sistema de avaliación continua (AC), ou alternativamente optar por unha proba de Avaliación Global (AG). A avaliación por defecto é a AC e a descrición desta guía está pensada para esta modalidade de avaliación. O alumnado poderá elixir AG segundo o procedemento e o prazo establecido, que será publicado no MooVi da materia. A elección de AG supón a renuncia ao dereito de seguir avaliándose mediante as actividades de AC que resten e á cualificación obtida ata ese momento en calquera das probas que xa tiveron lugar.

Sistema de Avaliación Continua (AC)

a. Sistema de avaliación: realizaranse ao longo do curso 2 probas teóricas vinculadas á metodoloxía da lección maxistral, cunha ponderación do 30% cada unha delas. Ademais, realizaranse varias actividades avaliadas relacionadas coa resolución de problemas, así como co estudo de casos.

b. O alumnado que sexa avaliado no réxime de avaliación continua terá a posibilidade de superar a materia e de obter o 100% da nota. Superarase a materia sempre e cando a suma ponderada dos resultados de tódalas probas/actividades efectuadas ó longo do período lectivo sexa maior ou igual a 5 puntos sobre 10. Mais é preciso superar tamén cada un dos tres tipos de avaliacións descritos (e dicir, obter en cada un deles unha nota igual ou maior que a metade da máxima que aporte dita proba; no caso de non obter en algúnha delas esa metade, terá que presentarse a proba final so coa parte non superada).

c. É obrigatoria a asistencia ás clases nas que este programada unha proba/actividade avaliada. A programación das probas/actividades avaliadas estará a disposición do alumnado no MooVi da materia.

d. Se a/o alumna/o por causas xustificadas (véxanse no regulamento do estudantado) non puidera realizar algunha das probas/actividades avaliadas deberá poñerse en contacto co profesorado responsable de dita actividade coa maior brevidade e de ser posible con anterioridade á súa data de celebración, acreditando de forma documental a causa xustificada e para establecer unha nova data. As probas/actividades avaliadas non realizadas contarán como cero.

e. Considerarase que o alumnado se ten presentado á avaliación continua cando se teña presentado a algunha das probas/actividades de avaliación desta modalidade.

f. A concreción das actividades de avaliación continua a realizar dependerá en gran medida do número de estudantes, así como da dispoñibilidade de medios.

g. As actividades de avaliación continua só se poderán entregar nas datas e sesións establecidas ó efecto, debendo cada estudante asistir ó grupo que teña asignado para a realización das mesmas. O cambio de grupo neste caso deberá ser autorizado polo profesorado.

h. Recoméndase que o alumnado asista ás clases con regularidade, e ás titorías cando o precisen e se impliquen activamente no seu proceso de aprendizaxe. É responsabilidade do alumnado consultar os materiais dispoñibles na plataforma MooVi e estar ó tanto dos avisos e das datas de realización das diferentes probas/actividades de avaliación. O sistema de concertación de titorías figurará no MooVi da materia.

i. Se o/a estudante non supera a materia por avaliación continua, este/a poderá presentarse ó exame de avaliación global da convocatoria ordinaria, que terá lugar na data oficial establecida polo Decanato da Facultade de Ciencias Xurídicas e do Traballo. Nese caso, na convocatoria ordinaria a nota final do curso (primeira oportunidade) será a suma da nota obtida nas probas/actividades de avaliación realizadas ao longo do cuadrimestre (cunha ponderación do 60% sobre o total) e da nota obtida na proba de avaliación global (cunha ponderación do 40% do total). Para aprobar a materia será preciso obter unha nota igual ou superior a 5 puntos sobre 10.

j. Na convocatoria extraordinaria ou segunda oportunidade realizarase un exame final que terá lugar na data e hora establecidas polo Decanato da Facultade de Ciencias Xurídicas e do Traballo, cunha puntuación máxima de 10 puntos. Para aprobar a materia será preciso obter unha nota igual ou superior a 5 puntos sobre 10. Dito exame versará sobre a totalidade da materia.

Proba de Avaliación Global (AG)

a. Tanto na primeira oportunidade (convocatoria do 2º cuadrimestre) como na segunda oportunidade (convocatoria extraordinaria de xullo), e na convocatoria de fin de carreira o alumnado será avaliado cun exame final a realizar na data e hora establecidas polo Decanato da Facultade de Ciencias Xurídicas e do Traballo, cunha puntuación máxima de 10 puntos. Para aprobar a materia será preciso obter unha nota igual ou superior a 5 puntos sobre 10. Dito exame versará sobre a totalidade da materia.

b. Recoméndase que o alumnado que opte polo exame de avaliación global asista ás clases con regularidade, e ás titorías cando o precisen e se impliquen activamente no seu proceso de aprendizaxe. É responsabilidade do alumnado consultar os materiais dispoñibles na plataforma MooVi e estar ó tanto das datas de realización das probas de avaliación global. O sistema de concertación de titorías figurará no MooVi da materia.

c. As datas e horas das probas de AG (de primeira e segunda oportunidade) son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade de Ciencias Xurídicas e do Traballo para o curso 2023/24. Consulten a páxina web da facultade, por se hai cambios.

Os estudantes que non participen na AC nin na AG, figurarán nas actas como "non presentados".

DECÁLOGO DE BOAS PRÁCTICAS

1. Non está permitido facer uso de teléfonos móbiles, ordenadores portátiles, tablets ou similares nas sesións de traballo. Estes deben estar desconectados, agás autorización expresa do profesorado.
2. Os teléfonos móbiles deben estar pechados na realización das probas e o alumnado non debe ter consigo reloxos e demais dispositivos intelixentes na realización das mesmas, agás autorización expresa do profesorado.
3. Non está permitido comer nin beber (agás auga) na clase.
4. É imprescindible asistir ás sesións de aula co material necesario para o seu desenvolvemento (tales como manual, apuntes, enunciado da práctica, entre outros).
5. O plaxio total ou parcial nas actividades entregadas levará a invalidación das mesmas.
6. Para a realización dos exames só se permite o material indicado polo profesorado.
7. O/a alumno/a deberá presentarse ao exame debidamente identificado, co D.N.I, pasaporte ou carné de conducir, non sendo válido outro documento.
8. Tódolos exames e probas puntuables deberán ser entregados a súa finalización e baixo ningún concepto poderán ser sacados fora da aula, nin fotografiados nin gravados polo alumnado.
9. A revisión de exames terá lugar só no horario e lugar establecido polo profesorado.
10. No caso das actividades docentes que se leven a cabo por medios telemáticos véxase <https://www.uvigo.gal/proteccion-datos>

No caso de incumprimento das normas anteriores, o profesorado poderá adoptar as medidas que estime oportunas.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

ALBIZU GALLASTEGUI, E. e LANDETA RODRÍGUEZ, J., **Dirección Estratégica**, 2011, Pirámide,
ALLES, M.A., **Dirección Estratégica de Recursos Humanos**, 2015, Granica,
BYARS, L. e RUE, L., **Gestión de los Recursos Humanos**, 1997, McGraw Hill,
CLAVER, E.; GASCÓ, J.L.; LLOPIA, J., **Los Recursos humanos en la empresa: un enfoque directivo**, 2000, Civitas,
DE LA CALLE, M.C. e ORTIZ DE URBINA, M., **Fundamentos de Recursos Humanos**, 2018, Pearson Educacion,
DOLAN, S., VALLE, R., JACKSON, S e SCHULER, R.S., **La Gestión de los Recursos Humanos**, 2007, McGraw Hill,
LEAL, A., ALFARO DE PRADO, A., RODRÍGUEZ, L. e ROMÁN, M., **El Factor Humano en las Relaciones Laborales**, 1999, Pirámide,
VELANDO, M.E., **Manual Práctico de Planificación de Necesidades de Recursos Humanos (version actualizada 2022)**, 2020, Amazon,

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Dirección estratéxica de empresas/V08G211V01906
Recursos humanos II/V08G211V01503
Auditoría laboral/V08G211V01909

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Organización da empresa/V08G211V01202
Socioloxía: Introducción á socioloxía das relacións laborais/V08G211V01103
Psicoloxía do traballo/V08G211V01304

Outros comentarios

Aportarase ó alumnado a información e as pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito da seguridade social II**

Materia	Dereito da seguridade social II			
Código	V08G211V01501			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale OB	Curso 3	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Dereito público especial Dpto. Externo			
Coordinador/a	Fernández Docampo, María Belén			
Profesorado	Fernández Docampo, María Belén Megías Bas, Antonio			
Correo-e	belendocampo@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es			
Descrición xeral	A materia Dereito da Seguridade Social II, profundiza nas distintas prestacións da protección social pública. Xa que logo, ao longo do cuatrimestre, se estudarán as distintas prestacións ofertadas polo Sistema, tanto no nivel contributivo, como asistencial. O temario remata co análise dos principais rasgos dos distintos reximes especiais.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.			
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.			
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional			
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad			
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional			
C10	Conocimiento y examen de las prestaciones del sistema de Seguridad Social y su dinámica			
D1	Capacidade de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión			
D3	Capacidade para la toma de decisiones de forma autónoma e independiente de liderazgo y capacidade para el trabajo cooperativo en equipo, como habilidades en las relaciones interpersonales que favorezcan la eficacia interpersonal			
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico			

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Identificación das prestacións que proceden respecto a diversas continxencias, así como cálculo da súa cuantía.	A2	B1	C10	D1
	A3	B2		D3
	A4	B3		D5

Contidos

Tema				
LECCIÓN I. A ASISTENCIA SANITARIA	1.- O SISTEMA NACIONAL DE SAÚDE. 2.- CATÁLOGO DE PRESTACIÓNS: PRESTACIÓN SANITARIA E PRESTACIÓNS FARMACÉUTICAS. RÉXIMEN XURÍDICO. 3.- PRESTACIÓN POR ENTIDADES ALLEAS E DEVOLUCIÓN DE GASTOS.			

LECCIÓN II. INCAPACIDADE TEMPORAL, NACEMENTO E COIDADADO DO MENOR, A PRESTACIÓN POR CORRESPONSABILIDADE, RISCO DURANTE O EMBARAZO E RISCO DURANTE A LACTANCIA.	<p>1.- A INCAPACIDADE TEMPORAL 1.1.- Concepto e situacións protexidas. 1.2.- Feito causante. 1.3.- Contido da acción protectora. 1.4.- Dinámica da prestación. 1.5.- Xestión.</p> <p>2.- NACEMENTO E COIDADADO DO MENOR. 1.1.- Concepto e situacións protexidas. 1.2.- Feito causante. 1.3.- Contido da acción protectora. 1.4.- Dinámica da prestación. 1.5.- Xestión. 1.6.- Concorrenza con outras prestacións (incapacidade temporal e desemprego).</p> <p>3.- A PRESTACIÓN POR CORRESPONSABILIDADE POR COIDADADO DO LACTANTE.</p> <p>4.- AS PRESTACIÓNS POR RISCO DURANTE O EMBARAZO E RISCO DURANTE A LACTANCIA. 1.1.- Concepto e situacións protexidas. 1.2.- Feito causante. 1.3.- Contido da acción protectora. 1.4.- Dinámica da prestación. 1.5.- Xestión.</p> <p>5.- PRESTACIÓNS ECONÓMICAS POR CUIDADO DE MENORES AFECTADOS POR CANCRO OU ENFERMIDADE GRAVE</p>
LECCIÓN III. A INCAPACIDADE PERMANENTE NA SUA MODALIDADE CONTRIBUTIVA.	<p>1.- PRANTEXAMENTO XERAL.</p> <p>2.- A INCAPACIDADE PERMANENTE. 1.1.- Concepto e graos. Situacións protexidas. 1.2.- Feito causante. 1.3.- Contido da prestación. 1.4.- Dinámica. 1.5.- Xestión. 1.6.- Revisión.</p> <p>3.- LESIÓNS PERMANENTES NON INVALIDANTES.</p>
LECCIÓN IV. A XUBILACIÓN CONTRIBUTIVA	<p>1.- CONSIDERACIÓNS XERAIS. AS REFORMAS DE XUBILACIÓN. 1.1.- Supuesto de hecho 1.2.- Edad. 1.3.- Cese en el trabajo 1.4.-</p> <p>2.- XUBILACIÓN ORDINARIA. 2.1.-Base reguladora 2.2.- Cuantía 2.3.- Topes. Complementos a mínimos 2.4.- Revalorizaciónes. 2.5.- Complemento para a redución da brecha de género.</p> <p>3.- XUBILACIÓNS ANTICIPADAS. MODALIDADES.</p> <p>5.- XUBILACIÓN GRADUAL e FLEXIBLE. JUBILACIÓN e ENVEJECIMIENTO ACTIVO.</p> <p>6.- XUBILACIÓN PARCIAL ANTICIPADA e DIFERIDA.</p> <p>7.- DERECHO TRANSITORIO. LA PENSIÓN SOVI.</p>
LECCIÓN V. A PESTACIÓNS DE MORTE E SUPERVIVENCIA	<p>1.- ASPECTOS XERAIS.</p> <p>2.- FEITO CAUSANTE.</p> <p>3.- PRESTACIÓNS. 3.1.- Auxilio por defunción. 3.2.- Pensión de viudez. 3.3.- Prestación temporal de viudez 3.4.- Pensión de orfandade. 3.5.- Prestaciones en favor de familiares.</p> <p>4.- XESTIÓN.</p>
LECCIÓN VI. A PROTECCIÓN POR DESEMPREGO	<p>1.- CONCEPTO E CLASES.</p> <p>2.- NIVEIS DE PROTECCIÓN. O NIVEL CONTRIBUTIVO. 2.1.- Requisitos. 2.2.- Situación legal de desemprego. 2.3.- Contido. 2.4.- Dinámica. Compatibilidades. 2.5.- Outras cuestións</p> <p>3.- ACCIÓN PROTECTORA DO NIVEL ASISTENCIAL. 3.1.- Modalidades. 3.2.- Dinámica. 3.3.- Renta activa de inserción</p> <p>4.- PROGRAMAS DE EMPREGO</p>
LECCIÓN VII. INGRESO MÍNIMO VITAL	<p>1.- DA INSERCIÓN A REINSERCIÓN</p> <p>2.- ASPECTOS XERAIS. Ámbito obxectivo e subxectivo. Duración.</p> <p>3.- CUESTIÓNS CONCRETAS. Compatibilidades e incompatibilidades. Cálculo de la prestación.</p>
LECCIÓN VIII. PRESTACIÓNS DE XUBILACIÓN E INVALIDEZ NA MODALIDADE NON CONTIBUTIVA	<p>1.- XERALIDADES.</p> <p>2.- PRESTACIÓN NON CONTRIBUTIVA DE INVALIDEZ.</p> <p>3.- PRESTACIÓN NON CONTRIBUTIVA DE XUBILACIÓN. 3.1.- Configuración 3.2.- suxeiros protexidos. 3.3.- Requisitos de acceso. 3.4.- Cuantía. 3.5.- Dinámica.</p>
LECCIÓN IX. PRESTACIÓNS FAMILIARES	<p>1.- DETERMINACIÓN E CONCEPTO DAS PRESTACIÓNS FAMILIARES.</p> <p>2.- AS PRESTACIÓNS FAMILIARES NA SÚA MODALIDADE CONTRIBUTIVA: ASIMILACIÓN A PERIODO COTIZADO.</p> <p>3.- AS PRESTACIÓNS FAMILIARES NA SÚA MODALIDADE NON CONTRIBUTIVA: PRESTACIONES ECONÓMICAS DIRECTAS. 3.1.- Subsidio por fillo a cargo 3.2.- Prestación de pago único .</p>
LECCIÓN IX.- SEGURIDADE SOCIAL COMPLEMENTARIA e RÉXIMES ESPECIAIS	<p>1.- RÉXIME ESPECIAL DE TRABALLADORES POR CONTA PROPIA OU AUTÓNOMOS (REMISIÓN) ESPECIALIDADES FRONTE AO RÉXIME XERAL</p> <p>2.- REXIMES ESPECIAIS DE TRABALLADORES DO MAR .</p> <p>3.- OUTROS: REXÍMENES ESPECIAIS DE MINEIRÍA DO CARBÓN -mención- E ESTUDANTES</p> <p>4.- REXIMES ESPECIAIS DE FUNCIONARIOS PÚBLICOS.</p> <p>5.- PROTECCIÓN SOCIAL COMPLEMENTARIA. NOCIÓNS.</p>

Planificación

Horas na aula

Horas fóra da aula

Horas totais

Estudo de casos	14	14	28
Lección maxistral	33	0	33
Exame de preguntas obxectivas	2	33	35
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	30	31
Observación sistemática	0	0	0

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos	Prantexamento e resolución de casos e supostos prácticos ao fin de levar á práctica os contidos teóricos da materia. A tal efecto, o docente propondrá ao alumnado a resolución de feitos, supostos, casos e sentencias, etc. coa finalidade de coñecerlos, interpretalos e, no seu caso, resolvelos, así como reflexionar sobre os mesmos, contrastar datos, completar os coñecementos teóricos e adestrarse en procedementos alternativos de solución
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos principais da materia obxecto de estudio, as súas bases teóricas e directrices fundamentais, contidos que serán obxecto de avaliación nas diferentes probas desenvolvidas durante o curso.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Estudo de casos	Prantexamento e resolución de casos prácticos ao fin de levar á práctica os contidos teóricos da materia. A tal efecto, o docente proporcionará ao alumnado a resolución de feitos, supostos, casos, sentencias, etc., coa finalidade de coñecerlos, integralos, interpretalos, resolvelos, así como reflexionar sobre os mesmos, contrastar datos, completar os seus coñecementos e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
-----------------	--

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas obxectivas	Durante o cuatrimestre realizaranse 2 probas tipo test/cuestionarios sobre unha parte dos contidos teóricos da materia. A cualificación obtida en cada test suporá un 20% da nota final. En ningún caso a superación destes cuestionarios liberará de materia de cara á realización do exame final. As datas de celebración de cada test/cuestionario serán fixadas polo docente no cronograma da materia.	40	A2 B1 C10 D3 A3 B2 D5 A4 B3
Exame de preguntas de desenvolvemento	Os contidos teóricos da materia serán avaliados nunha proba/examen final. Trátase dunha proba teórica e escrita, que incluírá entre 4 e 7 preguntas de desenvolvemento -breve ou medio- sobre os distintos epígrafes ou subepígrafes do programa. O alumnado deberá demostrar a adquisición de coñecementos teóricos da materia en respostas de extensión intermedia. A cualificación obtida nesta proba suporá o 40 % da nota final. Non obstante, para poder ser avaliado polo sistema de avaliación continua, é preciso acadar como mínimo un 4 sobre 10 nesta proba.	40	A2 B1 C10 D1 A3 B2 D3 A4 B3 D5
Observación sistemática	Avaliación continua das clases teóricas e prácticas. As actividades concretas obxecto de avaliación serán especificadas e explicadas polo docente responsable o primeiro día da clase.	20	

Outros comentarios sobre a Avaliación

CONVOCATORIA ORDINARIA XANEIRO (Sistema de avaliación continua/sistema avaliación final).

DATA EXAMEN: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web da Facultade

a) Avaliación continua. Para poder optar ao sistema de avaliación continua, o alumnado deberá acreditar asistencia a un 80 % das clases teóricas e prácticas, sen que, salvo casos excepcionais -ej. enfermidades de longa duración verificadas con informe médico-, se permita xustificar a ausencia.

En caso contrario, sempre poderá acollerse ao sistema de avaliación final.

EN TODO CASO, PARA QUE A CUALIFICACIÓN OBTIDA NA AVALIACIÓN DA OBSERVACIÓN SISTEMÁTICA E NAS PROBAS TIPO TEST-EXAME PREGUNTAS OBXECTIVAS- POIDA SUMARSE Á CUALIFICACIÓN OBTIDA NO EXAME DE PREGUNTAS DE DESENVOLVEMENTO, DEBERÁ ALCANZARSE UNHA NOTA MÍNIMA DE 4 SOBRE 10 NESTA ÚLTIMA PROBA. DE NON OBTERSE

UN 4, A CUALIFICACIÓN OBTIDA NA AVALIACIÓN CONTINUA NON SE TERÁ EN CONTA, PODENDO CONSERVARSE PARA A CONVOCATORIA DE XULLO, NA QUE SE APLICARÁ A MESMA REGRA.

b) Avaliación final. O estudantado que non se acolla ao sistema de avaliación continua ou que renuncie, será avaliado nun examen final. Trátase dunha proba escrita, de carácter teórico e de carácter práctico, sobre todos os contidos da materia e representará o 100% da nota final, computando o 70% a parte teórica e o 30% a parte práctica).

CONVOCATORIA ORDINARIA XUÑO/XULLO (2ª oportunidade)

DATA EXAME: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web da Facultade

Se o alumnado non superase a materia na convocatoria ordinaria do mes de xaneiro, a nota obtida na avaliación continua desenvolvida durante o curso conservarase para a convocatoria do mes de xuño-xullo (2ª oportunidade). Porén, se non superase a materia nas dúas citadas convocatorias do curso académico, o alumnado tería que someterse a un novo proceso de avaliación continua, agás que opte pola avaliación final teórica e práctica.

CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA:

DATA EXAME: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web da Facultade

Na convocatoria FIN DE CARREIRA o alumno será avaliado nun único examen escrito, de carácter teórico e práctico que representará o 100 % da nota final (70% parte teórica e 30% parte práctica).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

SEMPERE NAVARRO ANTONIO , GALIANA MORENO JESÚS MARÍA, **Legislación Laboral y de Seguridad Social (Dúo)**, última edición, Aranzadi, 2019

BLASCO LAHOZ, JF. y LÓPEZ GANDÍA, J.,, **Curso de Seguridad Social**, última edición, Tirant lo Blanch,

MONEREO PÉREZ, JL. , MOLINA NAVARRETE, C. y QUESADA SEGURA, R., **Manual de Seguridad Social**, última edición, Tecnos,

Blasco Lahoz, José Francisco, **La protección por muerte y supervivencia en el sistema español de Seguridad Social régimen general y regímenes especiales de la Seguridad Social**, Aranzadi, 2017

BALLESTER PASTOR, MARÍA AMPARO, **El RDL 6/2019 para la garantía de la igualdad de trato y de oportunidades entre mujeres y hombres en el empleo y la ocupación: Dios y el diablo en la tierra del sol**, Revista de Temas Laborales- nº.146, 2019

Dirección FRANCISCO VILA TIERNO Coordinación MARINA FERNÁNDEZ RAMÍREZ, **La respuesta normativa a la crisis laboral por el COVID-19**, Laborum, 2020

Bibliografía Complementaria

LEGISLACIÓN ACTUALIZADA, independiente a editorial: aranzadi, civitas, lex nova, etc.,

---

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito da seguridade social I/V08G211V01402

Dereito do traballo I/V08G211V01302

Dereito do traballo II/V08G211V01403

Dereito sindical I/V08G211V01502

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito sindical I**

Materia	Dereito sindical I			
Código	V08G211V01502			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito público especial Dpto. Externo			
Coordinador/a	Dozo Mougán, Irene			
Profesorado	Dozo Mougán, Irene Megías Bas, Antonio			
Correo-e	idozo@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es			
Descrición xeral	O curso oriéntase na explicación, asimilación e manexo dos principais conceptos, doutrina e xurisprudencia sobre o Dereito Sindical.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.			
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.			
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional			
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad			
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional			
B4	Capacidade para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional			
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional			
C11	Conocer e interpretar el marco normativo regulador del derecho colectivo de las relaciones laborales para ser capaz de asesorar a organizaciones sindicales y empresariales y a sus afiliados			
D1	Capacidade de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión			
D4	Capacidade de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad			
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico			

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
O alumno coñece e estuda o dereito colectivo do traballo co obxecto de asesorar a traballadores, organizacións sindicais e empresariais	A2	B1	C11	D1
	A4	B2		D4
	A5	B3		D5
		B4		
		B5		

Contidos

Tema	
------	--

BLOQUE 1. Fontes do Dereito Sindical.
Autónomas y heterónomas. La O.I.T.

Tema 1.-
Fontes internacionais. Especial referencia aos convenios da OIT. Órganos do Consello de Europa: O Comité Europeo de Dereitos Sociais e o Tribunal Europeo de Dereitos Humanos.
Fontes de Dereito da Unión Europea. O diálogo social en Europa. Acordos Marco Europeos.
A Constitución. O art. 28 e o art. 37.
As Leis Orgánicas. A Lei Orgánica de Liberdade Sindical. A regulación do dereito de folga.
As Leis ordinarias.

Tema 2.- A OIT.
Especial referencia aos Convenios 87, 98, 135, 151 e 154.
Comité de liberdade sindical. A Comisión de expertos.
Procedemento ante o CLS: o procedemento de queixa.
Normas de rango inferior á Lei.

Tema 3.- Fontes do Dereito Sindical autónomas
O convenio colectivo. A súa forza vinculante.
Tipoloxía.
Acordos interprofesionais.
Convenios marco e de sector.
Convenios de empresa e infraempresariais.
Estatutarios e extraestatutarios.
Acordos e pactos de empresa. De reorganización produtiva.
Instrumentos substitutivos do convenio.
Laudos arbitrais.
Pactos de fin de folga.
Acordos en conciliación e mediación.
Sentencias declarativas en procesos de conflito colectivo.
Acordos de interés profesional de traballadores autónomos economicamente dependentes.

BLOQUE 2. A liberdade sindical.

Tema 4.- Ámbito subxectivo.
Suxeitos incluídos na LOLS.
Suxeitos excluídos.
Limitacións ao exercicio do dereito.
As asociacións empresariais como suxeitos excluídos.
O asociacionismo dos traballadores autónomos.
Contido esencial e adicional.
O contido esencial. O art. 2 da LOLS.
O contido adicional.
Tutela da liberdade sindical.
Dominación de sindicatos polo empresario.
Cláusulas de seguridade sindical. Canon de negociación e desconto da cota sindical.

BLOQUE 3. Organización do sindicato

Tema 5.- Función dos sindicatos na Constitución española.
Constitución do sindicato. Procedemento.
Estatutos.
Modificación, suspensión e disolución.
Responsabilidade.
Sindicatos e unións sen personalidade.
Federacións, confederacións e centrais.
As organizacións empresariais. Estructura e funcionamento. Financiación.

<p>BLOQUE 4. Representatividade sindical e acción sindical</p>	<p>Tema 6.- A maior representatividade, a nivel estatal e de C.C.A.A. A suficiente representatividade. A representatividade empresarial. A representatividade das asociacións de traballadores autónomos. Especial referencia á representación institucional.</p> <p>Tema 7.- A acción sindical na empresa. Constitución de seccións sindicais. Actuación da seccións sindicais. Garantías dos afiliados. Locais e taboleiros de anuncios. Dereitos de acceso ao centro de traballo de cargos sindicais. Excedencia sindical. Permisos para a negociación de convenios colectivos. A representación sindical na empresa. Delegados sindicais.</p>
<p>BLOQUE 5. Representación e participación dos traballadores na empresa</p>	<p>Tema 8.- Concepto. Antecedentes. A participación na Constitución. Delegados de persoal e comités de empresa. Constitución e composición. Comité conxunto e comité intercentros. Delegados de prevención e comités de seguridade e saúde.</p> <p>Tema 9.- Garantías e funcións. Funcións. Especial referencia ós dereitos de información e consulta. Novedades do Art. 64 ET. Funcións dos delegados de prevención. Garantías. O art. 68 del ET. Dereito de opción en caso de despido e prioridade en traslados. Capacidade e sixilo profesional. Limitacións do dereito de información Impugnación da negativa empresarial a información e os incumprimentos do deber de sixilo. Locais e taboleiros de anuncios. Asembleas-</p> <p>Tema 10.- Eleccións a representantes unitarios dos traballadores. Mandato. Promoción de eleccións. Electores e elexibles. Colexios. Candidaturas. Requisitos. Cómputo de traballadores. A mesa electoral. Funcións. Votacións. Tramitación. Eleccións en sectores concretos. A oficina pública. Reclamacións. O procedemento arbitral. Laudos. Mandato dos representantes. Revocación e substitucións. Referencia á representación unitaria do personal funcionario e estatutario.</p> <p>Tema 11.- Os dereitos de información e consulta no nivel comunitario Comités de empresa europeos e procedementos alternativos. Implicación dos traballadores na sociedade anónima europea e noutras sociedades. Marco xeral de información e consulta.</p>

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos	14	14	28
Lección maxistral	33	0	33
Exame de preguntas obxectivas	2	33	35
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	30	31
Observación sistemática	0	0	0

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición

Estudo de casos	Prantexamento e resolución de casos e supostos prácticos ao fin de levar á práctica os contidos teóricos da materia. A tal efecto, o docente propondrá ao alumnado a resolución de feitos, supostos, casos e sentencias, etc. coa finalidade de coñecerlos, interpretalos e, no seu caso, resolvelos, así como reflexionar sobre os mesmos, contrastar datos, completar os coñecementos teóricos e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos principais da materia obxecto de estudo, as súas bases teóricas e directrices fundamentais, contidos que serán obxecto de avaliación nas diferentes probas desenvolvidas durante o curso.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos da materia obxecto de estudo, as súas bases teóricas e directrices principais, contidos que deberán ser estudados polo alumnado e que serán avaliados con posterioridade.
Estudo de casos	Prantexamento e resolución de casos prácticos ao fin de levar á práctica os contidos teóricos da materia. A tal efecto, o docente proporcionará ao alumnado a resolución de feitos, supostos, casos, sentencias, etc., coa finalidade de coñecerlos, integralos, interpretalos, resolvelos, así como reflexionar sobre os mesmos, contrastar datos, completar os seus coñecementos e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas obxectivas	Durante o cuadrimestre realizaranse 2 probas tipo test/cuestionarios sobre unha parte dos contidos teóricos da materia. A cualificación obtida en cada test suporá un 20% da nota final. En ningún caso a superación destes cuestionarios liberará de materia de cara á realización do exame final. As datas de celebración de cada test/cuestionario serán fixadas polo docente no cronograma da materia.	40	A2 B1 A5 B3 B4
Exame de preguntas de desenvolvemento	Os contidos teóricos da materia serán avaliados nunha proba/exame final. Trátase dunha proba teórica e escrita, que incluírá entre 4 e 7 preguntas de desenvolvemento -breve ou medio- sobre os distintos epígrafes ou subepígrafes do programa. O alumnado deberá demostrar a adquisición de coñecementos teóricos da materia en respostas de extensión intermedia. A cualificación obtida nesta proba suporá o 40% da nota final. Non obstante, para poder ser avaliado polo sistema de avaliación continua, é preciso acadar como mínimo 4 sobre 10 nesta proba.	40	A2 B1 A5 B3 B4
Observación sistemática	Avaliación continua das clases teóricas e prácticas. As actividades concretas obxecto de avaliación serán especificadas polo docente responsable o primeiro día de clase.	20	A2 B1 C11 D1 A4 B2 D4 A5 B3 D5 B4 B5

Outros comentarios sobre a Avaliación

- CONVOCATORIA ORDINARIA XANEIRO (SISTEMA AVALIACIÓN CONTINUA OU FINAL)

DATA EXAME: aprobada na Xunta da Facultade e publicada na web da Facultade

a) Avaliación continua. Para poder optar ao este sistema de avaliación continua, o alumnado deberá acreditar asistencia ao 80% das clases teóricas e prácticas, sen que, salvo casos excepcionais (ex. enfermidades de longa duración verificadas con informe médico), se permita xustificar a ausencia.

En caso contrario, sempre poderá acollerse ao sistema de avaliación final.

EN TODO CASO, PARA QUE A CUALIFICACIÓN OBTIDA NA AVALIACIÓN DA OBSERVACIÓN SISTEMÁTICA E NAS PROBAS TIPO TES-EXAME PREGUNTAS OBXECTIVAS POIDA SUMARSE Á CUALIFICACIÓN OBTIDA NO EXAME DE PREGUNTAS DE DESENVOLVEMENTO, DEBERÁ ALCANZARSE UNHA NOTA MÍNIMA DE 4 SOBRE 10 NESTA ÚLTIMA PROBA. DE NON OBTERSE UN 4, A CUALIFICACIÓN OBTIDA NA AVALIACIÓN CONTINUA NON SE TERÁ EN CONTA, PODENDO CONSERVARSE PARA A CONVOCATORIA DE XULLO, NA QUE SE APLICARÁ A MESMA REGRA

b) Avaliación final. O estudiantado que non se acollan ou que renunciem ao sistema de avaliación continua, serán avaliados nun exame final. Trátase dunha proba de carácter teórico e práctico sobre todos os contidos da materia

e representará o 100% nota final. Neste caso, a parte teórica suporá o 70 por 100 da nota final e a parte práctica un 30 por 100.

- **CONVOCATORIA ORDINARIA XUÑO/XULLO (2º oportunidade):**

DATA EXAME: aprobada na Xunta da Facultade e publicada na web da Facultade

Se o alumnado non superase a materia na convocatoria ordinaria do mes de maio, a nota obtida na avaliación continua desenvolvida durante o curso conservarase para convocatoria de xuño-xullo (2º oportunidade). Porén, se non se superase a materia nas dúas citadas convocatorias do curso académico, o alumno tería que somerterse a un novo proceso de avaliación continua, agás que obte pola avaliación final teórica e práctica.

- **CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA:**

DATA DE EXAME: aprobada na Xunta da Facultade e publicada na web da Facultade

Na convocatoria de fin de carreira o alumno/a será avaliado nun único exame escrito, teórico e práctico, que representará o 100 % da nota final (70 por 100 a parte teórica e 30 por 100 a parte práctica)

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

GARCÍA NINET, J. I., (dir.), **Manual de Derecho Sindical**, Atelier, últ. edición

OJEDA AVILÉS, A., **Compendio de Derecho Sindical**, Tecnos, últ. edición

OJEDA AVILÉS, A., **Derecho Sindical**, Tecnos, últ. edición

PALOMEQUE LÓPEZ, C., **Derecho Sindical español**, Tecnos, últ. edición

SALA FRANCO T., **Derecho Sindical**, Tirant lo Blanch, últ. edición

MONEREO PÉREZ, J.L., MOLINA NAVARRETE, C. y MORENO VIDA, Mª. N., **Manual de Derecho Sindical**, Comares, últ. edición

Bibliografía Complementaria

BAYLOS GRAU, A., **Sindicalismo y Derecho Sindical**, Bomarzo, últ. edición

CABEZA PEREIRO, J., **Las elecciones sindicales**, Bomarzo, 2010

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito do traballo I/V08G211V01302

Dereito do traballo II/V08G211V01403

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Recursos humanos II				
Materia	Recursos humanos II			
Código	V08G211V01503			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Álvarez Prego de Oliver, Javier Eloy			
Profesorado	Álvarez Prego de Oliver, Javier Eloy			
Correo-e	jealvarez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	materia centrada no estudo pormenorizado das estratexias, procesos e técnicas da dirección de recursos humanos nas empresas			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
C17	Conocer la función empresarial de recursos humanos. Conocer y aplicar las técnicas/procedimientos de dirección y gestión de recursos humanos, teniendo en cuenta la realidad empresarial
D1	Capacidade de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión

Resultados previstos na materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
O alumnado debe coñecer e ser capaz de aplicar os diferentes métodos que permiten obter información relevante para a función de recursos humanos e coñecer e aplicar as técnicas e procedementos empresariais para a adquisición, desenvolvemento e compensación dos recursos humanos.	A2 B1 C17 D1 A4 B2 A5 B3 B5

Contidos	
Tema	
1. Fontes básicas de información na toma de decisións de recursos humanos.	1. Análise de postos 2. Valoración de postos
2. Estratexias, procesos e técnicas de adquisición de recursos humanos	1. Recrutamento 2. Selección 3. Socialización
3. Estratexias, procesos e técnicas de desenvolvemento dos recursos humanos	1. Avaliación do rendimento 2. Formación 3. Xestión de carreras
4. Estratexias, procesos e técnicas de compensación e retribución	1. Retribución

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	37	30	67
Estudo de casos	16	20	36
Estudo previo	0	30	30
Prácticas con apoio das TIC	6	6	12
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Estudo de casos	Formulación, resolución, presentación e debate de exercicios/cuestións/problemas/casos prácticos por parte do alumno/a, de forma individual ou en grupo, baixo a proposta, guía e supervisión do profesor/a. O alumno/a debe desenvolver as solucións axeitadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos específicos e axeitados, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados.
Estudo previo	Traballo autónomo do alumno/a que consistirá na procura, lectura e traballo de documentación, preparación de propostas de resolución de problemas e/ou exercicios, así como na preparación de probas avaliáveis.
Prácticas con apoio das TIC	Formulación, resolución, presentación e debate de exercicios de aplicación práctica de diversas técnicas por parte do alumno/a a través das TIC en aulas de informática, de forma individual ou en grupo, baixo a proposta, guía e supervisión do profesor/a.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	Formulación, resolución, presentación e debate de exercicios/cuestións/problemas/casos prácticos por parte do alumno/a, de forma individual ou en grupo, baixo a proposta, guía e supervisión do profesor/a. Ante calquera dúbida o alumnado poderá consultar os docentes, ben de maneira directa nas sesións presenciais, ben a través da solicitude dunha tutoría (poderanse solicitar a medida das necesidades do alumnado, concertándose ben a través de Moovi, de mail ou a petición presencial; e desenrolaranse de maneira presencial o telemática, segundo as posibilidades co alumnado e o docente)
Prácticas con apoio das TIC	Formulación, resolución, presentación e debate de exercicios de aplicación práctica de diversas técnicas por parte do alumno/a a través das TIC en aulas de informática, de forma individual ou en grupo, baixo a proposta, guía e supervisión do profesor/a. Ante calquera dúbida o alumnado poderá consultar os docentes, ben de maneira directa nas sesións presenciais, ben a través da solicitude dunha tutoría (poderanse solicitar a medida das necesidades do alumnado, concertándose ben a través de Moovi, de mail ou a petición presencial; e desenrolaranse de maneira presencial o telemática, segundo as posibilidades co alumnado e o docente)

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Estudo de casos	Avaliarase a comprensión da materia, a aplicación de técnicas específicas axeitadas, a argumentación, a capacidade de transmisión de contidos na realización de presentacións, resolución de problemas, casos e exercicios nun tempo e condicións establecidos polo profesor/a. A aplicación desta técnica será presencial e correspóndese coas prácticas da materia recollidas nos grupos reducidos. Parte da valoración da proba será redondeada (sempre para a mellora do resultado) ca participación mantida polo alumno nas clases	30	A2 B1 C17 D1 A4 B2 A5 B3 B5
Prácticas con apoio das TIC	Avaliarase a comprensión da materia, a aplicación de técnicas específicas axeitadas empregando as TICs, a argumentación, a capacidade de transmisión de contidos na realización de presentacións, resolución de problemas, casos e exercicios nun tempo e condicións establecidos polo profesor/a. A aplicación desta técnica será presencial e correspóndese coas prácticas da materia recollidas nos grupos reducidos.	10	A2 B1 C17 D1 A4 B2 A5 B3 B5

Exame de preguntas de desenvolvemento	Resolución dunha proba escrita presencial, ao final de determinadas áreas da materia, sobre a adquisición de competencias de coñecemento, destreza na práctica, na que se poden incluír preguntas de desenvolvemento medio ou preguntas curtas, ou tipo test, problemas, e/ou actividades a resolver nas que o alumno/a debe plasmar os coñecementos teóricos e prácticos da materia. A nota poderá estar ponderada (no caso de que corresponda a súa aplicación, só o será en sentido positivo) pola participación na clase -ata un 20%-.	30	A2 B1 C17 D1 A4 B2 A5 B3 B5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Resolución dunha proba escrita presencial, ao final de determinadas áreas da materia, sobre a adquisición de competencias de coñecemento, destreza na práctica, na que se poden incluír preguntas de desenvolvemento medio ou preguntas curtas, ou tipo test, problemas, e/ou actividades a resolver nas que o alumno/a debe plasmar os coñecementos teóricos e prácticos da materia. A nota poderá estar ponderada (no caso de que corresponda a súa aplicación, só o será en sentido positivo) pola participación na clase -ata un 20%-.	30	A2 B1 C17 D1 A4 B2 A5 B3 B5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Existen dous sistemas de avaliación excluíntes: 1) o sistema de avaliación continua e 2) o sistema de avaliación non continua.

En calquer caso a entrega de calquera práctica puntuable implica automaticamente a elección do sistema de avaliación continua.

1) SISTEMA DE AVALIACIÓN CONTINUA

A nota obtida polo alumno/a nas distintas actividades presenciais, a excepción da proba final, terá vixencia para as convocatorias ás que da dereito a matrícula de cada curso académico.

As actividades de avaliación continua só se poderán entregar nas datas e sesións establecidas. Só serán valoradas se o alumno asistiu a actividade onde desenrolouse a mesma. Ademais poderanse facer probas de avaliación continua o longo do cuadrimestre, debendo cada alumno/a asistir ao grupo que teña asignado para a realización das mesmas. O cambio de grupo neste caso deberá ser autorizado por el profesor/a.

A concreción das actividades a realizar dependerá en gran medida do número de alumnos así como da dispoñibilidade de medios.

Os exames das convocatorias ordinarias e extraordinarias desta materia terán lugar na data, hora e lugar establecido polo Decanato da Facultade de Ciencias Xurídicas e do Traballo.

Para obter o aprobado na materia e preciso contar co aprobado (nota de cinco sobre dez) non só como media entre as diferentes partes da materia senon ademais en cada unha delas (teoría, práctica de casos xerais, práctica específica con TIC). No caso de ter unha media entre todas as partes igual ou superior a cinco, pero non ter en cada unha delas unha nota igual ou superior a cinco, o alumno deberá presentarse o exame de avaliación global só ca parte suspensa para obter o aprobado final.

2) SISTEMA DE AVALIACIÓN NON CONTINUA

Os alumno/as que elixan a avaliación non continua deben comunicar por escrito a súa elección nas tres primeiras semás do cuadrimestre académico no que se imparte a materia e cuia recepción debe ser confirmada polo profesor/a. Dado que deben posuír o mesmo nivel competencial que os alumnado de avaliación continua o seu proceso de avaliación consistirá nun examen final, a realizar nas datas establecidas polo decanato para as distintas convocatorias, que consistirá nunha prueba escrita de carácter teórico e práctico sobre os contidos tratados tanto nas clases teóricas como nas prácticas e que representará o 100% da nota final.

O mesmo que na avaliación continua, o alumno deberá superar tanto a nota media total como cada unha das diferentes partes da materia (teoría, prácticas xerais, prácticas específicas con TIC).

Os exames das convocatorias ordinarias e extraordinarias desta materia terán lugar na data, hora e lugar establecido polo Decanato da Facultade de Ciencias Xurídicas e do Traballo.

IMPORTANTE: O calendario de exames publícase ó inicio do curso polo Decanato da Facultade de Ciencias Xurídicas e do Traballo, pero dito calendario pode ser modificado ao longo do curso por algún imprevisto. Consulten a páxina web da facultade, por se hai cambios.

RELACIÓN DE BOAS PRÁCTICAS:

1. Non está permitido facer uso de teléfonos móbiles, ordenadores portátiles, tablets ou similares nas sesións de traballo. Estes deben estar desconectados, agás autorización expresa do profesor/a.
2. Non está permitido comer nin beber (agás auga) na clase.
3. É imprescindible asistir ás sesións de aula co material necesario para o seu desenvolvemento.
4. O plaxio total ou parcial nas actividades entregadas levará a invalidación das mesmas.
5. Para a realización dos exames só se permite o uso de elementos de escritura e calculadora.
6. O alumno/a deberá presentarse ao exame debidamente identificado, co D.N.I, pasaporte ou carné de conducir, non sendo válido outro documento.
7. Tódolos exames e probas puntuables deberán ser entregados a súa finalización e baixo ningún concepto poderán ser sacados fora da aula.
8. A revisión de exames terá lugar só no horario e lugar establecido polo profesor/a.

No caso de incumprimento das normas anteriores, o profesor/a poderá adoptalas medidas que estime oportunas.

ATENCIÓN A TREVÉS DE TITORÍAS:

Ante calquera dúbida referente a materia o alumnado poderá consultar os docentes, ben de maneira directa nas sesións presenciais, ben a través da solicitude dunha tutoría (poderanse solicitar a medida das necesidades do alumnado, concertándose ben a través de Moovi, de mail ou a petición presencial; e desenrolaranse de maneira presencial o telemática, segundo as posibilidades do alumnado e o docente)

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

LEAL, A., ALFARO DE PRADO, A., RODRÍGUEZ, L. e ROMÁN, M, **El Factor Humano en las Relaciones Laborales**, Pirámide, 1999

DE LA CALLE, M.C. e ORTIZ DE URBINA, M., **Fundamentos de Recursos Humanos**, 2, Prentice Hall, 2013

DOLAN, S., VALLE, R., JACKSON, S e SCHULER, R.S., **La Gestión de los Recursos Humanos**, McGraw Hill, 2007

FERRER LOPEZ, M.A., **Como confeccionar nóminas y seguros sociales 2020**, 30, Deusto, 2020

Bibliografía Complementaria

ODE, **Estudio de retribuciones**, ODE, 2015

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Auditoría laboral/V08G211V01909

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Socioloxía: Introducción á socioloxía das relacións laborais/V08G211V01103

Dereito do traballo I/V08G211V01302

Dereito do traballo II/V08G211V01403

Psicoloxía do traballo/V08G211V01304

Recursos humanos I/V08G211V01405

Socioloxía do traballo/V08G211V01305

Outros comentarios

A materia de auditoría sociolaboral, asignatura optativa de 4º curso continua o temario de Recursos Humanos I y II.

Esta guía anticipa as liñas de actuación que se deben levar co alumno na materia e se concibe de forma flexible. En consecuencia pódense requirir reaxustes ou comentarios adicionais ó longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase, e/ou do grupo de destinatarios e/ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Neste caso aportarase ó alumnado a información e as pautas concertas que o profesor/a estime necesarias.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito financeiro e tributario I**

Materia	Dereito financeiro e tributario I			
Código	V08G211V01504			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	#EnglishFriendly Castelán Galego			
Departamento	Dereito público especial			
Coordinador/a	Aneiros Pereira, Jaime			
Profesorado	Aneiros Pereira, Jaime Barreiro Carril, María Cruz			
Correo-e	janeiros@uvigo.es			
Web				

Descrición xeral "Dereito Financeiro e Tributario I" é unha materia do primeiro cuadrimestre do terceiro curso do Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos que ten por finalidade o estudo da ordenación xurídica dos ingresos e gastos públicos, así como das relacións xurídicas que xorden entre a Administración e os particulares.

A materia obxecto de estudo estrutúrase en cinco grandes apartados.

O primeiro apartado serve de introdución ao estudo do Dereito Financeiro, destacando a análise das fontes desta rama xurídica e do poder financeiro nos tres niveles de Facenda (Estado, Comunidades Autónomas e Corporacións Locais).

Un segundo apartado dedícase aos aspectos xurídicos da actividade financeira (ingresos e gastos públicos). Nel prestarase especial atención ao Dereito orzamentario e as subvencións.

Os tres últimos apartados correspóndense coa denominada "Parte Xeral" do Dereito Tributario, a cal -á súa vez- enfróntase por separado ao estudo do tributo e a obrigación tributaria, á aplicación dos tributos e, finalmente, á revisión dos actos administrativos tributarios, contidos todos eles cuxo coñecemento resulta imprescindible antes de abordar a "Parte especial" do Dereito Tributario ("Dereito Financeiro e Tributario II"), que completa a formación do alumnado no que incumbe ás materias obrigatorias de Dereito Financeiro.

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código			
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.		
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.		
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional		
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad		
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional		
C5	Conocer los elementos esenciales de los tributos y los procedimientos de aplicación, así como las reglas relativas a la elaboración, aprobación y ejecución del gasto público. En particular, las normas relativas al régimen jurídico-financiero de las subvenciones		

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Se trata de coñecer o réxime xurídico do poder financeiro do Estado e do resto das Administracións Públicas territoriais, de xeito que se poidan coñecer o sistema tributario e financeiro do Estado español, así como coñecer as normas xurídicas xerais que establecen os elementos esenciais dos tributos, as súas categorías e tipoloxías e os procedementos tributarios.	A4	B1	C5
	A5	B2	
		B3	

Contidos

Tema	
------	--

Primeira Parte: Introducción ao estudo do Dereito Financeiro e Tributario.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Concepto e contido. 2. Principios de xustiza financeira. 3. Fontes do Dereito Financeiro e Tributario. 4. Poder Financeiro. 5. A aplicación e interpretación das normas financeiras.
Segunda Parte: Ingresos e gastos públicos. Subvencións.	<ol style="list-style-type: none"> 1. O obxecto da actividade financeira. Aspectos xurídicos. 2. Os ingresos públicos. 3. Os gastos públicos. Dereito Orzamentario. 4. As subvencións.
Terceira Parte: O tributo e os seus elementos esenciais.	<ol style="list-style-type: none"> 1. O tributo e a obrigaón tributaria. 2. Concepto e clases de tributo. 3. Obrigados tributarios. 4. Cuantificación. 5. Extinción. 6. Garantías da débeda tributaria.
Cuarta Parte: Os procedementos de aplicación dos tributos.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Principios xerais. 2. Normas comúns sobre actuacións e procedementos tributarios. 3. O procedemento de Xestión. 4. O procedemento de Inspección. 5. O procedemento de Recadación.
Quinta Parte: Os procedementos de revisión dos tributos.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Os procedementos especiais de revisión. 2. O recurso de reposición. 3. As reclamacións económico-administrativas.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	35	55	90
Seminario	15	30	45
Aprendizaxe-servizo	0	10	10
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2
Observación sistemática	1	0	1
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Aprendizaxe-servizo	Os alumnos poderán participar voluntariamente en actividades *tutorizadas de aprendizaxe-servizo

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Atenderanse e resolveranse dúbidas do alumnado respecto dos contidos, actividades e/ou exercicios que foran propostos para adquirir as competencias perseguidas. As sesións de *tutorización poderán realizarse por medios *telemáticos (correo electrónico ou videoconferencia) baixo a modalidade de concertación previa.
Seminario	Atenderanse e resolveranse dúbidas do alumnado respecto dos contidos, actividades e/ou exercicios que foran propostos para adquirir as competencias perseguidas. As sesións de *tutorización poderán realizarse por medios *telemáticos (correo electrónico ou videoconferencia) baixo a modalidade de concertación previa.
Aprendizaxe-servizo	Os alumnos que opten por este sistema contará coa implicación do profesorado para alcanzar con éxito o obxectivo proposto.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas de desenvolvemento	Primeira proba parcial.	40	A4 B1 C5 A5 B2 B3

Observación sistemática	O profesorado, a través das diferentes actividades que propoña ao alumnado que se someta a avaliación continua (casos prácticos, exposición oral dun tema, presentación escrita dun traballo, tarefa colaborativa na aula, participación no sistema de Aprendizaxe-Servicio, etc.), valorará a participación activa e calidade das intervencións deste tanto nas clases maxistras como, sobre todo, nos seminarios. A participación activa e de calidade do alumnado que se somete a avaliación continua representará o 20% da súa cualificación final. Ademais, o alumnado que voluntariamente participe en actividades de aprendizaxe-servizo, no marco da avaliación continua, será avaliado a través dun ditame da actividade entregado antes da realización da proba final cunha calificación que se integrará dentro do 20% da nota reservada á asistencia e á participación.	20	A4 A5	B1 B2 B3	C5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Segunda proba parcial	40	A4 A5	B1 B2 B3	C5

Outros comentarios sobre a Avaliación

O temario que aparece no apartado de contidos constitúe unha versión resumida das leccións que se examinarán.

De forma oportuna, ao comezo do curso, facilitarase ao alumnado un programa máis detallado cos epígrafes que compoñen cada lección.

1.- Segundo o establecido no Regulamento de avaliación, cualificación e calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do alumnado (aprobado polo Claustro da Universidade de Vigo o 18 de abril de 2023), o/a alumno/a deberá manifestar a súa intención de non beneficiarse do sistema de avaliación continua segundo o procedemento e na data que establezan os órganos competentes do Centro. No caso de que o Centro non determine unha data concreta, indicaráo profesorado o primeiro día de clase.

2.- O alumno que acepte o sistema de avaliación continua será avaliado segundo os seguintes criterios:

- 1) Primeira proba parcial, realizarase a metade do cuadrimestre (40%),
- 2) Realizarase segunda proba parcial. saída ao final do cuadrimestre (40%),
- 3) Asistencia regular, participación activa nas clases e actividades organizadas pola Área de Dereito Financeiro e Tributario (20%). Para os efectos de poder realizar esta última avaliación, controlarase a asistencia a clase e a participación activa.

Son obrigatorias as dúas probas parciais escritas, ambas realizadas durante o período lectivo. Cada unha destas dúas probas parciais é liberadora sempre que o alumno acade unha nota mínima de 5 sobre 10, polo que, superadas ambas as dúas probas, non estará obrigado a realizar o exame ou proba final, como requisito para superar a materia.

Se só superase unha das dúas probas, a nota obtida mantense tanto na primeira como na segunda oportunidade. O alumno deberá presentarse ao exame soamente coa parte da materia non superada.

3.- Alumnado de avaliación global: a súa cualificación estará constituída polo 100% da nota obtida na proba escrita, que será diferente da que cursen os alumnos de avaliación continua. No exame de avaliación global avaliaranse todas as competencias.

4.- O exame final de primeira e segunda oportunidade realizarase na data, lugar e hora especificados no calendario oficial aprobado para o efecto pola Xunta de Facultade para o curso 2024/2025.

A nota do exame final será a suma das cualificacións obtidas segundo os criterios e porcentaxes previamente establecidos:

-Os alumnos que sigan a avaliación continua terán que superar as probas parciais cunha nota mínima de 5 sobre 10, e en caso contrario deberán examinarse na primeira ou segunda oportunidade da materia non superada, e na/s parte/s non superada/s.

Deberase acadar a nota mínima de 5 sobre 10. Á nota ponderada de ambas as probas sumarase a cualificación obtida pola asistencia, participación na clase e nas actividades organizadas pola Área de Dereito Financeiro e Tributario.

De non superar as dúas probas parciais, coa nota mínima de 5 sobre 10, a materia entenderase non superada e a acta reflectirá unicamente a cualificación obtida pola asistencia, a participación activa nas clases e as actividades organizadas pola área de Dereito Financeiro. e Impostos.

Así mesmo, os alumnos que superen as dúas probas parciais de avaliación continua realizadas durante o cuadrimestre poderán presentarse aos exames de primeira e segunda oportunidade para elevar a súa nota.

-Alumnado con avaliación global: a súa cualificación estará constituída polo 100% do exame final, sendo diferente á realizada polo alumnado de avaliación continua.

AVISO ESPECÍFICO PARA O ALUMNADO QUE ASISTA Á CONVOCATORIA DE FIN DE GRAO:

No exame de Fin de Curso, a nota final estará composta polo 100% da nota obtida na proba escrita.

O exame de Fin de Curso realizarase na data, lugar e hora especificadas no calendario oficial aprobado para o efecto pola Xunta de Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

PÉREZ ROYO, F., **Derecho financiero y tributario. Parte General**, Aranzadi, 2024

MERINO JARA, I. (Dir.), **Derecho financiero y tributario Parte general. Lecciones adaptadas al EEES**, Tecnos, 2024

MARTÍN QUERALT, J.; LOZANO SERRANO, C.; TEJERIZO LÓPEZ, J.M.; y CASADO OLLERO, G., **Curso de Derecho financiero y tributario**, Tecnos, 2023

SIMÓN ACOSTA, E. Y OTROS, **CÓDIGO TRIBUTARIO**, Aranzadi, 2023

SIMÓN ACOSTA, E et al, **Lo esencial de Derecho Financiero y Tributario**, Aranzadi, 2018

Bibliografía Complementaria

FERREIRO LAPATZA, J.J., **Instituciones de Derecho Financiero y Tributario**, 1ª ed., Marcial Pons, 2010 o posterior

PITA GRANDAL, A. M., **La prueba en el procedimiento de gestión tributaria**, Marcial Pons, 1998

PITA GRANDAL, A.Mª. (Coordinadora), **Textos y casos prácticos de Derecho Financiero y Tributario**, 2ª ed., Tórculo, 2001

FERNÁNDEZ LÓPEZ, R. I., **Comprobación de Hechos por la Inspección de los Tributos**, Marcial Pons, 1998

RUIZ HIDALGO, C., **La responsabilidad tributaria en el alzamiento de bienes**, Marcial Pons, 2009

ANEIROS PEREIRA, J., **Las sanciones tributarias**, Marcial Pons, 2005

MULEIRO PARADA, L. M., **La determinación objetiva: IRPF e IVA**, Marcial Pons, 2009

SIOTA ÁLVAREZ, M., **Analogía e interpretación en el Derecho tributario**, Marcial Pons, 2010

RAMOS PRIETO, J., **Erosión de la base imponible y traslado de beneficios: estudios sobre el Plan BEPS de la OCDE**, Aranzadi, 2016

SESMA SANCHEZ, B., **La nulidad de las liquidaciones tributarias**, Aranzadi, 2017

FERNÁNDEZ LÓPEZ, R. I., **La imprescriptibilidad de las deudas tributarias y la seguridad jurídica**, Marcial Pons, 2017

PITA GRANDAL, A.Mª. (dir.), **Estudios sobre la financiación de los puertos**, Marcial Pons, 2017

CUBERO TRUYO, A. (dir.), **Estudios sobre el decreto-ley como fuente del Derecho Financiero y Tributario**, Aranzadi, 2016

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Dereito financeiro e tributario II/V08G211V01702

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito: Dereito constitucional/V08G211V01201

Dereito: Teoría do dereito/V08G211V01101

Dereito administrativo/V08G211V01401

Dereito mercantil/V08G211V01303

DATOS IDENTIFICATIVOS**Economía laboral**

Materia	Economía laboral			
Código	V08G211V01505			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	#EnglishFriendly Galego			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Gradín Lago, Carlos Manuel			
Profesorado	Gradín Lago, Carlos Manuel			
Correo-e	cgradin@uvigo.gal			
Web				
Descrición xeral	Examinar desde unha perspectiva económica o funcionamento do mercado de traballo, especialmente a toma de decisións dos seus participantes, o marco institucional e os efectos das políticas públicas, así como os resultados en termos de nivel e distribución do emprego e os salarios.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
B4	Capacidade para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
C25	Interpretar el mercado de trabajo y las variables que en él intervienen para tomar decisiones y asesorar en el ámbito del mercado laboral
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética y con responsabilidade social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Que o estudante se familiarice co funcionamento do mercado de traballo, en especial cos principais elementos que determinan o nivel, calidade, e distribución do emprego e dos salarios, así como co papel dos diferentes axentes que interveñen, ou os posibles efectos das políticas públicas e outros cambios no contexto económico.	A2	B1	C25	D4
	A4	B2		
	A5	B3		
		B4		
		B5		

Contidos

Tema	
Tema 01	Introdución
Tema 02	A oferta de traballo
Tema 03	O capital humano
Tema 04	A demanda de traballo
Tema 05	A determinación conxunta dos salarios e do emprego
Tema 06	A desigualdade laboral
Tema 07	A discriminación laboral

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	25	50	75
Seminario	15	30	45
Resolución de problemas	4.5	8	12.5
Prácticas con apoio das TIC	2.5	12	14.5
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Seminario	Actividades de aplicación dos coñecementos nun contexto determinado e de adquisición de habilidades básicas e procedementais en relación coa materia, a través das TIC.
Resolución de problemas	Análise de problemas ou casos reais coa finalidade de coñecerlos, interpretalos, resolvelos, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalos e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Prácticas con apoio das TIC	Análise de evidencia dispoñible con apoio de recursos electrónicos e TIC.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Acompañar aos estudantes no seu proceso de aprendizaxe e mediante interacción continua e personalizada.
Seminario	Clases prácticas en grupos reducidos, onde os estudantes traballarán de maneira práctica sobre os contidos do curso, mediante o uso de datos, a lectura e discusión de textos relevantes para o curso, ou a realización de exercicios ou outras actividades.
Prácticas con apoio das TIC	Acompañar aos estudantes na procura e análise de evidencia sobre o mercado de traballo

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas obxectivas	Primeiro exame parcial	33.33 A2	B1 C25
Exame de preguntas obxectivas	Segundo exame parcial	33.33 A2	B1 B2 C25
Exame de preguntas obxectivas	Terceiro exame parcial	33.34 A2	B1 B3 C25

Outros comentarios sobre a Avaliación

Todas as probas incluírán tanto teoría como práctica.

1. Os estudantes poderán elixir na **primeira convocatoria** entre os sistemas de avaliación continua e global.

a) A **avaliación continua** consistirá na realización ao longo do curso de tres **probos parciais**. Nesta modalidade non haberá exame final.

Ao presentarse á segunda ou á terceira proba parcial, o estudante confirma a **elección** deste sistema de avaliación, renunciando expresamente á global.

Para superar a materia será preciso obter un mínimo de **5/10** de media nas tres probas parciais cun mínimo dun **3/10** en cada unha delas.

A nota final dos estudantes que non superen a materia por parciais será a nota media das probas ás que se presentaran, figurando como *Suspense*.

b) A **avaliación global** consistirá unicamente dun **exame final** a realizar na data oficial sinalada no calendario de exames.

2. Nas **restantes convocatorias** (segunda e fin de carreira), unicamente será posible a avaliación global.

O **calendario oficial** de exames publícase na web da facultade (<https://fccxxt.uvigo.es/>)

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

McConnell, C., Brue, S. & Macpherson, D., **Economía Laboral**, 7ª, McGraw-Hill, 2007

Hernández, C. & Carrasco, J., **Ejercicios de Economía Laboral**, McGraw-Hill, 2005

McConnell, C., Brue, S. & Macpherson, D., **Contemporary Labor Economics**, 12, McGraw-Hill, 2021

Borjas, G., **Labor Economics**, 9ª, McGraw-Hill, 2024

Bibliografía Complementaria

The CORE Eco Team (<https://core-econ.org/the-economy/>), **The Economy 2.0**, CORE,

The CORE Eco Team (<https://www.core-econ.org/project/la-economia/>), **La Economía 1.0**, CORE,

IZA World of Labor (<https://wol.iza.org/>),

Nada es Gratis (<https://nadaesgratis.es>),

INE Base (<https://www.ine.es>),

Eurostat (<https://ec.europa.eu/eurostat>),

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía: Economía española/V08G211V01204

Economía: Principios de economía/V08G211V01104

Estatística: Estadística/V08G211V01102

Outros comentarios

Deberá terse en conta que a materia vaise impartir en galego. Para quen iso supoña unha dificultade obxectiva, adaptaránse as titorías, indicaráselle os materiais que pode usar tanto en castelán como en inglés, e acordarase a lingua das preguntas e respostas das probas.

Ao longo do curso facilitaranse transparencias con gráficos e esquemas así como bibliografía adicional específica para complementar determinados puntos do temario.

Tanto a asistencia a clase (teoría e práctica) como a consulta da bibliografía básica (manuais) e complementaria (especialmente a que se indicará nas transparencias de clase) son altamente recomendables para superar a materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito sindical II**

Materia	Dereito sindical II			
Código	V08G211V01601			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito público especial			
Coordinador/a	Rodríguez Rodríguez, Emma			
Profesorado	Rodríguez Martín-Retortillo, Rosa María Rodríguez Rodríguez, Emma			
Correo-e	emmarodriguez@uvigo.es			
Web	http:// http://webs. uvigo.es			
Descrición xeral	O curso oriéntase na explicación, asimilación e manexo dos principais conceptos, doutrina e xurisprudencia sobre o Dereito Sindical e o Dereito Colectivo do Traballo			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.			
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.			
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional			
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad			
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional			
B4	Capacidade para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional			
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional			
C11	Conocer e interpretar el marco normativo regulador del derecho colectivo de las relaciones laborales para ser capaz de asesorar a organizaciones sindicales y empresariales y a sus afiliados			
D1	Capacidade de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión			
D4	Capacidade de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad			
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico			

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
O alumno/a coñece e estuda o dereito colectivo do traballo con obxecto de realizar funcións de representación e negociación nos diferentes ámbitos das relacións laborais	A2	B1	C11	D1
	A4	B2		D4
	A5	B3		D5
		B4		
		B5		

Contidos

Tema	
------	--

NEGOCIACIÓN COLECTIVA E CONVENIOS COLECTIVOS. OUTROS INSTRUMENTOS NEGOCIAIS

Tema 1.- A negociación colectiva: suxeitos negociadores e ámbitos persoal, funcional, territorial e temporal A lexitimación para negociar. As unidades de negociación. A Comisión consultiva nacional de convenios colectivos. A concorrencia de convenios. Acordos interprofesionais e acordos sobre materias concretas. Duración e sucesión de convenios. A ultraactividade.

Tema 2.- A negociación dos convenios A constitución da comisión negociadora. Solicitude de negociación. Deber de negociar de boa fe. Validez. Forma, rexistro e publicación dos convenios. Adhesión e extensión.

Tema 3.- Os contidos do convenio colectivo. Contido mínimo, Plans de igualdade de outras medidas de igualdade. As comisións paritarias. Outros contidos. Normativo e deber de paz. A inaplicación de convenios. Procedemento, O convenio colectivo como instrumento de xestión empresarial.

A NEGOCIACIÓN DOS CONVENIOS COLECTIVOS NO SECTOR PRIVADO E NA ADMINISTRACIÓN PÚBLICA

Tema 4.- Os acordos interprofesionais vixentes. Acordos autonómicos. Remisión. Negociación intersectorial. Os Acordos para o Emprego e a Negociación Colectiva.

Tema 5.- A negociación colectiva na Administración Pública. Especialidades da negociación colectiva do persoal laboral ao servizo da Administración Pública. A negociación colectiva do persoal funcionario e estatutario: fundamento constitucional. Os suxeitos negociadores. A estrutura: as mesas de negociación. Contidos. Tramitación. Pactos e acordos.

O CONTROL ADMINISTRATIVO E XUDICIAL DOS CONVENIOS

Tema 6.- Concepto de ilegalidade e lesividade. As funcións da autoridade laboral. O proceso de oficio. O proceso de impugnación directa de convenios colectivos. A demanda de inaplicación do convenio. A virtualidade das cláusulas de vinculación á totalidade. Doutrina do equilibrio interno do Convenio.

Tema 7.- Outros instrumentos negociais. A negociación colectiva extraestatutaria. Admisibilidade e eficacia. Os acordos de empresa. Os acordos en fase de consultas. Modificación sustancial e mobilidade xeográfica. Inaplicación do convenio. Regulación de emprego temporal e definitiva.

CONFLICTOS COLECTIVOS E FOLGA

Tema 8.- Conflictos laborais Concepto. Xurídicos e de intereses. Individuais e colectivos. Procedementos de solución. Negociación directa. Conciliacións, mediacións e arbitrxes. Públicos e privados. O procedemento de conflito colectivo. A solución procesal. Conflictos individuais e colectivos.

Tema 9.- Os acordos interprofesionais de solución extraxudicial de conflitos. Especial referencia ao Acordo Galego. O mecanismo de conciliación-mediación. Laudos arbitrais. Fixación de servizos de mantemento Especial referencia ó ASAC.

Tema 10.- O dereito de folga (I). Concepto. A folga na OIT A folga na Constitución. As súas fontes reguladoras. Lexitimación e declaración. Os seus efectos no contrato de traballo e nas relacións de Seguridade Social. Comité de folga. Publicidade e piquetes. Cesamento da folga. Sistemas de solución. Remisión. Poderes gubernamentais de emerxencia. ""Intervencións"" e arbitraje obrigatorio.

Tema 11.- O dereito de folga (II). Servizos esenciais, mínimos e de mantemento. Concepto de servizo esencial. Os servizos mínimos como resposta. Fixación de servizos mínimos. A autoridade gubernativa. Resolución de servizos mínimos. Impugnabilidade. Concreción técnica do empresario. Servizos de mantemento.

Tema 12.- O dereito de folga (III) Folgas ilegais, abusivas e especiais. Folgas ilegais. Políticas, de solidariedade e novatorias. Folgas ilícitas ou abusivas. Con ocupación de dependencias, rotatorias e en sectores estratéxicos. Acción colectiva irregular. Referencia ás folgas de breve duración e intermitentes.

Tema 13.- O peche patronal. A doutrina do Tribunal Constitucional. O peche como poder de policía. Supostos legais. Autoridade laboral. Funcións. Outras medidas de conflito do empresario

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	34	0	34
Estudo de casos	15	14	29
Exame de preguntas obxectivas	2	33	35

Exame de preguntas de desenvolvemento	1	30	31
Observación sistemática	11	10	21

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos principais da materia obxecto de estudo, as súas bases teóricas e directrices fundamentais, contidos que serán obxecto de avaliación nas diferentes probas desenvolvidas durante o curso.
Estudo de casos	Prantexamento e resolución de casos e supostos prácticos ao fin de levar á práctica os contidos teóricos da materia. A tal efecto, o docente propondrá ao alumnado a resolución de feitos, supostos, casos e sentencias, etc. coa finalidade de coñecerlos, interpretalos e, no seu caso, resolvelos, así como reflexionar sobre os mesmos, contrastar datos, completar os coñecementos teóricos e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Entrevistas, conversacións e aclaración de dúbidas que o docente mantén co seu alumnado para asesoramento e desenvolvemento das distintas actividades na que se estrutura a materia e do proceso de aprendizaxe.
Estudo de casos	Entrevistas, conversacións e aclaración de dúbidas que o docente mantén co seu alumnado para asesoramento e desenvolvemento das distintas actividades na que se estrutura a materia e do proceso de aprendizaxe.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas obxectivas	Durante o cuatrimestre se realizarán 2 probas tipo test/cuestionarios sobre unha parte dos contidos teóricos da materia. A cualificación obtida en cada test suporá un 20% da nota final. En ningún caso a superación destes cuestionarios liberará de materia de cara á realización do examen final. As datas de celebración de cada test/cuestionario serán fixadas polo docente no cronograma da materia.	40	A2 B1 C11 D1 A4 B2 D4 A5 B3 D5 B4 B5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Os contidos teóricos da materia serán avaliados nunha proba/examen final. Trátase dunha proba teórica e escrita, que incluírá entre 4 e 7 preguntas de desenvolvemento sobre os distintos epígrafes do programa. O alumnado deberá demostrar a adquisición de coñecementos teóricos da materia en respostas de extensión intermedia. A cualificación obtida nesta proba suporá o 40 % da nota final. Nun obstante, para poder ser avaliado polo sistema de avaliación continua, é preciso acadar como mínimo un 4 sobre 10 nesta proba	40	A2 B1 C11 D1 A4 B2 D4 A5 B3 D5 B4 B5
Observación sistemática	Avaliación continua das clases teóricas e prácticas. As actividades concretas obxecto de avaliación serán especificadas e explicadas polo docente responsable o primeiro día da clase.	20	A2 B1 C11 D1 A4 B2 D4 A5 B3 D5 B4 B5

Outros comentarios sobre a Avaliación

CONVOCATORIA ORDINARIA MAIO-XUÑO (Sistema de avaliación continua/sistema avaliación final).

DATA EXAMEN: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web da Facultade

a) Avaliación continua. Para poder optar ao sistema de avaliación continua, o alumnado deberá acreditar asistencia a un 80 % das clases teóricas e prácticas, sen que, salvo casos excepcionais -ej. enfermidades de longa duración verificadas con informe médico-, se permita xustificar a ausencia.

En caso contrario, sempre poderá acollerse ao sistema de avaliación final.

EN TODO CASO, PARA QUE A CUALIFICACIÓN OBTIDA NA AVALIACIÓN DA OBSERVACIÓN SISTEMÁTICA E NAS PROBAS TIPO

TEST-EXAME PREGUNTAS OBIECTIVAS- POIDA SUMARSE Á CUALIFICACIÓN OBTIDA NO EXAME DE PREGUNTAS DE DESENVOLVEMENTO, DEBERÁ ALCANZARSE UNHA NOTA MÍNIMA DE 4 SOBRE 10 NESTA ÚLTIMA PROBA. DE NON OBTERSE UN 4, A CUALIFICACIÓN OBTIDA NA AVALIACIÓN CONTINUA NON SE TERÁ EN CONTA, PODENDO CONSERVARSE PARA A CONVOCATORIA DE XULLO, NA QUE SE APLICARÁ A MESMA REGRA.

b) Avaliación final. O estudiantado que non se acolla ao sistema de avaliación continua ou que renuncie, será avaliado nun examen final. Trátase dunha proba escrita, de carácter teórico e de carácter práctico, sobre todos os contidos da materia e representará o 100% da nota final, computando o 70% a parte teórica e o 30% a parte práctica).

CONVOCATORIA ORDINARIA XUÑO/XULLO (2ª oportunidade)

DATA EXAME: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web da Facultade

Se o alumnado non superase a materia na convocatoria ordinaria do mes de xaneiro, a nota obtida na avaliación continua desenvolvida durante o curso conservarase para a convocatoria do mes de xuño-xullo (2ª oportunidade). Porén, se non superase a materia nas dúas citadas convocatorias do curso académico, o alumnado tería que someterse a un novo proceso de avaliación continua, agás que opte pola avaliación final teórica e práctica.

CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA:

DATA EXAME: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web da Facultade

Na convocatoria FIN DE CARREIRA o alumno será avaliado nun único examen escrito, de carácter teórico e práctico que representará o 100 % da nota final (70% parte teórica e 30% parte práctica).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

SEMPERE NAVARRO ANTONIO , GALIANA MORENO JESÚS MARÍA, **Legislación Laboral y de Seguridad Social (Dúo)**, Aranzadi, últ. edición

GARCÍA NINET, J. I., (dir.), **MANUAL DE DERECHO SINDICAL**, Atelier, últ. edición

SALA FRANCO, T., **Derecho Sindical**, Tirant lo Blanch, últ. edición

VIDA SORIA, J., MONEREO PÉREZ, J.L., MOLINA NAVARRETE, C. y MORENO VIDA, M^a. N., **MANUAL DE DERECHO SINDICAL**, Comares, últ. edición

BAYLOS GRAU, A., **Sindicalismo y Derecho sindical**, 9ª Ed, Bomarzo, 2022

CABEZA PEREIRO, J., **Las elecciones sindicales**, Bomarzo, 2018

Bibliografía Complementaria

OJEDA AVILÉS, A., **Compendio de Derecho Sindical**, Tecnos, últ. edición

---

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Dereito sindical I/V08G211V01502

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito da seguridade social I/V08G211V01402

Dereito do traballo I/V08G211V01302

Dereito do traballo II/V08G211V01403

Dereito da seguridade social II/V08G211V01501

DATOS IDENTIFICATIVOS**Regulación administrativa da economía**

Materia	Regulación administrativa da economía			
Código	V08G211V01602			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale OB	Curso 3	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Fernández Acevedo, Rafael			
Profesorado	Fernández Acevedo, Rafael Ruiz Ceniceros, Mauricio			
Correo-e	racevedo@uvigo.es			
Web				
Descrición	Estudo do conxunto dos mecanismos e institucións xurídico-administrativas propias do Dereito da empresa xeral			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
C4	Conocer de forma sistemática contenidos propios de la regulación administrativa de la economía manejando fuentes positivas, jurisprudenciales y doctrinales
D1	Capacidade de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión
D3	Capacidade para la toma de decisiones de forma autónoma e independente de liderazgo y capacidade para el trabajo cooperativo en equipo, como habilidades en las relaciones interpersonales que favorezcan la eficacia interpersonal
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
O alumnado alcance unha visión e comprensión do conxunto dos mecanismos e institucións xurídico-administrativas propias do Dereito da empresa	A3 A5	B1 B3	C4	D5
O alumnado manexe con soltura o sistema de fontes da materia obxecto de estudo	A3 A4 A5	B1 B3	C4	
O alumnado resolva problemas xurídicos relacionados coa materia obxecto de estudo	A2 A4	B1 B2 B5		D1 D3 D5

Contidos

Tema

Tema 1: Técnicas de intervención nas actividades económicas dos particulares	<ol style="list-style-type: none"> 1. A actividade de ordenación e o seu configuración constitucional <ol style="list-style-type: none"> a. O concepto de ordenación e regulación b. O modelo económico constitucional: a economía (social) de mercado 2. A regulación en sentido estrito ou actividade administrativa de ordenación <ol style="list-style-type: none"> a. Regulación e reserva de ley: distinción entre delimitación e limitación de dereitos b. O Dereito de propiedade c. A liberdade de empresa d. A calidade da regulación: principios de boa regulación e. O principio de unidade do mercado 3. A planificación 4. A regulación técnica e a normalización 5. Actividade de fomento e axudas públicas <ol style="list-style-type: none"> a. Principios xerais b. O réxime das axudas públicas no Dereito da Unión Europea c. O réxime das subvencións no Dereito español 6. Resolucións de conflitos entre particulares pola Administración
Tema 2: Técnicas e instrumentos de intervención na propiedade privada e o mercado	<ol style="list-style-type: none"> 1. Os instrumentos de control <ol style="list-style-type: none"> a. As autorizacións b. As potestades de vixilancia e inspección c. A imposición de obrigas mediante ordes d. O control mediante suministro de información e. Deberes de rexistro e documentais f. Declaracións responsables e comunicacións previas g. Evaluacións e auditorias h. Evaluacións e acreditación por entidades privadas e supostos de autocontrol 2. Os servicios de interese xeral <ol style="list-style-type: none"> a. Os servicios económicos de interese xeral b. Mercados regulados e infraestructuras de rede c. O servizo público en sentido estrito: a reserva de actividades 3. Actividade pública empresarial 4. A intervención de empresas 5. Dereito administrativo da competencia
Tema 3: A contratación do sector público e a súa importancia na economía (I)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Introducción: convenios e contratos. Relevancia do Dereito da Unión Europea 2. Ámbito subxectivo 3. Negocios e contratos excluídos 4. Contratos do sector público: criterios de delimitación, réxime de fontes e réxime xurídico
Tema 4: A contratación do sector público e a súa importancia na economía (II)	<ol style="list-style-type: none"> 1. As partes do contrato público 2. Obxecto, prezo, importe do contrato e garantías 3. Elaboración dos contratos públicos. Selección do contratista, adjudicación e formalización dos contratos. 4. Racionalización técnica da contratación
Tema 5: A contratación do sector público e a súa importancia na economía (III)	<ol style="list-style-type: none"> 1. A organización administrativa para a xestión da contratación pública 2. Réxime de invalidez e recurso especial en materia de contratación públicas 3. Efectos, cumprimento e extinción dos contratos públicos. En particular, as prerrogativas da Administración, a modificación dos contratos e as técnicas para garantir o equilibrio económico-financieiro 4. Contratos administrativos típicos

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	35	46	81
Resolución de problemas	14	33	47
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	6	8
Exame de preguntas obxectivas	1	6	7
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	6	7

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo

Resolución de problemas	Desenvolverase as seguintes actividades coa finalidade de repasar ou profundizar nos contidos abordados nas sesións maxistras: Resolución de supostos prácticos; análise de contidos específicos; postas en común e resolución de dúbidas; e preparación de escritos dirixidos á Administración pública e recursos administrativos
-------------------------	--

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Atenderanse e resolverán as dúbidas expostas polo alumnado en relación cos contidos da materia, e na realización e desenvolvemento dos exercicios e traballos propostos
Resolución de problemas	Atenderanse e resolverán as dúbidas expostas polo alumnado en relación cos contidos da materia, e na realización e desenvolvemento dos exercicios e traballos propostos
Probas	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Atenderanse e resolverán as dúbidas expostas polo alumnado en relación coa realización e desenvolvemento dos casos prácticos, exercicios e traballos propostos
Exame de preguntas obxectivas	Atenderanse e resolverán as dúbidas expostas polo alumnado en relación cos contidos da materia, e na realización e desenvolvemento dos exercicios e traballos propostos
Exame de preguntas de desenvolvemento	Atenderanse e resolverán as dúbidas expostas polo alumnado en relación coa realización e desenvolvemento das preguntas de desenvolvemento

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas	Nos «Seminarios» das clases presenciais se proporá ao alumnado a realización de distintas actividades: casos prácticos, exposición oral dun tema, presentación escrita dun traballo, tarefa colaborativa na aula, etc. Estas actividades só serán avaliadas para o alumnado que se someta a avaliación continua. Nestes Semianrios valorarase a participación activa, é dicir, a asistencia máis a participación de calidade. A mera asistencia al clases non se valora.	30	A2 B1 C4 D1 A3 B2 D3 A4 B3 D5 A5 B5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Durante as clases maxistras, ao fío das explicacións, expóranse ao alumnado preguntas ou supostos de feito para desenvolver razoamentos ou deducións relacionados coa materia que se explica. Neste sentido avaliarase a asistencia activa do alumnado nas clases maxistras, é dicir, a asistencia máis a participación activa calidade no seguimento das leccións da forma activa indicada. A mera asistencia non se valora. Se non se plantexasen preguntas nas sesións maxistras, esta porcentaxe de avaliación acrecería ao das actividades específicas desenvolvidas nos seminarios.	10	A5 B2 C4 D1 B3 D5
Exame de preguntas obxectivas	O alumnado realizará uno o varios exames tipo test	20	A2 B1 C4 D5 A4 B2 A5 B3 B5
Exame de preguntas de desenvolvemento	O alumnado realizará un exame teórico-práctico no que deberá expoñer, mediante respostas curtas, o réxime xurídico-administrativo aplicable a un suposto práctico	40	A2 B1 C4 D1 A3 B2 D3 A4 B3 D5 A5 B5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para participar na avaliación continua será requisito indispensable que o alumnado cubra todos os seus datos e suba unha fotografía do rostro recoñecible tamaño carné na plataforma MOOVI antes de que conclúa o mes de febreiro. Transcurrido dito prazo non se admitirán cambios sobre a desición de seguir ou non a avaliación continua.

Para avaliar a participación activa do alumnado é necesaria a asistencia a un mínimo do 85% das clases teóricas e prácticas. Para este único fin, farase un seguimento diario da asistencia. A presenza física en clase non é mérito algún (**a mera asistencia contrólase, peronon non se valora**). **En consecuencia, asistir a clase por si só NON SE VALORA. O que sí valórase na avaliación continua é a asistencia activa (asistencia + participación).**

A cualificación obtida na avaliación continua manterase na segunda convocatoria do curso académico.

Para superar a materia é preciso obter un aprobado entre o exame final de preguntas de desenvolvemento, o exame de preguntas obxectivas e a avaliación continua.

A cualificación máxima que pode obterse no exame final de preguntas de desenvolvemento será de 4, sumándose á puntuación obtida no devandito exame á que correspondese na avaliación continua e a do exame de preguntas obxectivas.

IMPORTANTE: Para que esta suma teña lugar será requisito imprescindible aprobar tanto o exame final de preguntas de desenvolvemento como o exame de preguntas obxectivas.

En todas as convocatorias o exame final poderá consistir en probas prácticas (resolución de casos prácticos), e/ou probas de resposta curta, e/ou exame oral. Todo este tipo de probas serán de resposta mais ben curta e poderá consistir, no seu caso, no desenvolvemento da explicación dunha materia de forma pormenorizada. O que non se pedirá ao alumnado é o desenvolvemento total e méramente teórico dos contidos dun tema completo do programa.

Por acordo da Xunta de Facultade, o alumnado que non siga a avaliación continua ou que falte a máis dun 15 % das sesións presenciais (teóricas ou prácticas) terá dereito a realizar un exame final teórico-práctico para completar o 100% da nota no que se avaliará a adquisición de todas as competencias globais da materia.

Convocatoria extraordinaria fin de carreira: a) Tipo de exame: os/as estudantes realizarán un exame teórico-práctico sobre a totalidade dos contidos da materia; b) Sistema de avaliación: o 100% da calificación virá determinada polo resultado do exame teórico-práctico.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade e publicadas na Web: <http://cienciasxuridicasedotrabajo.webs.uvigo.es> Non está permitido levar ao examen ningún dispositivo electrónico.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Pablo Menéndez García y Antonio Ezquerro Huerva (Dirs.), **Lecciones Derecho Administrativo**, última, Civitas Thomson, Martín Rebollo, Luis, **Leyes Administrativas**, última, Aranzadi,

Bibliografía Complementaria

Fernández Acevedo, Rafael, **Los criterios de adjudicación al servicio de la calidad ambiental y la lucha contra el cambio climático: el precio en jaque**, Atelier, 2022

Gamero Casado, Eduardo y Gallego Córcoles, Isabel (Dirs.), **Tratado de Contratos del Sector Público**, 2024, Tirant Lo Blanch,

Gimeno Feliú, José María (dir.), E, **Estudio sistemático de la Ley de contratos del sector público**, 2018, Aranzadi, Thomson Reuters,

---

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito: Dereito constitucional/V08G211V01201

Dereito: Teoría do dereito/V08G211V01101

Dereito administrativo/V08G211V01401

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito do emprego**

Materia	Dereito do emprego			
Código	V08G211V01701			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale OB	Curso 4	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Dereito público especial Tradución e lingüística			
Coordinador/a	Cabeza Pereiro, Jaime Rodríguez Rodríguez, Emma			
Profesorado	Cabeza Pereiro, Jaime Rodríguez Rodríguez, Emma			
Correo-e	jcabeza@uvigo.es emmarodriguez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Estudo das políticas territoriais de emprego, o Sistema Nacional de Emprego e as políticas activas de xerar emprego. Especial referencia ao tecido normativo e institucional do emprego en Galicia			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
B4	Capacidade para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
C28	Conocer las políticas de empleo y las organizaciones públicas encargadas de diseñar e implementar las políticas públicas de empleo
D1	Capacidade de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión
D3	Capacidade para la toma de decisiones de forma autónoma e independente de liderazgo y capacidade para el trabajo cooperativo en equipo, como habilidades en las relaciones interpersonales que favorezcan la eficacia interpersonal
D4	Capacidade de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
O alumno será capaz de elaborar a estratexia de recursos humanos nunha organización empresarial. Capacidade para intervir, dirixirse e recorrer ante as distintas Administracións Públicas e poder asesor sobre as medidas máis adecuadas para favorecer a incorporación ao emprego.	A2	B1	C28	D1
	A3	B2		D3
	A4	B3		D4
	A5	B4		D5
		B5		

Contidos

Tema	
Tema I: Os ámbitos territoriais das políticas de emprego	<ol style="list-style-type: none"> 1. O ámbito da OIT. Convenios 122, 168 e 181. Programas de emprego 2. A OCDE e as perspectivas de emprego 3. A Unión Europea. Estratexia Europea de Emprego. Orientacións de emprego e Método Aberto de coordinación. Piar Europeo de Dereitos Sociais e obxectivos para unha Europa máis social no 2030 4. A Constitución. A política de pleno emprego. Formación e readaptación profesionalInclusión de persoas con discapacidade. Marco competencial 5. As CCAA: competencias en políticas activas de emprego 6. A dimensión local das políticas de emprego
Tema II:- O Sistema Nacional de Emprego	<ol style="list-style-type: none"> 1. O Sistema Nacional de Emprego: composición 2. Órganos.-A Conferencia Sectorial de Emprego e Asuntos Laborais. O Consello Xeral do SNE 3. Estratexia e instrumentos de planificación 4. O Sistema Público Integrado de Información dos servizos de emprego (SISPE) 5. A Axencia Española de Emprego. Natureza, organización e competencias 6. Os servizos públicos de emprego das CC.AA 7. As entidades colaboradoras públicas e privadas
Tema III: As políticas activas de emprego I. A empregabilidade	<ol style="list-style-type: none"> 1. O conxunto das políticas activas de emprego 2. A empregabilidade: concepto, mantemento e mellora 3. Medición: taxas 4. Catálogo de instrumentos de empregabilidade 5. Competencias básicas e non discriminación
Tema IV: As políticas activas de emprego II. A intermediación.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Concepto e contidos. 2. O servizo público de intermediación laboral. 3. Colaboración público-privada. 4. Axentes públicos e privados . Axencias de colocación e empresas de traballo temporal. 5. Colocación e recolocación de persoas traballadoras. 6. Selección de persoas traballadoras. 7. Indicadores de eficiencia.
Tema V: Políticas activas e políticas pasivas de emprego	<ol style="list-style-type: none"> 1. Percepción de prestacións e condición de demandante de servizos de emprego. 2. Competencias e colaboración institucional. 3. Os programas de emprego e medidas de apoio activo. 4. Compatibilidade traballo-prestación e atención a colectivos específicos. Mobilidade xeográfica. 5. Apoio a iniciativas viables de emprendemento e economía social. 6. Programas vixentes.
Tema VI: Colectivos de atención prioritaria (I)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identificación de colectivos 2. Colectivos con especiais dificultades 3. Acción pública específica de protección destes colectivos 4. A perspectiva de xénero 5. Idade e emprego 6. Violencia de xénero 7. Exclusión social e empresas de inserción
Tema VII: Colectivos de atención prioritaria (II): persoas con discapacidade	<ol style="list-style-type: none"> 1. Centros especiais de emprego e enclaves laborais 2. Preferencia polo emprego ordinario 3. Reservas de emprego e medidas alternativas 4. O contrato de fomento do emprego 5. Adaptación de condicións de traballo
Tema VIII: Servizos garantizados e carteira común de servizos	<ol style="list-style-type: none"> 1.- Servizos garantidos a persoas demandantes de servizos de emprego e a persoas, empresas e demais entidades empregadoras 2.- Catálogo de servizos garantidos a persoas demandantes de servizos de emprego 3.- Catálogo de servizos garantidos a persoas, empresas e demais entidades empregadoras 4.- Compromisos das persoas demandantes de servizos de emprego 5.- Compromisos das persoas, empresas e demais entidades empregadoras usuarias dos servizos de emprego. 6.- Carteira común de servizos do Sistema Nacional de Emprego e carteiras propias.

Tema IX: Xestión das políticas de emprego. Planificación e avaliación	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pegada da Estratexia Europea 2. Estratexia Española de Apoio Activo ao Empleo 3. Plan Anual para o fomento do Emprego Digno 4. Prioridades e carácter público dos resultados 5. Metodoloxía da avaliación 6. Manexo dos datos
Tema X: Fomento da contratación: medidas europeas, estatais e autonómicas	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tipos de incentivos al fomento de emprego 2. Competencias e coordinación 3. Obxectivos 4. Persoas destinatarias e entidades beneficiarias 5. Compatibilidade e incompatibilidades
Tema XI: A formación no emprego	<ol style="list-style-type: none"> 1. Concepto, obxectivos e límites. A LO 3/2022, de 31 de marzo 2. Os certificados de profesionalidade e o repertorio nacional 3. O Catálogo Nacional de cualificacións 4. A conta individual de formación do traballador. 5. Accións formativas, impartición da formación e centros e entidades de formación 6. Tipos de formación: a formación de oferta e a formación de demanda. Permisos individuais de formación. O cheque formación
Tema XII: A formación en alternancia co emprego	<ol style="list-style-type: none"> 1. Referencia aos contratos formativos 2. A formación profesional dual: concepto e regulación. O RD 659/2023 3. Programas públicos de emprego-formación: as escolas-obradoiro, as casas de oficios e as unidades de promoción e desenvolvemento 4. As bolsas e as prácticas profesionais: casuística, diferenza co contrato de traballo, dereitos das persoas bolseiras
Tema XIII: Organización e participación na formación para o emprego	<ol style="list-style-type: none"> 1. A Fundación Estatal para a Formación no Emprego. 2. Funcións do Consello Xeral do SNE 3. Negociación colectiva e formación para o emprego: as comisións paritarias de formación 4. Fundación Laboral da Construción e Fundación do Metal para a formación, cualificación e o emprego 5. O V Acordo para o Emprego e a Negociación Colectiva (2023-2025)
Tema XIV: Tecido normativo e institucional do emprego en Galicia	<ol style="list-style-type: none"> 1. A estrutura orgánica e as competencias en materia de emprego: o Servizo Público de Emprego de Galicia 2. Axudas e subvencións de fomento do emprego 3. A Fundación Galega da Formación para o Traballo 4. O Consello Galego de Formación Profesional e o Instituto Galego das Cualificacións 5. Os plans de formación sectoriais e intersectoriais

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	34	8	42
Estudo de casos	15	15	30
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	30	31
Exame de preguntas obxectivas	2	33	35
Observación sistemática	6	6	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	xposición por parte do docente dos contidos principais da materia obxecto de estudo, as súas bases teóricas e directrices fundamentais, contidos que serán obxecto de avaliación nas diferentes probas desenvolvidas durante o curso.
Estudo de casos	Prantexamento e resolución de casos e supostos prácticos ao fin de levar á práctica os contidos teóricos da materia. A tal efecto, o docente propondrá ao alumnado a resolución de feitos, supostos, casos e sentencias, etc. coa finalidade de coñecerlos, interpretalos e, no seu caso, resolvelos, así como reflexionar sobre os mesmos, contrastar datos, completar os coñecementos teóricos e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Estudo de casos Prantexamento e resolución de casos prácticos ao fin de levar á práctica os contidos teóricos da materia. A tal efecto, o docente proporcionará ao alumnado a resolución de feitos, supostos, casos, sentencias, etc., coa finalidade de coñecelos, integralos, interpretalos, resolvelos, así como reflexionar sobre os mesmos, contrastar datos, completar os seus coñecementos e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Exame de preguntas de desenvolvemento	Os contidos teóricos da materia serán avaliados nunha proba/examen final. Trátase dunha proba teórica e escrita, que incluíra entre 4 e 7 preguntas de desenvolvemento sobre os distintos epígrafes do programa. O alumnado deberá demostrar a adquisición de coñecementos teóricos da materia en respostas de extensión intermedia. A cualificación obtida nesta proba suporá o 40% da nota final. Nun obstante, para poder ser avaliado polo sistema de avaliación continua, é preciso acadar como mínimo un 4 sobre 10 nesta proba.	40	A4 A5	B5	C28	D5
Exame de preguntas obxectivas	Durante o cuatrimestre se realizarán 2 probas sobre unha parte dos contidos teóricos da materia. A cualificación obtida en cada test suporá un 20% da nota final. En ningún caso a superación destes cuestionarios liberará de materia de cara á realización do exame final. As datas de celebración de cada test/cuestionario serán fixadas polo docente no cronograma da materia.	40	A2 A3	B4		D5
Observación sistemática	Avaliación continua das clases teóricas e prácticas. As actividades concretas obxecto de avaliación serán especificadas e explicadas polo docente responsable o primeiro día da clase.	20	A2 A3 A4	B4	C28	D1 D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

CONVOCATORIA ORDINARIA XANEIRO (Sistema de avaliación continua/sistema avaliación final).

DATA EXAMEN: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web da Facultade

a) Avaliación continua. Para poder optar ao sistema de avaliación continua, o alumnado deberá acreditar asistencia a un 80 % das clases teóricas e prácticas, sen que, salvo casos excepcionais -ej. enfermidades de longa duración verificadas con informe médico-, se permita xustificar a ausencia.

En caso contrario, sempre poderá acollerse ao sistema de avaliación final.

EN TODO CASO, PARA QUE A CUALIFICACIÓN OBTIDA NA AVALIACIÓN DA OBSERVACIÓN SISTEMÁTICA E NAS PROBAS TIPO TEST-EXAME PREGUNTAS OBXECTIVAS- POIDA SUMARSE Á CUALIFICACIÓN OBTIDA NO EXAME DE PREGUNTAS DE DESENVOLVEMENTO, DEBERÁ ALCANZARSE UNHA NOTA MÍNIMA DE 4 SOBRE 10 NESTA ÚLTIMA PROBA. DE NON OBTERSE UN 4, A CUALIFICACIÓN OBTIDA NA AVALIACIÓN CONTINUA NON SE TERÁ EN CONTA, PODENDO CONSERVARSE PARA A CONVOCATORIA DE XULLO, NA QUE SE APLICARÁ A MESMA REGRA.

b) Avaliación final. O estudantado que non se acolla ao sistema de avaliación continua ou que renuncie, será avaliado nun examen final. Trátase dunha proba escrita, de carácter teórico e de carácter práctico, sobre todos os contidos da materia e representará o 100% da nota final, computando o 70% a parte teórica e o 30% a parte práctica).

CONVOCATORIA ORDINARIA XUÑO/XULLO (2ª oportunidade)

DATA EXAME: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web da Facultade

Se o alumnado non superase a materia na convocatoria ordinaria do mes de xaneiro, a nota obtida na avaliación continua desenvolvida durante o curso conservarase para a convocatoria do mes de xuño-xullo (2ª oportunidade). Porén, se non

superase a materia nas dúas citadas convocatorias do curso académico, o alumnado tería que someterse a un novo proceso de avaliación continua, agás que opte pola avaliación final teórica e práctica.

CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA: DATA EXAME: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web da Facultade

Na convocatoria FIN DE CARREIRA o alumno será avaliado nun único examen escrito, de carácter teórico e práctico que representará o 100 % da nota final (70% parte teórica e 30% parte práctica).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

AA.VV, **Monográfico sobre la Ley 3/2023, de 28 de febrero, de Empleo**, 2952-1955, n. extraordinario. septiembre, Colex, 2023

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito financeiro e tributario II**

Materia	Dereito financeiro e tributario II			
Código	V08G211V01702			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito público especial Dpto. Externo			
Coordinador/a	García Freiría, Mónica			
Profesorado	García Freiría, Mónica			
Correo-e	mogarcia@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia "Dereito Financeiro e Tributario II" impártese no cuarto curso do Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos e constitúe unha análise dos impostos máis importantes da denominada "Parte especial" do Dereito tributario. O seu contido céntrase na presentación do sistema tributario español e estudo, especialmente, dos tres principais tributos estatais: O Imposto sobre a Renda das Persoas Físicas, Imposto sobre Sociedades e Imposto sobre o Valor Engadido. Esta materia aborda os impostos máis relevantes, polo que é necesario que o alumnado coñeza as institucións fundamentais de dereito privado e dereito público que permiten comprender a tributación de certos negocios xurídicos. Ademais, é fundamental que se teña superado a materia "Dereito financeiro e tributario I", de terceiro curso, xa que se completa a comprensión integral da materia coa citada asignatura.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
B4	Capacidade para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
C6	Conocer los principales impuestos del sistema tributario estatal, autonómico y local para ser capaz de identificar los elementos esenciales de dichos impuestos y las reglas de cuantificación y de determinación de la deuda tributaria, así como conocer la regulación de los principales impuestos estatales
D1	Capacidade de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión
D4	Capacidade de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Os resultados da aprendizaxe deberán consistir na adquisición por parte do alumnado dos coñecementos necesarios para identificar o tributo e o tratamento xurídico-fiscal de determinados feitos ou actos.	A2	B1	C6	D1
	A4	B2		D4
	A5	B3		D5
		B4		
		B5		

Contidos

Tema

I. INTRODUCCIÓN AO SISTEMA TRIBUTARIO.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Imposición Estatal: Impostos directos e indirectos. 2. Imposición Autonómica: Impostos cedidos e propios. As taxas autonómicas. 3. Imposición local.
II. O IMPOSTO SOBRE A RENDA DAS PERSOAS FÍSICAS.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Natureza e ámbito de aplicación. 2. O feito imponible. 3. O suxeito pasivo. 4. Determinación da renda. 5. A base imponible xeneral e do aforro. 6. A determinación da cota. 7. Réximes especiais. 8. Xestión do imposto.
III. O IMPOSTO SOBRE SOCIEDADES.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Natureza e ámbito de aplicación. 2. O feito imponible. 3. Os suxeitos pasivos. 4. A base imponible e os axustes. 5. As reducións de base imponible. 6. Tipos de gravame e cota. 7. Incentivos fiscais para empresas de reducida dimensión e outros réximes especiais. 8. A xestión do imposto.
IV. O IMPOSTO SOBRE O VALOR ENGADIDO.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Natureza e ámbito de aplicación. 2. Os feitos imponibles. 3. Lugar de realización do feito imponible e de feito. 4. Os suxeitos pasivos. 5. A repercusión do imposto. 6. A dedución e a regra da prorata. 7. Devolucións. 8. Réximes especiais. 9. A xestión do imposto.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	33	56	89
Seminario	13	30	43
Aprendizaxe-servizo	0	10	10
Exame de preguntas de desenvolvemento	7	0	7
Observación sistemática	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Aprendizaxe-servizo	Os alumnos poderán participar voluntariamente en actividades tutorizadas de aprendizaxe servizo. A aplicación desta metodoloxía condicionada a aprobación na convocatoria ApS 24-25.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Atenderanse e resolveranse dúbidas do alumno respecto dos contidos, actividades e/ou exercicios que foran propostos para adquirir as competencias perseguidas.
Seminario	Atenderanse e resolveranse dúbidas do alumno respecto dos contidos, actividades e/ou exercicios que foran propostos para adquirir as competencias perseguidas.
Aprendizaxe-servizo	As persoas que opten por este sistema contarán coa implicación do profesorado para acadar con éxito o obxectivo proposto. A aplicación desta metodoloxía condicionada a aprobación na convocatoria ApS 24-25.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Aprendizaxe-servizo	5	
Exame de preguntas de desenvolvemento	80	A2 B1 C6 D1 A4 B2 D4 A5 B3 D5 B4 B5
<p>As dúas probas parciais serán obrigatorias e escritas. Cada unha destas dúas probas parciais será liberatoria sempre que o/a alumno/a alcance unha cualificación mínima de 5 sobre 10, de maneira que superando ambas as probas non estará obrigado a realizar o exame final da materia, como requisito para superar esta última.</p> <p>Os alumnos que sigan a avaliación continua terán que superar as probas parciais cunha nota mínima de 5 sobre 10, e en caso contrario deberán examinarse na primeira ou segunda oportunidade da materia non superada, e na/s parte/s non superada/s deberá acadar a nota mínima de 5 sobre 10. Á nota ponderada de ambas as probas sumarase á cualificación obtida pola asistencia, participación na clase e nas actividades organizadas pola Área de Dereito Financeiro e Tributario. De non superar as dúas probas parciais coa nota mínima de 5 sobre 10, a materia entenderase non superada e a acta reflectirá unicamente a cualificación obtida pola asistencia, a participación activa nas clases e as actividades organizadas pola área de Dereito Financeiro. Asímesmo, ao exame final poderá concorrer o alumnado que superase as dúas probas de avaliación continua realizadas durante o cuadrimestre e desexe subir nota.</p> <p>As/os alumnas/os que sigan o sistema de avaliación global a súa cualificación estará constituída polo 100% do exame final, sendo diferente á realizada polo alumnado de avaliación continua.</p>		
Observación sistemática	15	A2 B1 C6 D1 A4 B2 D4 A5 B3 D5 B4 B5

Outros comentarios sobre a Avaliación

O temario que aparece no apartado de contidos constitúe unha versión resumida das leccións que se examinarán.

De forma oportuna, ao comezo do curso, facilitarase ao alumnado un programa máis detallado cos epígrafes que compoñen cada lección.

1.- Segundo o establecido no Regulamento de avaliación, cualificación e calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do alumnado (aprobado polo Claustro da Universidade de Vigo o 18 de abril de 2023), o/a alumno/a deberá manifestar a súa intención de non beneficiarse do sistema de avaliación continua segundo o procedemento e na data que establezan os órganos competentes do Centro. No caso de que o Centro non determine unha data concreta, indicarao ó profesorado o primeiro día de clase.

2.- O alumno que acepte o sistema de avaliación continua será avaliado segundo os seguintes criterios: 1o) Primeira proba parcial, realizarase a metade do cuadrimestre (40%), 2o) Realizarase unha segunda proba parcial ao final do cuadrimestre (40%), 3o) Asistencia regular, participación activa nas clases e actividades organizadas pola Área de Dereito Financeiro e Tributario (20%). Para os efectos de poder realizar esta última avaliación, controlarase a asistencia a clase e a participación activa.

Son obrigatorias as dúas probas parciais escritas, ambas realizadas durante o período lectivo. Cada unha destas dúas probas parciais é liberadora sempre que o alumno acade unha nota mínima de 5 sobre 10, polo que superadas ambas as dúas probas non estará obrigado a realizar o exame ou proba final, como requisito para superar a materia. Se só supera unha das dúas probas, a nota obtida mantense tanto na primeira como na segunda oportunidade de exame. O alumno deberá presentarse ao exame da materia non superada.

3.- Alumnado de avaliación global: a súa cualificación estará constituída polo 100% da nota obtida na proba escrita, que será diferente da que cursen os alumnos de avaliación continua. No exame de avaliación global avaliaranse todas as competencias.

4.- O exame final de primeira e segunda oportunidade realizarase na data, lugar e hora especificados no calendario oficial aprobado para o efecto pola Xunta de Facultade para o curso 2024/2025.

A nota do exame final será a suma das cualificacións obtidas segundo os criterios e porcentaxes previamente establecidos:

-Os alumnos que sigan a avaliación continua terán que superar as probas parciais cunha nota mínima de 5 sobre 10, e en caso contrario deberán examinarse na primeira ou segunda oportunidade da materia non superada, e na/s parte/s non superada/s deberá acadar a nota mínima de 5 sobre 10. Á nota ponderada de ambas as probas sumarase á cualificación obtida pola asistencia, participación na clase e nas actividades organizadas pola Área de Dereito Financeiro e Tributario.

De non superar as dúas probas parciais coa nota mínima de 5 sobre 10, a materia entenderase non superada e a acta reflectirá unicamente a cualificación obtida pola asistencia, a participación activa nas clases e as actividades organizadas pola área de Dereito Financeiro.

Asímesmo, os alumnos que superen as dúas probas parciais de avaliación continua realizadas durante o cuadrimestre poderán presentarse aos exames de primeira e segunda oportunidade para elevar a súa nota.

-Alumnado con avaliación global: a súa cualificación estará constituída polo 100% do exame final, sendo diferente á realizada polo alumnado de avaliación continua.

AVISO ESPECÍFICO PARA O ALUMNADO QUE ASISTA Á CONVOCATORIA DE FIN DE GRAO:

No exame de Fin de Curso, a nota final estará composta polo 100% da nota obtida na proba escrita.

O exame de Fin de Curso realizarase na data, lugar e hora especificados no calendario oficial aprobado para o efecto pola Xunta de Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

MALVÁREZ PASCUAL, L; MARTÍNEZ GÁLVEZ, P; RAMÍREZ GÓMEZ, S; SANCHEZ PINO, A.J., **Régimen Fiscal de la Empresa**, Última ed., Tecnos,

MERINO JARA, I. (Dir.), **Derecho tributario. Parte especial. Lecciones adaptadas al EEES**, Última ed., Tecnos,

PÉREZ ROYO, F. (Dir.), **Curso de Derecho Tributario: Parte Especial**, Última ed., Tecnos,

Legislación Básica del Sistema Tributario Español, Última edición, Tecnos,

Código tributario, Última edición, Thomson-Reuters Aranzadi,

Bibliografía Complementaria

CAYÓN GALIARDO, A., TEJERIZO LÓPEZ, J. M., MARTIN QUERALT, J., **Manual de Derecho tributario. Parte especial**, Última ed., Aranzadi,

CAZORLA PRIETO, L. M., CHICO DE LA CÁMARA, P. (Dir.), **Introducción al sistema tributario español**, Última ed., Aranzadi,

MÁLVAR PASCUAL, L. A., RAMÍREZ GÓMEZ, S., SÁNCHEZ PINO, A.J., **Lecciones del sistema fiscal español**, Última ed., Tecnos,

MELLADO BENAVENTE, F., ARGENTE ÁLVAREZ, J., **Manual práctico sobre el Impuesto sobre Sociedades**, Última ed., CISS,

PITA GRANDAL, A. M^a.(Coordinadora), **Estudios sobre la financiación de los puertos**, 1^a ed., Marcial Pons, 2017

MULEIRO PARADA, L. M., **La determinación objetiva: IRPF e IVA**, 1^a ed., Marcial Pons, 2009

BARREIRO CARRIL, M^a. C., **Los impuestos directos y el Derecho de la Unión Europea. La armonización realizada por el TJUE**, 1^a ed., IEF, 2012

RAMOS PRIETO, J. (Coord.), **Erosión de la base imponible y traslado de beneficios: estudios sobre el plan BEPS de la OCDE**, 1^a ed., Thomson-Reuters Aranzadi, 2016

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Práctica Fiscal/V08G211V01908

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Dereito financeiro e tributario I/V08G211V01504

DATOS IDENTIFICATIVOS**Introducción ao dereito procesual**

Materia	Introducción ao dereito procesual			
Código	V08G211V01703			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Cachaldora Calderón, Xosé Antón			
Profesorado	Cachaldora Calderón, Xosé Antón			
Correo-e	xacachal@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A parte xeral do Dereito Procesual Laboral pretende asegurar que o alumno interiorice os conceptos básicos do proceso e as institucións que o forman. Este coñecemento permitirá que comprenda o sistema, os principios que o rexen e os mecanismos básicos do proceso, para que poida abordar as chamadas modalidades procesuais nas que se concreta o proceso laboral por diversos obxectos de procedemento.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar e sintetizar información para construír argumentos e emitir xuízos en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar e defender de forma oral e escrita asuntos ou temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
B4	Capacidade para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
C13	Conocer el organigrama jurisdiccional español, la organización y funciones del personal jurisdiccional y del personal al servicio de la Administración de justicia, así como las instituciones básicas del proceso laboral
D1	Capacidade de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión
D3	Capacidade para la toma de decisiones de forma autónoma e independente de liderazgo y capacidade para el trabajo cooperativo en equipo, como habilidades en las relaciones interpersonales que favorezcan la eficacia interpersonal
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética y con responsabilidade social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecemento polos estudantes da organización xudicial do estado español, da organización e funcións do persoal xurisdiccional e do persoal o servizo da administración de xustiza, así como das institucións básicas do proceso laboral	A2	B1	C13	D1
	A3	B2		D3
	A4	B3		D4
	A5	B4		D5
		B5		

Contidos

Tema

PRIMEIRA PARTE: INTRODUCCION O PROCESO LABORAL

LECCIÓN 1: EL DERECHO PROCESAL: CONCEPTO Y CARACTERES.

LECCIÓN 2. JURISDICCIÓN

LECCIÓN 3. ÓRGANOS XURISDICCIONAIS. XURISDICCIÓN E COMPETENZA DOS ORGANSO DO ORDEN SOCIAL.

LECCIÓN 4. TUTELA XUDICIAL

LECCIÓN 5: O PROCESO

LECCIÓN 6: AS PARTES PROCESUAIS.

LECCIÓN 7: OS ACTOS PROCESUAIS.

SEGUNDA PARTE: O PROCESO LABORAL ORDINARIO E O MONITORIO

LECCIÓN 8: ACTOS PREVIOS O PROCESO.

LECCIÓN 9: OBXECTO DO PROCESO.

LECCIÓN 10: INICIO DO PROCESO.

LECCIÓN 11: ACTOS DE CONCILIACIÓN E XUIZO.

LECCIÓN 12: A PROBA.

LECCIÓN 13: A TERMINACIÓN DA INSTANCIA.

LECCIÓN 14: OS RECURSOS.

LECCIÓN 15: A EXECUCIÓN DAS RESOLUCIONS XUDICIAIS.

LECCIÓN 16: AS MEDIDAS CAUTELARES.

LECCIÓN 17: O MONITORIO LABORAL.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	35.5	62.5	98
Seminario	14	34	48
Exame de preguntas obxectivas	1.5	0	1.5
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1
Estudo de casos	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Explicación por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, con apoio en material e na lei. Intentar a interiorización racional da materia.
Seminario	O que se quere é que o alumno coñeza a realidade mediante a realización de actividades enfocadas ao traballo sobre temas específicos, con sentido eminentemente práctico, que permitan afondar e complementar a formación teórica, facilitando a súa comprensión

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O profesor facilitará un horario de titorías ás que poderá acudir ao alumnado individualmente ou en grupos reducidos para consultar dúbidas e cuestións ao fío do estudado nas clases teóricas e prácticas.
Seminario	Seguirase o mesmo sistema anterior pero con grupos máis amplos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Exame de preguntas obxectivas	Os alumnos deberán resolver durante o curso, nos días previamente fixados, dous cuestionarios tipo test de polo menos 20 preguntas. No total da calificación, estes exames tipo test representarán un 30%, é dicir 15% cada un deles.	30	A2 A3 A5	B1 B3 B4	D3 D5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Na data fixada no calendario oficial de probas, farase un examen teórico escrito, que comprende toda a materia. Haberá posibilidade de examen oral a aqueles alumnos que o desexen. Para superar a asignatura é necesario obter neste examen como mínimo unha cualificación de 5.	40	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4	D1 D3 D5
Estudo de casos	O alumnado terá que superar un exercicio práctico sobre cuestións semellantes as prantexadas nos seminarios. O exercizo puntuarase de xeito ponderado con até un 30% de sobre o total da cualificación.	30	A2 A4 A5	B1 B2 B5	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Evaluación continua: a superación da materia esixirá, en todo caso, que nos exámes teórico e práctico os alumnos obteñan unha cualificación mínima de 5 . Para os alumnos que decidan segui-la evaluación continua, en ningún caso se sumarán as cualificacións obtidas nos exámenes tipo test se non teñen aprobado e se non se obtén esa nota mínima de 5 nos exames teórico e práctico.

Sistema evaluación final: único examen co contido teórico e práctico sobre un máximo de 10 (80 % a parte teórica e 20% a parte práctica), debe superarse cada parte para aprobar a asignatura.

Evaluación de xullo: a nota obtida na evaluación continua nos exames test e no exame práctico se conserva para a convocatoria o mes de xullo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

BOE, **LEY REGULADORA DE LA JURISDICCION SOCIAL. COMENTADA CON JURISPRUDENCIA SISTEMATIZADA Y CONCORDANCIA**, última edición, CONSOLIDADA

Bibliografía Complementaria

MONTERO AROCA, J.,, **Introducción al proceso laboral**, última edición, Marcial Pons, ULTIMA ED

ALBIOL MONTESINOS, I., **Derecho Procesal Laboral**,, última edición, TIRANT LO BLANCH, ULTIMA ED

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Traballo autónomo**

Materia	Traballo autónomo			
Código	V08G211V01704			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Dereito público especial			
Coordinador/a	Airas Cotovad, Xurxo Anxo			
Profesorado	Airas Cotovad, Xurxo Anxo Martínez Fernández, Rafael			
Correo-e	xurxoairas@hotmail.com			
Web				
Descrición xeral	(*)Estudio del Derecho del Trabajo autónomo, su régimen profesional, sus derechos colectivos, su protección social y sus actos de encuadramiento.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar e sintetizar información para construír argumentos e emitir xuízos en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar e defender de forma oral e escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
C29	Ser capaz de desarrollar un trabajo de investigación escrito, presentarlo oralmente en público, aplicando los conocimientos adquiridos durante los estudios de Grado de RRLL y RRHH
D1	Capacidade de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética y con responsabilidade social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidade y multiculturalidade
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
O alumno ten a capacidade de valorar a situación do traballo autónomo e xestionar os seus intereses	A2	B1	C29	D1
	A3	B2		D4
	A4	B3		D5
	A5	B5		

Contidos

Tema

TEMA 1.- O traballo autónomo: ámbito subjetivo e obxectivo

- 1.- Introducción
- 2.- Definición do traballo autónomo e as súas fronteiras co traballo subordinado.
- 3.- A Lei 20/2007: sistemática, aspectos xerais e desenvolvemento regulamentario.

TEMA 2.- O ámbito subjetivo da LETA.

- 1.- O traballador autónomo común: inclusións e exclusións legais.
- 2.- O traballador autónomo economicamente dependente (TRADE).
- 3.- Fontes reguladoras do traballo autónomo

TEMA 3. Réxime profesional do traballador autónomo: o traballador autónomo común e o traballador autónomo economicamente dependente

- 1.- Dereitos dos traballadores autónomos.
- 2.- Deberes dos traballadores autónomos.
- 3.- O contrato de traballador autónomo común: a) Forma e duración; b) Garantías económicas; c) Extinción.
- 4.- Breve referencia á prevención de riscos laborais na LETA.

TEMA 4.- O réxime profesional do TRADE.

- 1.- Condicións do traballo do autónomo dependente.
- 2.- O contrato entre o traballador autónomo dependente e o cliente:
  - 2.1 Duración, forma e contido.
  - 2.2 Rexistro e información sobre os contratos.
  - 2.3 Xornada e descansos.
  - 2.4 Interrupcións da prestación do autónomo dependente.
  - 2.5 Extinción do contrato e indemnización.
- 3.- Adaptación dos contratos subscritos con anterioridad á LETA.
- 4.- Supostos especiais: Transportistas, axentes de seguro e axentes comerciais.
- 5.- Tutela xudicial e extraxudicial dos autónomos dependentes.

TEMA 5. Dereitos colectivos do traballador autónomo

- 1.- Dereitos de asociación dos traballadores autónomos.
- 2.- Asociacións profesionais de traballadores autónomos.
- 3.- O Consello do Traballo Autónomo.
- 4.- Os acordos de interese profesional.

TEMA 6. Protección social do traballador autónomo

1. A seguridade social dos traballadores autónomos.
  - 1.1.- Evolución normativa.
  - 1.2.- Reformas introducidas pola LETA.

TEMA 7. Campo de aplicación do réxime especial de traballadores autónomos.

- 7.1.- Requisitos Xerais.
- 7.2.- Suxeitos incluídos.
- 7.3.- Suxeitos excluídos.

TEMA 8. Actos de encuadramiento e a cotización no RETA.

- 8.1.- Os actos de encuadramiento: afiliación, altas e baixas.
- 8.2.- A cotización no RETA.

TEMA 9. A acción protectora do RETA.

- 9.1.- Contingencias protexidas. Réxime xurídico das prestacións.
- 9.2.- Prestacións do RETA.

TEMA 10. A prevención de riscos laborais dos traballadores autónomos.

- 10.1.- O ámbito de aplicación da Lei de Prevención de Riscos Laborais e o traballo autónomo.
- 10.2.- Especial referencia aos supostos de coordinación de actividades empresariais.

TEMA 11. Fomento e promoción do traballador autónomo

- 1.- A política de emprego e o seu incidencia sobre o traballo autónomo.
- 2.- Medidas públicas a favor do emprego autónomo.
  - a) Melloras na cotización á Seguridade Social.
  - b) Subvencións económicas de fomento do emprego.
  - c) A capitalización da prestación por desemprego.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos	13	0	13
Lección maxistral	36	0	36
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	42	44
Exame de preguntas obxectivas	2	20	22
Observación sistemática	1	34	35

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Estudo de casos	Formulación e resolución de casos prácticos ao fin de levar á práctica os contidos teóricos da materia. A tal efecto, o docente proporá ao alumnado a resolución de feitos, supostos, casos, sentenzas, *etc, coa finalidade de coñecelos, interpretalos, resolvelos, así como reflexionar sobre os mesmos, contrastar datos, completar os seus coñecementos e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos da materia obxecto de estudo, as súas bases teóricas e directrices principais, contidos que deberán ser estudados polo alumnado e que serán obxecto de avaliación.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	
Lección maxistral	

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Exame de preguntas de desenvolvemento	Os contidos teóricos da materia serán avaliados nunha proba/examen final. Trátase dunha proba teórica e escrita, que incluírá entre 4 e 7 preguntas de desenvolvemento -breve ou medio- sobre os distintos epígrafes ou subepígrafes do programa. O alumnado deberá demostrar a adquisición de coñecementos teóricos da materia en respostas de extensión intermedia. A cualificación obtida nesta proba suporá o 40 % da nota final. Non obstante, para poder ser avaliado polo sistema de avaliación continua, é preciso acadar como mínimo un 4 sobre 10 nesta proba.	40	A2 A3 A4 A5	B2 B3	D1 D4 D5	
Exame de preguntas obxectivas	Durante o cuatrimestre realizaranse 2 probas tipo test/cuestionarios sobre unha parte dos contidos teóricos da materia. A cualificación obtida en cada test suporá un 20% da nota final. En ningún caso a superación destes cuestionarios liberará de materia de cara á realización do exame final. As datas de celebración de cada test/cuestionario serán fixadas polo docente no cronograma da materia.	40	A2 A3 A4 A5	B2 B3	D1 D5	
Observación sistemática	Avaliación continua das clases teóricas e prácticas. As actividades concretas obxecto de avaliación serán especificadas e explicadas polo docente responsable o primeiro día da clase.	20	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B5	C29 D1 D4 D5	

Outros comentarios sobre a Avaliación

CONVOCATORIA ORDINARIA XANEIRO (Sistema de avaliación continua/sistema avaliación final).

DATA EXAMEN: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web da Facultade

a) Avaliación continua. Para poder optar ao sistema de avaliación continua, o alumnado deberá acreditar asistencia a un 80 % das clases teóricas e prácticas, sen que, salvo casos excepcionais -ej. enfermidades de longa duración verificadas con informe médico-, se permita xustificar a ausencia.

En caso contrario, sempre poderá acollerse ao sistema de avaliación final.

EN TODO CASO, PARA QUE A CUALIFICACIÓN OBTIDA NA AVALIACIÓN DA OBSERVACIÓN SISTEMÁTICA E NAS PROBAS TIPO TEST-EXAME PREGUNTAS OBXECTIVAS- POIDA SUMARSE Á CUALIFICACIÓN OBTIDA NO EXAME DE PREGUNTAS DE DESENVOLVEMENTO, DEBERÁ ALCANZARSE UNHA NOTA MÍNIMA DE 4 SOBRE 10 NESTA ÚLTIMA PROBA. DE NON OBTERSE UN 4, A CUALIFICACIÓN OBTIDA NA AVALIACIÓN CONTINUA NON SE TERÁ EN CONTA, PODENDO CONSERVARSE PARA A CONVOCATORIA DE XULLO, NA QUE SE APLICARÁ A MESMA REGRA.

b) Avaliación final. O estudantado que non se acolla ao sistema de avaliación continua ou que renuncie, será avaliado nun examen final. Trátase dunha proba escrita, de carácter teórico e de carácter práctico, sobre todos os contidos da materia e representará o 100% da nota final, computando o 70% a parte teórica e o 30% a parte práctica).

CONVOCATORIA ORDINARIA XUÑO/XULLO (2ª oportunidade)

DATA EXAME: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web da Facultade Se o alumnado non superase a materia na convocatoria ordinaria do mes de xaneiro, a nota obtida na avaliación continua desenvolvida durante o curso conservase para a convocatoria do mes de xuño-xullo (2ª oportunidade). Porén, se non superase a materia nas dúas citadas convocatorias do curso académico, o alumnado tería que someterse a un novo proceso de avaliación continua, agás que opte pola avaliación final teórica e práctica.

CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA:

DATA EXAME: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web da Facultade Na convocatoria

FIN DE CARREIRA o alumno será avaliado nun único examen escrito, de carácter teórico e práctico que representará o 100 % da nota final (70% parte teórica e 30% parte práctica)

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

BARRIOS BAUDOR, G. y ALZAGA RUÍZ, I. (dirs.), **Tratado del Trabajo Autónomo**, Última edición, Thomson-Aranzadi, Última edición

MORGADO PANADERO, P., ÁVILA DE LA TORRE, A. y BAZ TEJEDOR, J. A., **Lecciones sobre trabajo autónomo y economía social**, Última edición, Tirant Lo Blanch, Última edición

Bibliografía Complementaria

LOUSADA AROCHENA, F, **Derechos colectivos del trabajo autónomo**, Bomarzo, 2008

PÉREZ REY, J, **El régimen profesional del trabajo autónomo económicamente dependiente.**, 2016, Bomarzo, 2016

MONEREO PÉREZ, JL Y FDEZ AVILÉS, JA, **Los derechos de protección social de los trabajadores autónomos**, Comares, 2009

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prevención de riscos laborais**

Materia	Prevención de riscos laborais			
Código	V08G211V01705			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale OB	Curso 4	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito público especial Dpto. Externo			
Coordinador/a	Megías Bas, Antonio			
Profesorado	Airas Cotovad, Xurxo Anxo Fernández Docampo, María Belén Martínez Fernández, Rafael Megías Bas, Antonio			
Correo-e	antonio.megias@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia Prevención de riscos laborais ten por finalidade o coñecemento do marco xurídico da prevención de riscos laborais, os conceptos básicos de saúde laboral, a política pública de prevención de riscos, así como a prevención de riscos laborais na empresa			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar e sintetizar información para construír argumentos e emitir xuízos en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar e defender de forma oral e escrita asuntos ou temas relacionados con a súa especialidade
B3	Capacidade para o aprendizaxe continuado e autónomo que permita a actualización de coñecementos en o exercicio da súa actividade profesional
B4	Capacidade para o aprendizaxe continuo de novas tecnoloxías aplicables ao exercicio profesional
B5	Capacidade para desenvolver a súa actividade profesional conforme a los derechos fundamentais e al código deontolóxico profesional
C12	Coñecer o marco xurídico da prevención de riscos laborais, los conceptos básicos de salud laboral e a política pública de prevención
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadano e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Capacidade para xestionar -como asesor externo ou propio- a prevención de riscos laborais nas pequenas e medianas empresas	A2 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5	C12	D4

Contidos

Tema

<p>LECCIÓN 1. INTRODUCCION: O TRABALLO COMO FACTOR CREADOR DE RISCOS E A FORMACIÓN HISTÓRICA DO DEREITO DA SEGURIDADE E SAÚDE NO TRABALLO.</p>	<p>I. -O TRABALLO COMO FACTOR CREADOR DE RISCOS. I. O risco laboral. II. A resposta da sociedade: a saúde laboral e o Dereito da prevención de riscos laborais II. -FORMACIÓN HISTÓRICA DO DEREITO DA SEGURIDADE E SAÚDE NO TRABALLO. I. Antecedentes: o traballo no século XIX. II. O Dereito industrial. III. A teoría do risco profesional e o seu aseguramento.</p>
<p>LECCIÓN 2. NORMATIVA DE SEGURIDADE E SAÚDE NO TRABALLO.</p>	<p>I. -CONTEXTO NORMATIVO INTERNACIONAL E COMUNITARIO DA SEGURIDADE E SAÚDE NO TRABALLO. I. Os instrumentos normativos da Organización Internacional do Traballo. Especial referencia ao Convenio OIT nº 155. II. As Directivas comunitarias. Especial referencia á Directiva 89/391/CEE e directivas específicas. A política comunitaria vixente II. -NORMATIVA INTERNA. I. Normativa preconstitucional. As Ordenanzas sectoriais. A Ordenanza Xeral de Seguridade e Hixiene no traballo. II. A Constitución e o art. 19 ET III. A Lei 31/1995, do 8 de novembro, de prevención de riscos laborais. Xénese. Desenvolvemento regulamentario. O Regulamento dos servizos de prevención. A normativa anterior vixente. IV. A prevención de riscos laborais na negociación colectiva. IV. -ÁMBITO DE APLICACIÓN DA NORMATIVA PREVENTIVA. I. Alcance universal da normativa preventiva. II. Supostos incluídos e supostos especiais de inclusión III. Supostos excluídos. IV. Situacións especiais</p>
<p>LECCIÓN 3. A POLÍTICA DE PREVENCIÓN DE RISCOS LABORAIS. O PAPEL DAS ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS.</p>	<p>A POLITICA DE PREVENCIÓN DE RISCOS LABORAIS I. Obxectivos, medios e principios inspiradores. II. Órganos comunitarios. Os comités consultivos. A Axencia Europea para a Seguridade e a Saúde no traballo. III. Órganos estatais. O Instituto Nacional de Seguridade e Hixiene no traballo. A Comisión Nacional de Seguridade e Saúde no traballo. A Inspección de Traballo e Seguridade Social. Outras institucións. IV. -Organismos das CC.AA.</p>
<p>LECCIÓN 4. A PROTECCIÓN DA SAUDE DOS TRABALLADORES</p>	<p>A SAÚDE DOS TRABALLADORES. I. O deber empresarial de garantir a vixilancia periódica da saúde. II. Os instrumentos de vixilancia da saúde. III. Os dereitos da persoa como límite á vixilancia da saúde do traballador. O acceso á información médica. SUPOSTOS ESPECIAIS DE PROTECCIÓN I. A protección dos traballadores especialmente sensibles a determinados riscos. II. A protección dos menores. III. A seguridade e a saúde no traballo en supostos de contratación temporal, duración determinada e ETTs. A PROTECCIÓN DA MATERNIDADE I. A protección do embarazo. Adaptación do posto de traballo. Cambio de posto de traballo. Suspensión por risco durante o embarazo. Referencia á acción protectora da Seguridade Social. II. A protección do parto. A suspensión por parto. Referencia á acción protectora da Seguridade Social. III. A protección da lactación.</p>
<p>LECCIÓN 5. OS DEBERES EMPRESARIAS DE PROTECCIÓN.</p>	<p>A PREVENCIÓN NA EMPRESA. I. O dereito dos traballadores á protección eficaz da seguridade e saúde no traballo. II. O deber empresarial de protección dos traballadores. -Extensión e contido. -Natureza xurídica do deber de seguridade. III. O deber de seguridade empresarial e a estrutura xerárquica da empresa. IV. Os principios da acción preventiva.</p>

LECCIÓN 6. OS SISTEMAS DE PREVENCIÓN NA EMPRESA.

SISTEMAS DE PREVENCIÓN NA EMPRESA.

- I. A asunción directa polo empresario do deber de prevención.
- II. A designación empresarial dos traballadores encargados da prevención.
- III. Os servizos de prevención.

Actuación preventiva das mutuas de accidentes de traballo e enfermidades profesionais.

Presenza dos recursos preventivos no centro de traballo.

A COORDINACIÓN PREVENTIVA EN SUPOSTOS DE PLURALIDADE EMPRESARIAL NUN MESMO CENTRO DE TRABALLO.

I. A cooperación e coordinación recíproca de actividades empresariais preventivas.

II. As obrigas do empresario titular do centro de traballo.

III. Contratas e subcontratas de obras e servizos: o deber de vixilancia do empresario principal. As obrigas Informativas.

A participación dos traballadores autónomos.

Os fabricantes, importadores e subministradores.

LECCIÓN 7. DEBERES E PARTICIPACIÓN DOS TRABALLADORES NA PREVENCIÓN DE RISCOS LABORAIS.

OS DEBERES DOS TRABALLADORES EN SEGURIDADE E SAÚDE NO TRABALLO.

I. O deber xeral de velar pola seguridade e saúde no traballo.

II. Deberes instrumentais. O deber de autoprotección. O deber de obediencia. O deber de colaboración. Outros deberes.

III. Consecuencias do incumprimento: o poder sancionador do empresario.

REPRESENTACIÓN E PARTICIPACIÓN DOS TRABALLADORES NA LEI DE PREVENCIÓN DE RISCOS LABORAIS.

I. O deber de información e consulta empresarial aos traballadores.

II. O dereito de participación.

III. A representación dos traballadores. Representación unitaria e sindical.

Os delegados de prevención. O comité de seguridade e saúde.

LECCIÓN 8. A RESPONSABILIDADE EMPRESARIAL Y O RÉXIME XURIDICO SANCIONADOR.

O RÉXIME XURÍDICO SANCIONADOR.

I. O réxime de responsabilidades empresariais por incumprimento da normativa de prevención de riscos laborais.

II. As infraccións administrativas preventivas: leves, graves e moi graves.

III. A sanción económica: alcance e criterios de graduación.

Sancións especiais e sancións accesorias.

Procedemento sancionador.

OUTRAS RESPONSABILIDADES.

I. Responsabilidade penal.

II. Responsabilidade civil ou patrimonial. Responsabilidade contractual.

Responsabilidade extracontractual. Responsabilidade civil derivada do delito.

III. A recarga de prestacións.

IV. Concorrenza e articulación de responsabilidades.

SUPOSTOS ESPECIAIS DE RESPONSABILIDADE.

I. Contratas e subcontratas de obras e servizos.

II. As empresas de traballo temporal.

III. A situación especial da administración pública.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	36	0	36
Estudo de casos	13	0	13
Exame de preguntas obxectivas	1	21	22
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	42	44
Observación sistemática	1	34	35

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos da materia obxecto de estudo, as súas bases teóricas e directrices principais, contidos que deberán ser estudados polo alumnado e que serán obxecto de avaliación.
Estudo de casos	Plantexamento e resolución de casos prácticos ao fin de levar á práctica os contidos teóricos da materia. A tal efecto, o docente propondrá ao alumnado a resolución de feitos, supostos, casos, sentencias, etc, coa finalidade de coñecerlos, interpretalos, resolvelos, así como reflexionar sobre os mesmos, contrastar datos, completar os seus coñecementos e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	Actividade académica desenvolvida polo profesorado, individual ou en pequeno grupo, que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse de forma presencial (directamente na aula e nos momentos que o profesor ten asignados a titorías de despacho) ou de forma non presencial (a través do correo electrónico ou do campus virtual).
Lección maxistral	Atenderanse e resolverán as dúbidas expostas polo alumnado en relación cos contidos da materia impartidos durante as sesións maxistrais.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Exame de preguntas obxectivas	Durante o cuatrimestre realizaranse 2 probas tipo test/cuestionarios sobre unha parte dos contidos teóricos da materia. A cualificación obtida en cada test suporá un 20% da nota final. En ningún caso a superación destes cuestionarios liberará de materia de cara á realización do exame final. As datas de celebración de cada test/cuestionario serán fixadas polo docente no cronograma da materia.	40	A2	B1 B2 B5	D4
Exame de preguntas de desenvolvemento	Os contidos teóricos da materia serán avaliados nunha proba/examen final. Trátase dunha proba teórica e escrita, que incluírá entre 4 e 7 preguntas de desenvolvemento -breve ou medio- sobre os distintos epígrafes ou subepígrafes do programa. O alumnado deberá demostrar a adquisición de coñecementos teóricos da materia en respostas de extensión intermedia. A cualificación obtida nesta proba suporá o 40 %da nota final. Non obstante, para poder ser avaliado polo sistema de avaliación continua, é preciso acadar como mínimo un 4 sobre 10 nesta proba.	40	A2 A4	B1 B2 B3 B5	C12 D4
Observación sistemática	Avaliación continua das clases teóricas e prácticas. As actividades concretas obxecto de avaliación serán especificadas e explicadas polo docente responsable o primeiro día da clase.	20	A2 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5	C12 D4

Outros comentarios sobre a Avaliación

CONVOCATORIA ORDINARIA (Sistema de avaliación continua/sistema avaliación final).

DATA EXAMEN: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web da Facultade

a) Avaliación continua. Para poder optar ao sistema de avaliación continua, o alumnado deberá acreditar asistencia a un 80 % das clases teóricas e prácticas, sen que, salvo casos excepcionais -ej. enfermidades de longa duración verificadas con informe médico-, se permita xustificar a ausencia.

b) En caso contrario, sempre poderá acollerse ao sistema de avaliación final.

EN TODO CASO, PARA QUE A CUALIFICACIÓN OBTIDA NA AVALIACIÓN DA OBSERVACIÓN SISTEMÁTICA E NAS PROBAS TIPO TEST-EXAME PREGUNTAS OBXECTIVAS- POIDA SUMARSE Á CUALIFICACIÓN OBTIDA NO EXAME DE PREGUNTAS DE DESENVOLVEMENTO, DEBERÁ ALCANZARSE UNHA NOTA MÍNIMA DE 4 SOBRE 10 NESTA ÚLTIMA PROBA. DE NON OBTERSE UN 4, A CUALIFICACIÓN OBTIDA NA AVALIACIÓN CONTINUA NON SE TERÁ EN CONTA, PODENDO CONSERVARSE PARA A CONVOCATORIA DE XULLO, NA QUE SE APLICARÁ A MESMA REGRA.

b) Avaliación final. O estudantado que non se acolla ao sistema de avaliación continua ou que renuncie, será avaliado nun examen final. Trátase dunha proba escrita, de carácter teórico e de carácter práctico, sobre todos os contidos da materia e representará o 100% da nota final, computando o 70% a parte teórica e o 30% a parte práctica).

CONVOCATORIA ORDINARIA XUÑO/XULLO (2ª oportunidade)

DATA EXAME: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web da Facultade

Se o alumnado non superase a materia na convocatoria ordinaria do mes de xaneiro, a nota obtida na avaliación continua desenvolvida durante o curso conservarase para a convocatoria do mes de xuño-xullo (2ª oportunidade). Porén, se non

superase a materia nas dúas citadas convocatorias do curso académico, o alumnado tería que someterse a un novo proceso de avaliación continua, agás que opte pola avaliación final teórica e práctica.

CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA:

DATA EXAME: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web da Facultade

Na convocatoria FIN DE CARREIRA o alumno será avaliado nun único examen escrito, de carácter teórico e práctico que representará o 100 % da nota final (70% parte teórica e 30% parte práctica).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

LÓPEZ GANDÍA, JUAN y BLASCO LAHOZ, **Curso de prevención de riesgos laborales**, ULTIMA, Tirant lo Blanch, Valencia,
SALA FRANCO, TOMAS, **Derecho de la Prevención de Riesgos Laborales**, ULTIMA, Tirant lo Blanch, Valencia,
Boletín Oficial del Estado, **Código de Prevención de riesgos laborales**, ULTIMA, B.O.E.,

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito da seguridade social I/V08G211V01402

Dereito do traballo I/V08G211V01302

Dereito do traballo II/V08G211V01403

Dereito da seguridade social II/V08G211V01501

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito procesual laboral**

Materia	Dereito procesual laboral			
Código	V08G211V01801			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale OB	Curso 4	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito público especial			
Coordinador/a	Fernandez Fernandez, Jose Antonio			
Profesorado	de Cominges Cáceres, Javier Fernández Docampo, María Belén Fernandez Fernandez, Jose Antonio			
Correo-e	azabogados@icavigo.org			
Web				
Descrición xeral	A materia divídese en tres partes nas que se analizan as distintas modalidades procesuais existentes no ámbito laboral, os medios de impugnación e a execución.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.			
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.			
B1	Capacidade para buscar, analizar e sintetizar información para construír argumentos e emitir xuízos en diferentes ámbitos de actuación profesional			
B2	Capacidade para comunicar e defender de forma oral e escrita asuntos ou temas relacionados con su especialidade			
B3	Capacidade para o aprendizaxe continuado e autónomo que permita a actualización de coñecementos en el exercicio de su actividad profesional			
C14	Conocimiento y examen de las modalidades procesales especiales, la ejecución de sentencias dictadas por órganos de la jurisdicción social, y el sistema de recursos frente a dichas sentencias			
D1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión			
D3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderazgo e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades en las relaciones interpersonales que favorezcan la eficacia interpersonal			
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico			

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Identificación da modalidade procesual adaptada a cada reclamación, así como dos trámites que deben levarse a cabo para obter a execución de sentencias da xurisdicción social. Identificación, fronte a un determinado pronunciamiento xudicial, das posibilidades de recurso fronte a un órgano xudicial superior, e coñecemento da tramitación de ditos recursos.	A2	B1	C14	D1
	A3	B2		D3
	A4	B3		D5

Contidos

Tema	
------	--

I.- Os procesos especiais: modalidades	1.- O xuízo de despedimento. a) Despedimento disciplinario. b) Despedimento por causas obxectivas. c) Reclamación al Estado por salarios de tramitación. d) Despedimento colectivo 2.- Impugnación de sancións disciplinarias. 3.- Procesos por vacacións. 4.- Procesos en materia electoral. 5.- Procesos por clasificación profesional. 6.- Procesos por mobilidade xeográfica e modificación sustancial das condicións de traballo. 7.- Procesos en relación cos dereitos de conciliación da vida persoal, familiar e laboral. 8.- Prestacións da Seguridade Social. 9.- Procedemento de oficio e procedemento de impugnación de actos administrativos en materia laboral e de Seguridade Social non prestacional. 10.- Procesos de conflitos colectivos. 11.- Impugnación de convenios colectivos. 12.- Impugnacións ou modificacións relativas aos estatutos de sindicatos e das asociacións empresariais. 13.- Tutela dos dereitos fundamentais e liberdades públicas.
II.- Os medios de impugnación no proceso laboral	1.- Os medios de impugnación: concepto e clases. 2.- Os recursos: concepto, clases, presupostos e efectos. 3.- Os recursos de reposición, de queixa e de revisión. 4.- O recurso de suplicación. 5.- O recurso de casación. 6.- O recurso de casación para a unificación de doutrina. 7.- Revisión de sentencias e laudos firmes e erro xudicial. 8.- Casación para a unificación de doutrina. 9.- Medios de rescisión de sentencias firmes y otras instituciones que afectan a sentencias firmes. 9.- Depósitos para recurrir
III.- Os procesos de execución	1.- A actividade xeral executiva. Execución provisional e definitiva. 2.- A Execución forzosa. 3.- As execucións colectivas. 4.- A execución diñeiral e non diñeiral. 5.- Execucións especiais: execución provisional de despedimento; execución das sentencias firmes de despedimento; execución de sentencias firmes fronte a entes públicos; execución provisional de sentencias condenatorias en materia de Seguridade Social; execución provisional de sentencias condenatorias recaídas noutros procesos. 6.- Medidas cautelares.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	33	7	40
Seminario	12	0	12
Estudo de casos	14	7	21
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	35	36
Exame de preguntas obxectivas	2	23	25
Observación sistemática	1	15	16

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos da materia obxecto de estudo, as súas bases teóricas e directrices principais, contidos que deberán ser estudados polo alumnado e que serán obxecto de avaliación.
Seminario	Participación e intervención nas clases prácticas, a preparación dos supostos prácticos, a realización de cuestionarios na plataforma fatic, a asistencia a actividades formativas organizadas pola área de Dereito do Traballo e, en xeral, calquera actividade desenvolvida polo alumnado á marxe das probas obxectivas parciais e finais.
Estudo de casos	Formulación e resolución de casos prácticos ao fin de levar á práctica os contidos teóricos da materia. A tal efecto, o docente proporá ao alumnado a resolución de feitos, supostos, casos, sentenzas, etc, coa finalidade de coñecelos, interpretalos, resolvelos, así como reflexionar sobre os mesmos, contrastar datos, completar os seus coñecementos e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	No horario de tutorías fixado polo profesor/a e publicado oportunamente polo Centro, os alumnos/as, individualmente ou en grupos moi reducidos, poderán consultar co profesor/a as dúbidas e cuestións que se lles susciten en relación cos contidos teóricos da materia ou cos exercicios e casos prácticos propostos.

Estudo de casos No horario de tutorías fixado polo profesor/a e publicado oportunamente polo Centro, os alumnos/as, individualmente ou en grupos moi reducidos, poderán consultar co profesor/a as dúbidas e cuestións que se lles susciten en relación cos contidos teóricos da materia ou cos exercicios e casos prácticos propostos.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas de desenvolvemento	Os contidos teóricos da materia serán avaliados nunha proba/examen final. Trátase dunha proba teórica e escrita, que incluíra entre 4 e 7 preguntas de desenvolvemento -breve ou medio- sobre os distintos epígrafes ou subepígrafes do programa. O alumnado deberá demostrar a adquisición de coñecementos teóricos da materia en respostas de extensión intermedia. A cualificación obtida nesta proba suporá o 40 % da nota final. Non obstante, para poder ser avaliado polo sistema de avaliación continua, é preciso acadar como mínimo un 4 sobre 10 nesta proba.	40	A2 B1 C14 D1 A3 B2 D3 A4 B3 D5
Exame de preguntas obxectivas	Durante o cuatrimestre realizaranse 2 probas tipo test/cuestionarios sobre unha parte dos contidos teóricos da materia. A cualificación obtida en cada test suporá un 20% da nota final. En ningún caso a superación destes cuestionarios liberará de materia de cara á realización do exame final. As datas de celebración de cada test/cuestionario serán fixadas polo docente no cronograma da materia.	40	
Observación sistemática	Avaliación continua das clases teóricas e prácticas. As actividades concretas obxecto de avaliación serán especificadas e explicadas polo docente responsable o primeiro día da clase.	20	

Outros comentarios sobre a Avaliación

CONVOCATORIA ORDINARIA MAIO (Sistema de avaliación continua/sistema avaliación final) DATA EXAME: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web dá Facultade a) Avaliación continua. Para poder optar ao sistema de avaliación continua, ou alumnado deberá acreditar asistencia a un 80% das clases teóricas e prácticas, sen que, salvo casos excepcionais -ex. enfermidades de longa duración verificadas con informe médico-, permítase xustificar a ausencia. En caso contrario, sempre poderá acollerse ao sistema de avaliación final EN TODO CASO, PARA QUE A CUALIFICACIÓN OBTIDA NA AVALIACIÓN DÁ OBSERVACIÓN SISTEMÁTICA E NAS PROBAS TIPO TEST-EXAME PREGUNTAS OBXECTIVAS- POIDA SUMARSE Á CUALIFICACIÓN OBTIDA NON EXAME DE PREGUNTAS DE DESENVOLVEMENTO, DEBERÁ ALCANZARSE UNHA NOTA MÍNIMA DE 4 SOBRE 10 NESTA ÚLTIMA PROBA. DE NON OBTERSE UN 4, A CUALIFICACIÓN OBTIDA NA AVALIACIÓN CONTINUA NON SE TERÁ EN CONTA, PODENDO CONSERVARSE PARA A CONVOCATORIA DE XULLO, NA QUE SE APLICARÁ A MESMA REGRA.

b) Avaliación final. Ou estudantado que non acólase ao sistema de avaliación continua ou que renuncie, será avaliado nun exame final. Trátase dunha proba escrita, de carácter teórico e de carácter práctico, sobre todos vos contidos dá materia e representará ou 100% dá nota final, computanto ou 70% a parte teórica e ou 30% a parte práctica). CONVOCATORIA ORDINARIA XUÑO/XULLO (2º oportunidade) DATA EXAME: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web dá Facultade Se ou alumnado non superase a materia na convocatoria ordinaria do mes de maio, a nota obtida na avaliación continua desenvolvida durante ou curso conservarase para a convocatoria do mes de xuño-xullo (2ª oportunidade). Porén, se non superase a materia nas dúas citadas convocatorias do curso académico, ou alumnado tería que someterse a un novo proceso de avaliación continua, agás que opte pola avaliación final teórica e práctica. CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA: DATA EXAME: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web dá Facultade

Na convocatoria FIN DE CARREIRA ou alumno será avaliado nun único exame escrito, de carácter teórico e práctico que representará ou 100 % dá nota final (70% parte teórica e 30% parte práctica).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

MONEREO PÉREZ, J.L. (dir.), **Manual de Derecho Procesal Laboral: teoría y práctica**, ULTIMA, Tecnos, ULTIMA
LOUSADA AROCHENA, J.F. e RON LATAS (coords.), **Sistema de Derecho Procesal Laboral**, 2ª, Laborum, 2019

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Análise contable				
Materia	Análise contable			
Código	V08G211V01901			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Orge Míguez, José Carlos López Pérez, Sugey de Jesús			
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición	Aplicación dos coñecementos básicos da materia contable segundo o Plan Xeral de Contabilidade xeral			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
B4	Capacidade para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
C26	Interpretar información económica, procesarla y transmitirla mediante informes específicos
D1	Capacidade de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión
D3	Capacidade para la toma de decisiones de forma autónoma e independente de liderazgo y capacidade para el trabajo cooperativo en equipo, como habilidades en las relaciones interpersonales que favorezcan la eficacia interpersonal
D4	Capacidade de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico

Resultados previstos na materia		Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Resultados previstos na materia					
Partendo dos datos contidos nos estados contables e en outros de carácter complementario, se debe obter un coñecemento profundo da empresa que permita tanto a diagnose da súa situación como pronósticos da súa situación futura, todo elo orientado á axuda desta ferramenta na toma de decisións	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5	C26	D1 D3 D4 D5	

Contidos
Tema

1. A información contable	1.1. A utilidade da información contable 1.2. Usuarios da información 1.3. Clasificación dos estados contables 1.4. Normativa española sobre comunicación da información 1.5. A armonización contable internacional
2. O balance de situación	2.1. Introducción 2.2. Modelos de balance 2.3. O activo 2.4. O pasivo 2.5. O patrimonio neto
3. A conta de perdas e ganancias	3.1. Introducción 3.2. Modelo de conta 3.3. Ingresos 3.4. Gastos 3.5. Os resultados 3.6. O imposto sobre beneficios
4. A memoria e o informe de xestión	4.1. Introducción 4.2. Contido da memoria 4.3. O informe de xestión
5. O estado de cambios no patrimonio neto	5.1. Introducción 5.2. Modelo e compoñentes do ECPN 5.3. O estado de ingresos e gastos recoñecidos 5.4. O estado total de cambios no patrimonio neto 5.5. Utilidade do ECPN na análise contable
6. O estado de fluxos de efectivo	6.1. Introducción 6.2. Concepto de efectivo 6.3. Contido do EFE 6.4. Metodoloxía de elaboración 6.5. Utilidade do EFE na análise contable
7. A información de base social e ambiental	7.1. Introducción 7.2. A información de base social 7.3. Información ambiental 7.4. A memoria de sustentabilidade 7.5. A responsabilidade social empresarial
8. Análisis dos estados contables	8.1 El ebitda 8.2 La estructura económico- financiera, el fondo de maniobra y el periodo medio de maduración
9.O análisis da rentabilidade	9.1 A medida da rentabilidade 9.2 Os ratios como instrumento da análise da estrutura económico - financeira da empresa

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	15	15	30
Lección maxistral	36	0	36
Traballo	0	16	16
Práctica de laboratorio	2	23	25
Exame de preguntas obxectivas	1	42	43

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Os estudantes desenvolverán exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Atenderanse dúbidas suscitadas nas sesións teóricas e prácticas
Resolución de problemas	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.
Probas	Descrición

Práctica de laboratorio O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballo	Traballos individuais ou colectivos propostos polo profesor	20	A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5	C26	
Práctica de laboratorio	Examen final	40	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5	C26	D1 D3 D4 D5
Exame de preguntas obxectivas	Catro probas de duración aproximada de 15 minutos cada unha	40	A2 A3	B1 B2 B3	C26	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os alumnos que no sigan o non superen a avaliación continua terán dereito a un exame final teorico-practico no que se avalíen as competencias globais da materia e co que poderan acadar o 100 % da nota.

O mesmo criterio se aplicará na convocatoria fin de carreira.

Establecese a necesidade de que o alumno debe acadar no exame final una nota mínima de 4 para que se lle poida sumar á mesma a calificación obtida na avaliación continua.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Carrasco Gallego, Amalia y otros, **Estados financieros: Teoría y casos prácticos**,

Archel Domech, P., **Estados Contables: elaboración, análisis e interpretación**,

Muñoz Merchante, Ángel, **Análisis de estados financieros**, Segunda,

Plan General de Contabilidad,

Martínez García, F. Javier, **Análisis de estados contable (comentarios y ejercicios)**,

SABI,

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Fundamentos básicos de contabilidade da empresa/V08G211V01205

Contabilidade/V08G211V01301

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito de sociedades e cooperativas**

Materia	Dereito de sociedades e cooperativas			
Código	V08G211V01902			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale OP	Curso 3	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito privado			
Coordinador/a	Costas Comesaña, Julio			
Profesorado	Costas Comesaña, Julio Torres Pérez, Francisco José			
Correo-e	jcostas@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A finalidade desta materia e coñecer o réxime xurídico das principais sociedades utilizadas no tráfico mercantil. Diferenciaremos entre as sociedades de capital (anónima e limitada) e as Sociedades Cooperativas.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
C15	Conocer los aspectos esenciales del estatuto jurídico del empresario, líneas básicas del derecho de sociedades, derecho concursal, instrumentos de pago de crédito y contratación mercantil
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Interpretación e aplicación do dereito societario a casos prácticos	A2 A4 A5	B1 B2 B3	C15	D5

Contidos

Tema	
TEMA 1.- Aspectos xerais de as sociedades cooperativas	1.1.- Elementos caracterizadores da cooperativa: valores e principios. 1.2.- Lexislación aplicable ás sociedades cooperativas. 1.3.- Trámites de constitución e rexistro.
TEMA 2.- A organización de a Cooperativa.	2.1.- Asemblea Xeral 2.2.- Órgano de Administración
TEMA 3.- Dereitos dos cooperativistas.	3.1.- Dereitos políticos 3.2.- Dereitos económicos
TEMA 4.- Réxime económico.	4.1.- Aspectos xerais 4.2.- Capital social 4.3.- O Retorno cooperativo

TEMA 5.- Cambios estruturais na cooperativa. Disolución e Liquidación.	5.1.- Breve referencia as modificacións estruturais mais frecuentes. 5.3.- Disolución e liquidación da cooperativa
TEMA 6.- As sociedades mercantís. As sociedades de capital.	6.1.- O Dereito mercantil 6.2.- O fenómeno asociativo. 6.3.- As sociedades mercantís. Tipos sociais 6.4.- As sociedades de capital 6.4.1.- Tipos de sociedades de capital 6.4.2.- As sociedades unipersoais
TEMA 7.- Constitución das sociedades de capital.	7.1.- Formalidades e procedementos de constitución 7.2.- Denominación social, domicilio e nacionalidade 7.3.- Nulidade da sociedade
TEMA 8.- Organos sociais da sociedade de capital.	8.1.- A Xunta Xeral. 8.2.- O órgano de administración. 8.3.- A aprobación das contas anuais
Tema 9.- Modificacións estatutarias e estruturais. Disolución e liquidación das sociedades de capital.	9.1.- Modificacións estatutarias. Aumento e redución do capital 9.2.- Modificacións estruturais: transformación, fusión, escisión e cesión global do activo e do pasivo 9.3.- Separación e exclusión de socios 9.4.- Disolución. 9.5.- Liquidación.
Tema 10.- Sociedades laborais e Sociedades profesionais	10.1.- As sociedades laborais 10.2.- As sociedades profesionais
Tema 11.- Grupos e agrupacións de empresas	11.1.- Grupos de empresas 11.2.- Agrupacións de interese económico 11.3.- Uniónns temporais de empresas
Tema 12.- Concurso de sociedades e cooperativas	12.1.- Consideracións xerais 12.2.- A declaración de concurso e os seus efectos 12.3.- Determinación das masas pasiva e activa 12.4.- Solucións do concurso e terminación do procedemento

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	34	0	34
Prácticas de laboratorio	15	15	30
Seminario	2	14	16
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	69	70

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Clases de carácter presencial. Proporcionarase ao alumnado un esquema/guión da mesma. Na clase basearemos tódalas explicacións, na medida do posible, en exemplos e casos reais.
Prácticas de laboratorio	Clases de carácter presencial. Neste tipo de clases salientaremos aquelas cuestións que pola súa trascendencia suelen ser máis frecuentes na práctica. Incidiremos na importancia das sociedades cooperativas e outras sociedades da economía social como verdadeira alternativa as sociedades de capital.
Seminario	

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Tutoría personalizadas ao alumnado nos despachos dos profesores encargados da materia e no horario publicado na páxina web da Facultade

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Lección maxistral	Exame final sobre o contido teórico explicado. Valorase tamén a participación activa na aula.	40	A2 B3 C15 A4 A5

Prácticas de laboratorio	Proba de carácter práctico baseada nas que se realicen na aula e as que se encomenden realizar ao alumnado.	40	A2 A4 A5	B1 B2 B3	D5
Seminario	Elaboración de informe e presentación do mesmo. Estará baseado nas materias que se expliquen no temario.	20	A2 A4 A5	B2	D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

- 1.- O sistema de avaliación será o de avaliación continua (ata 6 puntos) mais exame final (ata 4 puntos).
- 2.- A estes efectos, ao longo do curso encomendaranse ao alumnado distintos traballos e actividades prácticas relacionadas coas materias propias da asignatura, que ten dous bloques temáticos claramente diferenciados: sociedades mercantís e cooperativas.
- 3.- Os seminarios e actividades prácticas no ámbito das sociedades mercantís serán valorados con un máximo de 3 puntos. Os seminarios e actividades prácticas no ámbito das sociedades mercantís serán valorados con un máximo de 3 puntos. Ningunha das probas e actividades terá asignada unha puntuación superior a 4 puntos.
- 4.- Para acollerse ao sistema de avaliación continua o alumno/a terá que asistir regularmente a clase. Para estes efectos, realizaranse controis aleatorios de asistencia e considerárase que un alumno/a incumpriu este requisito se acumula máis de dúas faltas de asistencia sen xustificar.
- 5.- Para superar a materia mediante o sistema de avaliación continua, o alumnado terá que obter un mínimo de 1,5 puntos en cada un dos dous bloques temáticos.
- 6.- Entenderase que un alumno/a acóllese ao sistema de avaliación continua cando realice algunha das probas ou actividades programadas. Non resulta posible renunciar á avaliación continua unha vez realizada algunha das probas ou actividades.
- 7.- O alumnado que non se acolla ao sistema de sistema de avaliación continua terá que realizar un exame final, que combinará preguntas teóricas e prácticas, ao que lle asignará o 100% da nota.
- 8.- Para unha maior concreción das actividades de carácter práctico, remitimos ao alumnado ao cronograma da asignatura que estará disponible en Moovi ao comenzo do cuadrimestre.
- 9.- Datas dos exames: As aproba a Xunta de Facultade e publica na web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

SÁNCHEZ CALERO, F, **Principios de Derecho Mercantil**, última edición,

JIMÉNEZ SÁNCHEZ, G, **Lecciones de Derecho Mercantil**, última edición,

Legislación de Cooperativas y Sociedades de Capital, ACTUALIZADA,

AA.VV (Coord. G. Fajardo García), **Cooperativas: Régimen jurídico y fiscal**, 1ª,

GADEA-SACRISTÁN-VARGAS, **Derecho de las sociedades cooperativas régimen económico, integración, modificaciones estructurales y disolución**, La Ley,

GADEA-SACRISTÁN-VARGAS, **Derecho de las sociedades cooperativas introducción, constitución, estatuto del socio y órganos sociales**, La Ley,

Bibliografía Complementaria

MORILLAS JARILLO, Mª.J., **Curso de Cooperativas**, 2ª,

BOTANA AGRA, M, **Fundamentos de Derecho de cooperativas de Galicia**, 1ª,

AA.VV, **Estudios sobre a Lei de Cooperativas de Galicia**, 1ª,

AA.VV (Dir. S. Merino Hernández), **Manual de Derecho de Sociedades Cooperativas**, 1ª,

West-Law Aranzadi,

AA.VV (Dir. Peinado Gracia), **Tratado de Derecho de Cooperativas (tomo I y II)**, Tirant Lo Blanch,

Cooperativismo e Economía Social, Universidade de Vigo,

<http://guiasjuridicas.wolterskluwer.es/Content/Inicio.aspx>,

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito mercantil/V08G211V01303

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito social comunitario				
Materia	Dereito social comunitario			
Código	V08G211V01903			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito público especial Dpto. Externo			
Coordinador/a	Pazos Perez, Alexandre			
Profesorado	Megías Bas, Antonio Pazos Perez, Alexandre			
Correo-e	alexpazos@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Estudo da política social comunitaria e as súas principais institucións.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar e sintetizar información para construír argumentos e emitir xuízos en diferentes ámbitos de actuación profesional
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
C7	Conocer el marco normativo regulador de las relaciones laborales y capacidad de asesoramiento laboral
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadano e como profesional, respetando a diversidade e multiculturalidade
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico

Resultados previstos na materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Capacidade para identificar e interpretar o Dereito Social comunitario	A2 B1 C7 D4 A3 B3 D5 A5
Capacidade para aplicar o Dereito Social Comunitario ás controversias que se expoñan no exercicio profesional	A2 B1 C7 D4 A3 B3 D5 A5

Contidos	
Tema	
Tema I. A Unión Europea e a súa Política Social	1. Evolución da política social da Unión Europea desde o Tratado de Roma ata o Tratado de Lisboa. 2. O Tratado da Unión Europea e o Tratado de Funcionamento da Unión Europea. 3. A Carta dos Dereitos Fundamentais da Unión Europea. O Piar Europeo de Dereitos Sociais. 4. O aparello institucional. a) O Consello Europeo. b) O Consello da Unión Europea. c) A Comisión Europea. d) O Parlamento Europeo. e) O Tribunal de Xustiza. f) O Comité Económico e Social. g) Outros. 5 As normas da Unión Europea. a) Dereito orixinario e derivado. b) Regulamentos e Directivas. c) Actos non vinculantes: soft law.

Tema II. A libre circulación de traballadores e outras liberdades fundamentais.	1. A libre circulación de traballadores: contido esencial. O Regulamento 492/2011. 2. Ámbito subxectivo e limitacións. 3. Libre prestación de servizos e libre establecemento. 4. A autoridade laboral europea. 5. Desprazamentos transnacionais de traballadores: a Directiva 96/71/CE e a Directiva 2014/67/UE 6. A cesión transnacional de traballadores: a Directiva 2008/104/CE.
Tema III. Os dereitos dos nacionais de terceiros países	1. O Estatuto dos nacionais de terceiros países residentes de longa duración: a Directiva 2003/109/CE. O permiso único de residencia e traballo de nacionais de terceiros países: a Directiva 2011/98/UE. 3. A posición xurídica subxectiva de nacionais de terceiros países. Especial referencia ao principio de igualdade de tratamento. Dereito de residencia: a Directiva 2004/38/CE 4. A prevención e a loita contra trátas de ser humanos e a protección das vítimas: a Directiva 2011/36/UE.
Tema IV. A Seguridade Social dos traballadores migrantes.	1. O Regulamento 883/2004. O Regulamento 987/2009. 2. A coordinación dos sistemas de Seguridade Social. 3. O Principio de igualdade. 4. A conservación de dereitos adquiridos. 5. A conservación de dereitos en vías de adquisición. 6 Pro rata temporis. 7. A cooperación administrativa. 8. A aplicabilidade dos convenios bilaterais anteriores. Método aberto de coordinación en Seguridade Social.
Tema V. Igualdade e non discriminación. Por sexo. Por outras causas	1. As orixes. O mainstreaming. 2. Igualdade retributiva entre mulleres e homes. Transparencia retributiva. 3. Igualdade no acceso e nas condicións de traballo. 4. Carga da proba e disposicións horizontais. 5. Igualdade na Seguridade Social. 6. Conciliación de vida familiar e laboral. 7. Protección da maternidade. 8. Discriminación racial. 9. Outras causas de discriminación.
Tema VI. Crise e restructuracións de empresas	1. Despedimentos colectivos: a Directiva 1998/59/CE. 2. Dereitos dos traballadores en caso de traspaso de empresa, centros de actividade ou partes de centros de actividade: a Directiva 2001/23/CE. Garantías en caso de insolvencia do empresario: a Directiva 2008/94/CE.
Tema VII. Traballadores atípicos. Condicións de traballo transparentes e previsibles.	1. Contratos a tempo parcial. a Directiva 1997/81/CE. 2. Contratos temporais. A Directiva 1999/70/CE. 3 Referenza a traballadores de empresas de traballo temporal. 4 O Acordo marco europeo do teletraballo. O teletraballo e plataformas. 5. Condicións de traballo transparentes e previsibles: información verbo da relación laboral. Requisitos mínimos relacionados coas condicións de traballo. Directiva 2019/1152/CE.
Tema VIII. Seguridade e saúde no traballo.	1. A Directiva marco e as Directivas específicas. 2. Os deberes da empresa. Avaliación de riscos e planificación da actividade preventiva. 3. Servizos de protección e prevención. 4. Participación dos traballadores. 5. A Directiva de xóvenes.
Tema IX. Tempo de traballo	1. A Directiva 2003/88/CE; xénese e evolución. 2. Concepto de tempo de traballo. 3. Límites indisponibles e dispoñibles. Opting out. 4. Directivas específicas: Directiva 1999/63/CE. Directiva 2002/15/CE. Outras.
Tema X. Información e consulta dos traballadores. Diálogo social e negociación colectiva. Salario mínimo.	1. Marco xeral: a Directiva 2002/14/CE. 2. Comités de empresa europeos: a Directiva 2009/38/CE. 3. Participación na sociedade anónima e na sociedade cooperativa: as Directivas 2001/86/CE e 2003/72/CE. 4. Referencia ás Directivas de crises e restructuracións. 5. Os interlocutores sociais europeos. 6. Diálogo social e negociación colectiva. 7. os Acordos Marco europeos. 8. A Directiva 2022/2041/UE.
Tema XI. A política europea de emprego. Flexiseguridade	1. A Estratexia Europea de Emprego. 2. As directrices xerais de emprego e os plans de acción nacionais. 3. A garantía xuvenil. 4. O método aberto de coordinación. 5. A flexiseguridade. 6. A rede EURES. 7. O Fondo Social Europeo.
Tema XII. Lei aplicable e competencia xudicial	1. A competencia xudicial: o Regulamento 1215/2012. En materia de contrato de traballo. 2. Lei aplicable: o Regulamento 593/2008. Doutrina xudicial. 3. Referencia aos traballadores desprazados.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	20	0	20
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	35	36
Exame de preguntas obxectivas	2	23	25
Observación sistemática	40	29	69

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos da materia obxecto de estudo, as súas bases teóricas e directrices principais, contidos que deberán ser estudados polo alumnado e que serán obxecto de avaliación.
-------------------	---

Atención personalizada

Probas	Descrición
Observación sistemática	

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Exame de preguntas de desenvolvemento	Os contidos teóricos da materia serán avaliados nunha proba/exame final. Trátase dunha proba teórica e escritura, que incluírá entre 4 e 7 preguntas de desenvolvemento -curto ou medio- sobre os distintos epígrafes do programa. A cualificación obtida nesta proba suporá o 40% da nota final.	40	A2 A3 A5	B1 B3	C7 D4 D5	
Exame de preguntas obxectivas	Durante o cuadrimestre realizaranse 1 proba tipo test/cuestionarios sobre unha parte dos contidos teóricos da materia. A cualificación obtida no test suporá un 20% da nota final. En ningún caso a superación deste cuestionario liberará de materia de cara á realización do exame final. A data de celebración do test/cuestionario será fixada polo docente no cronograma da materia.	20	A3 A5	B1		
Observación sistemática	Avaliación continua das clases teóricas e prácticas. As actividades concretas obxecto de avaliación serán especificadas e explicadas polo docente responsable o primeiro día da clase.	40				

Outros comentarios sobre a Avaliación

CONVOCATORIA COMÚN MAIO (sistema de avaliación continua/sistema de avaliación final).

a) Avaliación continua. Para poder optar por este sistema, o alumnado deberá acreditar asistencia ao 80 % das clases teóricas e prácticas, sen que, salvo casos excepcionais -ej. enfermidades de longa duración verificadas con informe médico-, se permita xustificar a ausencia.

En caso contrario, sempre poderá acollerse ao sistema de avaliación final.

EN TODO CASO, PARA QUE A CUALIFICACIÓN OBTIDA NA AVALIACIÓN DA OBSERVACIÓN SISTEMÁTICA E NAS PROBAS TIPO TEST-EXAME PREGUNTAS OBXECTIVAS- POIDA SUMARSE Á CUALIFICACIÓN OBTIDA NO EXAME DE PREGUNTAS DE DESENVOLVEMENTO, DEBERÁ ALCANZARSE UNHA NOTA MÍNIMA DE 4 SOBRE 10 NESTA ÚLTIMA PROBA. DE NON OBTERSE UN 4, A CUALIFICACIÓN OBTIDA NA AVALIACIÓN CONTINUA NON SE TERÁ EN CONTA, PODENDO CONSERVARSE PARA A CONVOCATORIA DE XULLO, NA QUE SE APLICARÁ A MESMA REGRA.

b) Avaliación final. O estudantado que non se acolla ao sistema de avaliación continua ou que renuncie, será avaliado nun examen final. Trátase dunha proba escrita, de carácter teórico e de carácter práctico, sobre todos os contidos da materia e representará o 100% da nota final, computanto o 70% a parte teórica e o 30% a parte práctica).

CONVOCATORIA ORDINARIA XUÑO/XULLO (2ª oportunidade)

DATA EXAME: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web da Facultade

Se o alumnado non superase a materia na convocatoria ordinaria do mes de xaneiro, a nota obtida na avaliación continua desenvolvida durante o curso conservarase para a convocatoria do mes de xuño-xullo (2ª oportunidade). Porén, se non

superase a materia nas dúas citadas convocatorias do curso académico, o alumnado tería que someterse a un novo proceso de avaliación continua, agás que opte pola avaliación final teórica e práctica.

CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA:

DATA EXAME: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web da Facultade

Na convocatoria FIN DE CARREIRA o alumno será avaliado nun único examen escrito, de carácter teórico e práctico que representará o 100 % da nota final (70% parte teórica e 30% parte práctica).

Bibliografía. Fontes de información**Bibliografía Básica**

AA.VV. (COORDS. NOGUEIRA GUASTAVINO, M., FOTINOPOULOU BASURKO, O. y MIRANDA BOTO, J.M^a), **Lecciones de Derecho Social de la Unión Europea**, Tirant lo Blanch, Última edición

NAVARRO NIETO, F., RODRÍGUEZ-PINERO ROYO, M.C. e GÓMEZ MUÑOZ, J.M., **Manual de Derecho Social de la Unión Europea**, Tecnos, Última edición

Bibliografía Complementaria

DAVIES, A.C.L., **EU Labour Law**, Elgar European Law, 2012

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Selección e avaliación do persoal**

Materia	Selección e avaliación do persoal			
Código	V08G211V01904			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a	Domínguez Rubira, María Carmen			
Profesorado	Domínguez Rubira, María Carmen			
Correo-e	carmenrubira@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Ao finalizar a materia "Avaliación e Selección de Persoal" os/as alumnos/as comprenderán a súa importancia dentro da Xestión Organizacional e saberán implementar procesos clave na Xestión de RRHH como o Proceso de Selección de Persoal (análise de Postos, reclutamento identificación de técnicas e instrumentos e entrevistas a aplicar, e Elaboración de informes), Proceso de Formación(identificación de necesidades, confección plan de formación e avaliación da Eficacia da Formación) e Avaliación do desempeño (identificación e aplicación de diversas técnicas).			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.			
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.			
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional			
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad			
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional			
B4	Capacidade para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional			
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional			
C22	Ser capaz de comprender la relación entre los procesos psicosociales y la dinámica de las relaciones laborales			
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética y con responsabilidade social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidade y multiculturalidade			

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
O alumno é quen de levar a cabo o deseño e a elaboración dos procedementos da selección dos recursos humanos nas organizacións.	A2	B1	C22	D4
	A4	B2		
	A5	B3		
		B4		
		B5		

Contidos

Tema	
------	--

Tema 1. Proceso de Selección de persoal.	Análise de postos, reclutamento, selección e toma de decisións.
Tema 2. Técnicas de avaliación psicolóxica do persoal.	Propiedades psicométricas. Fiabilidade e validez Modelos teóricos e ferramentas de avaliación.
Tema 3. Selección de persoal. Toma de contacto. Análise de postos. Recrutamento. Proceso de selección, fases e características. Toma de decisións.	Tipos de entrevistas. Características. Deseño e Planificación Modelos de test de intelixencia general, de aptitudes específicas e de personalidade. Técnicas proyectivas.
Tema 4. A entrevista de Selección de Persoal.	Cuestionarios de medición
Tema 5. Avaliación de aptitudes, intelixencia, habilidades e personalidade.	Formularios de solicitude. Biodatas. Referencias. Simulacións: Role-Play, Inbasket test, Business Game.
Tema 6.-Outras avaliacións: motivación laboral, avaliación do estrés laboral e da satisfacción laboral. Cuestionarios de medición.	Métodos de avaliación.
Tema 7.-Outros instrumentos predictores na selección de persoal Assessment Center.	
Tema 8.-Avaliación do rendemento. Resultados e desempeño.	

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	36	0	36
Traballo tutelado	7.5	48	55.5
Estudo de casos	7.5	48	55.5
Exame de preguntas obxectivas	0	3	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio o proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual o en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Estudo de casos	Análise dun feito, problema o suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnósticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...	30	A2 B1 C22 D4 A4 B2 A5 B3 B4 B5
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnósticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.	30	A2 B1 C22 D4 A4 B2 A5 B3 B4 B5

Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.
-------------------------------	--

40 A5 B3 C22

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para a segunda convocatoria haberá un examen tipo test das mesmas características que na primeira. Conservarase a cualificación obtida na avaliación continua.

Se debe alcanzar unha calificación mínima de 4 na proba test final para que se poda ter en conta a calificación obtida nas demais traballos do cuadrimestre.

Para aqueles alumnos que no houberen realizado a avaliación continua o examen constará dun maior número de preguntas, de tipo test e de desenvolver que constituirá o 100% da nota.

A nota acadada na avaliación continua manterase para o curso seguinte.

Para a convocatoria de Fin de Carreira haberá un examen final de toda a asignatura que constituirá o 100% da nota final.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Gómez Mejía, L.R., **Gestión de Recursos Humanos**, 5ª, Prentice Hall, 2008

Fernández Ballesteros, R., **Evaluación psicológica: concepto, métodos y estudio de casos**, 2ª, Pirámide, 2011

Larson, W.W., **Realizar entrevistas de trabajo**, 3ª, Prentice Hall, 2002

Osca, A., **Selección, evaluación y desarrollo de los RRHH**, 3ª, Díaz de Santos, 2006

Levy-Leboyer, C y Prieto, J.M., **Gestión de las competencias: cómo analizarlas, evaluarlas y desarrollarlas**, 3ª, Ed. Gestión, 2001

Salgado J.F. y Moscoso S., **La entrevista conductual estructurada: teoría, práctica y rentabilidad económica**, 1ª, Pirámide, 2001

Salgado, J.F., Moscoso, S. y Lado, M., **Reclutamiento y Selección de personal en España.**, 1ª, Prentice Hall, 2002

Camp, R.; Vielhaber, M y Simonetti, J., **Qué persona para qué puesto**, 2ª, Planeta, 2002

Bibliografía Complementaria

Levy-Leboyer, **FeedBack de 360º**, 2ª, Ed. Gestión, 2004

Díaz LLairo, A., **El Talento está en la red**, 1ª, Lid, 2013

Kahneman, D., **Pensar rápido, pensar despacio.**, 1ª, Debate, 2012

Kahneman, D., **Pensar rápido, pensar despacio.**, 1ª, Debate, 2012

Lado, Mario, **Revista de Psicología del Trabajo y de las Organizaciones 28 2 (2012) 119-131,**

Asociación Internacional de Psicología aplicada, <http://www.iaapsy.org/>,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Recursos humanos I/V08G211V01405

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Recursos humanos II/V08G211V01503

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicología: Psicología/V08G211V01203

Psicología do traballo/V08G211V01304

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Políticas sociolaborais				
Materia	Políticas sociolaborais			
Código	V08G211V01905			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito público especial			
Coordinador/a	Menéndez Fernández-Kelly, José Antonio			
Profesorado	Menéndez Fernández-Kelly, José Antonio			
Correo-e	jamenendez@advgrupo.com			
Web				
Descrición xeral	Coñecemento das políticas sociolaborais, os seus actores principais e orientacións fundamentais de cada unha delas			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
C7	Conocer el marco normativo regulador de las relaciones laborales y capacidad de asesoramiento laboral
D2	Uso de lenguas extranjeras en las actividades de las diferentes asignaturas
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética y con responsabilidade social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidade y multiculturalidade

Resultados previstos na materia				
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Posuír os elementos críticos sobre as principais políticas sociolaborais e capacidade de proposta para a mellora dos elementos e actuacións dos axentes sociais	A2	B1	C7	D2
	A3	B2		D4
	A4	B3		
	A5	B5		

Contidos	
Tema	
Tema I.- Aproximación ás políticas sociolaborais	1.- Concepto e ámbitos das políticas sociolaborais. 2.- Límites externos ás políticas sociolaborais: políticas sociais excluídas. 3.- Contido e caracterización das políticas sociais.
Tema II.- Os actores das políticas sociolaborais	1.- O papel do sector público: intervención na vida económica e social. 2.- O papel dos actores privados. As partes sociais. Outros axentes. 3.- Os actores internacionais. 4.- A Unión Europea e as políticas sociolaborais. 5.- As Administracións territoriais: Estadi, CC.AA, Entidades Locais.

Tema III.- Políticas Sociolaborais: o modelo de relacións laborais en España (I)	<ol style="list-style-type: none"> 1.- O modelo de relacións laborais na Constitución española 2.- A autonomía colectiva nas políticas sociolaborais: a concertación social. 3.- O proceso reformador constante.
Tema IV.- Políticas sociolaborais: o modelo de relacións laborais en España (II)	<ol style="list-style-type: none"> 1.- Réximes xurídicos do traballo. 2.- Traballo asalariado. 3.- O emprego público. 4.- O traballo autónomo. Conceptos intermedios. 5.- As empresas de economía social. 6.- Outros: voluntariado e bolsas.
Tema V.- Políticas sociolaborais en torno ao contrato de traballo	<ol style="list-style-type: none"> 1.- Ao redor da duración do contrato. 2.- Políticas salariais. 3.- Políticas de tempo de traballo. 4.- Políticas de seguridade e saúde. 5.- Políticas de crises de empresa.
Tema VI.- Políticas de emprego (I)	<ol style="list-style-type: none"> 1.- O desemprego e os obxectivos da política de emprego. 2.- O pleno emprego. 3.- Elementos cualitativos da política de emprego. 4.- Elementos cualitativos das persoas empleables. Colectivos de atención prioritaria. 5.- Políticas activas e pasivas. 6.- A protección por desemprego como política de emprego. 7.- Formación para o emprego e no emprego. 8.- O emprego como eixo da política social: a estratexia europea para o emprego. 9.- Referencia a fondos estruturais. 10.- Conclusión
Tema VII.- Políticas de emprego (II): políticas activas	<ol style="list-style-type: none"> 1.- Empregabilidade. 2.- Colocación. 3.- Fomento do emprego. 4.- Formación para o emprego.
Tema VIII.- Políticas de emprego (III): políticas destinadas a colectivos especiais	<ol style="list-style-type: none"> 1.- Políticas de igualdade e non discriminación. Marco conceptual. 2.- Emprego feminino. 3.- Persoas con discapacidade. 4.- Outras discriminacións.
Tema IX.- Políticas de emprego (IV): políticas destinadas a colectivos de atención prioritaria.	<ol style="list-style-type: none"> 1.- Mozos. 2.- Persoas de idade avanzada. 3.- Parados de longa duración. 4.- LGTBI. 5.- Persoas inmigrantes. 6.- Exclusión social. 7.- Outros.
Tema X.- Políticas de fomento do autoemprego	<ol style="list-style-type: none"> 1.- Autoemprego individual e colectivo. 2.- Empredemento. 3.- Emprendemento e economía social.
Tema XI.- As políticas pasivas: a protección do desemprego	<ol style="list-style-type: none"> 1.- A protección por desemprego e a súa lexitimidade. 2.- Niveis de protección: o nivel contributivo. 3.- O nivel asistencial. 4.- O compromiso de actividade e outras medidas de activación A súa relación cos programas de emprego. 5.- O subsidio extraordinario de desemprego. 6.- Mecanismo RED. 7.- A dimensión da empleabilidade e a súa activación. Perfís ideolóxicos. A outra cara da activación.
Tema XII.- Políticas de protección social	<ol style="list-style-type: none"> 1.- Sistemas de protección social: a reforma dos sistemas de protección social. 2.- O sistema da Seguridade Social: a Seguridade Social na Constitución. 3.- Asistencia social e acción social. 4.- Sistema para a autonomía e a atención á dependencia. 5.- Sistemas privados ou complementarios de protección social.
Tema XIII.- Políticas de inclusión social e loita contra a pobreza	<ol style="list-style-type: none"> 1.- Pobreza e exclusión social. 2.- As rendas de inserción e a Renda Mínima Vital. 3.- A renda básica universal. 4.- Empresas de inserción e outros mecanismos de inserción.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	34	0	34
Estudo de casos	15	15	30

Exame de preguntas obxectivas	2	10	12
Práctica de laboratorio	1	20	21
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	34	35
Resolución de problemas e/ou exercicios	9	9	18

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos principais da materia obxecto de estudo, as súas bases teóricas e directrices fundamentais, contidos que serán obxecto de avaliación nas diferentes probas desenvolvidas durante o curso.
Estudo de casos	Formulación e resolución de casos e supostos prácticos a fin de levar á práctica os contidos teóricos da materia. Para ese efecto, o docente propondrá ao alumnado a resolución de feitos, supostos, casos e sentenzas, etc. coa finalidade de coñecerlos, interpretalos e, no seu caso, resolvelos, así como reflexionar sobre os mesmos, contrastar datos, completar os coñecementos teóricos e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos principais da materia obxecto de estudo, as súas bases teóricas e directrices fundamentais, contidos que serán obxecto de avaliación nas diferentes probas desenvolvidas durante o curso.
Estudo de casos	Formulación e resolución de casos e supostos prácticos a fin de levar á práctica os contidos teóricos da materia. Para ese efecto, o docente propondrá ao alumnado a resolución de feitos, supostos, casos e sentenzas, etc. coa finalidade de coñecerlos, interpretalos e, no seu caso, resolvelos, así como reflexionar sobre os mesmos, contrastar datos, completar os coñecementos teóricos e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Exame de preguntas obxectivas	Durante o cuadrimestre realizaranse 2 probas tipo test/cuestionarios sobre unha parte dos contidos teóricos da materia. A cualificación obtida en cada test suporá un 15% da nota final. En ningún caso a superación destes cuestionarios liberará de materia de cara á realización do exame final. As datas de celebración de cada test/cuestionario serán fixadas polo docente no cronograma da materia.	30	A2 A5	B3 B5		
Práctica de laboratorio	Os contidos prácticos da materia serán avaliados nunha proba/exame final. Trátase dunha proba/exame práctico consistente na resolución, por escrito, dun suposto/caso práctico no que o alumnado aplicará os coñecementos prácticos adquiridos durante o cuadrimestre. A cualificación obtida nesta proba suporá o 25 % da nota final.	25	A2 A3 A4	B1 B2 B3 B5	C7	D2
Exame de preguntas de desenvolvemento	Os contidos teóricos da materia serán avaliados nunha proba/exame final. Trátase dunha proba teórica e escrita, que incluírá entre 5 e 7 preguntas de desenvolvemento sobre os distintos epígrafes do programa. O alumnado deberá demostrar a adquisición de coñecementos teóricos da materia en respostas de extensión intermedia. A cualificación obtida nesta proba suporá o 30 % da nota final.	30	A2 A3 A4 A5		C7	D2 D4

Resolución de problemas e/ou exercicios	<p>A participación e intervención nas clases teóricas e prácticas, a preparación dos supostos prácticos ou das sesións teóricas, cando así proceda, a asistencia a actividades formativas organizadas pola Área de Dereito do Traballo e, en xeral, calqueira actividade desenvolvida polo alumnado ao marxe das probas obxectivas parciais e finais serán avaliados polo docente durante todo o cuatrimestre, tendo un valor sobre a cualificación final do 15%.</p> <p>EN TODO CASO, PARA QUE A CUALIFICACIÓN FINAL OBTIDA NA PARTICIPACIÓN EN CLASE E NAS PROBAS TIPO TEST POIDA SUMARSE Á CUALIFICACIÓN OBTIDA NAS PROBAS FINAIS DE RESPONSA LONGA E DE CASO PRÁCTICO, NESTAS DÚAS ÚLTIMAS PROBAS DEBERÁ ALCANZARSE UNHA NOTA MEDIA DE 4.00 SOBRE 10 POSIBLES. DE NON SER ASÍ, A CUALIFICACIÓN OBTIDA NA EVALUACIÓN CONTINUA NON SE TERÁ EN CONTA, AINDA QUE PODERÁ CONSERVARSE PARA A CONVOCATORIA DE XULLO QUE SE APLICARÁ A MESMA REGRA</p>	15
---	--	----

Outros comentarios sobre a Avaliación

CONVOCATORIA ORDINARIA MAIO/XUÑO (sistema de avaliación continua/sistema de avaliación final)a) Avaliación continua. Ao comezo do curso, o alumnado deberá manifestar a súa vontade de someterse ao sistema de avaliación continua. Para poder optar por este sistema, deberá acreditar asistencia ao 80 % das clases teóricas e prácticas. En caso contrario, sempre poderá acollerse ao sistema de avaliación final. A participación activa nas clases é obrigatoria para poder seguir a avaliación continua.b) Avaliación final. Os alumnos que non se acollan ao sistema de avaliación continua, serán avaliados nun exame final. Trátase dunha proba escrita, de carácter teórico e práctico, sobre todos os contidos da materia e representará o 100% da nota final (60 por 100 a parte teórica e 40 por 100 a práctica)

CONVOCATORIA ORDINARIA DO MES DE XULLO: Se o/o alumno/a non superase a materia na convocatoria ordinaria do mes de maio/xuño, a nota obtida na avaliación continua desenvolvida durante o curso conservarase para a convocatoria do mes de xullo. Con todo, se non superase a materia nas dúas citadas convocatorias do curso académico, o/o alumno/a terá que someterse a un novo proceso de avaliación continua, agás que opte pola avaliación final teórica e práctica. Na convocatoria FIN DE CARREIRA o alumno será avaliado nun único exame escrito, de carácter teórico e práctico e que representará o 100% da nota final (60 por 100 a parte teórica e 40 por 100 a práctica). As datas de exame son aprobadas pola Xunta de Facultade e publicadas na web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

CARDONA RUBERT, M^a.B. y CABEZA PEREIRO, J. (coords.), **POLÍTICAS SOCIOLABORALES**, 1, Civitas, 2014

Bibliografía Complementaria

AAVV, **CÓDIGO NORMAS LABORAIS**, ULTIMA EDICIÓN

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dirección estratéxica de empresas**

Materia	Dirección estratéxica de empresas			
Código	V08G211V01906			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale OP	Curso 3	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán Galego Inglés			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Rodríguez Domínguez, María del Mar			
Profesorado	Cerviño Rodríguez, Rodrigo González Loureiro, Miguel Rodríguez Domínguez, María del Mar			
Correo-e	mrdguez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Estudiaranse aspectos relacionados co procesos estratéxico, tanto de análise, de deseño como de implementación estratéxica.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.			
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.			
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.			
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.			
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional			
B3	Capacidad para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional			
B5	Capacidad para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional			
C16	Conocer técnicas y procedimientos de organización de una empresa			
D1	Capacidad de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión			
D3	Capacidad para la toma de decisiones de forma autónoma e independente de liderazgo y capacidad para el trabajo cooperativo en equipo, como habilidades en las relaciones interpersonales que favorezcan la eficacia interpersonal			
D4	Capacidad de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad			

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
O alumno ten que ser capaz de entender a xestión empresarial, tanto para entender a importancia estratéxica de cada unha das áreas funcionais, como para ter noicións básicas de dirección de empresas.	A1	B1	C16	D1
	A2	B3		D3
	A3	B5		D4
	A4			
	A5			

Contidos

Tema	
------	--

Introducción e conceptos básicos de dirección estratéxica	Elementos básicos da dirección estratéxica: concepto, compoñentes, niveis Fases do proceso da dirección estratéxica Evolución dos sistemas de dirección na empresa Hacia unha visión integradora da dirección estratéxica
A misión e os obxectivos empresariales	Misión Visión Obxectivos empresariales
Análise do contorno da empresa	Concepto e tipoloxía de contorno Análise do contorno xeral presente e futuro Delimitación do contorno específico Análise da estrutura da industria A segmentación de mercados: grupos estratéxicos
Análise interna. A cadea de valor. A Teoría de Recursos e Capacidades	O diagnóstico interno da empresa Análise por comparación con competidores A cadea de valor A análise DAFO A teoría de recursos e capacidades
Estratexia competitiva: Liderazgo en costes e diferenciación	Estratexia e vantaxe competitiva A vantaxe competitiva en costes A vantaxe competitiva en diferenciación O posicionamiento á metade e a combinación estratéxica O reloxo estratéxico
Direccións e métodos de desenvolvemento	A estratexia corporativa Determinación do campo de actividade da empresa Estratexias de desenvolvemento: direccións A estratexia de expansión A estratexia de diversificación Métodos de desenvolvemento
Estratexias de diversificación	A estratexia de diversificación relacionada A estratexia de diversificación non relacionada
Estratexias de Integración Vertical	Concepto de integración vertical Razóns para a integración vertical A cuasi-integración vertical
A cooperación empresarial	Concepto de cooperación Tipos de alianzas estratéxicas
Estratexias de internacionalización	A empresa multinacional Estratexias de entrada en mercados exteriores

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos	15	30	45
Lección maxistral	36	14	50
Exame de preguntas obxectivas	1	27	28
Exame de preguntas obxectivas	1	26	27

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnóstico e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Orientación, apoio e resolución de dúbidas e problemas cos que se atope o alumno/a
Estudo de casos	Orientación, apoio e resolución de dúbidas e problemas cos que se atope o alumno/a

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Estudo de casos	Valoraranse os casos entregados ao longo do curso.	35	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B3 B5	C16
Exame de preguntas obxectivas	Valoraranse os coñecementos da primeira parte da materia (análise estratéxica), a terminoloxía empregada, as respostas ben estruturadas e con argumentos sólidos e coherentes, a capacidade de expresión e comunicación das ideas e a presentación	32.5		B1 B5	D1 D3 D4
Exame de preguntas obxectivas	Valoraranse os coñecementos da segunda parte da materia (formulación, implantación e control da estratexia), a terminoloxía empregada, as respostas ben estruturadas e con argumentos sólidos e coherentes, a capacidade de expresión e comunicación das ideas e a presentación	32.5		B1 B5	D1 D3 D4

Outros comentarios sobre a Avaliación

Avaliación continua

Para poder optar a este tipo de avaliación, será precisa a asistencia ao 80% das clases.

Para a superación da asignatura requírese ao menos obter a calificación de 5 puntos sobre 10 en ambas probas de resposta curta e na entrega de casos.

No caso de non superar a avaliación continua poderá presentarse coa parte que se teña suspensa nos exames de convocatorias oficiais: xuño e xullo. Non se gardarán partes para outros anos académicos.

Avaliación non continua

En todo caso, nas datas oficiais haberá un exame que terá tres partes, e que se correponderán coas tres partes da avaliación continua e manterán o peso correspondente. É necesario obter 5 puntos sobre 10 en cada parte do exame.

Na convocatoria fin de carreira haberá un único exame con varias partes e haberá tanto preguntas teóricas como preguntas de aplicación como un mini-caso ou frase a comentar para avaliar esa parte práctica e que permitirá obter o 100% da nota. Neste caso non é preciso ter un mínimo en cada parte.

As datas dos exámenes está aprobadas por Xunta de Facultade e publicadas na páxina web e nos taboleiros do centro.

Recoméndase ao alumnado ter en conta o Título VII (Do uso de medios ilícitos), do Regulamento sobre a Avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado (<https://secretaria.uvigo.gal/uv/web/normativa/public/normativa/documento/downloadbyhash/4904ced4d24eb81fe5715ddde2c48c59c0a7c4d624cd0e7491df7a753985ccfa>) En concreto, advírtese ao estudantado sobre o uso ético e correcto de calquera Intelixencia Artificial, o cal implica incluír no texto unha mención explícita da interacción cunha intelixencia artificial, así como o extracto esencial de dita interacción, indicando qué IA se utilizou en calquera entrega que sexa avaliada a través da plataforma Moodle. Ademais, requírese unha reflexión crítica sobre dita interacción. A omisión destes detalles sobre a interacción considerárase un comportamento non ético que pode dar lugar a penalizacións nos puntos outorgados nesa proba.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Navas Lopez, J.E; Guerras Martin, L.A., **Fundamentos de Dirección Estratégica de la Empresa**, 2ª, Thomson Civitas, 2016

Navas Lopez, J.E; Guerras Martin, L.A, **Fundamentals of Strategic Management**, 2ª, Civitas, 2018

Guerras Martin, L.A; Navas López, J. E., **Casos de Dirección estratégica de la empresa**, 6ª, Thomson, 2020

Bibliografía Complementaria

Fernández Sánchez, E., **Dirección Estratégica de la empresa**, Delta, 2004

Johnson, G.; Scholes, K.; Whittington, R., **Fundamentos de Estrategia**, Pearson, 2010

Guerras Martín, L.A.; Navas López, J.E., **La Dirección Estratégica de la Empresa**, 6ª, Thomson Civitas, 2022

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Organización da empresa/V08G211V01202

Outros comentarios

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumno na materia e concíbese de forma flexible. En consecuencia, pode requirir reaxustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, aportarase ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo

---

DATOS IDENTIFICATIVOS**Investigación cualitativa aplicada ás relacións laborais**

Materia	Investigación cualitativa aplicada ás relacións laborais			
Código	V08G211V01907			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale OP	Curso 3	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Durán Vázquez, José Francisco			
Profesorado	Durán Vázquez, José Francisco			
Correo-e	joseduran@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O obxectivo desta materia é que o alumnado coñeza as principais técnicas cualitativas de investigación social e que sexa capaz de aplicalas na análise da realidade laboral.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
C20	Aplicar los conocimientos de la sociología para interpretar social y críticamente la relación laboral por el efecto o resultado que produce en el proceso de trabajo (vida de la empresa), en las divisiones sociales del mercado laboral y en la estructuración social de las sociedades
D1	Capacidade de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión
D3	Capacidade para la toma de decisiones de forma autónoma e independente de liderazgo y capacidade para el trabajo cooperativo en equipo, como habilidades en las relaciones interpersonales que favorezcan la eficacia interpersonal
D4	Capacidade de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Entender a dimensión e definición cualitativa dos fenómenos sociolaborais e do marco do traballo.	A2	B1	C20	D1
	A3	B2		D3
	A4	B3		D4
Iniciarse na lóxica e métodos da investigación cualitativa para xerar información necesaria no desempeño da profesionalidade.	A5	B5		D5
Coñecer as diferentes estratexias e técnicas da investigación cualitativa.				
Saber realizar o deseño dunha investigación cualitativa sobre problemas do ámbito sociolaboral.				

Contidos

Tema

Tema 1. As orixes históricas e o fundamento da investigación social cualitativa.	<ol style="list-style-type: none"> 1. As orixes da investigación cualitativa. 2. Fundamentos teóricos e epistemolóxicos da investigación cualitativa. 2. A metodoloxía cualitativa.
Tema 2. O concepto de técnicas cualitativas.	<ol style="list-style-type: none"> 1. O concepto de técnicas de investigación cualitativa. 2. As técnicas cualitativas e a abordaxe da realidade social. 3. Teoría social e técnicas cualitativas. 4. Estratexias e tácticas.
Tema 3. O deseño da investigación cualitativa.	<ol style="list-style-type: none"> 1. O proceso de investigación. 2. Formulación do problema, definición de obxectivos e conceptos clave. 3. Decisións muestrais. 4. Recollida da información e análise dos datos. 5. Elaboración do informe de investigación.
Tema 4. A entrevista na investigación cualitativa.	<ol style="list-style-type: none"> 1. O concepto de entrevista na investigación cualitativa. 2. Tipos de entrevista: estruturadas, semiestruturadas, abertas e Historias de Vida. 3. A entrevista cualitativa e a investigación da realidade social. 4. O deseño da entrevista cualitativa: decisións muestrais, guion e estratexias. 5. A análise: transcrición e estruturación da información. 6. A redación do informe de investigación. 7. Exemplos de investigación.
Tema 5. O Grupo de Discusión.	<ol style="list-style-type: none"> 1. O concepto de grupo na investigación cualitativa sociolóxica. 2. A elección do Grupo de Discusión para a análise da realidade social. 3. O funcionamento do Grupo de Discusión. 4. Transcrición e análise da información. 5. Exemplos de investigación.
Tema 6. A Observación participante.	<ol style="list-style-type: none"> 1. A observación da realidade social. 2. Aplicacións da Observación participante a investigación da realidade social. 3. O deseño de investigación 4. Recollida da información e redación do informe de investigación. 5. Exemplos de investigación.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	20	45	65
Traballo tutelado	15	43	58
Estudo de casos	16	11	27

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Desenvolvemento teórico dos contidos do programa da materia, tratando de desenvolver a capacidade de pensamento e de análise da realidade social e laboral actual nas súas distintas dimensións.
Traballo tutelado	O alumnado deberá realizar un traballo de investigación aplicada ao marco das relacións laborais, poñendo en práctica a metodoloxía e as técnicas cualitativas desenvolvidas o longo do curso.
Estudo de casos	O alumnado deberá analizar e comentar os casos propostos de investigación social nos que se utilizan métodos e técnicas cualitativas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	En cada unha das sesións maxistras responderase as dúbidas do alumnado relacionadas co desenvolvemento de cada unha das unidades do temario.
Traballo tutelado	Nas clases prácticas tutorizaranse os traballos de grupo.
Estudo de casos	En cada un dos casos propostos resolveráanse as dúbidas que o alumnado poida plantexar.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
------------	---------------	---------------------------------------

Lección maxistral	Valoraranse as intervencións do alumnado, facendo preguntas e comentarios críticos, e interrogándose sobre o explicado nas leccións maxistrais do curso.	30	A3 A4	B1 B2 B3		
Traballo tutelado	Valoraranse os traballos realizados tendo en conta os obxectivos, a metodoloxía, os resultados e as conclusións.	40	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B5	C20	D1 D3 D4 D5
Estudo de casos	Valorarase o comentario e a análise dos exemplos de investigación propostos.	30	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B5	C20	D3 D4 D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

AVALIACIÓN CONTINUA

O alumnado terá que asistir polo menos ao **75%** das sesións presenciais para ser avaliado nesta modalidade.

Esta avaliación continua realizarase tal e como figura no apartado de Avaliación.

Renuncia á Avaliación Continua: O alumnado pode renunciar explícitamente á avaliación continua solicitando por escrito ao profesorado da materia antes da 3ª semana de docencia.

AVALIACIÓN FINAL

O alumnado que non se acolla á modalidade de avaliación continua realizará un examen final, teórico-práctico, sobre todos os contidos da materia. Este examen suporá o **100%** da nota.

NOTA

As datas e horarios das probas de avaliación final son as especificadas no calendario das probas de avaliación aprobadas pola "Xunta de Facultade" para o curso 2024-2025.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bertaux, D., **Los relatos de vida. Perspectiva etnosociológica**, Bellaterra,

Blumer, H., **El interaccionismo simbólico: perspectiva y método.**, Hora, 1982

Callejo, J., **Introducción a las técnicas de Investigación Social**, Ramón Areces, 2009

Taylor, S.J.; Bogdan, R., **Introducción a los métodos cualitativos de Investigación**, Paidós, 1998

Vallés, M., **Técnicas cualitativas de investigación social**, Síntesis, 1997

Bibliografía Complementaria

Arroyo Mendez, M.; Sádaba Rodríguez, I. (coords.), **Metodología de la investigación social**, Síntesis, 2012

Cea D'Ancona, A., **Metodología cuantitativa. Estrategias y técnicas de investigación social**, Síntesis, 1996

Delgado, J.M.; Gutierrez, J. (coords.), **Métodos y técnicas cualitativas de investigación en ciencias Sociales**, Síntesis, 1994

García Ferrando, M.; Alvira, F.; Alonso, L.E.; Escobar, M. (comps), **El análisis de la realidad social. Métodos y y técnicas de investigación**, Alianza, 2015

Ruiz Olabuenaga, J.I., **Metodología de la investigación cualitativa**, Universidad de Deusto, 2012

Sanz Hernández, A., **Herramientas para la investigación de lo social en las organizaciones**, Mira Editores, 2006

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Práctica Fiscal**

Materia	Práctica Fiscal			
Código	V08G211V01908			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito público especial Dpto. Externo			
Coordinador/a	García Freiría, Mónica			
Profesorado	García Freiría, Mónica			
Correo-e	mogarcia@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	<p>"Práctica fiscal" é unha materia do segundo cuadrimestre do cuarto curso do Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos que ten por finalidade o estudo da ordenación xurídica dos ingresos e gastos públicos, así como das relacións xurídicas que xorden entre a Administración e os contribuíntes.</p> <p>A materia obxecto de estudo estrutúrase en cinco grandes apartados nos que se profundizará en cuestións xa vistas tanto na parte xeral coma na parte especial de Dereito financeiro e tributario. Pretende ser unha continuación necesaria das referidas materias.</p>			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Contidos

Tema

Primeira Parte: Dereitos e garantías dos contribuíntes nos procedementos tributarios de comprobación e investigación.	<ol style="list-style-type: none"> 1. As notificacións tributarias. 2. Os límites do procedemento inspector. 3. A obriga de aportar información con transcendencia tributaria. 4. O conflito na aplicación da norma tributaria: a fraude de lei tributaria. 5. Recursos e reclamacións económico-administrativas en materia tributaria.
Segunda Parte: O imposto sobre a renda das persoas físicas.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Clases de renda: renda xeral e renda do aforro. 2. Estimación directa normal, estimación directa simplificada e estimación obxectiva. 3. Integración e compensación. 4. Base imponible xeral e Base imponible do aforro. 5. Deducións. 6. Mínimo persoal e familiar. 7. Tarifa do imposto. 8. Deducións na cota. 9. Retencións, ingresos a conta e pagos fraccionados.
Terceira Parte: O Imposto sobre Sociedades.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Determinación da base imponible. 2. Os axustes: amortizacións, provisións, perdas por deterioro, gastos deducibles e non deducibles, gastos financeiros, regras de valoración, operacións vinculadas. 3. Compensación de bases impositivas negativas, reserva de capitalización e reserva de nivelación, tipos de gravame, mecanismos para evitar a dobre imposición, deducións na cota, pagos a conta.
Cuarta Parte: O Imposto sobre o Valor Engadido.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Entregas de bens. 2. Prestacións de servizos. 3. Adquisicións intracomunitarias de bens e importacións. 4. Tipo de gravame, dedución-repercusión. 5. A xestión do imposto.

Quinta Parte: Obrigas formais nos principais impostos do sistema. Retencións, ingresos a conta e pagos fraccionados nos principais impostos do sistema.

1. Obrigas formais no IRPF.
2. Obrigas formais no IS.
3. Obrigas formais no IVE.
4. Deber de facturación no IVE.
5. Retencións, ingresos a conta e pagos fraccionados nos principais impostos do sistema.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	35	55	90
Seminario	15	30	45
Aprendizaxe-servizo	0	10	10
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2
Observación sistemática	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Aprendizaxe-servizo	Os alumnos poderán participar voluntariamente en actividades tutorizadas de aprendizaxe-servizo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Atenderanse e resolveranse dúbidas do alumnado respecto dos contidos, actividades e/ou exercicios que foran propostos para adquirir as competencias perseguidas. As sesións de *tutorización poderán realizarse por medios *telemáticos (correo electrónico ou videoconferencia) baixo a modalidade de concertación previa.
Seminario	Atenderanse e resolveranse dúbidas do alumnado respecto dos contidos, actividades e/ou exercicios que foran propostos para adquirir as competencias perseguidas. As sesións de *tutorización poderán realizarse por medios *telemáticos (correo electrónico ou videoconferencia) baixo a modalidade de concertación previa.
Aprendizaxe-servizo	Os alumnos que opten por este sistema contarán coa implicación do profesorado para alcanzar con éxito o obxectivo proposto.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas obxectivas	O alumno que siga o sistema de avaliación continua será avaliado segundo os seguintes criterios: 1o) Presentación dun traballo sobre un tema específico da primeira parte da materia, realizarase a mediados do cuadrimestre (30%). , 2º) Proba tipo test, realizarase ao final do cuadrimestre (30%), 3º) Asistencia regular, participación activa nas clases e actividades organizadas pola Área de Dereito Financeiro e Tributario (40%). Para os efectos de poder realizar esta última avaliación, controlarase a asistencia a clase e a participación activa. Ambas probas representan o 60% da súa cualificación. Alumnado de avaliación global: a súa cualificación estará composta polo 100% da nota obtida nun exame final escrito, que será distinta á realizada polo alumnado de avaliación continua. No exame de avaliación global avaliaranse todas as competencias.	60	

Observación sistemática	O profesorado, a través das diferentes actividades que propoña ao alumnado que se someta a avaliación continua (casos prácticos, exposición oral dun tema ou sentenza, presentación escrita dun traballo, tarefa colaborativa na aula, etc.), valorará a participación activa e calidade das intervencións deste tanto nas clases maxistras como, sobre todo, nos seminarios. A participación activa e de calidade do alumnado que se somete á avaliación continua representará o 40% da súa cualificación final. Ademais, o alumnado que voluntariamente participe en actividades de aprendizaxe-servizo, no marco da avaliación continua, será avaliado a través dun ditame da actividade entregado antes da realización da proba final cunha calificación que se integrará dentro do 40% da nota reservada á asistencia e á participación.	40
-------------------------	---	----

Outros comentarios sobre a Avaliación

O temario que aparece no apartado de contidos constitúe unha versión resumida das leccións que se examinarán.

De forma oportuna, ao comezo do curso, facilitarase ao alumnado un programa máis detallado cos epígrafes que compoñen cada lección.

1.- Segundo o establecido no Regulamento de avaliación, cualificación e calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do alumnado (aprobado polo Claustro da Universidade de Vigo o 18 de abril de 2023), o/a alumno/a deberá manifestar a súa intención de non beneficiarse do sistema de avaliación continua segundo o procedemento e na data que establezan os órganos competentes do Centro. No caso de que o Centro non determine unha data concreta, indícarao ó profesorado o primeiro día de clase.

2.- O alumno que siga o sistema de avaliación continua será avaliado segundo os seguintes criterios: 1o) Presentación dun traballo sobre un tema específico da primeira parte da materia, realizarase a mediados do cuadrimestre (30%). , 2º) Proba tipo test, realizarase ao final do cuadrimestre (30%), 3º) Asistencia regular, participación activa nas clases e actividades organizadas pola Área de Dereito Financeiro e Tributario (40%). Para os efectos de poder realizar esta última avaliación, controlarase a asistencia a clase e a participación activa.

3.- Alumnado de avaliación global: a súa cualificación estará constituída polo 100% da nota obtida na proba escrita, que será diferente da que cursen os alumnos de avaliación continua. No exame de avaliación global avalíaranse todas as competencias.

4.- O exame final realizarase na data, lugar e hora especificados no calendario oficial aprobado para o efecto pola Xunta de Facultade para o curso 2024/2025.

A nota do exame final será a suma das cualificacións obtidas segundo os criterios e porcentaxes previamente establecidos:

-Os alumnos que sigan a avaliación continua terán que superar as probas parciais cunha nota mínima de 5 sobre 10, e en caso contrario deberán examinarse na primeira ou segunda oportunidade da materia non superada, e na/s parte/s non superada/s deberá acadar a nota mínima de 5 sobre 10. Á nota ponderada de ambas as probas sumarase á cualificación obtida pola asistencia, participación na clase e nas actividades organizadas pola Área de Dereito Financeiro e Tributario.

De non superar as dúas probas parciais coa nota mínima de 5 sobre 10, a materia entenderase non superada e a acta reflectirá unicamente a cualificación obtida pola asistencia, a participación activa nas clases e as actividades organizadas pola área de Dereito Financeiro.

Así mesmo, os alumnos que superen as dúas probas parciais de avaliación continua realizadas durante o cuadrimestre poderán presentarse aos exames de primeira e segunda oportunidade para elevar a súa nota.

-Alumnado con avaliación global: a súa cualificación estará constituída polo 100% do exame final, sendo diferente á realizada polo alumnado de avaliación continua.

AVISO ESPECÍFICO PARA O ALUMNADO QUE ASISTA Á CONVOCATORIA DE FIN DE GRAO:

No exame de Fin de Curso, a nota final estará composta polo 100% da nota obtida na proba escrita.

O exame de Fin de Curso realizarase na data, lugar e hora especificados no calendario oficial aprobado para o efecto pola Xunta de Facultade.

ADVERTENCIA ESPECÍFICA PARA O ALUMNADO QUE SOLICITE SER XULGADO (SÓ PARA O ALUMNADO QUE ESTÁ EN 4ª MATRÍCULA E SEGUINTES):

O exame será exclusivamente escrito.

As datas e horarios das diferentes oportunidades de exame son os especificados no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2024/2025.

Bibliografía. Fontes de información**Bibliografía Básica**

PÉREZ ROYO, F., **Derecho financiero y tributario. Parte General**, Aranzadi, última edición

MERINO JARA, I. (Dir.), **Derecho financiero y tributario Parte general. Lecciones adaptadas al EEES**, Tecnos, última edición

MARTÍN QUERALT, J.; LOZANO SERRANO, C.; TEJERIZO LÓPEZ, J.M.; y CASADO OLLERO, G., **Curso de Derecho financiero y tributario**, Tecnos, última edición

SIMÓN ACOSTA, E. Y OTROS, **CÓDIGO TRIBUTARIO**, Aranzadi, última edición

SIMÓN ACOSTA, E et al, **Lo esencial de Derecho Financiero y Tributario**, Aranzadi, 2018

Bibliografía Complementaria

FERREIRO LAPATZA, J.J., **Instituciones de Derecho Financiero y Tributario**, 1ª ed., Marcial Pons, 2010 o posterior

PITA GRANDAL, A. M., **La prueba en el procedimiento de gestión tributaria**, Marcial Pons, 1998

PITA GRANDAL, A.Mª. (Coordinadora), **Textos y casos prácticos de Derecho Financiero y Tributario**, 2ª ed., Tórculo, 2001

FERNÁNDEZ LÓPEZ, R. I., **Comprobación de Hechos por la Inspección de los Tributos**, Marcial Pons, 1998

RUIZ HIDALGO, C., **La responsabilidad tributaria en el alzamiento de bienes**, Marcial Pons, 2009

ANEIROS PEREIRA, J., **Las sanciones tributarias**, Marcial Pons, 2005

MULEIRO PARADA, L. M., **La determinación objetiva: IRPF e IVA**, Marcial Pons, 2009

SIOTA ÁLVAREZ, M., **Analogía e interpretación en el Derecho tributario**, Marcial Pons, 2010

RAMOS PRIETO, J., **Erosión de la base imponible y traslado de beneficios: estudios sobre el Plan BEPS de la OCDE**, Aranzadi, 2016

SESMA SANCHEZ, B., **La nulidad de las liquidaciones tributarias**, Aranzadi, 2017

FERNÁNDEZ LÓPEZ, R. I., **La imprescriptibilidad de las deudas tributarias y la seguridad jurídica**, Marcial Pons, 2017

PITA GRANDAL, A.Mª. (dir.), **Estudios sobre la financiación de los puertos**, Marcial Pons, 2017

CUBERO TRUYO, A. (dir.), **Estudios sobre el decreto-ley como fuente del Derecho Financiero y Tributario**, Aranzadi, 2016

Recomendacións**Materias que continúan o temario**

Dereito financeiro e tributario II/V08G211V01702

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito financeiro e tributario I/V08G211V01504

Dereito financeiro e tributario II/V08G211V01702

DATOS IDENTIFICATIVOS**Auditoría laboral**

Materia	Auditoría laboral			
Código	V08G211V01909			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Suárez Porto, Vanessa María			
Profesorado	Suárez Porto, Vanessa María			
Correo-e	vsuarez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Materia centrada no estudo pormenorizado do análise da eficiencia, eficacia e coherencia das estratexias, procesos e técnicas da dirección de recursos humanos nas empresas			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Contidos

Tema

Auditoría Estratéxica da función empresarial de recursos humanos	1. Auditoría da Dirección estratéxica de recursos humanos
Auditoría dos procesos empresariais de compensación de recursos humanos	1. As actividades empresariais de compensación de recursos humanos 2. Auditoría das actividades empresariais de compensación de recursos humanos
A auditoría na función empresarial de recursos humanos	1. Concepto de auditoría 2. A auditoría dentro das actividades da función de recursos humanos. 3. Tipoloxía da auditoría 4. Métodos de auditoría
Auditoría dos procesos empresariais de desenvolvemento de recursos humanos	1. As actividades empresariais de desenvolvemento de recursos humanos 2. Auditoría das actividades empresariais de desenvolvemento de recursos humanos

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Estudo de casos	7	15	22
Prácticas con apoio das TIC	3	6	9
Resolución de problemas de forma autónoma	0	8	8
Lección maxistral	35	30	65
Estudo previo	0	40	40
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Actividades introdutorias: Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.

Estudo de casos	Formulación, resolución, presentación e debate de exercicios/cuestións/problemas/casos prácticos por parte do alumno/a, de forma individual ou en grupo, baixo a proposta, guía e supervisión do profesor/a. O alumno/a debe desenvolver as solucións axeitadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos específicos e axeitados, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados.
Prácticas con apoio das TIC	Formulación, resolución, presentación e debate de exercicios de aplicación práctica de diversas técnicas por parte do alumno/a a través das TIC en aulas de informática, de forma individual ou en grupo, baixo a proposta, guía e supervisión do profesor/a.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa disciplina. O alumnado debe desenvolver de forma autónoma a análise e a resolución dos problemas e/ou exercicios polo que é preciso que o alumno traballe previamente o material explicado polo profesor/a.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Estudo previo	Traballo autónomo do alumno/a que consistirá na procura, lectura e traballo de documentación, preparación de propostas de resolución de problemas e/ou exercicios, así como na preparación de probas avaliáveis.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	Formulación, resolución, presentación e debate de exercicios/cuestións/problemas/casos prácticos por parte do alumno/a, de forma individual ou en grupo, baixo a proposta, guía e supervisión do profesor/a. O alumno/a debe desenvolver as solucións axeitadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos específicos e axeitados, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados.
Prácticas con apoio das TIC	Formulación, resolución, presentación e debate de exercicios de aplicación práctica de diversas técnicas por parte do alumno/a a través das TIC en aulas de informática, de forma individual ou en grupo, baixo a proposta, guía e supervisión do profesor/a.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Estudo de casos	Avaliarase a comprensión da materia, a aplicación de técnicas específicas idóneas, a argumentación, a capacidade de transmisión de contidos na realización de presentacións, resolución de problemas, casos e exercicios no tempo e condicións establecidos polo profesor/a. A aplicación desta técnica será presencial e se corresponde coas prácticas da materia.	25	
Prácticas con apoio das TIC	Avaliarase a comprensión da materia, a aplicación de técnicas específicas idóneas empregando as TICs, a argumentación, a capacidade de transmisión de contidos na realización de presentacións, resolución de problemas, casos e exercicios no tempo e condicións establecidos polo profesor/a. A aplicación desta técnica será presencial e se corresponde coas prácticas da materia.	15	
Resolución de problemas de forma autónoma	Avaliarase a resolución de casos prácticos realizados de forma individual.	10	
Exame de preguntas obxectivas	Avaliarase o contido da materia mediante cuestións teóricas e prácticas.	15	
Exame de preguntas obxectivas	Avaliarase o contido da materia mediante cuestións teóricas e prácticas.	15	
Exame de preguntas obxectivas	Avaliarase o contido da materia mediante cuestións teóricas e prácticas.	20	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Existen dous sistemas de avaliación excluíntes: 1) o sistema de avaliación continua e 2) o sistema de avaliación non continua.

En calquer caso a entrega de calquera práctica puntuable implica automaticamente a elección do sistema de avaliación continua.

1) SISTEMA DE AVALIACIÓN CONTINUA

A nota obtida polo alumno nas distintas actividades presenciais, a excepción da proba final, terá vixencia para as convocatorias ás que da dereito a matrícula de cada curso académico.

As actividades de avaliación continua só se poderán entregar nas datas e sesións establecidas; ademáis poderanse facer probas de avaliación continua o longo do cuadrimestre.

A concreción das actividades a realizar dependerá en gran medida do número de alumnos así como da dispoñibilidade de medios.

Os exames das convocatorias ordinarias e extraordinarias desta materia terán lugar na data, hora e lugar establecido polo Decanato da Facultade de Ciencias Xurídicas e do Traballo.

2) SISTEMA DE AVALIACIÓN NON CONTINUA

Os alumnos que elixan a avaliación non continua deben comunicar por escrito a súa elección nas tres primeiras semás do cuadrimestre académico no que se imparte a materia e cúa recepción debe ser confirmada polo profesor/a. Dado que deben posuír o mesmo nivel competencial que os alumnos de avaliación continua o seu proceso de avaliación consistirá nun examen final, a realizar nas datas establecidas polo decanato para as distintas convocatorias, que consistirá nunha prueba escrita de carácter teórico e práctico sobre os contidos tratados tanto nas clases teóricas como nas prácticas e que representará o 100% da nota final.

Os exames das convocatorias ordinarias e extraordinarias desta materia terán lugar na data, hora e lugar establecido polo Decanato da Facultade de Ciencias Xurídicas e do Traballo.

IIMPORTANTE: O calendario de exames publícase ó inicio do curso polo Decanato da Facultade de Ciencias Xurídicas e do Traballo, pero dito calendario pode ser modificado ao longo do curso por algún imprevisto. Consulten a páxina web da facultade, por se hai cambios.

RELACIÓN DE BOAS PRÁCTICAS:

1. Non está permitido facer uso de teléfonos móbiles, ordenadores portátiles, tablets ou similares nas sesións de traballo. Estes deben estar desconectados, agás autorización expresa do profesor/a.
2. Non está permitido comer nin beber (agás auga) na clase.
3. É imprescindible asistir ás sesións de aula co material necesario para o seu desenvolvemento.
4. O plaxio total ou parcial nas actividades entregadas levará a invalidación das mesmas.
5. Para a realización dos exames só se permite o uso de elementos de escritura e calculadora.
6. O alumno deberá presentarse ao exame debidamente identificado, co D.N.I, pasaporte ou carné de conducir, non sendo válido outro documento.
7. Tódolos exames e probas puntuables deberán ser entregados a súa finalización e baixo ningún concepto poderán ser sacados fora da aula.
8. A revisión de exames terá lugar só no horario e lugar establecido polo profesor/a.

No caso de incumprimento das normas anteriores, o profesor/a poderá adoptalas medidas que estime oportunas.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

NEVADO PEÑA, D., **Control de la Gestión Social: La auditoria de los Recursos Humanos**, Universidad de Castilla-La Mancha, 1999

FUENTES GARCIA, F.J., **Introducción a la auditoria sociolaboral**, AVICAM, 2015

BAS; E.; CALVO, R. y GARCIA, M., **Auditoria Sociolaboral**, Asociación Española de Auditores sociolaborales, 2015

SÁNCHEZ, J., **Fundamentos de auditoria de Recursos Humanos**, McGraw Hill, 2014

Bibliografía Complementaria

ALBIZU GALLASTEGUI, E. e LANDETA RODRÍGUEZ, J., **Dirección Estratégica de los Recursos Humanos**, 2ª ed, Pirámide, 2011

FITZ ENZ; J., **Cómo medir la gestión de los Recursos Humanos**, Deusto, 1997

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Organización da empresa/V08G211V01202

Recursos humanos I/V08G211V01405

Outros comentarios

Esta guía anticipa as liñas de actuación que se deben levar co alumno/a na materia e se concibe de forma flexible. En consecuencia pódense requerir reaxustes ou comentarios adicionais ó longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase, e/ou do grupo de destinatarios e/ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Neste caso aportarase ó alumnado a información e as pautas concertas que o profesor/a estime necesarias.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Emprego público				
Materia	Emprego público			
Código	V08G211V01910			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito público especial Dpto. Externo			
Coordinador/a	de Cominges Cáceres, Javier			
Profesorado	de Cominges Cáceres, Javier Dozo Mougán, Irene Menéndez Fernández-Kelly, José Antonio			
Correo-e	javiercominges@gmail.com			
Web				
Descrición xeral	Estudio do Emprego Público. As súas fontes, o acceso á función pública, os seus dereitos individuais e colectivos, ámbito de aplicación, contratación e extinción			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar e sintetizar información para construír argumentos e emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar e defender de forma oral e escrita asuntos o temas relacionados con su especialidade
B3	Capacidade para o aprendizaxe continuado e autónomo que permita a actualización de coñecementos en o exercicio de su actividade profesional
B4	Capacidade para o aprendizaxe continuo de novas tecnoloxías aplicables al exercicio profesional
B5	Capacidade para desenvolver su actividade profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
C28	Conocer las políticas de empleo y las organizaciones públicas encargadas de diseñar e implementar las políticas públicas de empleo
D1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadano e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
O alumno coñece e estuda o réxime xurídico do persoal ao servizo da Administración.	A2	B1	C28	D1
	A4	B2		D4
	A5	B3		D5
		B4		
		B5		

Contidos
Tema

Bloque 1. Fontes e clases de persoal ao servizo das Administracións Públicas. Acceso á función pública: requisitos, sistemas selectivos, órganos de selección e procedemento selectivo. Dereitos e deberes dos funcionarios públicos

Lección I. Fontes e clases de emprego público

- 1.- As fontes do Dereito do Emprego Público
- 2.- O Estatuto Básico do Empregado Público
- 3.- Lei 2/2015, do 29 de abril, do emprego público de Galicia
- 4.- Persoal con lexislación específica propia
- 5.- Normas específicas aplicables ás distintas Administracións públicas
- 6.- Concepto e clases de empregados públicos
  - a) Persoal funcionario de carreira
  - b) Persoal funcionario interino
  - c) Persoal laboral: fixo, indefinido e temporal
  - d) Persoal eventual
  - e) Persoal directivo profesional
  - f) Persoal estatutario dos servizos de saúde e persoal con lexislación específica

Lección II. O acceso á función pública, a organización e a carreira profesional

- 1.- Principios reitores
- 2.- Requisitos xerais
- 3.- Acceso ao emprego público de nacionais doutros Estados e funcionarios españois de Organismos Internacionais
- 4.- Persoas con discapacidade
- 5.- Órganos de selección e sistemas selectivos
- 6.- Adquisición da condición de funcionario de carreira
- 7.- Oferta de emprego público
- 8.- Relacións de postos de traballo (RPT)
- 9.- A provisión de postos de traballo por concurso e libre designación; o grao persoal; o cesamento no posto de traballo; outras formas de provisión de postos de traballo
- 10.- A mobilidade dos funcionarios públicos
- 11.- fraude contractual y su reparación

Lección III. Os dereitos individuais dos funcionarios públicos

- 1.- A promoción interna: clases, vertical e horizontal
- 2.- A retribución: concepto, soldo, trienios, pagas extraordinarias, complementos
- 3.- Indemnizacións por razón do servizo
- 4.- Xornada de traballo
- 5.- Os permisos
- 6.- Vacacións

Lección IV. Situacións administrativas

- 1.- Servizo activo
  - 2.- Servizos especiais
  - 3.- Servizo noutras Administracións Públicas
  4. Excedencia
  - 5.- Suspensión de funcións
  - 6.- Reingreso o servizo activo
  - 7.- Situacións do persoal laboral
-

Bloque 2. A contratación laboral na Administración Pública. A laboralización da función pública. Os contratos laborais das Administracións Públicas. Relacións colectivas entre funcionarios e laborais

Lección V. Ámbito de aplicación do EBEP ao persoal laboral
 1.- Criterios para determinar as funcións correspondentes ao persoal laboral
 2.- A selección do persoal laboral das Administracións Públicas. Procesos de selección

Lección VI. A contratación laboral na Administración Pública
 1.- Clases de persoal laboral
 2.- Modalidades de contratación
 3.- Determinación legal dos postos de traballo reservados os funcionarios públicos e a contratación laboral nas Administracións públicas

Lección VII. A laboralización da función pública
 1.- Dereitos e deberes do persoal laboral.
 2.- Promoción profesional.
 3.- Réxime retributivo.
 4.- Xornada, permisos e vacacións.
 5.- Deberes dos empregados públicos laborais.

Lección VIII. A extinción do contrato de traballo
 1.- Despedimento disciplinario.
 2.- Despedimento fundado en causas económicas, técnicas, organizativas ou de produción.
 3.- Outras causas de extinción.

Lección IX. Relacións colectivas entre funcionarios e laborais.
 1.- A liberdade sindical e a negociación colectiva dos empregados públicos.
 2.- Participación e representación dos empregados públicos
 3.- O dereito de reunión e asemblea
 4.- Conflictos colectivos de traballo
 5.- A folga
 6.- Igualdade, protocolos de denuncia.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos	15	10	25
Lección maxistral	36	0	36
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	34	36
Exame de preguntas obxectivas	2	20	22
Observación sistemática	0	16	16

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos	Formulación e resolución de casos prácticos ao fin de levar á práctica os contidos teóricos da materia. A tal efecto, o docente proporá ao alumnado a resolución de feitos, supostos, casos, sentenzas, etc, coa finalidade de coñecerlos, interpretalos, resolvelos, así como reflexionar sobre os mesmos, contrastar datos, completar os seus coñecementos e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos da materia obxecto de estudo, as súas bases teóricas e directrices principais, contidos que deberán ser estudados polo alumnado e que serán obxecto de avaliación.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Entrevistas, conversacións e aclaración de dúbidas que o docente mantén co seu alumnado para asesoramento e desenvolvemento das distintas actividades na que se estrutura a materia e do proceso de aprendizaxe
Estudo de casos	Entrevistas, conversacións e aclaración de dúbidas que o docente mantén co seu alumnado para asesoramento e desenvolvemento das distintas actividades na que se estrutura a materia e do proceso de aprendizaxe

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas de desenvolvemento	Os contidos teóricos da materia serán avaliados nunha proba/exame final. Trátase dunha proba teórica e escrita, que incluírá entre 4 e 7 preguntas de desenvolvemento sobre os distintos epígrafes ou subepígrafes do programa. O alumnado deberá demostrar a adquisición de coñecementos teóricos e prácticos da materia en respostas de extensión intermedia. A cualificación obtida nesta proba suporá o 40% da nota final. Non obstante, para poder ser avaliado polo sistema de avaliación continua, é preciso acadar como mínimo un 4 sobre 10 nesta proba.	40 A2 B1 A4 B2 A5 B5
Exame de preguntas obxectivas	Durante o cuadrimestre realizaranse 2 probas tipo test/cuestionarios sobre unha parte dos contidos teóricos da materia. A cualificación obtida en cada test suporá un 20% da nota final. En ningún caso a superación destes cuestionarios liberará de materia de cara á realización do exame final. As datas de celebración de cada test/cuestionario serán fixadas polo docente no cronograma da materia.	40 A2 B1 A4 B2 A5 B5
Observación sistemática	Avaliación continua das clases teóricas e prácticas. A asistencia, participación e intervención nas clases teóricas e prácticas, a preparación dos supostos prácticos ou das sesións teóricas, cando así proceda, a realización de cuestionarios na plataforma faitic, a asistencia a actividades formativas organizadas pola área de Dereito do Traballo e, en xeral, calquera actividade desenvolvida polo alumnado á marxe das probas obxectivas parciais e finais, serán avaliados polo docente durante todo o cuadrimestre, tendo un valor sobre a cualificación final do 20%.	20 B1 C28 B2 B5

Outros comentarios sobre a Avaliación

CONVOCATORIA COMÚN MAIO/XUÑO (sistema de avaliación continua/sistema de avaliación final).

DATA EXAMEN: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web da facultade.

a) Avaliación continua. Ao comezo do curso, o alumnado deberá manifestar a súa vontade de someterse ao sistema de avaliación continua. Para poder optar por este sistema, deberá acreditar asistencia ao 80 % das clases teóricas e prácticas, sen que, salvo casos excepcionais -ej. enfermidades de longa duración verificadas con informe médico-, se permita xustificar a ausencia. En caso contrario, sempre poderá acollerse ao sistema de avaliación final.

EN TODO CASO, PARA QUE A CUALIFICACIÓN FINAL OBTIDA NA AVALIACIÓN DA OSERVACIÓN SISTEMÁTICA E NAS PROBAS TIPO TEST - EXAME PREGUNTAS OBXECTIVAS- POIDA SUMARSE Á CUALIFICACIÓN OBTIDA NO EXAME DE PREGUNTAS DE DESENVOLVEMENTO, DEBERÁ ALCANZARSE UNHA NOTA MÍNIMA DE 4 SOBRE 10 NESTA ÚITMA PROBA. DE NON OBTERSE UN 4, A CUALIFICACIÓN OBTIDA NA AVALIACIÓN CONTINUA NON SE TERÁ EN CONTA, AÍNDA QUE PODERÁ CONSERVARSE PARA A CONVOCATORIA DE XULLO, NA QUE SE APLICARÁ A MESMA REGRA.

b) Avaliación final. O estudantado que non se acollan ao sistema de avaliación continua ou que renuncie, será avaliado nun exame final. Trátase dunha proba escrita, de carácter teórico e práctico, sobre todos os contidos da materia e representará o 100% da nota final, computando o 70 % a parte teórica e o 30 % a parte práctica.

CONVOCATORIA ORDINARIA XUÑO/XULLO (2ª oportunidade):

DATA EXAME :aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web da facultade

Se o alumnado non superase a materia na convocatoria ordinaria do mes de xuño, a nota obtida na avaliación continua desenvolvida durante o curso conservarase para a convocatoria do mes de xuño-xullo (2ª oportunidade). Porén, se non superase a materia nas dúas citadas convocatorias do curso académico, o alumando tería que someterse a un novo proceso de avaliación continua, agás que opte pola avaliación final teórica e práctica.

CONVOCATORIA
FIN DE CARREIRA:

DATA DE EXAME: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web da Facultade.

Na convocatoria fin de carreira o estudantado será avaliado nun único exame escrito, de carácter teórico e práctico e que representará o 100% da nota final (70 % parte teórica e 30 % parte práctica).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

MONEREO PÉREZ, J.L y otros, **Manual de empleo público**, Última edición, Comares, último

AA.VV (Coord. MONEREO PÉREZ, J.L), **Manual de Derecho Administrativo Laboral**, Última edición, Tecnos, último

PALOMAR OLMEDA, A, **Derecho de la Función Pública: régimen jurídico de los funcionarios públicos**, Última edición, Dykinson, último

ROCA FERNÁNDEZ-CASTANYS, M.L y otros, **Manual básico de Derecho del empleo público**, Última edición, Tecnos, último

SÁNCHEZ MORÓN, M, **Derecho de la Función Pública**, Última edición, Tecnos, último

---

Recomendaciones

DATOS IDENTIFICATIVOS**Técnicas de negociación colectiva**

Materia	Técnicas de negociación colectiva			
Código	V08G211V01911			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale OP	Curso 4	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito público especial			
Coordinador/a	Airas Cotovad, Xurxo Anxo			
Profesorado	Airas Cotovad, Xurxo Anxo Martínez Fernández, Rafael			
Correo-e	xurxoairas@hotmail.com			
Web	http://http://fccxxt.webs.uvigo.es/es/			
Descrición xeral	Nesta materia o alumno/a coñecerá os coñecementos básicos da estrutura e proceso da negociación colectiva, as partes que participan no proceso negociador, os estilos, ferramentas de negociación, a importancia dos aspectos formais e a necesidade de cuantificar as propostas e acordos.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia Resultados de Formación e Aprendizaxe

Contidos

Tema	
Tema 1.- Definición de Negociación no marco da Negociación Colectiva. Tipos e Características.	1.1 Definición de Negociación. Consideracións Previas. 1.2. Tipos de Negociación. 1.3 Estilos de Negociación.
Tema 2.- As partes da Negociación Colectiva.	2.1. A representación dos traballadores e o seu procedemento de elección 2.2. A representación patronal 2.3. Os diferentes axentes da negociación. A comunicación no proceso.
Tema 3.- As materias da Negociación Colectiva.	3.1. Contido Obrigatorio. 3.2. Contido non obrigatorio. 3.3. Procedementos de interpretación e resolución de conflitos.
Tema 4.- O proceso de negociación.	4.1. Etapas da negociación colectiva. 4.2. Aspectos formais a ter en conta. 4.3. A comunicación verbal e non verbal durante a negociación. A intelixencia emocional no proceso negociador. 4.4. Conflictividade. Conflito e folga. Os mecanismos de solución extraxudicial de conflitos
Tema 5.- O peche da Negociación.	5.1. A redacción dos acordos, a interpretación dos conceptos. 5.2. A valoración económica dos acordos. 5.3. A presentación do acordo e a comunicación externa. Gañadores e Vencidos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos	13.5	10	23.5
Lección maxistral	34	0	34
Exame de preguntas de desenvolvemento	18	26	44
Exame de preguntas obxectivas	20	26	46
Observación sistemática	1	1	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos	Formulación e resolución de casos prácticos ao fin de levar á práctica os contidos teóricos da materia. A tal efecto, o docente proporá ao alumnado a resolución de feitos, supostos, casos, sentenzas, *etc, coa finalidade de coñecelos, interpretalos, resolvelos, así como reflexionar sobre os mesmos, contrastar datos, completar os seus coñecementos e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos da materia obxecto de estudo, as súas bases teóricas e directrices principais, contidos que deberán ser estudados polo alumnado e que serán obxecto de avaliación.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Entrevistas, conversacións e aclaración de dúbidas que o docente mantén co seu alumnado para asesoramento e desenvolvemento das distintas actividades na que se estrutura a materia e do proceso de aprendizaxe
Estudo de casos	Entrevistas, conversacións e aclaración de dúbidas que o docente mantén co seu alumnado para asesoramento e desenvolvemento das distintas actividades na que se estrutura a materia e do proceso de aprendizaxe

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas de desenvolvemento	Os contidos teóricos da materia serán avaliados nunha proba/examen final. Trátase dunha proba teórica e escrita, que incluíra entre 4 e 7 preguntas de desenvolvemento -breve ou medio- sobre os distintos epígrafes ou subepígrafes do programa. O alumnado deberá demostrar a adquisición de coñecementos teóricos da materia en respostas de extensión intermedia. A cualificación obtida nesta proba suporá o 40 % da nota final. Non obstante, para poder ser avaliado polo sistema de avaliación continua, é preciso acadar como mínimo un 4 sobre 10 nesta proba.	40	
Exame de preguntas obxectivas	Durante o cuatrimestre realizaranse 2 probas tipo test/cuestionarios sobre unha parte dos contidos teóricos da materia. A cualificación obtida en cada test suporá un 20% da nota final. En ningún caso a superación destes cuestionarios liberará de materia de cara á realización do exame final. As datas de celebración de cada test/cuestionario serán fixadas polo docente no cronograma da materia.	40	
Observación sistemática	Avaliación continua das clases teóricas e prácticas. As actividades concretas obxecto de avaliación serán especificadas e explicadas polo docente responsable o primeiro día da clase.	20	

Outros comentarios sobre a Avaliación

CONVOCATORIA ORDINARIA MAIO-XUÑO (Sistema de avaliación continua/sistema avaliación final).

DATA EXAMEN: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web da Facultade

a) Avaliación continua. Para poder optar ao sistema de avaliación continua, o alumnado deberá acreditar asistencia a un 80

% das clases teóricas e prácticas, sen que, salvo casos excepcionais -ej. enfermidades de longa duración verificadas con informe médico-, se permita xustificar a ausencia.

En caso contrario, sempre poderá acollerse ao sistema de avaliación final.

EN TODO CASO, PARA QUE A CUALIFICACIÓN OBTIDA NA AVALIACIÓN DA OBSERVACIÓN SISTEMÁTICA E NAS PROBAS TIPO TEST-EXAME PREGUNTAS OBTIVAS- POIDA SUMARSE Á CUALIFICACIÓN OBTIDA NO EXAME DE PREGUNTAS DE DESENVOLVEMENTO, DEBERÁ ALCANZARSE UNHA NOTA MÍNIMA DE 4 SOBRE 10 NESTA ÚLTIMA PROBA. DE NON OBTERSE UN 4, A CUALIFICACIÓN OBTIDA NA AVALIACIÓN CONTINUA NON SE TERÁ EN CONTA, PODENDO CONSERVARSE PARA A CONVOCATORIA DE XULLO, NA QUE SE APLICARÁ A MESMA REGRA.

b) Avaliación final. O estudantado que non se acolla ao sistema de avaliación continua ou que renuncie, será avaliado nun examen final. Trátase dunha proba escrita, de carácter teórico e de carácter práctico, sobre todos os contidos da materia e representará o 100% da nota final, computando o 70% a parte teórica e o 30% a parte práctica).

CONVOCATORIA ORDINARIA XUÑO/XULLO (2ª oportunidade)

DATA EXAME: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web da Facultade Se o alumnado non superase a materia na convocatoria ordinaria do mes de xaneiro, a nota obtida na avaliación continua desenvolvida durante o curso conservase para a convocatoria do mes de xuño-xullo (2ª oportunidade). Porén, se non superase a materia nas dúas citadas convocatorias do curso académico, o alumnado terá que someterse a un novo proceso de avaliación continua, agás que opte pola avaliación final teórica e práctica.

CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA:

DATA EXAME: aprobada na Xunta de Facultade e publicada na web da Facultade Na convocatoria

FIN DE CARREIRA o alumno será avaliado nun único examen escrito, de carácter teórico e práctico que representará o 100 % da nota final (70% parte teórica e 30% parte práctica)

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Ovejero Bernal, A., **Técnicas de Negociación**, McGraw- Hill, 2004

Mundate Jaca, L y Medina Díaz, F.J., **Gestión del conflicto, negociación y mediación**, Pirámide, 2007

Pease, A., **El arte de negociar y persuadir**, Amat, 2011

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Dereito do traballo I/V08G211V01302

Dereito do traballo II/V08G211V01403

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Investigación cualitativa aplicada ás relacións laborais/V08G211V01907

Políticas sociolaborais/V08G211V01905

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Recursos humanos I/V08G211V01405

Dirección estratéxica de empresas/V08G211V01906

Recursos humanos II/V08G211V01503

DATOS IDENTIFICATIVOS**Igualdade e mercado de traballo**

Materia	Igualdade e mercado de traballo			
Código	V08G211V01912			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego Outros			
Departamento	Dereito público especial Dpto. Externo			
Coordinador/a	Megías Bas, Antonio			
Profesorado	Dozo Mougán, Irene Fernández Docampo, María Belén Megías Bas, Antonio			
Correo-e	antonio.megias@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Coñecemento do principio de igualdade e a súa aplicación práctica ao mercado de traballo			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.			
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.			
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional			
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional			
B4	Capacidade para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional			
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional			
C7	Conocer el marco normativo regulador de las relaciones laborales y capacidad de asesoramiento laboral			
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética y con responsabilidade social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad			

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer o marco normativo regulador das relacións laborais e capacidade de asesoramento laboral.	A2	B1	C7	D4
	A3	B3		
	A5	B4		
		B5		

Contidos

Tema				
Tema 1. Igualdade e non discriminación. Antecedentes e delimitación.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Principio *antidiscriminatorio: evolución histórica 2. Leis de igualdade clásicas e modernas. 3. As dimensións da igualdade como valor, principio e dereito. Igualdade formal e igualdade material. Da igualdade de trato á igualdade de oportunidades. 4. Prohibición xeral de discriminación. Discriminacións directas e indirectas. 5. Accións positivas e discriminación inversa. 			

Tema 2.- Marco xurídico. As causas de discriminación	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fontes: internacionais, europeas e internas. 2. Exposición xeral das causas de discriminación e a súa regulación interna. Especial referencia á Lei 15/2002.
Tema 3. A igualdade por razón de xénero e mercado de traballo	<ol style="list-style-type: none"> 1. No acceso ao emprego e na formación e promoción profesional. 2. Nas condicións de traballo. 3. A retribución e beneficios sociais. Brecha salarial. 4. Garantías de estabilidade fronte a extincións discriminatorias. 5. Nos dereitos de conciliación da vida familiar e laboral. 6. Maternidade e saúde ocupacional.
Tema 4: Discriminación por orixe racial e Discriminación por relixión e conviccións	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aproximación conceptual. 2. Normativa: internacional, europea e interna. 3. Análise da doutrina xudicial. 4. A regulación xurídica do feito relixioso. 5. Normativa: internacional, europea e interna. 6. Análise de doutrina xudicial.
Tema 5. Discriminación por idade.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Concepto. 2. Normativa: internacional, europea e interna. 3. Xurisprudencia do Tribunal de Xustiza da Unión Europea. 4. Xurisprudencia constitucional. 5. A discriminación por idade na dinámica da relación laboral.
Tema 6. Discriminación por discapacidade	<ol style="list-style-type: none"> 1. Concepto e ámbito *aplicativo. 2. Fontes normativas da prohibición de discriminación. 3. Os principios da lei. 4. Os dereitos das persoas con discapacidade. Especial referencia ao dereito do Traballo. 5. Medidas de fomento e de defensa.
Tema 7. Discriminación por orientación sexual e identidade de xénero	<ol style="list-style-type: none"> 1. Concepto e ámbito de aplicación. 2. Normativa. 3. Discriminación por orientación sexual. 4. Discriminación por identidade de xénero.
Tema 8. Outras causas de discriminación	<ol style="list-style-type: none"> 1. Causas de discriminación: ¿*numerus *clausus ou *numerus *apertus? 2. Discriminación por condición ou clase social. 3. Discriminación por estado civil. 4. Discriminación por parentesco.
Tema 9. O acoso e as súas distincións manifestacións	<ol style="list-style-type: none"> 1. Concepto de acoso discriminatorio 2. Acoso por razón de sexo 3. Acoso por razón de xénero 4. Acoso por razón de orientación sexual e identidade de xénero. 5. Outras manifestacións do acoso discriminatorio 6. O deber empresarial de protección fronte ao acoso. 7. Protección contra casos discriminatorios
Tema 10. Fenómenos discriminatorios complexos	<ol style="list-style-type: none"> 1. A discriminación múltiple e *interseccional. 2. Extensións subxectivas da tutela *antidiscriminatoria: discriminación por asociación; discriminación por aparencia e a súa distinción co *aspectismo; discriminación por erro; e, *codiscriminación
Tema 11. Os instrumentos de acción colectiva e plans de igualdade	<ol style="list-style-type: none"> 1. A tutela da igualdade na negociación colectiva 2. Medidas de igualdade *versus plans de igualdade. O procedemento para a elaboración do plan de igualdade. A estrutura e contido dos plans de igualdade entre homes e mulleres 3. Boas prácticas en materia de igualdade nos convenios colectivos

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	36	36	72
Estudo de casos	15	15	30
Exame de preguntas obxectivas	1	10	11
Exame de preguntas obxectivas	1	10	11
Presentación	5	15	20
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	5	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
-----------------	---

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	Atenderanse todas as dúbidas que teñan as alumnas/os.
Lección maxistral	Atenderanse todas as dúbidas que teñan as alumnas/os.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas obxectivas	TEST 1. Neste apartado valóranse os coñecementos do alumnado a través dunha proba tipo test, de 3 puntos. A superación deste cuestionario con 1,5 puntos, liberará de materia da parte do temario examinado. Podendo continuar co sistema de avaliación continua. Esta proba celebrarase o día sinalado no cronograma da materia.	30	A2 B5 C7 D4
Exame de preguntas obxectivas	TEST 2. Neste apartado valóranse os coñecementos do alumnado a través doutra proba tipo test, de 3 puntos, do resto do temario. A data de celebración será fixada pola Facultade no calendario oficial de exames do Centro.	30	B4 C7 B5
Presentación	O alumnado, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc.	30	A2 B5 C7 D4 A3 A5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Neste apartado valórase a resolución de problemas prácticos mediante a realización dun exame práctico. Esta proba celebrarase o día sinalado no cronograma da materia. Terá un valor de 1 punto.	10	B1 C7 B3 B4

Outros comentarios sobre a Avaliación

CONVOCATORIA ORDINARIA (Sistema de avaliación continua/sistema avaliación final).

DATA EXAME: aprobada na Xunta de Facultade e publicada nweb da Facultade.

a) Avaliación continua. Para poder optar ao sistema de avaliación continua, o alumnado deberá acreditar asistencia a un 80 % das clases teóricas e prácticas, sen que, salvo casos excepcionais -enfermidadesde longa duración verificadas con informe médico-, permítase xustificar a ausencia.

EN TODO CASO, PARA PODER SEGUIR A AVALIACIÓN CONTINUA, É NECESARIO OBTEN UN 5 SOBRE 10 NO TEST 1 E UN 4 SOBRE 10 NO RESTO DASPROBAS (TEST 2, EXAME PRÁCTICO E PRESENTACIÓN) EN CASO CONTRARIO, SE TENDRÁ QUE ACUDIR Ao SISTEMA DE AVALIACIÓN FINAL.

É dicir:

SI SUSPÉNDESE O TEST 1, AUTOMATICAMENTE SE TENDRÁ QUE SEGUIR O SISTEMA DE AVALIACIÓN FINAL.

SI NON SE OBTÉN UN 4 SOBRE 10 NO EXAME PRÁCTICO, SE TENDRÁ QUE ACUDIR Ao SISTEMA DE AVALIACIÓN FINAL.

SI NON SE OBTÉN UN 4 SOBRE 10 NA PRESENTACIÓN, SE TENDRÁ QUE ACUDIR Ao SISTEMA DE AVALIACIÓN FINAL.

SI NON SE OBTÉN UN 4 SOBRE 10 NO TEST 2 NA PRIMEIRA CONVOCATORIA, NA CONVOCATORIA DE XULLO SÓ SE ACUDIRÁ CON ESTA PARTE, GARDANDO O RESTO DAS NOTAS OBTIDAS.

b) Avaliación final. En caso contrario, sempre podrá acollerse ao sistema de avaliación final, que consistirá nun exame tipo test de toda a materia, que supondrá o 70% da nota, e un exame práctico, cun valor de 30% da nota final.

Na convocatoria FIN DE CARREIRA o alumnado será avaliado nun exame tipo test de toda a materia, que supondrá o 70% da nota, e un exame práctico, cun valor de 30% da nota final.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

AAVV. José Fernando Lousada Arochena (Coordinador), **Igualdad y diversidad en las relaciones laborales**, Tirant lo Blanch, 2022

Lousada Arochena, José Fernando, **El derecho fundamental a la igualdad efectiva de mujeres y hombres : fundamentos del derecho a la igualdad de género y, en especial, su aplicación en el Derecho del Trabajo y de la Seguridad Social**, Tirant Lo Blanch, 2014

Lousada Arochena, José Fernando (Coord.), **Curso de igualdad y diversidad en las relaciones laborales**, Tirant Lo Blanch, 2018

Memento Práctico Igualdad, Francis Lefebvre, 2019

Guía Rápida Plan de igualdad y registro retributivo: respuestas clave, Francis Lefebvre, 2021

Bibliografía Complementaria

Gemma Fabregat Monfort, **La Discriminación de género en el acceso al mercado de trabajo : la posibilidad de una nueva tutela a la luz de la Ley Orgánica 3/2007, de 22 de marzo, para la igualdad efectiva de mujeres y hombres**, Tirant Lo Blanch, 2008

Pérez Orozco, Amaia, **Subversión feminista de la economía**, Traficantes de Sueños, 2014

Recomendaciones

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Dereito do traballo I/V08G211V01302

Dereito do traballo II/V08G211V01403

Dereito da seguridade social II/V08G211V01501

Dereito sindical II/V08G211V01601

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito civil patrimonial				
Materia	Dereito civil patrimonial			
Código	V08G211V01913			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Martínez Hens, Elena			
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	(*)Materia que acerca al concepto de Derecho civil, la persona física y jurídica, las cosas y el patrimonio, así como los derechos subjetivos. Permite conocer instituciones jurídicas esenciales en el Derecho civil.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B1	Capacidad para buscar, analizar y sintetizar información para construir argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B4	Capacidad para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional
D1	Capacidad de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión
D2	Uso de lenguas extranjeras en las actividades de las diferentes asignaturas
D3	Capacidad para la toma de decisiones de forma autónoma e independente de liderazgo y capacidad para el trabajo cooperativo en equipo, como habilidades en las relaciones interpersonales que favorezcan la eficacia interpersonal
D4	Capacidad de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Trátase dunha materia de formación básica que achega ao concepto de dereito civil, a persoa física e a persoa xurídica, as cousas e o patrimonio así como dos dereitos subjetivos. Permite coñecer institucións xurídicas esenciais no dereito civil.	A2	B1	D1
	A3	B4	D2
	A4		D3
			D4
			D5

Contidos

Tema	
1.- Dereito de obrigacións.	O art. 1089 CC. A obrigación e as súas clases. O pago ou cumprimento. A liberación do deudor por medios equivalentes ao pago
2.- O incumplimento e a extinción de as obrigacións	O incumplimento e a extinción de as obrigacións: causas e efectos. Garantías de as obrigacións. Extinción de as obrigacións.
3.- O contrato	Elementos esenciais, naturais e accidentais. Efectos de o contrato. Ineficacia de o contrato. Interpretación de o contrato
4.- Contratos traslativos de o dominio.	A compraventa. A dobre venda. Compraventas especiais. A permuta. a donación.
5.- Contratos de arrendamento.	Arrendamento de cousas: arrendamentos urbanos. O leasing. Arrendamento de servizos e arrendamentos de obra.

6.- O contrato de sociedade. O contrato de fianza. Concepto. Carácter. Problemática.	
7.- O contrato de mandato. O contrato de préstamo. O contrato de depósito. O contrato de transacción. O arbitraje.	Concepto. Caracteres. Problemática.
8.- Dereitos reais	A propiedade: concepto, carácter, visión actual. Pluralidade de propietarios. Propiedade horizontal. Aprovechamiento por quendas de bens inmuebles. Propiedades especiais. O Rexistro de a Propiedade.
9.- Dereitos reais limitados.	A peza. A hipoteca inmobiliaria: constitución, clases e extensión.
10. Matrimonio, familia e sucesións.	Réxime económico matrimonial: Réxime primario. Capitulacións matrimoniais. Réxime de gananciais. Réxime de separación de bens. A sucesión mortis causa e as lexítimas

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	36	20	56
Estudo de casos	15	17	32
Debate	5	10	15
Exame de preguntas obxectivas	1	30	31
Estudo de casos	1	30	31

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición do profesor dos contidos sobor a materia obxecto de estudio, bases teóricas e/o directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten de desenvolver
Estudo de casos	Proba en a que o alumno/a debe analizar un feito, problema ou suceso real con a finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticarlo e adiestrarse en procedementos alternativos de solución.
Debate	

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Estudo de casos Entrevistas que o alumno mantén con o profesorado da materia para o asesoramente ou desenvolvemento das actividades da materia e do proceso de aprendizaxe

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Debate	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...	20	A2 A3 A4	B4	D1 D2 D3 D4 D5
Exame de preguntas obxectivas	Probas que evalúan o coñecemento que inclúe preguntas pechas con diferentes alternativas de resposta (verdadero/falso, elección múltiple, emparejamiento de elementos...). Os alumnos/as seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	40	A2 A3 A4	B4	
Estudo de casos	Proba en a que o alumno/a debe analizar un feito, problema ou suceso real con a finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticarlo e adiestrarse en procedementos alternativos de solución.	40	A2 A3 A4	B4	D1 D3 D4 D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Alumnos de avaliación continua: OBLIGATORIAMENTE, deberá realizarse o examen según o disposto en el cuadro anterior, cunha valoración do 40%. Respecto das prácticas, consistirán nun estudo de casos. A calificación das mesmas supondrá un máximo dun 40% da nota final. Debérase obter, para poder compensar unha parte coa outra, como mínimo un 3 sobre 10 nos casos e un 4 sobre 10 na parte teórica. Asemesmo, durante o curso realizaránse un debate sobre os contidos da materia na que se valorará a participación, cunha valoración será do 20%.

Por outra banda, propoñeráse a realización dun traballo individual ou en grupo que, en caso de valoración positiva, ÚNICAMENTE SERÁ TIDO EN CONTA PARA A MELLORA DA CALIFICACIÓN. EN NINGÚN CASO, A RELIZACIÓN DO

TRABALLO SUPONDRÁ QUE SEA SUSTITUIDO POLA REALIZACIÓN DO EXAME.

Alumnos de avaliación non continua: poderán obter o 100% da calificación mediante a realización dun exámen de preguntas obxectivas e a realización dun caso práctico/estudo de casos. Debérase obter, para poder compensar unha parte coa outra, como mínimo un 3 sobre 10 nos casos e un 4 sobre 10 na parte teórica.

EN NINGÚN CASO, A RELIZACIÓN DO TRABALLO SUPONDRÁ QUE SEA SUSTITUIDO POLA REALIZACIÓN DO EXAME. Alumnos con necesidades especiais: aplicarase o protocolo acordado coa oficina correspondente.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Rosillo Fairén, Alejandro, **Derecho civil patrimonial selección de casos prácticos. Obligaciones y contratos, reales e inmobiliario registral**, 2ª, Editorial Dykinson, 2017

Lasarte Álvarez, Carlos, **Curso de derecho civil patrimonial: introducción al derecho**, 23, Tecnos, última edición

ARIJA/BERGEL/CRESPO/MARTÍN/MATO/SANTOS., **Lecciones de Derecho Civil patrimonial**, Tecnos, 2017

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prácticas en empresas**

Materia	Prácticas en empresas			
Código	V08G211V01981			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale OP	Curso 4	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Farto Piay, Tomás			
Profesorado	Farto Piay, Tomás			
Correo-e	tfarto@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia optativa "práctica externas" ten como obxectivo aplicar os coñecementos teóricos adquiridos no Grao en RRLL e RRHH á práctica.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
B4	Capacidade para el aprendizaje continuo de nuevas tecnologías aplicables al ejercicio profesional
C7	Conocer el marco normativo regulador de las relaciones laborales y capacidad de asesoramiento laboral
D1	Capacidade de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión
D2	Uso de lenguas extranjeras en las actividades de las diferentes asignaturas
D3	Capacidade para la toma de decisiones de forma autónoma e independente de liderazgo y capacidade para el trabajo cooperativo en equipo, como habilidades en las relaciones interpersonales que favorezcan la eficacia interpersonal
D4	Capacidade de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Aplicar os coñecementos teóricos do Grado á práctica	A1	B1	C7	D1
	A2	B2		D2
	A3	B3		D3
	A4	B4		D4
	A5			D5

Contidos

Tema

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas de forma autónoma	0	9	9
Prácticum, Practicas externas e clínicas	135	0	135

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas de forma autónoma	Resolución de problemas e elaboración polo/a alumno/a das memorias previstas na normativa de prácticas externas da Facultade de Ciencias Xurídicas e do Traballo
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Realización da práctica externa na empresa ou institución pública asignada ao estudante de conformidade coa normativa de prácticas externas do grado en Dereito da Facultade de Ciencias Xurídicas e do Traballo da Universidade de Vigo

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Atención personalizada polo/a titor/a externo/a e académico/a
Resolución de problemas de forma autónoma	Atención e resolución de dúbidas, durante a fase de elaboración de memorias, polo titor/a académico/a

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Resolución de problemas de forma autónoma	Elaboración e presentación do informe de prácticas externas polo alumnado (4 sobre 10); e calificación do titor/a académica en atención a valoración xeral (1 sobre 10)	50	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4	C7
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Informe realizado polo titor da entidade na que o estudante realice as prácticas.	50	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4	C7

Outros comentarios sobre a Avaliación

1.- Avaliaranse as competencias e aspectos non superados na primeira convocatoria

2.- A avaliación das prácticas levarase a cabo polo titor/a académico/a asignado ao alumnado. O devadito titor académico/a elaborará un Informe de Valoración Final no que determinará a cualificación final, tendo en conta que para poder superar a materia, é necesario non faltar inxustificadamente a máis dun 10% das horas que conforman a práctica, así como entregar ao titor/a académico/a no prazo de quince días naturais a contar desde o día en que conclúen as prácticas, o Informe de Prácticas Externas, axustándose ao modelo incorporado ao Anexo I da presente normativa.

3.- A calificación, sobre 10 puntos, será o resultado da suma dos seguintes elementos:

- o 50% da calificación, sobre 10 puntos, que figure no Informe de Seguimento emitido polo titor/a da entidade externa.
- o 40% da calificación, sobre 10 puntos, que o titor/a académico outorgue ao informe de prácticas externas externas entregada polo alumnado.
- o 10% restante da calificación, sobre 10 puntos, atribuirase polo titor académico en atención a valoración global que realice do conxunto da actividade desenvolvida polo alumno/a. En particular, deberá tomar en consideración o nivel de cumprimento global durante todo o período de prácticas.

Bibliografía. Fontes de información**Bibliografía Básica****Bibliografía Complementaria**

Recomendacións

Outros comentarios

Recomendase completar esta guía coa lectura da normativa do Centro relativa as Prácticas Externas.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Traballo de Fin de Grao**

Materia	Traballo de Fin de Grao			
Código	V08G211V01991			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito público especial			
Coordinador/a	Rodríguez Martín-Retortillo, Rosa María			
Profesorado	Rodríguez Martín-Retortillo, Rosa María			
Correo-e	rosarodriguez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Elaboración dun traballo sobre unha das materias impartidas na titulación			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar e sintetizar información para construír argumentos e emitir xuízos en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar e defender de forma oral e escrita asuntos ou temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para o aprendizaxe continuado e autónomo que permita a actualización de coñecementos en o exercicio de su actividad profesional
B4	Capacidade para o aprendizaxe continuo de novas tecnoloxías aplicables al exercicio profesional
C29	Ser capaz de desenvolver un traballo de investigación escrito, presentarlo oralmente en público, aplicando los coñecementos adquiridos durante los estudos de Grado de RLL y RRHH
D1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión
D2	Uso de linguas estranxeiras en las actividades de las diferentes asignaturas
D3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderazgo e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades en las relaciones interpersonales que favorezcan la eficacia interpersonal
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadano e como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Co Traballo Fin de Grao o alumnado deberá demostrar, ademais de ter adquirido as competencias e habilidades necesarias para a obtención do título de Graduado en RLL, habilidades propias para a preparación, presentación e defensa dunha investigación ou compilación, a partir de material inédito ou orixinal.	A1	B1	C29	D1
	A2	B2		D2
	A3	B3		D3
	A4	B4		D4
	A5			D5

Contidos

Tema

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	4	135	139
Traballo	0.5	10.5	11

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	De xeito individual, o/a estudante elaborará un documento sobre o tema da materia. Este traballo autónomo do alumno inclúe a identificación de fontes de información, lectura e manexo de información, recollida de información e a redacción e edición final do traballo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias etc.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
TraballoValorarase o contido do traballo así como a súa estrutura: introdución, xustificación, obxecto do estudo, conclusións, bibliografía e outras fontes de información. Asemade, valorarase a capacidade de expresión oral e escrita do/a futuro/a graduado/a.	100	A1 B1 A2 B2 A3 B3 A4 B4 A5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para a presentación e defensa pública do Traballo Fin de Grao é requisito previo imprescindible superar a totalidade do resto das materias do plan de estudos do Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos

As datas de defensa pública do Traballo Fin de Grao son aprobadas pola Xunta de Facultade e publicada na web da Facultade.

Igualmente, se comunicarán aos alumnos/as ao inicio de cada curso académico na plataforma Moovi.

En relación coa avaliación, o actual sistema aprobado na Facultade de Ciencias Xurídicas indica que a defensa do traballo pode ter lugar ante un tribunal unipersoal, obtendo un máximo de 8 puntos, ou ante un tribunal colexiado na data prevista, puidendo obter un máximo de 10 puntos (resultantes de puntuar unha serie de aspectos previstos na normativa de TFG).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Universidade de Vigo, **Reglamento Uvigo para a realización de traballos fin de grao**, Última modificación

Facultade de ciencias xurídicas e do traballo, **Normativa interna para elaboración de traballo fin de grao**, Última modificación

Bibliografía Complementaria

ERRER, V.; CARMONA, M.; SORIA, V., **El trabajo de fin de grado: guía paraestudiantes, docentes y agentes colaboradores**, McGraw-Hill/Interamericana de España, 2013

FONDEVILA GASCÓN, J.F.; OLMO ARRIAGA, J.L., **El trabajo fin de grado en las ciencias sociales y jurídicas: guía metodológica**, Ediciones Internacionales Universitarias, 2013

GARCÍA SANZ, M.P.; MARTÍNEZ CLARES, P, **Guía práctica para la realización de trabajos fin de grado y trabajos fin de máster**, Universidad de Murcia, 2012

MIRÓN CANELO, J.A., **Guía para la elaboración de trabajos científicos: grado, máster y postgrado**, Rego, 2013

Recomendacións

Outros comentarios

Dunha banda convén sinalar que, para a presentación e defensa pública do Tralallo Fin de Grao, é requisito previo imprescindible superar todas a materias restantes do plan de estudos do Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos.

Doutra banda, sintetízase a continuación o Anexo III da Normativa interna do centro para a elaboración do traballo de fin de Grao en Dereito e en Relacións Laborais e Recursos Humanos (no que segue: NITFG). A NITFG está dispoñible en:

https://fccxxt.webs.uvigo.es/images/docs/facultade/normativa/tfg/Normativa_TFG.pdf

O devandito anexo contén ás normas de presentación dos Traballos de Fin de Grao:

- Os TFG poderán presentarse e defenderse en galego, castelán ou calquera outra lingua que contemple a memoria das titulacións.
  - Os TFG que se presenten deberán conter necesariamente o plantexamento do tema, o seu desenvolvemento e as conclusións obtidas. Así mesmo, os TFG irán precedidos de tres apartados previos: un resumo (en castelán ou galego e inglés) seguido dunha listaxe de palabras clave do estudo (en castelán ou galego e inglés), unha listaxe de abreviaturas e un sumario global.
  - Os traballos terán una extensión comprendida entre as 30 e 50 páxinas. Os anexos non se terán en conta no cómputo total de páxinas sinalado anteriormente.
  - Os traballos deberán remitirse en letra Times New Roman tamaño 12 e terán entrelíñado de 1,5. As notas ao pé de páxina terán tamaño 10 da mesma letra e entrelíñado sinxelo (1,0).
  - As marxes superior, inferior, esquerda e dereita do documento serán de 2,5 cm.
  - A presentación deberá conter unha portada na que conste o título do traballo, a autor ou autor, a titora ou titor, o curso académico, a convocatoria e a titulación.
  - Os epígrafes seguirán a enumeración árabe co seguinte formato: 1. Maiúscula grosa. 1.1 Minúscula grosa. 1.1.1 Minúscula grosa cursiva. a) Minúscula cursiva.
  - As citas e referencias bibliográficas deben seguir as pautas máis comúns ás que se adaptan as investigacións xurídicas. O alumnado interesado atopará máis detalles sobre esta cuestión nas páxinas 21 e seguintes da NITFG.
  - Nos TFG debe incluírse un epígrafe final no que se recolla toda a bibliografía, ordenada alfabeticamente, que se consultou para a súa elaboración.
  - As notas ao pé irán incluídas ao longo do texto, segundo se vaian precisando, e non ao final do traballo.
-